

Raport Roczny 2010

Warszawa, 2011

Marek Belka
Prezes Narodowego Banku Polskiego

W 2010 r. zostałem powołany na stanowisko Prezesa Narodowego Banku Polskiego. Był to rok szczególny, obfitujący w wiele istotnych wydarzeń o zasięgu globalnym, będących następstwem kryzysu na rynkach finansowych. Polska wykazała się stosunkowo dużą odpornością na światowy kryzys finansowy lat 2008–2009. Odpowiednio skoordynowane i dostosowane do warunków makroekonomicznych działania prowadzone przez NBP, rząd i Komisję Nadzoru Finansowego spowodowały, że Polska jako jedyny kraj Unii Europejskiej uniknęła recesji, a nasz system finansowy pozostał stabilny.

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej obowiązkiem NBP jest dbanie o wartość polskiego pieniądza, czyli utrzymywanie jego siły nabywczej, pozwalającej na zrównoważony i stabilny rozwój polskiej gospodarki. W ubiegłym roku średnioroczny poziom inflacji mierzonej wskaźnikiem wzrostu cen konsumpcyjnych wyniósł 2,6%, a więc był zgodny z celem inflacyjnym NBP, określonym na poziomie 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyłeń o szerokości +/- 1 punkt procentowy. W żadnym miesiącu 2010 r. inflacja nie przekroczyła 3,5%, czyli górnej granicy odchyłeń od celu. Rada Polityki Pieniężnej prowadziła łagodną politykę monetarną, pozostawiając stopy procentowe na niezmiennym i historycznie niskim poziomie.

Wobec obserwowanej poprawy sytuacji na rynkach finansowych oraz szybkiego wzrostu poziomu nadpłynności sektora bankowego NBP stopniowo ograniczał stosowanie nadzwyczajnych instrumentów wsparcia płynnościowego banków, wprowadzonych w 2008 r. w ramach Pakietu zaufania. W wyniku podjętych działań od października 2010 r. wykorzystywany jest taki sam zestaw narzędzi polityki pieniężnej, jak przed wybuchem globalnego kryzysu finansowego.

Minione lata wykazały słabość regulacji i struktury nadzoru finansowego, które nie uchroniły globalnego systemu finansowego przed wybuchem i rozprzestrzenieniem się kryzysu. Doświadczenia te uświadamiają istnienie silnych związków pomiędzy stabilnością makroekonomiczną i monetarną a stabilnością systemu finansowego. W celu zmniejszenia ryzyka systemowego i ograniczenia potencjalnych kosztów ponownego wystąpienia kryzysu finansowego, w ramach Unii Europejskiej utworzono Europejską Radę ds. Ryzyka Systemowego – instytucję, której zadaniem ma być przeciwdziałanie narastaniu ryzyka systemowego i dbanie o bezpieczeństwo całego sektora finansowego Unii.

W Polsce dzięki koordynacji polityki nadzorczej i makrostabilnościowej w ubiegłym roku nie wystąpiło zagrożenie stabilności krajowego systemu finansowego. Regularnie prowadzone i publikowane przez NBP badania odporności sektora bankowego na hipotetyczne wstrząsy makroekonomiczne wskazują, że banki w Polsce mają stosunkowo wysoki poziom funduszy własnych o najwyższej jakości, pozwalający bezpiecznie funkcjonować nawet w warunkach silnego spowolnienia wzrostu gospodarczego.

Ważnym elementem bezpieczeństwa finansowego państwa jest wielkość rezerw dewizowych, które wspierają wiarygodność finansową kraju, ograniczają ryzyko gwałtownego odpływu kapitału zagranicznego i wpływają na obniżenie kosztu finansowania na rynkach globalnych. W 2010 r. oficjalne aktywa rezerwowe NBP wzrosły o 14,8 mld euro, do kwoty 70 mld euro. Było to skutkiem napływu środków z Unii Europejskiej oraz zwiększenia dochodów z inwestowania rezerw. W 2010 r. NBP osiągnął wyższą niż w roku poprzednim stopę zwrotu z rezerw, która wyniosła 4% w ujęciu złotowym. Wynik finansowy NBP za 2010 rok wyniósł 6,5 mld złotych, a zatem był wyższy niż rok wcześniej o 2,4 mld złotych.

Od wielu lat prowadzimy analizy i badania skutków wprowadzenia wspólnej europejskiej waluty w naszym kraju. Wyniki tych badań wskazują, że w długim okresie przystąpienie do strefy euro powinno być korzystne, jednak w ostatecznym bilansie korzyści i kosztów decydujący będzie wybór odpowiedniego momentu wprowadzenia wspólnej waluty, uzależnionego od spełnienia warunków ekonomicznych, instytucjonalnych, a także politycznych. Pomimo braku oficjalnie ustalonej daty przyjęcia euro w NBP prowadzone są prace mające na celu jak najlepsze przygotowanie procesu wprowadzania wspólnej waluty.

Dzień 31 grudnia 2010 r. był ostatnim dniem wymiany znaków pieniężnych wycofanych z obiegu w ramach denominacji z 1995 r. NBP przeprowadził szeroką kampanię informacyjną, która przypominała społeczeństwu o końcowym terminie wymiany starych złotych. W sumie w ubiegłym roku NBP wymienił stare złote o równowartości 2,7 mln złotych. Łącznie od początku denominacji wymieniono 99,83% wartości znaków pieniężnych sprzed denominacji.

Podsumowując: w 2010 r. NBP skutecznie realizował swoje podstawowe zadania. Elastycznie reagował na zmiany zachodzące w otoczeniu, dostosowując dostępne instrumenty do bieżących potrzeb rynku. Zgodnie z konstytucyjną zasadą współdziałania organów państwa NBP współpracował z Ministerstwem Finansów i Komisją Nadzoru Finansowego. Wspólne działania przyczyniły się do utrzymania stabilności systemu finansowego i utrwalenia zrównoważonego wzrostu gospodarczego.

Mam nadzieję, że bieżący rok i następne lata przyniosą dalszą poprawę sytuacji gospodarczej i jej perspektyw, co znajdzie odzwierciedlenie we wzroście dobrobytu wszystkich Polaków.

Prezes Narodowego Banku Polskiego

Marek Belka

SPIS TREŚCI

RADA POLITYKI PIENIĘŻNEJ	9
ZARZĄD NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO	11
SCHEMAT ORGANIZACYJNY NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO	12
SYNTEZA	13
1. FUNKCJONOWANIE ORGANÓW NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO ...	19
1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego	20
1.2. Rada Polityki Pieniężnej	21
1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego	22
1.4. Realizacja <i>Planu działalności Narodowego Banku Polskiego</i> <i>na lata 2010–2012</i>	24
2. POLITYKA PIENIĘŻNA	25
2.1. Strategia polityki pieniężnej	26
2.2. Uwarunkowania makroekonomiczne polityki pieniężnej NBP w 2010 r.	29
2.3. Polityka pieniężna w 2010 r.	34
2.4. Instrumenty polityki pieniężnej	39
2.4.1. Płynność sektora bankowego w 2010 r.	40
2.4.2. Instrumenty polityki pieniężnej w 2010 r.	40
2.4.2.1. <i>Stopa procentowa</i>	41
2.4.2.2. <i>Operacje otwartego rynku</i>	41
2.4.2.3. <i>Rezerwa obowiązkowa</i>	44
2.4.2.4. <i>Operacje depozytowo-kredytowe</i>	45
2.4.2.5. <i>Swapy walutowe</i>	46
2.4.2.6. <i>Interwencje walutowe</i>	46
3. DZIAŁANIA NA RZECZ STABILNOŚCI SYSTEMU FINANSOWEGO	47
3.1. Udział w pracach Komitetu Stabilności Finansowej	48
3.2. Działalność analityczna i badawcza na rzecz systemu finansowego	48
3.3. Międzynarodowa współpraca na rzecz stabilności finansowej	49
3.4. Udział Narodowego Banku Polskiego w sanacji banków	50
4. DZIAŁALNOŚĆ EMISYJNA NBP	53
4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu	54
4.2. Emisja monet kolekcjonerskich	54
4.3. Zmiany zasad sprzedaży wartości kolekcjonerskich	55
4.4. Wycofywanie z obiegu uszkodzonych lub zużytych znaków pieniężnych	55
4.5. Falszerstwa znaków pieniężnych w walucie polskiej	56
4.6. Zaopatrywanie banków w znaki pieniężne	56
4.7. Wymiana znaków pieniężnych, które przestały być prawnym środkiem płatniczym	56

5. ZARZĄDZANIE REZERWAMI DEWIZOWYMI	59
5.1. Ogólne zasady zarządzania rezerwami dewizowymi	60
5.2. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi	60
5.3. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych	61
5.4. Strategia zarządzania rezerwami walutowymi	62
5.5. Uwarunkowania rynkowe w 2010 r.	64
5.5.1. Rynek papierów rządowych USA, Niemiec, Wielkiej Brytanii i Australii.....	65
5.5.2. Norweski rynek lokat międzybankowych	67
5.6. Stopa zwrotu rezerw walutowych.....	67
5.7. Dochód z działalności inwestycyjnej.....	69
6. DZIAŁALNOŚĆ DEWIZOWA	71
6.1. Rejestr działalności kantorowej	72
6.2. Decyzje w sprawach dewizowych	72
6.3. Kontrola obrotu dewizowego	72
7. DZIAŁANIA NA RZECZ SYSTEMU PŁATNICZEGO	75
7.1. Realizacja zadań operacyjnych	76
7.1.1. Obsługa rachunków w systemie SORBNET.....	76
7.1.2. Obsługa rachunków w systemie SORBNET-EURO.....	78
7.1.3. Obsługa rachunków w systemie TARGET2-NBP	80
7.2. Działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego.....	81
7.2.1. Działania regulacyjne.....	81
7.2.2. Rozwój funkcjonalności krajowych wysokokwotowych systemów płatności i dostosowanie do systemów płatności i działających w krajach Unii Europejskiej	82
7.2.3. Upowszechnienie obrotu bezgotówkowego	82
7.2.4. Działania w zakresie rozwoju SEPA.....	82
7.2.5. Działania w zakresie rozwoju systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych	83
7.2.6. Działalność Rady ds. Systemu Płatniczego.....	83
7.3. Nadzór nad systemami płatności, systemami autoryzacji i rozliczeń oraz nad systemami rozrachunku papierów wartościowych	83
7.3.1. Nadzór nad systemami płatności oraz systemami autoryzacji i rozliczeń.....	84
7.3.2. Nadzór nad systemami rozrachunku papierów wartościowych	84
8. OBSŁUGA SKARBU PAŃSTWA.....	85
8.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP.....	86
8.1.1. Obsługa rachunków bankowych	86
8.1.2. Rodzaje rachunków prowadzonych przez NBP.....	86
8.2. Obsługa zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa	87
8.3. Obsługa obrotu skarbowymi papierami wartościowymi.....	87

8.3.1. Przetargi skarbowych papierów wartościowych	87
8.3.2. System dealerów skarbowych papierów wartościowych (DSPW)	88
8.4. Działania na rzecz zarządzania długiem publicznym	88
9. DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZA	91
9.1. Badania związane z uczestnictwem w systemie Exchange Rate Mechanism II (ERM II) i przystępowaniem Polski do strefy euro	92
9.2. Badania dotyczące polityki pieniężnej, procesów i oczekiwań inflacyjnych	92
9.3. Badania przedsiębiorstw i gospodarstw domowych	94
9.4. Inne badania makroekonomiczne	95
9.5. Działalność prognostyczno-badawcza	97
9.6. Działalność Komitetu Badań Ekonomicznych NBP	97
9.7. Prace badawcze związane z pełnym uczestnictwem w trzecim etapie UGW	97
9.8. Raport <i>Polska wobec światowego kryzysu gospodarczego</i>	98
9.9. Konferencje i seminaria naukowe organizowane przez NBP	98
10. DZIAŁALNOŚĆ STATYSTYCZNA	101
10.1. Standardowe zadania z zakresu statystyki realizowane przez NBP	102
10.2. Zadania statystyczne wynikające z uczestnictwa NBP w ESBC i innych instytucjach międzynarodowych	103
10.2.1. Statystyka monetarna i finansowa	104
10.2.2. Statystyka rachunków finansowych	104
10.2.3. Statystyka sektora instytucji rządowych i samorządowych	105
10.2.4. Statystyka sektora realnego	105
10.2.5. Statystyka bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej	105
10.2.6. Statystyka nadzorczo-ostrożnościowa	105
11. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA I INFORMACYJNA	107
11.1. Działalność edukacyjna	108
11.1.1. Program edukacji ekonomicznej	108
11.1.2. Portal Edukacji Ekonomicznej – NBPortal.pl	109
11.2. Centrum Pieniądza	110
11.3. Działalność promocyjna	111
11.4. Działalność wydawnicza	111
11.5. Działalność informacyjna	112
11.5.1. Kampania nt. wymiany starych złotych	112
11.5.2. Działania informacyjne nt. UGW i euro	112
11.5.3. Kontakty z mediami i analitykami rynkowymi	112
11.5.4. Strona internetowa NBP	112
11.5.5. Rozpatrywanie petycji, skarg, wniosków i listów	113
11.6. Centralna Biblioteka NBP	113

12. DZIAŁALNOŚĆ LEGISLACYJNA.....	115
12.1. Działalność legislacyjna organów NBP	116
12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych i nienormatywnych.....	116
12.3. Projekty ustaw dotyczących funkcjonowania systemu bankowego	118
12.4. Udział NBP w konsultowaniu projektów wspólnotowych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej	119
12.5. Udział w pracach związanych z przygotowaniem do przyjęcia euro przez Polskę.....	120
13. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	121
13.1. Realizacja zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej	122
13.1.1. Współpraca w ramach Europejskiego Systemu Banków Centralnych.....	122
13.1.2. Udział w pracach innych organów wspólnotowych.....	122
13.1.3. Udział w przygotowaniach do sprawowania przez Polskę Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej	123
13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi	123
13.2.1. Współpraca z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	123
13.2.2. Współpraca z Grupą Banku Światowego oraz Międzynarodowym Funduszem Walutowym	124
13.2.3. Współpraca z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju	124
13.2.4. Działania koordynacyjne NBP w zakresie współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi	125
13.2.5. Współpraca z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych (BIS).....	125
13.2.6. Międzynarodowy Bank Współpracy Gospodarczej.....	125
13.3. Pomoc techniczna i szkoleniowa	125
14. DZIAŁALNOŚĆ WEWNĘTRZNA	127
14.1. Zarządzanie zasobami ludzkimi.....	128
14.1.1. Zatrudnienie w NBP	128
14.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników NBP	128
14.2. Zmiany organizacyjne.....	129
14.3. Zarządzanie strategiczne.....	129
14.4. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym	129
14.5. Działalność inwestycyjna i remontowa	130
14.5.1. Działalność inwestycyjna	130
14.5.2. Działalność remontowa.....	131
14.6. Obsługa informatyczna systemu bankowego i NBP.....	131
14.7. Audyt wewnętrzny	132
14.8. Ochrona i zabezpieczenia	132
14.9. Działalność obsługowa	132

15. OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA ORAZ SKRÓCONE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NBP NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2010 r.	135
15.1. Opinia niezależnego biegłego rewidenta.....	136
15.2. Skrócone sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2010 r.....	137
15.2.1. Podstawa prawna prowadzenia ksiąg rachunkowych NBP	137
15.2.2. Podstawowe zasady rachunkowości NBP	137
15.2.3. Informacje o znaczących zdarzeniach, które nastąpiły po dniu bilansowym, nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym	140
15.2.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru.....	141
15.2.5. Inne zagadnienia mające wpływ na prawidłowe zrozumienie sytuacji majątkowej i finansowej NBP.....	141
15.2.6. Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2010.....	142
15.2.7. Zmiany w pozycjach bilansu.....	143
15.2.7.1. Aktywa.....	144
15.2.7.2. Pasywa	149
15.2.8. Zmiany w pozycjach rachunku zysków i strat NBP.....	158
ZAŁĄCZNIKI	165
ZAŁĄCZNIK 1 PKB i popyt finalny	166
ZAŁĄCZNIK 2 Ceny towarów i usług konsumpcyjnych	168
ZAŁĄCZNIK 3 Bilans płatniczy	172
ZAŁĄCZNIK 4 Pieniądz i kredyt.....	174
ZAŁĄCZNIK 5 Lista otwartych seminariów naukowych i wybranych publikacji NBP	179
ZAŁĄCZNIK 6 Wyniki głosowania członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami w 2010 r.	182
ANEKS STATYSTYCZNY	187
UWAGI METODYCZNE	210
WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW	219

Rada Polityki Pieniężnej

Przewodniczący

Marek Belka

(od 11 czerwca 2011 r.)

Członkowie:

Andrzej Bratkowski *(od 10 stycznia 2010 r.)*

Elżbieta Chojna-Duch *(od 10 stycznia 2010 r.)*

Zyta Gilowska *(od 19 lutego 2010 r.)*

Adam Glapiński *(od 19 lutego 2010 r.)*

Jerzy Hausner *(od 24 stycznia 2010 r.)*

Andrzej Kaźmierczak *(od 19 lutego 2010 r.)*

Andrzej Rzońca *(od 24 stycznia 2010 r.)*

Jan Winiecki *(od 24 stycznia 2010 r.)*

Anna Zielińska-Głębocka *(od 9 lutego 2010 r.)*

Rada Polityki Pieniężnej poprzedniej kadencji

Przewodniczący

Sławomir S. Skrzypek

(do 10 kwietnia 2010 r.)

Członkowie:

Jan Czekaj *(do 9 stycznia 2010 r.)*

Dariusz Filar *(do 18 lutego 2010 r.)*

Stanisław Nieckarz *(do 7 lutego 2010 r.)*

Marian Noga *(do 23 stycznia 2010 r.)*

Stanisław Owsiak *(do 23 stycznia 2010 r.)*

Mirosław Pietrewicz *(do 9 stycznia 2010 r.)*

Andrzej Sławiński *(do 18 lutego 2010 r.)*

Halina Wasilewska-Trenkner *(do 23 stycznia 2010 r.)*

Andrzej Wojtyna *(do 18 lutego 2010 r.)*

Zarząd Narodowego Banku Polskiego

Przewodniczący

Marek Belka

(od 11 czerwca 2010 r.)

Piotr Wiesiołek

I Zastępca Prezesa NBP
(od 6 marca 2008 r.)

Witold Koziński

Wiceprezes NBP
(od 24 października 2008 r.)

Członkowie:

Eugeniusz Gatnar (od 25 marca 2010 r.)

Zbigniew Hockuba (od 2 listopada 2007 r.)

Andrzej Raczek (od 7 września 2010 r.)

Jakub Skiba (od 2 listopada 2007 r.)

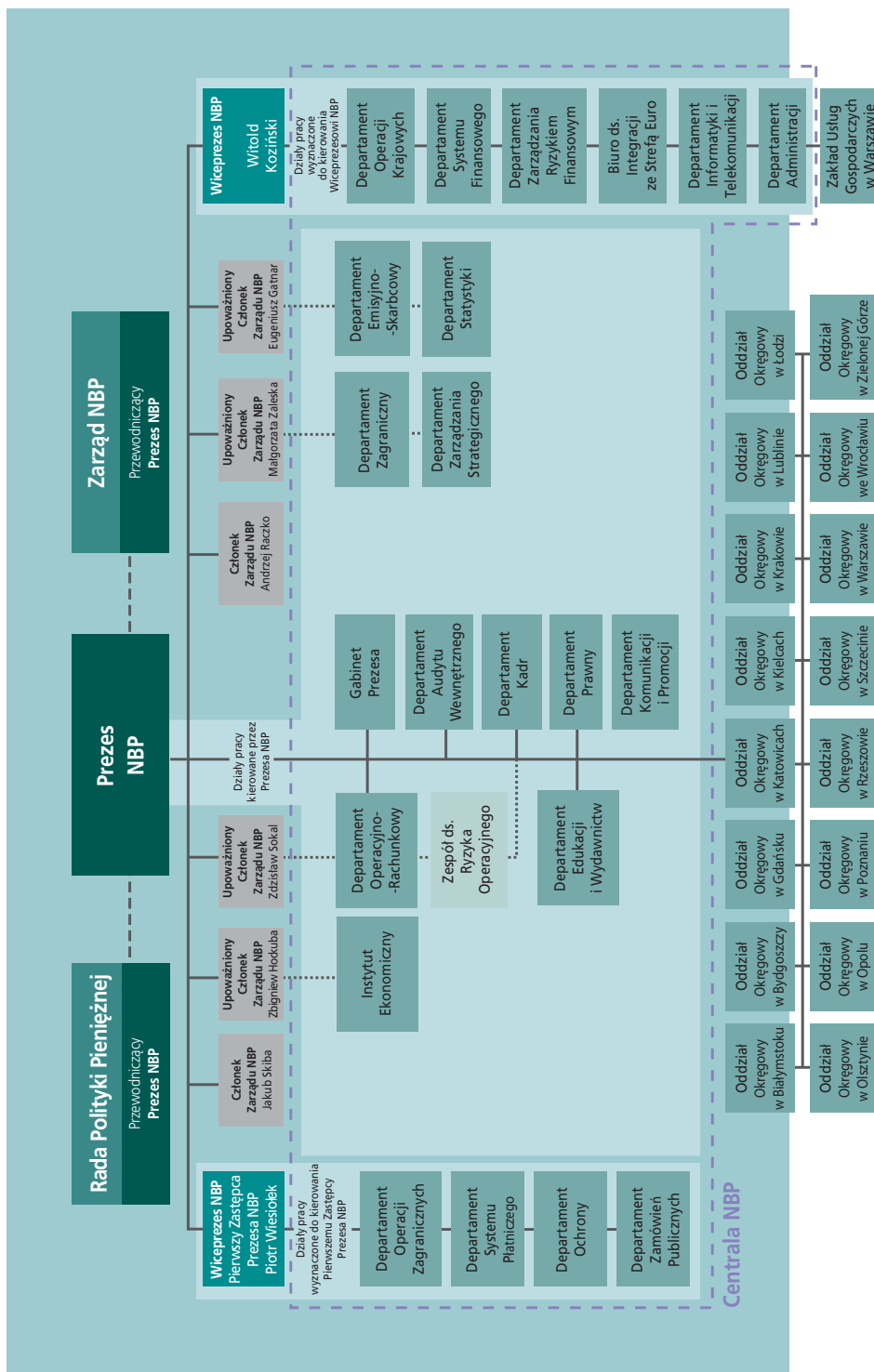
Zdzisław Sokal (od 13 marca 2007 r.)

Małgorzata Zaleska (od 3 sierpnia 2009 r.)

Z dniem 25 marca 2010 r. zakończyła się kadencja członka Zarządu NBP Jerzego Stopyry.

Schemat organizacyjny Narodowego Banku Polskiego

Stan na dzień 31 XII 2010 r.

SYNTEZA

1. Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji RP „Centralnym bankiem państwa jest Narodowy Bank Polski. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza”. Podstawowe zadania NBP określa ustawa o Narodowym Banku Polskim i ustawa Prawo bankowe, a także Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Statut ESBC i EBC. W 2010 r. NBP działał zgodnie ze *Strategią polityki pieniężnej po 2003 roku i Załoženiami polityki pieniężnej na 2010 rok oraz Planem działalności NBP na lata 2010–2012*.
2. *Sprawozdanie* przedstawia realizację przez NBP ustawowych zadań w 2010 r. w następujących obszarach: polityka pieniężna, działania na rzecz stabilności systemu finansowego, działalność emisyjna, zarządzanie rezerwami dewizowymi, działalność dewizowa, działania na rzecz systemu płatniczego, działalność edukacyjna i informacyjna, obsługa Skarbu Państwa, działalność badawcza, działalność statystyczna, współpraca międzynarodowa. W *Sprawozdaniu* przedstawiono również działalność legislacyjną, działalność wewnętrzną oraz opinię niezależnego biegłego rewidenta i skrócone sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2010 r.
3. Zgodnie z Konstytucją RP oraz ustawą o Narodowym Banku Polskim organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego. W 2010 r. w strukturze organizacyjnej NBP znajdowały się Centrala i 17 jednostek organizacyjnych.
4. W 2010 r. trwało ożywienie w gospodarce światowej, jakkolwiek w drugiej połowie roku wzrost gospodarczy na świecie był nieco wolniejszy niż w pierwszej połowie roku. Nadal utrzymywało się silne zróżnicowanie koniunktury między różnymi regionami gospodarki światowej. Po wyraźnym spadku w okresie kryzysu finansowego, w 2010 r. ponownie zwiększył się napływ kapitału do gospodarek wschodzących. Banki centralne w największych gospodarkach rozwiniętych kontynuowały ekspansywną politykę pieniężną. Większość krajów rozwiniętych utrzymywała duży deficyt w finansach publicznych. Znacząca nierównowaga fiskalna była istotnym czynnikiem niepewności co do perspektyw wzrostu gospodarczego na świecie. Efektem obaw o wypłacalność części krajów strefy euro było okresowe nasilenie się zaburzeń na międzynarodowych rynkach finansowych, szczególnie silne w II kwartale ub.r.

Ożywienie w gospodarce światowej w połączeniu z niekorzystnymi warunkami pogodowymi w niektórych krajach, a także duża podaż płynności na światowych rynkach finansowych sprzyjały wzrostowi cen surowców, w tym rolnych i energetycznych. Wzrost ten, szczególnie silny w drugiej połowie roku, przyczynił się do zwiększenia inflacji na świecie.

Wraz z ożywieniem w gospodarce światowej poprawiała się sytuacja gospodarcza w Polsce. Stopniowo rosło tempo wzrostu gospodarczego, choć przedsiębiorstwa nadal ograniczały inwestycje, czemu mogła sprzyjać podwyższona niepewność dotycząca perspektyw popytu. Poprawie koniunktury towarzyszył wzrost popytu na pracę i zatrudnienia, widoczny od II kwartału 2010 r. Jednocześnie w 2010 r. wyraźnie zwiększyła się podaż pracy, co poprzez podwyższenie bezrobocia ograniczało wzrost wynagrodzeń. W 2010 r. nastąpił dalszy wzrost deficytu w finansach publicznych. Pomimo poprawy sytuacji gospodarczej wartość kredytów bankowych dla sektora przedsiębiorstw obniżyła się w 2010 r. Jednocześnie wyraźnie osłabł przyrost kredytów konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych, przy wzroście dynamiki kredytów mieszkaniowych dla tego sektora.

Zmiany na światowych rynkach finansowych – przez wpływ na awersję do ryzyka – istotnie wpływały na sytuację na krajowym rynku finansowym. Mimo istotnej zmienności w trakcie roku, w całym 2010 r. kurs złotego umocnił się wobec 2009 r. Podobnie, pomimo pewnych wahań, w całym 2010 r. nastąpił wzrost cen akcji notowanych na polskim rynku.

W 2010 r. roczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (ang. Consumer Price Index – CPI) obniżył się o 0,9 pkt proc. wobec 2009 r. i wyniósł 2,6%, kształtując się

na poziomie zbliżonym do celu inflacyjnego NBP, określonego na poziomie 2,5%. W każdym miesiącu 2010 r. inflacja utrzymała się w założonym przedziale odchyień od celu inflacyjnego (tj. 2,5% +/- 1 pkt proc.). Od stycznia do sierpnia 2010 r. następował systematyczny spadek rocznego wskaźnika CPI, czemu sprzyjały niska presja popytowa i ograniczona dynamika jednostkowych kosztów pracy w gospodarce, a także obserwowana do początku kwietnia systematyczna aprecjacja kursu złotego. Natomiast od września roczny wskaźnik CPI wzrastał, do czego przyczyniły się głównie rosnące ceny surowców rolnych i energetycznych na rynkach światowych.

W 2010 r., wobec utrzymującej się ograniczonej presji inflacyjnej i płacowej w Polsce oraz znacznej niepewności dotyczącej trwałości ożywienia gospodarczego na świecie i przyspieszenia wzrostu gospodarczego w Polsce, a także silnego napływu kapitału do gospodarek wschodzących, Rada utrzymywała podstawowe stopy procentowe NBP na niezmienionym poziomie, w tym stopę referencyjną na poziomie 3,5%. Biorąc natomiast pod uwagę, że w 2010 r. wygasły zasadnicze przyczyny zaburzeń płynnościowych na rynkach finansowych, w październiku 2010 r. Rada podjęła decyzję o podwyższeniu stopy rezerwy obowiązkowej o 0,5 pkt proc. z 3,0% do 3,5%, tym samym przywracając ją do poziomu sprzed kryzysu finansowego. Podwyższenie stopy rezerwy obowiązkowej miało także stanowić sygnał gotowości Rady do reagowania na nasilanie się presji inflacyjnej.

5. W 2010 r. Narodowy Bank Polski realizował politykę pieniężną oddziałując na poziom inflacji za pomocą stóp procentowych. Rada określała wysokość stóp procentowych NBP, które wyznaczały rentowności instrumentów polityki pieniężnej. Stopa referencyjna NBP określała rentowność podstawowych operacji otwartego rynku, wpływając jednocześnie na poziom krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych. Stopy depozytowa i lombardowa NBP wyznaczały rentowność operacji depozytowo-kredytowych, stanowiąc korytarz wahań stawki rynkowej *overnight*. Poprzez oddziaływanie na poziom krótkoterminowych stawek rynku pieniężnego RPP dążyła do osiągnięcia takiego poziomu stóp procentowych w gospodarce, który sprzyjał realizacji założonego celu inflacyjnego. W 2010 r. podstawowe operacje otwartego rynku były przeprowadzane w formie emisji bonów pieniężnych z 7-dniowym terminem zapadalności, pozwalając na absorpcję nadwyżek płynności z sektora bankowego. Kredyt lombardowy oraz depozyt na koniec dnia pozwalał bankom na uzupełnianie niedoborów bądź lokowanie nadwyżek środków w banku centralnym. Wraz z poprawą sytuacji na rynkach finansowych, wzrostem poziomu nadpłynności sektora bankowego oraz zanikającym popytem banków na dodatkowe zasilanie w płynność złotową oraz walutową ze strony banku centralnego, NBP stopniowo ograniczał w 2010 r. stosowanie instrumentów wprowadzonych w październiku 2008 r. w ramach Pakietu zaufania, tj. operacji *repo* oraz transakcji typu *swap* walutowy.
6. Poziom nadpłynności sektora bankowego, mierzonej jako średnioroczne saldo operacji prowadzonych przez NBP (suma emisji bonów pieniężnych NBP, operacji *repo*, a także operacji depozytowo-kredytowych) wyniósł w 2010 r. 70 907 mln zł i był wyższy o 46 967 mln zł w porównaniu ze średnim poziomem tej wielkości w 2009 r. Średni poziom emisji bonów pieniężnych NBP wyniósł 74 968 mln zł, natomiast operacji *repo* – prowadzonych w ramach tzw. Pakietu zaufania – 5 097 mln zł. Z kolei, średnie saldo operacji depozytowo-kredytowych wyniosło 1 036 mln zł (przewaga depozytu na koniec dnia nad kredytem lombardowym). Wzrost poziomu płynności sektora bankowego w 2010 r. wynikał przede wszystkim z oddziaływania czynników pozostających poza kontrolą NBP. Spośród nich największy wpływ miał skup przez NBP walut obcych pochodzących głównie z funduszy unijnych, a także z operacji zamiany środków w walucie obcej na złote w NBP, dokonywanych przez MF. W kierunku ograniczenia nadpłynności oddziaływał wzrost poziomu pieniądza gotówkowego w obiegu oraz wzrost poziomu rezerwy obowiązkowej banków.
7. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim do zadań NBP należy „kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego”. Polski bank centralny realizuje to zadanie w sposób ciągły przez działania na rzecz utrzymania stabilnego

i niskiego poziomu inflacji. W 2010 r. NBP koncentrował się także na współpracy z instytucjami sieci bezpieczeństwa finansowego (por. pkt 8 *Syntezy*) i działaniach na rzecz rozwoju i zagwarantowania płynności systemu płatniczego (por. pkt 12 *Syntezy*). Ponadto Bank uczestniczył w tworzeniu przepisów prawnych dotyczących sektora bankowego, prowadził badania stabilności systemu finansowego oraz współpracował z Bankowym Funduszem Gwarancyjnym i Związkiem Banków Polskich.

8. Działania na rzecz stabilności systemu finansowego objęły w 2010 r. przede wszystkim: udział w posiedzeniach Komitetu Stabilności Finansowej, prace w ramach UE nad stworzeniem nowego systemu nadzoru finansowego UE, opartego na filarach makro- i mikroostrożnościowym, oraz opiniowanie aktów prawnych istotnych dla stabilności i rozwoju systemu finansowego w Polsce. W 2010 r. NBP opublikował *Raporty o stabilności systemu finansowego* i opracowanie *Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2009 r.* oraz wziął udział w badaniu ankietowym BIS dotyczącym rozwoju światowego i krajowego rynku walutowego oraz pozagiełdowych instrumentów pochodnych.
9. Głównym celem działalności emisyjnej NBP było zapewnienie bezpieczeństwa i płynności obrotu gotówkowego. Ilość pieniądza gotówkowego w obiegu (z kasami banków) wyniosła na koniec grudnia 2010 r. 103 064,4 mln zł, co oznacza wzrost o 2,7% w stosunku do stanu na koniec 2009 r. W 2010 r. NBP kontynuował emitowanie wartości kolekcjonerskich. Wprowadzono ułatwienia w zakresie nabywania wartości kolekcjonerskich: sprzedaż przez sklep internetowy i w kasach oddziałów okręgowych NBP. Wyemitowano 66,5 tys. szt. monet złotych i 1 050 tys. szt. monet srebrnych. Monety kolekcjonerskie emitowane przez NBP zdobyły prestiżowe nagrody w międzynarodowych konkursach.
10. Zarządzając rezerwami dewizowymi, NBP dąży do uzyskania jak najwyższych dochodów przy zapewnieniu bezpieczeństwa inwestowanych środków i niezbędnej płynności rezerw. W 2010 r. osiągnięto wyższą niż w poprzednim roku stopę zwrotu z rezerw, zarówno w walucie instrumentów, jak i w złotych (odpowiednio 2,0% i 4,0%). Realizując założenia *Długoterminowej strategii zarządzania rezerwami dewizowymi Narodowego Banku Polskiego*, prowadzono dalszą dywersyfikację rezerw walutowych przy uwzględnieniu uwarunkowań rynkowych, a także rozszerzano metody monitorowania ryzyka inwestycyjnego.
11. Działalność dewizowa NBP polegała na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, przeprowadzaniu kontroli obrotu dewizowego i wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych. W 2010 r. przeprowadzono 2496 kontroli obrotu dewizowego oraz wydano ogółem 39 decyzji dewizowych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. działało w Polsce 4330 kantorów wymiany walut.
12. Działania Narodowego Banku Polskiego na rzecz systemu płatniczego polegały przede wszystkim na prowadzeniu systemów płatności i przeprowadzaniu rozrachunku międzybankowego, organizowaniu rozliczeń pieniężnych, sprawowaniu nadzoru nad systemami płatności, systemami autoryzacji i rozliczeń oraz systemami rozrachunku papierów wartościowych. Kontynuowano także prace przygotowawcze do przeniesienia rozliczeń wszystkich banków z systemu SORBNET-EURO do systemu TARGET2. Ponadto NBP brał udział w pracach nad tworzeniem systemu TARGET2-Securities i promował obrót bezgotówkowy. NBP kontynuował współpracę ze środowiskiem bankowym w zakresie polskiego systemu płatniczego, przede wszystkim w ramach Rady ds. Systemu Płatniczego.
13. Prowadzona przez Narodowy Bank Polski obsługa rachunków bankowych przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa i płynności rozliczeń środków sektora finansów publicznych. W 2010 r. NBP obsługiwał 4237 posiadaczy rachunków i prowadził 19 215 rachunków. Bank centralny prowadził ponadto obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa, obsługę obrotu skarbowymi papierami wartościowymi, a także współpracował z Ministerstwem Finansów w zakresie zarządzania długiem publicznym.

14. Prace badawcze realizowane w NBP obejmowały zagadnienia związane z: polityką pieniężną, procesami inflacyjnymi, sytuacją ekonomiczną przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, rynkiem pracy i nieruchomości oraz udziałem Polski w systemie Exchange Rate Mechanism II. Wśród badań zrealizowanych w 2010 r. wymienić należy w szczególności projekty badawcze dotyczące: wpływu kryzysu finansowego na mechanizm transmisji polityki pieniężnej w Polsce, boomów (ang. *boom-bust cycle*) podczas przystępowania do strefy euro, szoków o rozkładach innych niż normalny w liniowych modelach DSGE, możliwości prognozowania kursu walutowego, eksperckich ocen niepewności w ankietach makroekonomicznych. Wyniki prac były wykorzystywane w szczególności do konstruowania oraz doskonalenia narzędzi modelowych służących do opracowywania prognoz oraz stanowiły przesłankę decyzji podejmowanych przez RPP i Zarząd NBP. W 2010 r. dziewięć publikacji naukowych pracowników NBP znalazło się na tzw. liście filadelfijskiej.
15. W 2010 r. NBP uczestniczył w pracach dotyczących statystyki, prowadzonych w EBC i innych instytucjach międzynarodowych. Kontynuowano prace nad budową systemu sprawozdawczości funduszy inwestycyjnych INTER-FIN. NBP uzyskał ponadto status pełnoprawnego członka Komitetu Danych Bilansowych Podmiotów Niefinansowych – do tej pory NBP miał status członka obserwatora.
16. W 2010 r. w ramach działań edukacyjnych i informacyjnych zorganizowano Dni Otwarte NBP i zrealizowano 264 projekty edukacyjne. Prowadzono prace nad aktualizacją i rozbudową strony internetowej NBP i NBPortal.pl. Po raz kolejny wzrosła liczba użytkowników kursów e-learningowych. W związku z przypadającym na 31 grudnia 2010 r. terminem końcowym wymiany tzw. starych złotych NBP przeprowadził akcję informacyjną *Wymieńmy się*. Dzięki podjętej w tym zakresie współpracy z Caritas Polska udało się zebrać ponad 250 tys. nowych złotych na cele dobroczynne. Kontynuowano prace dotyczące utworzenia Centrum Pieniądza. Zorganizowano 70 spotkań z dziennikarzami dotyczących działalności NBP. Prezes NBP, członkowie RPP i Zarządu NBP udzielili około 240 wywiadów. Ponadto bank aktualizował i rozszerzał zakres informacji dostępnych na stronie internetowej.
17. Przedstawiciele NBP brali udział w posiedzeniach Komitetu Rady Ministrów i Komitetu do Spraw Europejskich. W 2010 r. NBP uczestniczył w pracach licznych gremiów międzyresortowych i współpracował z organami państwa, opiniując projekty aktów prawnych z zakresu polityki gospodarczej i systemu bankowego. Jako członek ESBC NBP przekazywał uwagi do projektów opinii EBC w sprawie projektów wspólnotowych i krajowych aktów prawnych z zakresu kompetencji banku centralnego.
18. W 2010 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach gremiów europejskich, w tym: Rady Ogólnej EBC, komitetów i grup roboczych ESBC, Rady ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń), komitetów i grup roboczych Rady UE oraz Komisji Europejskiej. Prace te koncentrowały się na zagadnieniach związanych z powołaniem Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, monitorowaniu i analizowaniu sytuacji fiskalnej w krajach UE i opiniowaniu projektów prawa wspólnotowego. NBP współpracował ponadto z instytucjami międzynarodowymi, tj. OECD, Bankiem Światowym, MFW, EBOR i BIS. Ponadto NBP uczestniczył w pracach, których rezultatem było postawienie do dyspozycji Polski środków finansowych w ramach Elastycznej Linii Kredytowej (*Flexible Credit Line*). Bank opiniował dokumenty dotyczące przygotowań do sprawowania przez Polskę Prezydencji w Radzie UE. Po raz kolejny rozszerzono zakres pomocy technicznej świadczonej bankom centralnym. Zaangażowano się także w przedsięwzięcia pomocowe UE i MFW dla banków centralnych krajów przechodzących transformację gospodarczą.
19. W 2010 r. przeciętne średnioroczne zatrudnienie w NBP wyniosło 3666,3 etatów i zmniejszyło się w porównaniu z 2009 r. o 103,4 etaty, tj. o 2,7%. Zmniejszenie zatrudnienia było skutkiem przeprowadzonej restrukturyzacji oraz likwidacji przychodni lekarskiej i komórki organizacyjnej zajmującej się utrzymaniem czystości w Centrali NBP.

20. Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim *Sprawozdanie finansowe NBP za 2010 r.* zostało zbadane przez biegłego rewidenta, wybranego przez Radę Polityki Pieniężnej. *Opinia niezależnego biegłego rewidenta o skróconym sprawozdaniu finansowym* jest zamieszczona w rozdziale 15.

21. Wynik finansowy NBP na koniec 2010 r. wyniósł 6 529 118, 7 tys. zł.

FUNKCJONOWANIE ORGANÓW
NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim¹, obowiązującą od 1 stycznia 1998 r., organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego.

1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego

Prezes Narodowego Banku Polskiego w ramach swoich obowiązków przewodniczył Radzie Polityki Pieniężnej i Zarządowi NBP oraz uczestniczył w posiedzeniach międzynarodowych instytucji bankowych oraz międzynarodowych instytucji finansowych.

W 2010 r. obowiązki Prezesa Narodowego Banku Polskiego sprawowali:

- Sławomir S. Skrzypek – w związku z tragiczną śmiercią kadencja wygasła 10 kwietnia 2010 r.,
- Piotr Wiesiołek – pełniący obowiązki w okresie od 10 kwietnia do 11 czerwca 2010 r.,
- Marek Belka – powołany 10 czerwca 2010 r. przez Sejm RP na wniosek Marszałka Sejmu wykonującego obowiązki Prezydenta RP. Rozpoczęcie kadencji nastąpiło 11 czerwca 2010 r.

W 2010 r. Prezes NBP, reprezentując Narodowy Bank Polski i Rzeczpospolitą Polską w kontaktach z instytucjami zagranicznymi, brał udział w następujących spotkaniach:

- posiedzeniach Rady Ogólnej Europejskiego Banku Centralnego we Frankfurcie nad Menem,
- dorocznym posiedzeniu Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju,
- dorocznym posiedzeniu Rady Gubernatorów Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego,
- nieformalnych posiedzeniach Rady ECOFIN,
- posiedzeniach Gubernatorów Banku Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei.

W 2010 r. Prezes NBP wydał:

- 28 zarządzeń, dotyczących przede wszystkim: ustalania wzorów, stopu, próby, masy i wielkości emisji monet oraz terminów wprowadzania ich do obiegu; sposobu numeracji banków i rachunków bankowych, a także sposobu i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki;
- dwa obwieszczenia: w sprawie ogłoszenia bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego za 2008 r. oraz w sprawie ogłoszenia bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego za 2009 r.

Ponadto Prezes NBP, jako przełożony pracowników, brał udział w kształtowaniu i realizowaniu polityki kadrowej, a także sprawował nadzór nad przestrzeganiem standardów pracy w Narodowym Banku Polskim.

¹ Dz.U. z 2005 r. nr 1, poz. 2 z późn. zm.

1.2. Rada Polityki Pieniężnej

W 2010 r. Rada Polityki Pieniężnej działała zgodnie ze *Strategią polityki pieniężnej po 2003 roku* i *Założeniami polityki pieniężnej na 2010 rok*.

W 2010 r. RPP odbyła 22 posiedzenia, na których podjęła 13 uchwał, opublikowanych w Monitorze Polskim i Dzienniku Urzędowym NBP oraz 3 uchwały nienormatywne.

W 2010 r. RPP pozostawiła stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie. Wysokość stóp procentowych NBP na koniec 2009 i 2010 r. przedstawia tabela 1.

Tabela 1
Wysokość stóp procentowych NBP na koniec 2009 i 2010 r. (w %)

Stopa referencyjna		Kredyt lombardowy		Lokata w NBP		Redyskonto weksli		Dyskonto weksli*	
31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2010
3,5	3,5	5,0	5,0	2,0	2,0	3,75	3,75	–	4,0

* W dniu 23 grudnia 2009 r. RPP zdecydowała o wprowadzeniu z dniem 1 stycznia 2010 r. stopy dyskontowej i ustaliła jej poziom na 4,0% w skali rocznej.

Źródło: dane NBP.

RPP podjęła również uchwały w następujących sprawach:

- przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2009 r.,
- przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2009,
- oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2009,
- zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2009 r.,
- zmiany uchwały w sprawie stóp rezerwy obowiązkowej banków i wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej,
- określenia górnej granicy zobowiązań wynikających z zaciągania przez Narodowy Bank Polski pożyczek i kredytów w zagranicznych instytucjach bankowych i finansowych (na 2011 r.),
- ustalenia założeń polityki pieniężnej na 2011 r.,
- zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2011,
- zmiany zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat NBP,
- zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w NBP,
- wyboru biegłego rewidenta badającego roczne sprawozdanie finansowe NBP za rok obrotowy 2010, 2011, 2012.

Realizując obowiązek wynikający z art. 23 ustawy o Narodowym Banku Polskim, RPP przyjęła następujące dokumenty:

- bilanse płatnicze Rzeczypospolitej Polskiej za III i IV kwartał 2009 r. oraz za I i II kwartał 2010 r.,
- *Międzynarodową pozycję inwestycyjną Polski w 2009 r.*,
- *Prognozę bilansu płatniczego Polski na 2011 r.*,
- *Opinię do projektu ustawy budżetowej na 2011 r.*

Rada przyjęła trzy raporty o inflacji (w lutym, czerwcu i październiku), zawierające ocenę perspektyw procesów inflacyjnych w kontekście polityki pieniężnej.

W dniu 31 marca 2010 r. Rada odbyła spotkanie z Prezesem Rady Ministrów na temat sytuacji ekonomicznej Polski na tle zjawisk zachodzących w Europie i świecie. W dniu 14 października 2010 r. odbyło się doroczne spotkanie Rady z przedstawicielami banków komercyjnych. Podczas spotkania zaprezentowano *Założenia polityki pieniężnej na rok 2011*.

1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego

Zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim działalnością NBP kieruje Zarząd. Zarząd NBP podejmuje uchwały w sprawach niezastrzeżonych do wyłącznej kompetencji innych organów NBP oraz realizuje uchwały RPP. Podstawowe zadania Zarząd NBP realizował zgodnie z *Planem działalności NBP na lata 2010–2012* oraz *Planem finansowym Narodowego Banku Polskiego na rok 2010*.

Zgodnie z ustawą o NBP Zarząd rozpatrywał projekty uchwał i materiały kierowane na posiedzenia RPP, w szczególności obejmujące:

- projekcje inflacji,
- bieżącą sytuację makroekonomiczną, w tym przebieg procesów inflacyjnych, sytuację finansów publicznych, sytuację ekonomiczną przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, sytuację na rynku pracy oraz na rynku finansowym i kredytowym,
- ekonomiczne i formalne uwarunkowania przystąpienia Polski do ERM II i strefy euro,
- stabilność systemu finansowego w Polsce, w tym ocenę funkcjonowania i perspektyw rozwoju systemu bankowego,
- płynność sektora bankowego,
- sytuację na rynku międzybankowym oraz operacje otwartego rynku.

Ponadto Zarząd NBP omawiał:

- zarządzanie rezerwami dewizowymi, w tym strategiczną alokację aktywów,
- działania związane z udostępnieniem Elastycznej Linii Kredytowej przez MFw,
- funkcjonowanie polskiego systemu płatniczego,

- działalność badawczo-rozwojową NBP,
- usprawnienie obsługi sprzedaży wartości kolekcjonerskich.

W 2010 r. Zarząd NBP odbył 73 posiedzenia, na których podjął 84 uchwały normatywne, 29 uchwał nienormatywnych oraz 557 postanowień.

Zarząd NBP podjął uchwały w szczególności w następujących sprawach:

- Zmiany uchwały w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego.
- Wprowadzenia *Regulaminu refinansowania banków kredytem lombardowym oraz kredytem w ciągu dnia operacyjnego przez Narodowy Bank Polski*. Celem projektowanej uchwały było ujednoczenie dotychczas obowiązujących regulacji. Rozszerzono także listę papierów wartościowych akceptowanych przez NBP na zabezpieczenie kredytu technicznego o dłużne papiery wartościowe zdeponowane w KDPW SA, których emitentami są podmioty inne niż Skarb Państwa i NBP.
- Rodzajów weksli przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski do dyskonta oraz zasad i trybu ich dyskonta. Celem uchwały było wprowadzenie nowego instrumentu refinansowania banków, tj. kredytu wekslowego, który zapewnia finansowanie nowych kredytów, zgodnie z koncepcją przyjętą w Pakcie na rzecz Rozwoju Akcji Kredytowej.
- Zmiany uchwały w sprawie warunków i zasad sprzedaży przez Narodowy Bank Polski monet, banknotów i numizmatów przeznaczonych na cele kolekcjonerskie oraz na inne cele (por. rozdział *Działalność emisyjna*).
- Kryteriów uczestnictwa banków krajowych, oddziałów banków zagranicznych oraz oddziałów instytucji kredytowych w operacjach otwartego rynku prowadzonych przez Narodowy Bank Polski. Wprowadzenie uchwały miało na celu uporządkowanie dotychczasowych regulacji. W wyniku nowelizacji na grupę 21 banków (w tym na banki pełniące funkcję Dealera Rynku Pieniężnego) nałożono obowiązek prowadzenia rozszerzonej sprawozdawczości, m.in. w zakresie aktywności na rynku pieniężnym i walutowym.
- Wprowadzenia *Regulaminu Rejestru Papierów Wartościowych*. Celem uchwały była zmiana dotychczasowych regulacji w związku z uruchomieniem systemu ELBON2.
- Zakupu pewnej ilości walut obcych na rynku międzybankowym w celu ograniczenia wahań kursu i zbyt szybkiego umacniania się złotego.

Ponadto Zarząd podjął postanowienia w szczególności w następujących sprawach:

- przyjęcia *Informacji nt. aktualnego stanu przygotowań perspektywy finansowej Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju na lata 2011–2015 i wynikających z niej konsekwencji dla Polski*,
- przyjęcia raportu *Polska wobec światowego kryzysu gospodarczego – część II: wnioski z dyskusji*,
- zatwierdzenia *Opinii do Programu Konwergencji – Aktualizacja 2009*,
- zatwierdzenia *Polityki certyfikacji Narodowego Centrum Certyfikacji wersja 2.2*.

1.4. Realizacja *Planu działalności NBP na lata 2010–2012*

W dniu 23 grudnia 2010 r. Zarząd NBP uchwalił aktualizację *Planu działalności NBP na lata 2010–2012*. Do najważniejszych nowych zadań należą przede wszystkim: doskonalenie procesu sprzedaży wartości kolekcjonerskich w Polsce, wprowadzanie nowych instrumentów inwestycyjnych w celu optymalizacji alokacji aktywów, wprowadzenie systemu SORBNET2 oraz uruchomienie Centrum Pieniądza.

POLITYKA PIENIĘŻNA

² Rozdział *Polityka pieniężna* jest *Sprawozdaniem z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2010*, które Rada Polityki Pieniężnej przyjęła na posiedzeniu w dniu 10 maja 2011 r. Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 5, art. 12, art. 16, art. 17 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 2, 4, art. 23–24 oraz przepisów rozdziału 6 ustawy o NBP.

Przedstawiając *Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej*, Rada Polityki Pieniężnej wypełnia art. 227 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który nakłada na Radę obowiązek złożenia Sejmowi sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego. Zgodnie z art. 53 ustawy o Narodowym Banku Polskim *Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej* publikowane jest w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski.

Sprawozdanie przedstawia główne elementy realizowanej strategii polityki pieniężnej, opis uwarunkowań makroekonomicznych i decyzji podejmowanych w zakresie polityki pieniężnej w roku objętym sprawozdaniem, a także opis stosowanych instrumentów polityki pieniężnej. Ponadto do *Sprawozdania* dołączono załączniki, w których przedstawiono kształtowanie się istotnych zmiennych makroekonomicznych, a także *Opisy dyskusji na posiedzeniach decyzyjnych Rady Polityki Pieniężnej*³ i wyniki głosowania członków Rady nad wnioskami i uchwałami.

Jak podkreślono w rozdziale 2.1 *Raportu*, decyzje władz monetarnych wpływają na gospodarkę ze znacznym opóźnieniem, a najsilniejszy ich wpływ obserwowany jest po upływie kilku kwartałów. Ponadto w gospodarce występują wstrząsy makroekonomiczne, które – choć w większości pozostają poza kontrolą krajowej polityki pieniężnej – mogą w znacznej mierze wpływać na sytuację gospodarczą i procesy inflacyjne w kraju w krótkim, a niekiedy także w średnim okresie.

Przy ocenie polityki pieniężnej *ex post* należy brać pod uwagę powyższe uwarunkowania.

2.1. Strategia polityki pieniężnej

W 2010 r. Rada Polityki Pieniężnej, zwana dalej RPP albo Radą, realizowała *Założenia polityki pieniężnej na rok 2010*, przyjęte 30 września 2009 r. W *Założeniach* tych w następujący sposób przedstawiono główne elementy realizowanej w 2010 r. strategii polityki pieniężnej.

Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji RP *Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza*. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim w art. 3 ust. 1 określa, że: *podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP*.

Współcześnie banki centralne przez stabilność cen rozumieją inflację na tyle niską, aby nie wywierała ona negatywnego wpływu na inwestycje, oszczędności i inne ważne decyzje podejmowane przez uczestników życia gospodarczego. Zapewnienie tak rozumianej stabilności cen jest podstawowym sposobem, w jaki bank centralny przyczynia się swoimi decyzjami do osiągnięcia wysokiego i trwałego wzrostu gospodarczego. Banki centralne traktują stabilność cen symetrycznie, co oznacza, że reagują zarówno na zagrożenia inflacyjne, jak i deflacyjne.

Rada opiera politykę pieniężną na strategii bezpośredniego celu inflacyjnego. Po sprowadzeniu inflacji do niskiego poziomu, począwszy od 2004 r. RPP przyjęła ciągły cel inflacyjny na poziomie 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyłeń o szerokości ± 1 pkt proc. RPP realizuje strategię w warunkach płynnego kursu walutowego. System płynnego kursu nie wyklucza prowadzenia interwencji na rynku walutowym, gdyby okazało się to niezbędne do zapewnienia stabilności makroekonomicznej i finansowej kraju, co sprzyja średniookresowej realizacji celu inflacyjnego.

³ Załącznik *Opisy dyskusji na posiedzeniach decyzyjnych Rady Polityki Pieniężnej* nie został dołączony do niniejszego *Raportu* ze względu na jego obszerność. Jest dostępny w dokumencie źródłowym oraz raportach o inflacji – w wersji wydrukowanej oraz na stronie internetowej NBP.

Doświadczenia Narodowego Banku Polskiego, zwanego dalej NBP, oraz innych banków centralnych wskazują, że strategia bezpośredniego celu inflacyjnego jest skutecznym sposobem zapewnienia stabilności cen. Występujący od 2008 r. globalny kryzys finansowy i recesja w gospodarce światowej spowodowały, że w polityce pieniężnej większą niż dotychczas rolę odgrywają czynniki związane ze stabilnością systemu finansowego, która jest niezbędna do zapewnienia stabilności cen w dłuższym okresie. Strategia bezpośredniego celu inflacyjnego umożliwia uwzględnianie w polityce pieniężnej kwestii związanych ze stabilnością systemu finansowego. W związku z tym Rada podtrzymuje zasadniczą część dotychczasowego sposobu rozumienia celu inflacyjnego i jego realizacji, jednocześnie w części go uzupełniając:

- Po pierwsze, określenie cel ciągły oznacza, że odnosi się on do inflacji mierzonej roczną zmianą cen towarów i usług konsumpcyjnych w każdym miesiącu w stosunku do analogicznego miesiąca poprzedniego roku. Dla lepszego zrozumienia procesów inflacyjnych uzasadnione jest również posługiwanie się kwartalnymi i rocznymi wskaźnikami inflacji, takimi jak stosowane w projekcji inflacji NBP, w budżecie państwa oraz w statystyce Unii Europejskiej, zwanej dalej UE. Przy ocenie presji inflacyjnej ważną rolę odgrywają także miary inflacji bazowej.
- Po drugie, przyjęte rozwiązanie oznacza, że polityka pieniężna jest jednoznacznie ukierunkowana na utrzymanie inflacji jak najbliższej celu 2,5%, a nie jedynie wewnątrz przedziału wahań. Rozwiązanie takie pozwala na zakotwiczenie oczekiwań inflacyjnych, co sprzyja prowadzeniu polityki pieniężnej, która w reakcji na wstrząsy wymaga mniejszych i rzadszych zmian stóp procentowych. Trwałe zakotwiczenie oczekiwań inflacyjnych sprzyja także mniejszej zmienności długoterminowych stóp procentowych w przypadku występowania wstrząsów mających wpływ na bieżący poziom inflacji.
- Po trzecie, występowanie wstrząsów w gospodarce jest nieuniknione. W zależności od siły wstrząsu i stopnia inercyjności oczekiwań inflacyjnych różna jest skala i okres odchylenia inflacji od przyjętego celu. Bank centralny zazwyczaj nie reaguje na takie odchylenia inflacji, które uznaje za przejściowe i które mieszczą się w przedziale wahań wokół celu. W krajach o trwale niskiej inflacji bank nie musi reagować nawet wówczas, gdy przejściowo inflacja odchyli się poza granice tego przedziału. W przypadku wstrząsów, które oceniane są jako powodujące trwałe odchylenie inflacji od celu, bank centralny odpowiednio modyfikuje parametry polityki pieniężnej.
- Po czwarte, reakcja polityki pieniężnej na wstrząsy zależy także od ich przyczyn i charakteru. Reakcja na wstrząsy popytowe stanowi problem relatywnie mniejszy, ponieważ w tym przypadku inflacja i produkcja zmieniają się w tym samym kierunku. Podwyżka stóp procentowych osłabia aktywność gospodarczą i w dalszej kolejności presję inflacyjną. Wstrząsy podażowe stanowią większy problem dla polityki pieniężnej, w tym przypadku bowiem produkcja i inflacja zmieniają się w przeciwnych kierunkach. Niewłaściwa reakcja polityki pieniężnej na taki wstrząs może mieć daleko idące niekorzystne skutki dla gospodarki. Próba całkowitego zneutralizowania przez politykę pieniężną wpływu wstrząsu podażowego na inflację może prowadzić niepotrzebnie do znacznego spadku produkcji, ponieważ już sam wstrząs podażowy wpływa niekorzystnie na konsumpcję i inwestycje. Z kolei próba pełnego zamortyzowania – przez ekspansywną politykę pieniężną – realnych skutków wstrząsu podażowego, wywołującego wzrost cen i spadek produkcji, powoduje z reguły utrwalenie się wyższej inflacji i wymaga prowadzenia w następnych okresach znacznie bardziej restrykcyjnej polityki pieniężnej, powodującej silniejsze spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego. Reakcja banku centralnego powinna zależeć od oceny trwałości skutków wstrząsu.
- Po piąte, znaczna część wstrząsów podażowych ma przejściowy charakter i niewielką skalę, w związku z czym nie ma potrzeby natychmiastowego reagowania na nie. Przy większych wstrząsach nawet przejściowe przyspieszenie wzrostu cen może wywołać względnie trwałe wzrost oczekiwań inflacyjnych, a w konsekwencji wzrost inflacji

ze względu na pojawienie się żądań płacowych. Zadaniem polityki pieniężnej jest więc w takiej sytuacji zapobieganie wtórnym skutkom wstrząsu podażowego (tzw. efektem drugiej rundy). Ryzyko powstania tego rodzaju efektów jest znaczne w krajach o krótkiej historii niskiej inflacji. Przy analizie wstrząsów podażowych przydatne stają się miary inflacji bazowej, które pozwalają przynajmniej częściowo odróżnić skutki przejściowe od trwałych zmian presji inflacyjnej.

- Po szóste, ze względu na opóźnienia reakcji produkcji i inflacji na prowadzoną politykę pieniężną wpływa ona w niewielkim stopniu na poziom bieżącej inflacji. Bieżące decyzje władz monetarnych oddziałują na dynamikę ogólnego poziomu cen w przyszłości, podobnie jak bieżąca inflacja pozostaje pod wpływem zmian stóp procentowych dokonanych kilka kwartałów wcześniej. Długość tych opóźnień nie jest jednak stała i zależy w dużej mierze od zachodzących w gospodarce zmian strukturalnych i instytucjonalnych. Zmiany w mechanizmie transmisji impulsów monetarnych powodują, że banki centralne tylko w przybliżeniu mogą określić opóźnienie, jakie występuje od podjęcia decyzji do zaobserwowania najsilniejszego jej wpływu na wielkości realne (produkcję, zatrudnienie), a następnie na inflację. Dodatkowym czynnikiem zakłócającym działanie mechanizmu transmisji monetarnej mogą być zaburzenia w systemie finansowym.
- Po siódme, polityka pieniężna oddziałuje na gospodarkę nie tylko przez zmiany stóp procentowych, ale również przez utrzymanie ich przez pewien czas na określonym poziomie. Utrzymanie stóp procentowych przez kilka okresów (miesiące lub kwartałów) na niezmiennym poziomie jest również decyzją o istotnych konsekwencjach dla gospodarki, gdyż prowadzi do stopniowego zamykania albo otwierania się luki popytowej.
- Po ósme, polityka pieniężna jest prowadzona w warunkach niepewności. Wysoka niepewność wynika między innymi z faktu, że modele wykorzystywane przez banki centralne do prognozowania inflacji mogą zacząć gorzej odwzorowywać zachowanie gospodarki ze względu na zachodzące w niej zmiany strukturalne. Oznacza to, że:
 - przy podejmowaniu decyzji konieczne jest uwzględnianie całokształtu dostępnych informacji, a nie tylko wyników projekcji inflacji,
 - nie jest możliwe posługiwanie się prostą regułą polityki, która *ex ante* mogłaby być znana uczestnikom rynku oraz
 - ukierunkowana na przyszłość polityka pieniężna musi być przedstawiana otoczeniu jako dążenie do zrealizowania celu inflacyjnego w warunkach niepewności, a nie jako sprawowanie ścisłej kontroli nad przebiegiem procesów gospodarczych.
- Po dziewiąte, w polityce pieniężnej należy uwzględniać potrzebę zachowania stabilności finansowej, która jest niezbędna do zapewnienia stabilności cen w dłuższym okresie oraz umożliwia efektywne funkcjonowanie mechanizmu transmisji polityki pieniężnej. W tym kontekście istotne jest kształtowanie się cen aktywów. Nadmierne i długotrwałe obniżenie stóp procentowych w warunkach niskiej inflacji i jednocześnie szybkiego wzrostu gospodarczego może prowadzić do szybkiego wzrostu cen aktywów, a przez to zwiększać ryzyko utworzenia się tzw. bąbli spekulacyjnych. Wraz z szybkim wzrostem cen aktywów rośnie prawdopodobieństwo ich odchylenia od poziomów uzasadnionych czynnikami fundamentalnymi, co powoduje wzrost ryzyka gwałtownego i znacznego ich spadku w przyszłości. Rodzi to zagrożenie dla stabilności systemu finansowego, a przez to dla zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności cen w dłuższym okresie. Polityka pieniężna wspierająca stabilność systemu finansowego jest więc długookresowo spójna z realizacją podstawowego celu działalności banku centralnego, tj. zapewnieniem stabilności cen, choć niekiedy może stwarzać ryzyko przejściowego odchylenia się inflacji od celu. Zachowanie spójności pomiędzy dążeniem do utrzymania inflacji na poziomie celu i wspieraniem stabilności systemu finansowego może – w pewnych warunkach – wymagać

wydłużenia horyzontu realizacji celu inflacyjnego. Przy ocenie ryzyka wystąpienia zaburzeń w systemie finansowym oraz perspektyw inflacji na dłuższą metę przydatne jest uwzględnianie kształtowania się agregatów monetarnych i kredytowych, a także kursu walutowego.

- Po dziesiąte, przy ocenie stopnia restrykcyjności polityki pieniężnej należy brać pod uwagę nie tylko wysokość realnych stóp procentowych, ale także poziom realnego kursu walutowego. Tak rozumiana restrykcyjność polityki pieniężnej wpływa wraz z realizowaną polityką fiskalną na łączną restrykcyjność polityki makroekonomicznej. Nadmiernie ekspansywna polityka fiskalna jest najczęstszym powodem konieczności utrzymania stóp procentowych na wyższym poziomie.
- Po jedenaste, istotną przesłanką podejmowania decyzji w polityce pieniężnej jest bilans czynników wpływających na prawdopodobieństwa ukształtowania się przyszłej inflacji powyżej lub poniżej celu. Bilans ten jest tworzony na podstawie projekcji inflacji, oceny rzeczywistego przebiegu procesów gospodarczych, które mogą odbiegać od przebiegu przedstawionego w projekcji, a także kształtowania się zmiennych oraz informacji nieuwzględnionych bezpośrednio w projekcji. Oceniając czynniki wpływające na kształtowanie się przyszłej inflacji, banki centralne biorą pod uwagę kształtowanie się inflacji w przeszłości, ponieważ ma to wpływ na stopień zakotwiczenia oczekiwań inflacyjnych na poziomie celu inflacyjnego. W tym kontekście istotna jest długość okresu, w którym inflacja utrzymywała się na poziomie zgodnym z celem, oraz okresu, w którym się od niego odchyłała.

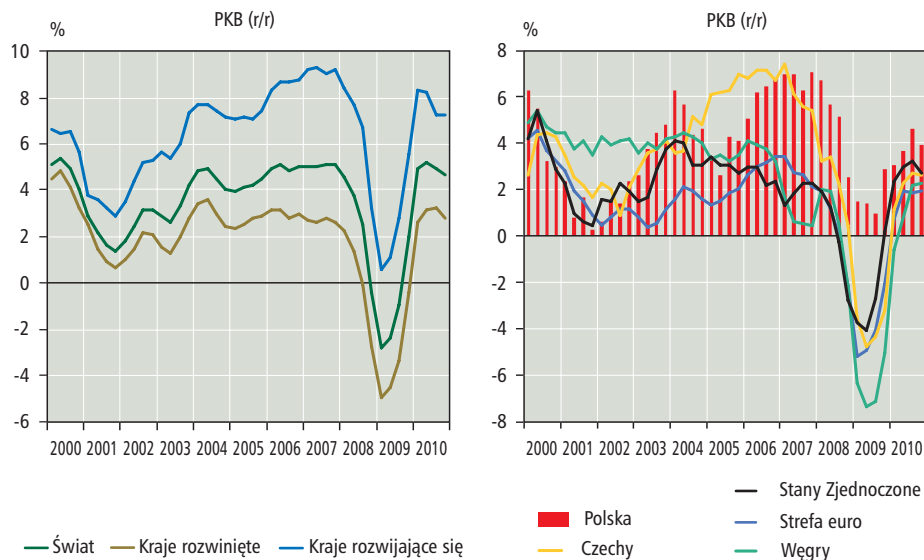
W przypadku podjęcia wiążącej decyzji dotyczącej daty planowanego przystąpienia Polski do strefy euro oraz związanego z tym wejścia do ERM II Rada dokona niezbędnych dostosowań strategii polityki pieniężnej oraz – w porozumieniu z Radą Ministrów – systemu kursowego do warunków wynikających z konieczności spełnienia kryteriów konwergencji niezbędnych do przyjęcia euro. Zdaniem Rady przystąpienie Polski do ERM II i strefy euro powinno nastąpić w najbliższym możliwym terminie, tj. po uzyskaniu koniecznego poparcia politycznego dla zmian w Konstytucji RP oraz określeniu ścieżki obniżenia deficytu sektora finansów publicznych do poziomu odpowiadającego kryterium fiskalnemu z Maastricht.

Rada wyraża przekonanie, że w nadchodzących latach polityka gospodarcza w Polsce powinna być realizowana tak, aby przez przeprowadzenie reform strukturalnych, w tym reformy finansów publicznych, umożliwić trwałe spełnienie kryteriów z Maastricht i w ten sposób osiągnięcie jak największych korzyści związanych z członkostwem w strefie euro.

2.2. Uwarunkowania makroekonomiczne polityki pieniężnej NBP w 2010 r.

W 2010 r. trwało ożywienie w gospodarce światowej, jakkolwiek w drugiej połowie roku wzrost gospodarczy na świecie był nieco wolniejszy niż w pierwszej połowie roku. Nadal utrzymywało się silne zróżnicowanie koniunktury między różnymi regionami gospodarki światowej. Wzrost gospodarczy w wielu krajach rozwiniętych był ograniczany przez niepewność dotyczącą przyszłej koniunktury, popytu gospodarstw domowych i przedsiębiorstw oraz sytuacji w sektorze bankowym. W części z tych gospodarek utrzymywało się wysokie bezrobocie. W gospodarkach wschodzących, głównie w Azji i Ameryce Łacińskiej, utrzymywała się dobra koniunktura, co przyczyniło się do ożywienia w handlu międzynarodowym i pobudzało eksport części krajów rozwiniętych (Stany Zjednoczone, Niemcy, Japonia). Wzrost eksportu wspierał odbudowę popytu krajowego w tych gospodarkach. Wyraźne ożywienie koniunktury nastąpiło w Niemczech, będących największym odbiorcą polskiego eksportu.

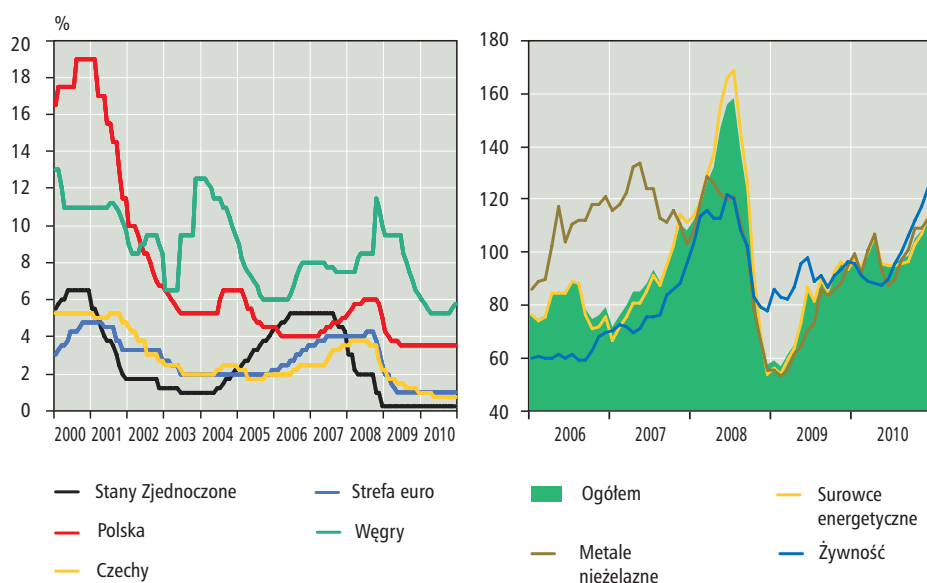
Wykres 1
Wzrost gospodarczy na świecie (lewy wykres) i w wybranych krajach (prawy wykres)

Źródło: dane IMF, Reuters Ecowin, Eurostat.

Banki centralne w największych gospodarkach rozwiniętych kontynuowały ekspansywną politykę pieniężną, którą uzasadniały utrzymującą się niską presją inflacyjną oraz wysokim poziomem bezrobocia w tych krajach. Oprócz utrzymywania stóp procentowych na historycznie niskim poziomie banki centralne skupowały papiery wartościowe, co przyczyniało się do zwiększenia podaży płynności na rynkach finansowych. Pod koniec ub.r. obawy o trwałość ożywienia gospodarczego skłoniły banki centralne w Stanach Zjednoczonych i Japonii do kontynuacji polityki ilościowego łagodzenia polityki pieniężnej. W tym samym czasie władze monetarne w wielu gospodarkach wschodzących, w obliczu wzrostu inflacji i narastających nierównowag makroekonomicznych, zaostrzały politykę pieniężną.

Wykres 2
Podstawowe stopy procentowe wybranych banków centralnych (lewy wykres) i indeksy cen surowców na rynkach światowych (prawy wykres)

Źródło: dane Reuters Ecowin, Eurostat, HWWI

Większość krajów rozwiniętych utrzymywała duży deficyt w finansach publicznych, planując jego redukcję w kolejnych latach. W tych gospodarkach europejskich, które charakteryzowały się bardzo wysoką nierównowagą fiskalną, prowadzono działania ograniczające deficyt finansów publicznych. Znaczna nierównowaga fiskalna w wielu krajach rozwiniętych była istotnym czynnikiem niepewności co do perspektyw wzrostu gospodarczego na świecie. W obliczu wysokiego poziomu deficytu sektora finansów publicznych, szybko rosnącego długu publicznego oraz zwiększonych kosztów dokapitalizowania sektora bankowego w niektórych krajach strefy euro wzrosły obawy o ich wypłacalność, zwłaszcza w sytuacji, gdy w wyniku utraty konkurencyjności eksportu tych krajów niepewne są perspektywy ich powrotu na ścieżkę stabilnego wzrostu gospodarczego. Skutkiem obaw o wypłacalność części krajów strefy euro był znaczny wzrost premii za ryzyko w stopach rentowności emitowanych przez nie obligacji skarbowych. Obawy te prowadziły także do okresowego nasilania się zaburzeń na międzynarodowych rynkach finansowych. Szczególnie silne napięcia wystąpiły w II kwartale ub.r. w związku z problemami rządu Grecji z pozyskaniem środków na rynkach finansowych. W reakcji na te zaburzenia Unia Europejska i Międzynarodowy Fundusz Walutowy uruchomiły program pomocowy dla Grecji. Pod koniec roku takim programem została objęta także Irlandia. Ponadto Europejski Bank Centralny skupował papiery wartościowe zagrożonych niewypłacalnością krajów strefy euro w celu łagodzenia napięć na europejskim rynku finansowym.

Po wyraźnym spadku w okresie kryzysu finansowego, w 2010 r. ponownie zwiększył się napływ kapitału do gospodarek wschodzących. Sprzyjał temu szybszy wzrost gospodarczy w tych krajach niż w krajach rozwiniętych, a także – mimo zaburzeń na rynkach finansowych związanych z kryzysem zadłużeniowym w części krajów strefy euro – spadek awersji do ryzyka w warunkach ekspansywnej polityki pieniężnej głównych banków centralnych. Odzwierciedleniem tego napływu były rosnące ceny aktywów, głównie finansowych, a także presja na aprecjację kursów walutowych wielu gospodarek wschodzących. Część krajów wschodzących podejmowała działania mające przeciwdziałać tym procesom, w tym przeprowadzała interwencje walutowe. Silny napływ kapitału do krajów wschodzących oddziaływał także w kierunku ograniczenia skali podwyżek stóp procentowych przez ich banki centralne.

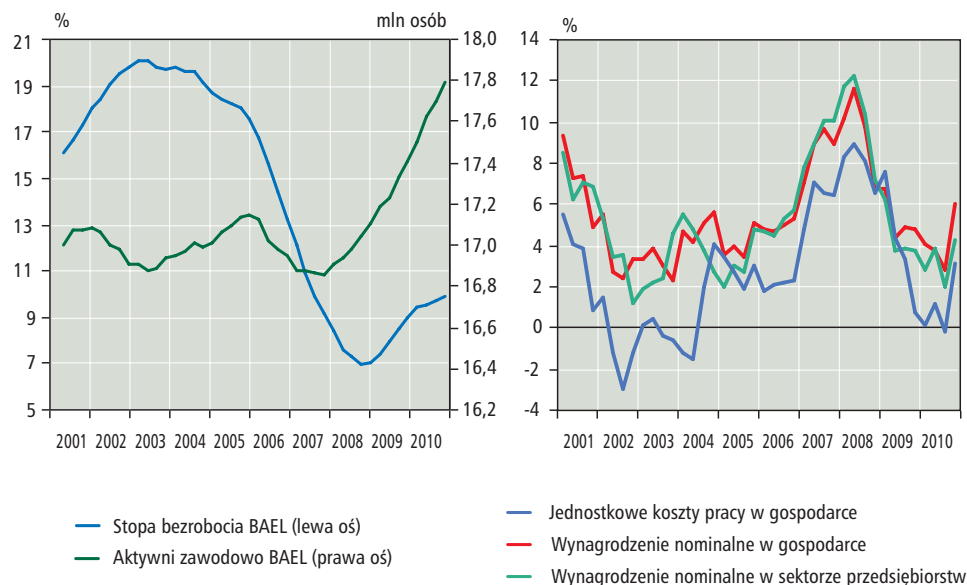
Ożywienie w gospodarce światowej w połączeniu z niekorzystnymi warunkami pogodowymi w niektórych krajach, a także duża podaż płynności na światowych rynkach finansowych sprzyjały wzrostowi cen surowców, w tym rolnych i energetycznych. Wzrost ten, szczególnie silny w drugiej połowie roku, przyczynił się do zwiększenia inflacji na świecie w ostatnich miesiącach ub.r.

Wraz z ożywieniem w gospodarce światowej poprawiała się sytuacja gospodarcza w Polsce (załącznik 1). Stopniowo rosło tempo wzrostu gospodarczego. W całym 2010 r. wyniosło ono 3,8% (wobec 1,7% w 2009 r.). Po spadku w poprzednim roku zwiększył się popyt krajowy, co było związane głównie z przyspieszeniem dynamiki spożycia indywidualnego oraz odbudową zapasów przedsiębiorstw, silnie zmniejszanych w okresie światowej recesji⁴. Jednocześnie, pomimo dobrych wyników finansowych i stopniowo rosnącego – choć umiarkowanego – wykorzystania mocy produkcyjnych, przedsiębiorstwa nadal ograniczały inwestycje. Przed zwiększeniem nakładów na środki trwałe mogła je powstrzymać podwyższona niepewność dotycząca perspektyw popytu. Utrzymał się także spadek inwestycji mieszkaniowych gospodarstw domowych. Szybko rosły natomiast inwestycje publiczne. Ożywienie koniunktury na świecie, w tym zwiększony popyt na dobra eksportowane z Niemiec, znalazło odzwierciedlenie w wyraźnym wzroście polskiego eksportu, po jego spadku w 2009 r. W wyniku jednoczesnego ożywienia importu wspieranego przez odbudowę popytu krajowego pogorszyło się saldo wymiany handlowej z zagranicą (załącznik 3).

⁴ W drugiej połowie roku wzrost popytu krajowego był częściowo podwyższony przez czynniki o charakterze jednorazowym: odbudowę majątku na obszarach popowodziowych oraz przesunięcie części wydatków ze względu na podwyżkę większości stawek VAT na początku 2011 r. i zniesienie odliczeń VAT na zakup samochodów z homologacją ciężarową od 2011 r. Czynniki te jednocześnie zwiększały import, oddziałując w kierunku pogorszenia się wkładu eksportu netto do wzrostu PKB.

Wykres 3

Zmienne rynku pracy: aktywni zawodowo i stopa bezrobocia – dane po wyeliminowaniu wahań sezonowych (lewy wykres) oraz roczna dynamika wynagrodzeń i jednostkowych kosztów pracy (prawy wykres)

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

Poprawie koniunktury gospodarczej w kraju towarzyszył wzrost popytu na pracę i zatrudnienia, widoczny od II kwartału 2010 r. Jednocześnie jednak w 2010 r. wyraźnie zwiększyła się podaż pracy (tj. liczba osób aktywnych zawodowo). Szybszy wzrost podaży pracy niż popytu na pracę spowodował zwiększenie się bezrobocia, co wpłynęło na ograniczenie wzrostu wynagrodzeń. W ostatnim kwartale 2010 r. wzrost płac wyraźnie przyspieszył. Przyspieszenie to było częściowo związane z silnym wzrostem wynagrodzeń w administracji publicznej przed ich planowanym zamrożeniem w 2011 r. Przy utrzymującym się relatywnie stabilnym wzroście wydajności pracy zmniejszanie się tempa wzrostu wynagrodzeń do III kwartału 2010 r. sprzyjało utrzymaniu się niskiej dynamiki jednostkowych kosztów pracy w tym okresie.

W 2010 r. nastąpił dalszy wzrost deficytu w finansach publicznych (z 7,1% PKB w 2009 r. do 7,9% PKB). Do wzrostu deficytu przyczynił się znaczny wzrost relacji wydatków publicznych do PKB (z 44,5% PKB do 45,7% PKB). Dotyczył on w szczególności zużycia pośredniego oraz inwestycji publicznych, co było związane z rosnącym wykorzystaniem środków UE oraz wydatkami na walkę ze skutkami powodzi. Na sytuację sektora finansów publicznych negatywny wpływ miał także spadek wpływów z podatków bezpośrednich, związany w szczególności z rozliczaniem przez przedsiębiorstwa strat z lat ubiegłych. W trakcie roku były przedstawiane plany działań dostosowawczych, mających ograniczyć deficyt finansów publicznych w kolejnych latach⁵. Część z tych działań znalazła odzwierciedlenie w ustawie budżetowej na 2011 r. oraz innych aktach prawnych przyjętych w ostatnim kwartale ub.r.

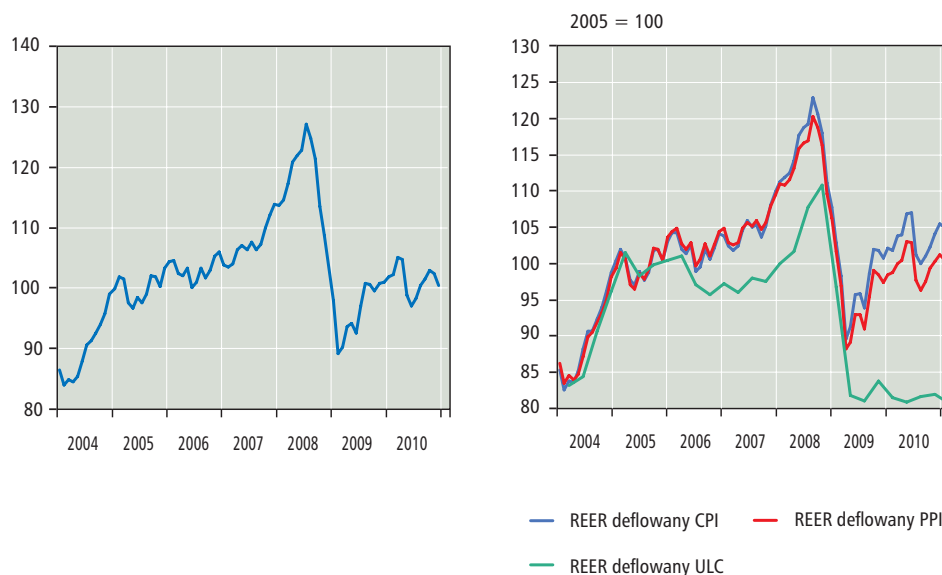
Pomimo poprawy sytuacji gospodarczej wartość kredytów bankowych dla sektora przedsiębiorstw obniżyła się w 2010 r., co w części wynikało z ograniczonego popytu na kredyt ze strony przedsiębiorstw (załącznik 4). Jednocześnie wyraźnie osłabł przyrost kredytów konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych. Do osłabienia tego przyczyniło się zaostrzenie kryteriów ich udzielania związane z pogorszeniem się jakości portfela tych kredytów, a także z wprowadzeniem przez banki zaleceń Rekomendacji T. Zwiększyło się natomiast tempo przyrostu

⁵ Zob. Plan Rozwoju i Konsolidacji Finansów ze stycznia ub.r., Aktualizacja Programu Konwergencji z lutego oraz Wieloletni Plan Finansów Państwa z sierpnia.

kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych. Po wyraźnym spadku w 2009 r. nieznacznie wzrósł udział kredytów w walutach obcych w nowo udzielanych kredytach mieszkaniowych.

Wykres 4

Nominalny efektywny kurs złotego (lewy wykres) oraz realny efektywny kurs złotego (prawy wykres)

Uwaga: wzrost oznacza aprecjację.

Źródło: dane Bank of International Settlements, NBP i Komisji Europejskiej.

Zmiany na światowych rynkach finansowych istotnie wpływały na sytuację na krajowym rynku finansowym. W pierwszych miesiącach ub.r. poprawa nastrojów na rynkach międzynarodowych oraz korzystne dane dotyczące polskiej gospodarki sprzyjały wzrostowi cen krajowych aktywów finansowych oraz aprecjacji złotego. W II kwartale 2010 r. nastąpił znaczny wzrost awersji do ryzyka związany z kryzysem fiskalnym w Grecji. Przyczynił się on do przejściowego wzrostu rentowności polskich obligacji i deprecjacji złotego. Mimo ponownego osłabienia kursu złotego pod koniec ub.r., wynikającego ze wzrostu napięć na rynkach finansowych związanego z kryzysem zadłużeniowym w Irlandii, w całym 2010 r. kurs złotego umocnił się wobec poprzedniego roku. Podobnie, pomimo pewnych wahań, w całym 2010 r. nastąpił wzrost cen akcji notowanych na polskim rynku. Wzrostowi cen aktywów i aprecjacji złotego sprzyjał znaczny napływ kapitału portfelowego do Polski. Szczególnie dużo kapitału napływało w pierwszych trzech kwartałach ub.r. na rynek skarbowych papierów wartościowych. Napływ ten znalazł też odzwierciedlenie we wzroście udziału nierezydentów w polskim rynku obligacji rządowych.

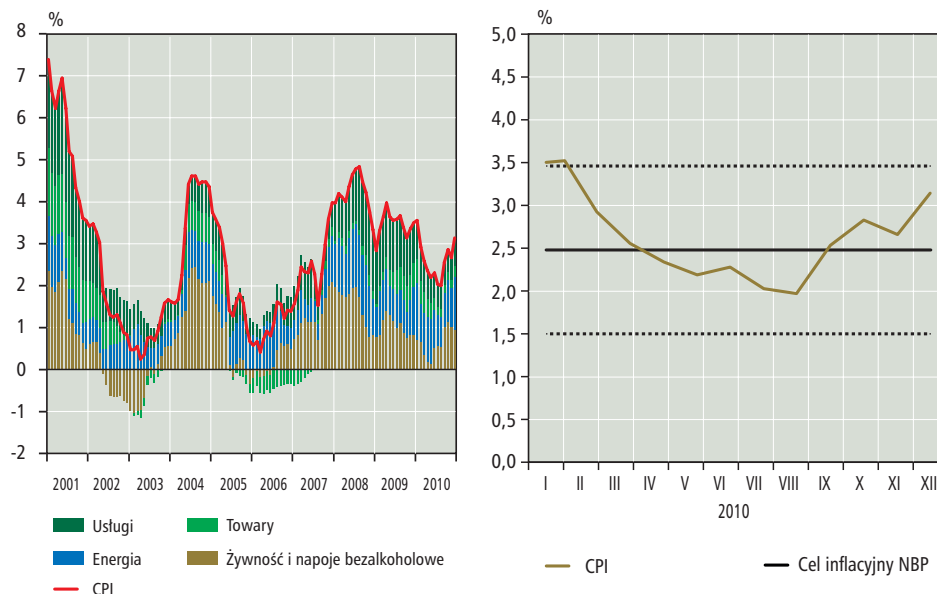
W 2010 r. roczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (ang. *Consumer Price Index* – CPI) obniżył się o 0,9 pkt proc. wobec 2009 r. i wyniósł 2,6%, kształtując się na poziomie zbliżonym do celu inflacyjnego NBP, określonego na poziomie 2,5%. W sześciu miesiącach 2010 r. roczny wzrost wskaźnika CPI był niższy lub równy 2,5%, natomiast w pozostałych sześciu miesiącach był wyższy od 2,5% (załącznik 2). W każdym miesiącu 2010 r. inflacja utrzymała się w założonym przedziale odchyień od celu inflacyjnego (tj. 2,5% ± 1 pkt proc.).

Od stycznia do sierpnia 2010 r. następował systematyczny spadek rocznego wskaźnika CPI (z 3,5% w styczniu do 2,0% w sierpniu 2010 r.), w tym także wskaźników inflacji bazowej, czemu sprzyjały niska presja popytowa i ograniczona dynamika jednostkowych kosztów pracy w gospodarce, a także obserwowana do początku kwietnia systematyczna aprecjacja kursu złotego. Natomiast od września roczny wskaźnik CPI wzrastał (z 2,5% we wrześniu do 3,1%

w grudniu), do czego przyczyniły się głównie rosnące ceny surowców rolnych i energetycznych na rynkach światowych. Jednocześnie do listopada 2010 r. inflacja bazowa po wyłączeniu cen energii i żywności utrzymywała się na umiarkowanym poziomie. Wzrost cen surowców na świecie przyczynił się także do stopniowego przyspieszenia dynamiki cen produkcji sprzedanej przemysłu, choć – podobnie jak roczny wzrost wskaźnika CPI – w całym 2010 r. była ona niższa niż w poprzednim roku (2,1% wobec 3,4% w 2009 r.).

Wykres 5

Wpływ głównych grup na roczne tempo zmian cen towarów i usług konsumpcyjnych (lewy wykres) oraz roczne tempo zmian cen towarów i usług konsumpcyjnych na tle celu inflacyjnego (prawy wykres)

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

2.3. Polityka pieniężna w 2010 r.

W 2010 r., podejmując decyzje dotyczące polityki pieniężnej, Rada – podobnie jak w poprzednich latach – brała pod uwagę perspektywę kształtowania się inflacji w średnim okresie. Na decyzje Rady miała wpływ zmieniająca się ocena czynników wpływających na prawdopodobieństwo ukształtowania się przyszłej inflacji powyżej lub poniżej celu. Ocena ta brała pod uwagę informacje dotyczące przebiegu procesów gospodarczych, a także wyniki prognoz opracowywanych w NBP oraz innych ośrodkach badawczych.

W 2010 r., wobec utrzymującej się ograniczonej presji inflacyjnej i płacowej w Polsce oraz znacznej niepewności dotyczącej trwałości ożywienia gospodarczego na świecie i przyspieszenia wzrostu gospodarczego w Polsce, a także silnego napływu kapitału do gospodarek wschodzących, Rada utrzymywała podstawowe stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie, w tym stopę referencyjną na poziomie 3,5%. Biorąc natomiast pod uwagę, że w 2010 r. wygasły zasadnicze przyczyny zaburzeń płynnościowych na rynkach finansowych, w październiku 2010 r. Rada podjęła decyzję o podwyższeniu stopy rezerwy obowiązkowej o 0,5 pkt proc. z 3,0% do 3,5%, tym samym przywracając ją do poziomu sprzed kryzysu finansowego⁶. Podwyższenie stopy rezerwy

⁶ Decyzja ta miała zastosowanie do rezerwy obowiązkowej podlegającej utrzymaniu od 31 grudnia 2010 r.

obowiązkowej miało także stanowić sygnał gotowości Rady do reagowania na nasilenie się presji inflacyjnej.

W I kwartale 2010 r. trwało ożywienie koniunktury na świecie, czemu sprzyjała silnie ekspansywna polityka makroekonomiczna w wielu krajach. Dane napływające w tym okresie wskazywały na powolny wzrost aktywności gospodarczej w strefie euro i wyraźniejszą poprawę koniunktury w Stanach Zjednoczonych. W gospodarkach krajów rozwiniętych utrzymywała się jednak niekorzystna sytuacja na rynku pracy oraz ograniczona – mimo pewnych oznak poprawy – akcja kredytowa. W największych gospodarkach wschodzących, w tym Chinach, obserwowane było natomiast przyspieszenie wzrostu PKB, czemu towarzyszyło zwiększające się tempo wzrostu akcji kredytowej i rosnące ceny aktywów.

Główne banki centralne prowadziły nadal ekspansywną politykę pieniężną, utrzymując stopy procentowe na historycznie niskich poziomach oraz kontynuując programy ilościowego łagodzenia polityki monetarnej. W tym samym czasie polityka pieniężna banków krajów regionu Europy Środkowo-Wschodniej pozostawała akomodacyjna (Czechy) lub była nadal łagodzona (Węgry, Rumunia).

W omawianym okresie następowała aprecjacja kursów walut wielu gospodarek wschodzących, w tym nastąpiła wyraźna aprecjacja złotego związana z silnym napływem kapitału zagranicznego do Polski. Jednocześnie na międzynarodowych rynkach finansowych zwiększał się poziom niepewności, związany z napiętą sytuacją fiskalną w części gospodarek strefy euro, w szczególności w Grecji.

W Polsce dane o PKB sygnalizowały ożywienie aktywności gospodarczej w IV kwartale 2009 r., choć dynamika popytu krajowego była nadal niska. Utrzymywał się niski wzrost spożycia indywidualnego, a przedsiębiorstwa ograniczały inwestycje. Nadal spadała liczba pracujących w gospodarce, co w połączeniu ze wzrostem aktywności zawodowej prowadziło do dalszego wzrostu bezrobocia. Oddziaływał on w kierunku ograniczenia presji płacowej. Stabilizacja zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw na początku 2010 r. sygnalizowała jednak wyhamowanie niekorzystnych tendencji na rynku pracy. Utrzymywała się niska dynamika kredytów dla sektora niefinansowego, w szczególności dla sektora przedsiębiorstw.

W okresie styczeń-marzec 2010 r. roczna inflacja CPI, zgodnie z oczekiwaniami Rady, obniżyła się wyraźnie z 3,5% do 2,6%, a więc do poziomu zbliżonego do celu inflacyjnego NBP (2,5%). Obniżyła się także inflacja bazowa. W kierunku ograniczenia inflacji oddziaływała niska presja popytowa, umiarkowane tempo wzrostu kosztów pracy, wyraźna aprecjacja kursu złotego, a także statystyczne efekty bazy. Jednocześnie Rada podkreślała, że spadek inflacji w 2010 r. może być ograniczany przez wzrost cen surowców na rynkach światowych oraz wzrost cen administrowanych.

Na posiedzeniach w okresie styczeń-marzec 2010 r. Rada oceniała prawdopodobieństwo ukształtowania się inflacji w średnim okresie poniżej lub powyżej celu za zbliżone. Na początku roku Rada podkreślała, że poprawa globalnej koniunktury i wcześniejsze złagodzenie polityki pieniężnej sprzyjały powrotowi gospodarki na ścieżkę potencjalnego tempa wzrostu. Istotnym źródłem niepewności dla przyszłego wzrostu gospodarczego i inflacji na świecie, a w konsekwencji również dla krajowej polityki pieniężnej, były natomiast efekty dotychczasowego prowadzenia, a także przewidywanych zmian ekspansywnej polityki makroekonomicznej za granicą. W marcu Rada oceniła, że umiarkowana presja inflacyjna w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej oraz niepewność dotycząca perspektyw wzrostu gospodarczego na świecie i w Polsce, w połączeniu z dotychczasową aprecjacją kursu złotego, uzasadniały utrzymanie stóp procentowych NBP na niezmiennym poziomie. W efekcie w I kwartale 2010 r. Rada postanowiła pozostawić stopy procentowe NBP bez zmian, w tym stopę referencyjną na poziomie 3,5%.

W pierwszych miesiącach 2010 r. odnotowano silny napływ kapitału zagranicznego do krajów wschodzących, w tym do Polski, co doprowadziło do znacznej aprecjacji kursu

złotego. 9 kwietnia 2010 r. Narodowy Bank Polski dokonał zakupu pewnej ilości walut obcych na rynku. W informacji po posiedzeniu w dniach 27–28 kwietnia 2010 r. Rada potwierdziła, że przeprowadzenie takiej transakcji było zgodne z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2010*.

W II kwartale 2010 r. pojawiały się kolejne sygnały ożywienia w gospodarce światowej, jakkolwiek utrzymywało się istotne zróżnicowanie skali poprawy aktywności gospodarczej między poszczególnymi regionami. W Stanach Zjednoczonych pojawiły się oznaki poprawy sytuacji na rynku pracy. Jednak zakończenie programów stymulacyjnych (w szczególności dotyczących rynku nieruchomości i popytu konsumpcyjnego) zbiegło się w czasie z ponownym osłabieniem ożywienia gospodarczego. W strefie euro PKB w I kwartale wzrósł nieznacznie. Jego wzrost był ograniczany przez spadek konsumpcji i inwestycji. Nadal niekorzystna była sytuacja na rynku pracy. Niepewność dotyczącą krótkookresowych perspektyw wzrostu gospodarczego w tym regionie była zwiększana przez nasilenie się kryzysu finansów publicznych w Grecji oraz wzrost obaw o sytuację fiskalną części innych gospodarek strefy euro. Jednocześnie w gospodarkach wschodzących utrzymywał się szybki wzrost gospodarczy.

Polityka pieniężna w największych gospodarkach rozwiniętych pozostała ekspansywna. W analizowanym okresie Rezerwa Federalna zakończyła nadzwyczajne programy płynnościowe stosowane w latach 2007–2009 w celu wspierania rynków kredytowych, utrzymując jednocześnie ogłoszony wcześniej program łagodzenia ilościowego (polegający na zakupie papierów wartościowych). Wobec napięć na europejskich rynkach finansowych wydłużył się okres utrzymywania przez EBC stóp procentowych na historycznie niskim poziomie. Od maja 2010 r. EBC dokonywał sterylizowanego zakupu na rynku wtórnym obligacji rządowych krajów zagrożonych kryzysem zadłużenia. Równocześnie w części krajów rozwijających się, charakteryzujących się silnym wzrostem gospodarczym, rozpoczęto stopniowe zaostrzenie polityki makroekonomicznej. W tym samym czasie banki centralne w krajach Europy Środkowo-Wschodniej nadal obniżały stopy procentowe (Czechy, Węgry, Rumunia).

W związku z niepewnością związaną z kryzysem fiskalnym w Grecji wzrosła zmienność cen aktywów na międzynarodowych rynkach finansowych, w szczególności na rynkach surowców. Nastąpiła wyraźna deprecjacja euro wobec dolara amerykańskiego. Wzrost awersji do ryzyka przyczynił się do osłabienia walut gospodarek wschodzących, w tym złotego. Skala zaburzeń na rynkach finansowych zmniejszyła się w czerwcu. Wyhamował spadek cen aktywów finansowych uznawanych za bardziej ryzykowne. Przyczyniły się do tego działania instytucji międzynarodowych: program pomocowy UE i MFW dla Grecji, utworzenie Europejskiego Mechanizmu Stabilizacji Finansowej oraz Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej, a także zakup przez EBC obligacji krajów zagrożonych kryzysem zadłużeniowym.

W Polsce pojawiały się kolejne sygnały świadczące o stopniowej poprawie koniunktury. Przede wszystkim rosła dynamika produkcji przemysłowej. Nastąpił także nieznaczny wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, jakkolwiek w I kw. 2010 r. nadal spadała liczba pracujących w całej gospodarce. Utrzymujący się podwyższony poziom bezrobocia ograniczał wzrost płac. Wzrost wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw pozostawał umiarkowany. Nastąpił dalszy spadek dynamiki wynagrodzeń w gospodarce. Jednocześnie nadal brak było oznak ożywienia w inwestycjach przedsiębiorstw. Do ich spadku przyczyniało się relatywnie niskie, choć stopniowo rosnące, wykorzystanie mocy produkcyjnych oraz niepewność dotycząca perspektyw popytu. Niska aktywność inwestycyjna i dobra sytuacja finansowa przedsiębiorstw powodowały mały popyt na kredyty bankowe, pomimo stopniowego łagodzenia kryteriów ich przyznawania. W tym samym czasie tempo wzrostu kredytów dla gospodarstw domowych ustabilizowało się na umiarkowanym poziomie.

W omawianym okresie, zgodnie z oczekiwaniami Rady, wskaźnik inflacji CPI dalej się obniżał i od kwietnia kształtował się poniżej celu inflacyjnego. Na spadek inflacji CPI w tym okresie złożył się spadek rocznej dynamiki cen żywności oraz inflacji bazowej po wyłączeniu cen żywności i energii. W kierunku obniżenia się rocznego wskaźnika inflacji oddziaływały niska presja

popytowa, wcześniejsza aprecjacja kursu złotego oraz umiarkowane tempo wzrostu kosztów pracy. Do jego spadku przyczyniły się również efekty bazy.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, w II kwartale Rada oceniała, że niska presja inflacyjna w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej oraz niepewność odnośnie do wpływu sytuacji w otoczeniu zewnętrznym na polską gospodarkę, w tym na perspektywy wzrostu gospodarczego w Polsce i kształtowanie się kursu złotego, uzasadniały utrzymanie stóp procentowych NBP na niezmiennym poziomie, w tym stopy referencyjnej na poziomie 3,5%. W kwietniu i maju – podobnie jak w poprzednich miesiącach – Rada oceniała prawdopodobieństwo ukształtowania się inflacji w średnim okresie poniżej lub powyżej celu za zbliżone. W czerwcu Rada podkreśliła jednak, że przeprowadziła dyskusję nad czynnikami, które w średnim okresie mogą wzmacniać presję inflacyjną.

W kwietniu 2010 r. Rada poparła wniosek Ministra Finansów o przedłużenie dostępu Polski do Elastycznej Linii Kredytowej Międzynarodowego Funduszu Walutowego. W lipcu Międzynarodowy Fundusz Walutowy przyznał Polsce ponownie dostęp do Elastycznej Linii Kredytowej w wysokości 20,4 mld USD. Zgodnie z deklaracjami władz nie zamierzano wykorzystać tych środków, a możliwość skorzystania z tego instrumentu była traktowana jako rodzaj zabezpieczenia przed ewentualnymi negatywnymi skutkami ponownego wzrostu niepewności na rynkach finansowych.

W sierpniu i wrześniu dane napływające z gospodarki światowej wskazywały na obniżenie się w II kwartale tempa wzrostu w części największych gospodarek oraz na możliwe dalsze osłabienie globalnego ożywienia w drugiej połowie roku. Dotyczyło to szczególnie tych krajów rozwiniętych, w których wzrost gospodarczy był ograniczany wskutek zmniejszenia wydatków gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw. Ożywienie hamowała także konieczność restrukturyzacji aktywów instytucji finansowych. Dodatkowo, źródłem niepewności odnośnie do przyszłej sytuacji gospodarczej były skutki wysokiej nierównowagi fiskalnej w dużej części tych krajów oraz zapowiadane jej ograniczenia, a także ekspansji monetarnej, w tym niekonwencjonalnych działań podejmowanych przez główne banki centralne. Jednocześnie pozytywne sygnały napływały z Niemiec, głównego partnera handlowego Polski, gdzie w II kwartale poziom aktywności gospodarczej wyraźnie wzrósł. Czynnikiem niepewności dla kontynuacji ożywienia w tym kraju w kolejnych kwartałach było jednak ryzyko osłabienia popytu na świecie.

Słabnięcie koniunktury w amerykańskiej gospodarce skłoniło Rezerwę Federalną do zapowiedzi zwiększenia skali programu zakupu papierów wartościowych przy jednoczesnym podtrzymaniu zapowiedzi utrzymania stóp procentowych na historycznie niskim poziomie przez dłuższy okres. Również w strefie euro wydłużył się okres, w którym oczekiwano utrzymania stóp procentowych EBC na historycznie niskim poziomie. Jednocześnie w największych gospodarkach rozwijających się kontynuowano stopniowe zastrzanie polityki makroekonomicznej. W krajach Europy Środkowo-Wschodniej stopy procentowe pozostały niezmiennione.

W omawianym okresie wyraźnie wzrosły ceny surowców na rynkach światowych. Równocześnie ponownie zwiększył się napływ kapitału do gospodarek wschodzących, prowadząc do aprecjacji walut tych krajów, w tym umocnienia złotego.

Dane o PKB w Polsce w II kwartale wskazywały na pewne przyspieszenie popytu konsumpcyjnego, przy nadal malejących inwestycjach. Dane miesięczne dotyczące III kwartału sygnalizowały stabilizowanie się tempa wzrostu gospodarczego. Utrzymywał się szybki wzrost produkcji przemysłowej. Rosła także produkcja budowlano-montażowa i sprzedaż detaliczna. Nadal zwiększało się wykorzystanie mocy produkcyjnych. Oceniano, że dobre dane o sprzedaży detalicznej w III kwartale mogły być w części wynikiem przejściowego wzrostu popytu związanego z wymianą dóbr trwałego użytku na terenach popowodziowych, zwiększonymi zakupami samochodów w związku z zapowiedzianym na koniec 2010 r. zniesieniem odliczeń VAT na zakup samochodów z homologacją ciężarową oraz przesunięciem części wydatków ze względu

na podwyżkę stawek VAT na początku 2011 r. Pomimo wzrostu zatrudnienia bezrobocie pozostało na relatywnie wysokim poziomie. Nie pojawiły się sygnały narastania presji płacowej. Do III kwartału obniżała się dynamika wynagrodzeń w gospodarce. Jednocześnie od lipca zaczęły pogarszać się wskaźniki ufności konsumenckiej. Akcja kredytowa dla przedsiębiorstw pozostawała ograniczona, czego przyczyną był przede wszystkim niski popyt na kredyt. Stopniowo zwiększała się natomiast dynamika kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych. Roczna dynamika tych kredytów wyraźnie przekraczała tempo wzrostu dochodów do dyspozycji możliwe do osiągnięcia bez ryzyka wzrostu inflacji.

W omawianym okresie roczna inflacja CPI utrzymywała się poniżej celu inflacyjnego NBP. Równocześnie obniżyły się wszystkie miary inflacji bazowej. Rada zwracała jednak uwagę, że choć inflacja kształtowała się wyraźnie poniżej celu inflacyjnego, wzrost cen żywności i energii, przyspieszenie dynamiki cen produkcji sprzedanej przemysłu oraz zapowiedziana zmiana stawek VAT w 2011 r., powodująca wzrost oczekiwań inflacyjnych osób prywatnych w sierpniu, mogą przełożyć się na stopniowe podwyższenie się inflacji w kolejnych miesiącach.

Na posiedzeniach w okresie sierpień-wrzesień Rada uznała, że umiarkowane tempo wzrostu gospodarczego i towarzysząca mu ograniczona presja płacowa i inflacyjna wraz z ryzykiem osłabienia wzrostu gospodarczego na świecie w kolejnych kwartałach uzasadniają utrzymanie restrykcyjności polityki pieniężnej na dotychczasowym poziomie. Ponadto Rada oceniała, że podwyżka stóp procentowych NBP mogłaby zwiększać ryzyko zbyt szybkiej aprecjacji kursu złotego. Uwzględniając powyższe uwarunkowania, Rada postanowiła utrzymać stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie, w tym stopę referencyjną na poziomie 3,5%. Jednocześnie Rada podkreślała, że analizuje czynniki mogące wzmacniać presję inflacyjną.

W IV kwartale 2010 r. aktywność gospodarcza w największych krajach rozwiniętych była nadal ograniczana przez wysoki poziom bezrobocia oraz trwające dostosowania w bilansach podmiotów gospodarczych. Jednocześnie dalej poprawiała się koniunktura w Niemczech, gdzie silny popyt zewnętrzny prowadził do stopniowej odbudowy popytu krajowego. W omawianym okresie nieznacznie spowolnił wzrost w największych gospodarkach wschodzących. Przyczyniło się do tego zaostrzenie polityki gospodarczej w części z nich, mające na celu ograniczenie ryzyka narastania nierównowagi makroekonomicznej. Wysoki stopień nierównowagi fiskalnej w wielu gospodarkach rozwiniętych, a także skutki ekspansji monetarnej przy wykorzystaniu niekonwencjonalnych działań podejmowanych przez główne banki centralne, pozostawały istotnym źródłem niepewności dla przyszłego wzrostu gospodarczego.

Polityka pieniężna głównych banków centralnych pozostała ekspansywna. W listopadzie 2010 r. Rezerwa Federalna ogłosiła decyzję o zwiększeniu ilościowego łagodzenia polityki pieniężnej, a EBC zwiększył w listopadzie i grudniu skalę skupu obligacji rządowych w związku z nasileniem się napięć na europejskich rynkach finansowych. W Europie Środkowo-Wschodniej większość banków centralnych pozostawiła stopy procentowe na niezmiennym poziomie (Czechy, Rumunia). Jedynie Węgry w listopadzie 2010 r. rozpoczęły zaostrzenie polityki pieniężnej.

Oczekiwania na ponowne zwiększenie ekspansji monetarnej w Stanach Zjednoczonych sprzyjały poprawie nastrojów na rynkach finansowych na początku IV kwartału. Przyczyniły się one do aprecjacji kursów walut gospodarek wschodzących, w tym złotego. Z kolei nasilenie się w listopadzie problemów budżetowych w niektórych krajach strefy euro, w szczególności Irlandii, oddziaływało w kierunku zwiększenia niepewności na rynkach finansowych i – w efekcie – deprecjacji złotego pod koniec 2010 r. W całym analizowanym okresie silnie wzrastały ceny ropy naftowej i innych surowców na rynkach światowych.

Dane dotyczące polskiej gospodarki sygnalizowały zwiększenie się w drugiej połowie 2010 r. rocznego tempa wzrostu gospodarczego w porównaniu z pierwszą połową roku. Przyczyniło się do tego przyspieszenie wzrostu konsumpcji, któremu sprzyjało rosnące zatrudnienie oraz prawdopodobnie wspomniane wcześniej czynniki o charakterze przejściowym.

Systematycznie zwiększało się wykorzystanie mocy wytwórczych, utrzymywała się także dobra sytuacja finansowa i płynnościowa przedsiębiorstw. Szybko rosła produkcja przemysłowa, wzrastała także produkcja budowlano-montażowa. Jednocześnie, pomimo utrzymującego się wzrostu zatrudnienia, stopniowo rosła stopa bezrobocia. Dynamika wynagrodzeń w gospodarce do III kwartału obniżała się, czego skutkiem był spadek jednostkowych kosztów pracy w gospodarce w III kwartale. Akcja kredytowa dla przedsiębiorstw pozostawała ograniczona, a wzrost kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych był stabilny i relatywnie wysoki.

W omawianym okresie inflacja CPI wzrosła powyżej celu inflacyjnego. Do jej wzrostu przyczynił się głównie wzrost dynamiki cen żywności i energii, związany ze wzrostem cen surowców na rynkach światowych. Większość wskaźników inflacji bazowej pozostawała natomiast na umiarkowanym poziomie, tj. poniżej 2,5%.

Na posiedzeniach w IV kwartale 2010 r. Rada uznała, że ograniczona presja inflacyjna i płacowa w polskiej gospodarce, niepewność dotycząca ożywienia wzrostu gospodarczego na świecie, a w październiku i listopadzie dodatkowo także utrzymujące się ryzyko zwiększenia napływu kapitału do gospodarek wschodzących, w tym do Polski, w warunkach wydłużenia okresu ekspansywnej polityki pieniężnej przez główne banki centralne, uzasadniały utrzymanie stóp procentowych na niezmiennym poziomie do końca 2010 r. W efekcie Rada postanowiła utrzymać stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie, w tym stopę referencyjną na poziomie 3,5%. Niemniej jednak w okresie październik-grudzień Rada podkreślała, że będzie w dalszym ciągu analizowała ewentualne sygnały narastania presji inflacyjnej.

W październiku Rada podjęła decyzję o podwyższeniu stopy rezerwy obowiązkowej o 0,5 pkt proc. z 3,0% do 3,5%, tj. do poziomu sprzed kryzysu finansowego. Rada podkreślała, że stopa rezerwy obowiązkowej została obniżona w ramach działań antykryzysowych w okresie silnych zaburzeń płynnościowych na rynkach finansowych i wobec wygaśnięcia tych zaburzeń uzasadnione było podwyższenie tej stopy do jej poziomu sprzed kryzysu. Decyzja o podniesieniu stopy rezerw obowiązkowych była zarazem sygnałem gotowości Rady do reagowania na nasilanie się presji inflacyjnej.

Ważnym elementem realizacji polityki pieniężnej opartej na strategii bezpośredniego celu inflacyjnego była, podobnie jak w poprzednich latach, komunikacja z otoczeniem, polegająca na przedstawianiu przez Radę oceny aktualnego stanu gospodarki oraz przyszłego przebiegu procesów gospodarczych. Do najważniejszych instrumentów w sferze komunikacji w 2010 r. nadal należały publikowane cyklicznie: *Raporty o inflacji*, *Informacje po posiedzeniu Rady Polityki Pieniężnej* (i towarzyszące im konferencje prasowe po posiedzeniu Rady), *Opisy dyskusji na posiedzeniach decyzyjnych Rady Polityki Pieniężnej*⁷, a także publikowane raz w roku *Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej i Założenia polityki pieniężnej*. W *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2011* Rada utrzymała podstawowe elementy dotychczasowej strategii polityki pieniężnej NBP, jednocześnie częściowo je modyfikując.

2.4. Instrumenty polityki pieniężnej

W 2010 r. Narodowy Bank Polski realizował politykę pieniężną, oddziałując na poziom inflacji za pomocą stóp procentowych. Rada określała wysokość stóp procentowych NBP, które wyznaczały rentowności instrumentów polityki pieniężnej. W celu kształtowania krótkoterminowych stóp procentowych NBP wykorzystywał następujące instrumenty: operacje otwartego rynku, operacje depozytowo-kredytowe oraz rezerwę obowiązkową. Wpływając na poziom krótkoterminowych stóp procentowych rynku pieniężnego, RPP dążyła do osiągnięcia

⁷ W *Opisach dyskusji na posiedzeniach decyzyjnych Rady Polityki Pieniężnej* znajduje się szersze omówienie zagadnień i argumentów, które istotnie wpływały na decyzje podejmowane przez Radę w 2010 r.

takiego poziomu stóp procentowych w gospodarce, który sprzyjał realizacji założonego celu inflacyjnego.

W 2010 r., wraz z poprawą sytuacji na rynkach finansowych, wzrostem poziomu nadpłynności sektora bankowego oraz zanikającym popytem ze strony banków na dodatkowe zasilenie ze strony banku centralnego, NBP stopniowo ograniczał stosowanie instrumentów wprowadzonych w październiku 2008 r. w ramach Pakietu zaufania, tj. operacji *repo* oraz transakcji typu *swap* walutowy.

W kwietniu 2010 r. bank centralny przeprowadził pierwszą od 1998 r. jednorazową interwencję na rynku walutowym.

2.4.1. Płynność sektora bankowego w 2010 r.

W 2010 r. NBP realizował politykę pieniężną w warunkach wzrastającego poziomu nadpłynności⁸ sektora bankowego.

Poziom nadpłynności w 2010 r. wyniósł średnio 70 907 mln zł⁹. W porównaniu z 2009 r. oznaczało to wzrost o 46 967 mln zł, tj. o 196%. Przyrost nadpłynności był większy, niż przewidziano w *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2010* o 37,5 mld zł.

Wzrost poziomu płynności sektora bankowego w 2010 r. wynikał głównie z oddziaływania czynników pozostających poza kontrolą NBP (tzw. czynników autonomicznych). Spośród tych czynników największy wpływ miał skup przez NBP walut obcych pochodzących głównie z funduszy unijnych, a także z operacji zamiany środków w walucie obcej na złote w NBP, dokonywanych przez MF. Skup netto (po uwzględnieniu sprzedaży walut przez NBP) walut obcych przyczynił się do wzrostu nadpłynności średnio o 40 330 mln. Do zwiększenia poziomu nadpłynności przyczyniła się również wpłata z zysku NBP do budżetu państwa w kwocie 3 957 mln zł, a także wypłaty dyskonta od emitowanych przez NBP bonów pieniężnych, którego średnia wartość wyniosła 2 610 mln zł.

Na ograniczenie płynności w 2010 r. w największym stopniu wpłynął wzrost poziomu pieniądza gotówkowego w obiegu, średnio o 3 792 mln zł, a także wzrost poziomu rezerwy obowiązkowej, średnio o 1 994 mln zł.

Rada Polityki Pieniężnej na bieżąco monitorowała kształtowanie się poziomu nadpłynności sektora bankowego.

2.4.2. Instrumenty polityki pieniężnej w 2010 r.

W 2010 r. zestaw instrumentów polityki pieniężnej stosowanych przez NBP nie różnił się w istotny sposób od obowiązującego w 2009 r. Zestaw ten z jednej strony uwzględniał możliwość występowania zaburzeń na krajowych rynkach finansowych, w przypadku zaostrzenia kryzysu na światowych rynkach finansowych i oddziaływania tej sytuacji na rynek krajowy. Z drugiej zaś strony był dostosowany do utrzymującej się w sektorze bankowym trwałej nadwyżki płynności.

⁸ Nadpłynność sektora bankowego jest to nadwyżka środków pozostająca w sektorze bankowym ponad wymagany średni poziom rachunków bieżących banków, określony wysokością rezerwy obowiązkowej w okresach jej utrzymywania. Miarą nadpłynności jest saldo operacji podstawowych (emisja bonów pieniężnych), operacji dostrajających (operacje *repo* i emisja bonów pieniężnych), operacji typu *swap* walutowy oraz operacji depozytowo-kredytowych (depozyt na koniec dnia i kredyt lombardowy).

⁹ Dane dotyczące poziomu nadpłynności, a także poszczególnych operacji polityki pieniężnej (w dalszej części rozdziału) zostały podane jako średnie w okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

Dzięki poprawie sytuacji w krajowym sektorze bankowym w trakcie 2010 r. bank centralny stopniowo wycofywał operacje niestandardowe, wprowadzone przez NBP w latach 2008–2010. Decyzja ta była następstwem zanikającego popytu banków na płynność złotową i walutową pozyskiwaną z banku centralnego przy wykorzystaniu tych operacji.

2.4.2.1. Stopa procentowa

W 2010 r. główną stopą NBP była stopa referencyjna. Zmiany wysokości tej stopy wyznaczały kierunek prowadzonej polityki pieniężnej. Stopa referencyjna określała rentowność podstawowych operacji otwartego rynku, wpływając jednocześnie na poziom oprocentowania krótkoterminowych lokat na rynku niezabezpieczonych depozytów międzybankowych.

Stopa depozytowa oraz stopa oprocentowania kredytu lombardowego wyznaczały pasmo wahań stóp procentowych *overnight* na rynku międzybankowym. Stopa redyskonta weksli pośrednio określała oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej.

W 2010 r. Rada utrzymała poziom stóp procentowych NBP na poziomie obowiązującym od 25 czerwca 2009 r. Stopa referencyjna kształtowała się na poziomie 3,50%, stopa oprocentowania kredytu lombardowego – na poziomie 5,00%, stopa depozytowa – na poziomie 2,00%, a stopa redyskonta weksli – na poziomie 3,75%.

Jednocześnie, wraz z decyzją o rozpoczęciu oferowania z dniem 1 stycznia 2010 r. nowego instrumentu polityki pieniężnej – kredytu wekslowego – Rada drugiej kadencji wprowadziła stopę dyskonta weksli, której wysokość ustaliła na poziomie 4,00%. Stopa ta nie zmieniła się w trakcie 2010 r.

Przyjmując *Założenia polityki pieniężnej na rok 2011*, Rada zdecydowała o zaprzestaniu oferowania przez NBP kredytu wekslowego. W związku z tym począwszy od 1 stycznia 2011 r. Rada nie określa wysokości stopy dyskonta weksli¹⁰.

2.4.2.2. Operacje otwartego rynku

W 2010 r. NBP dążył do oddziaływania na warunki płynnościowe w sektorze bankowym za pomocą operacji otwartego rynku (w szczególności podstawowych) w taki sposób, aby możliwe było kształtowanie się stawki POLONIA w pobliżu stopy referencyjnej.

Operacje podstawowe przeprowadzane były regularnie, raz w tygodniu, w formie emisji bonów pieniężnych NBP z 7-dniowym terminem zapadalności. W 2010 r. średni poziom emisji bonów w ramach operacji podstawowych wyniósł 74 920 mln zł i był wyższy od średniego poziomu w 2009 r. o 43 047 mln zł. Rosnący poziom emisji bonów pieniężnych w 2010 r. był konsekwencją przyrostu nadpłynności w krajowym sektorze bankowym.

W 2010 r. utrzymywały się zaburzenia na rynkach finansowych, co wpływało na skuteczność operacji otwartego rynku przeprowadzanych przez NBP. Uwarunkowania te osłabiały zdolność banku centralnego do kształtowania stawki POLONIA na poziomie zbliżonym do stopy referencyjnej.

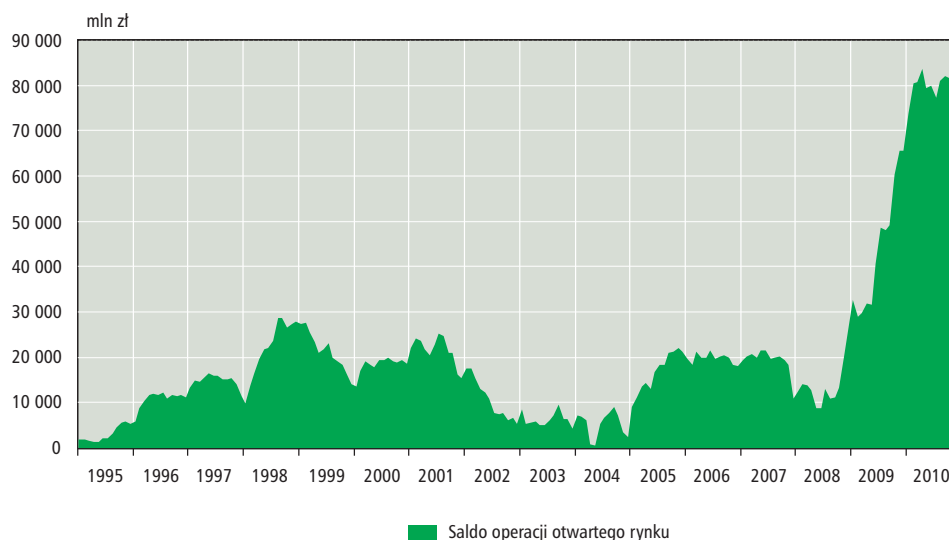
Bezpośrednim przejawem ograniczonej skuteczności stosowanych przez bank centralny operacji otwartego rynku było występowanie zjawiska tzw. *underbidding*. Wynikało ono przede

¹⁰ Zgodnie z Uchwałą nr 13/2010 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 22 grudnia 2010 r. zmieniającą uchwałę w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim.

wszystkim z podwyższonej ostrożności banków w zarządzaniu własną pozycją płynnościową i skłonnością do zarządzania nią w terminie *overnight*. W efekcie banki nie lokowały całości posiadanych nadwyżek w bony pieniężne NBP o dłuższym (7-dniowym) terminie zapadalności, pozostawiając sobie bufor płynnościowe.

Wykres 6

Średnie w miesiącu saldo operacji otwartego rynku w latach 1995–2010

Źródło: dane NBP.

Na opisany powyżej sposób zachowania banków wpływało również to, że w 2010 r. rynek międzybankowy w dalszym ciągu nie pozwalał na efektywną redystrybucję środków płynnych, m.in. z powodu utrzymywania wysokości limitów kredytowych nałożonych na siebie wzajemnie przez banki podczas najostrzejszej fazy kryzysu.

Do przyczyn powstawania *underbiddingu* zaliczyć można także rosnący poziom nadwyżek środków, jakimi dysponowało Ministerstwo Finansów. Środki te w większości lokowane były w bankach komercyjnych, w dużej części w formie lokat o terminie *overnight*. Brak pewności banków co do terminów złożenia tych lokat i długości ich trwania powodował zwiększoną ostrożność w podejściu do operacji przeprowadzanych przez NBP.

Mimo występowania opisanych powyżej czynników w pierwszym półroczu 2010 r. można było zauważyć stopniową stabilizację warunków płynnościowych w sektorze bankowym. Jej odzwierciedleniem było zmniejszenie skłonności banków do utrzymywania nadwyżek płynności (w terminie *overnight*), mniejsza intensywność występowania zjawiska *underbiddingu* na przetargach operacji podstawowych oraz istotne ograniczenie wykorzystywania przez banki depozytu na koniec dnia. W pierwszym półroczu 2010 r. systematycznie zmniejszało się odchylenie stawki POLONIA od stopy referencyjnej oraz ograniczeniu ulegała jej zmienność. Znaczne spadki POLONII występowały jedynie pod koniec okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej, co wynikało z ostrożności banków w odniesieniu do skali uczestnictwa w ostatniej operacji podstawowej w okresie utrzymywania rezerwy.

Pozytywne procesy zachodzące w pierwszym półroczu 2010 r. zostały zahamowane w kolejnych miesiącach. Począwszy od lipca występowały okresy utrzymywania rezerwy obowiązkowej, w których banki wykazywały większą skłonność do utrzymywania nadwyżek płynności na rachunkach w NBP. Wynikało to ze wzrostu awersji do ryzyka na światowych rynkach finansowych, spowodowanego obawą o sytuację fiskalną w wybranych krajach strefy euro. Miało to odzwierciedlenie w ponownym wzroście częstotliwości występowania *underbiddingu* oraz jego skali.

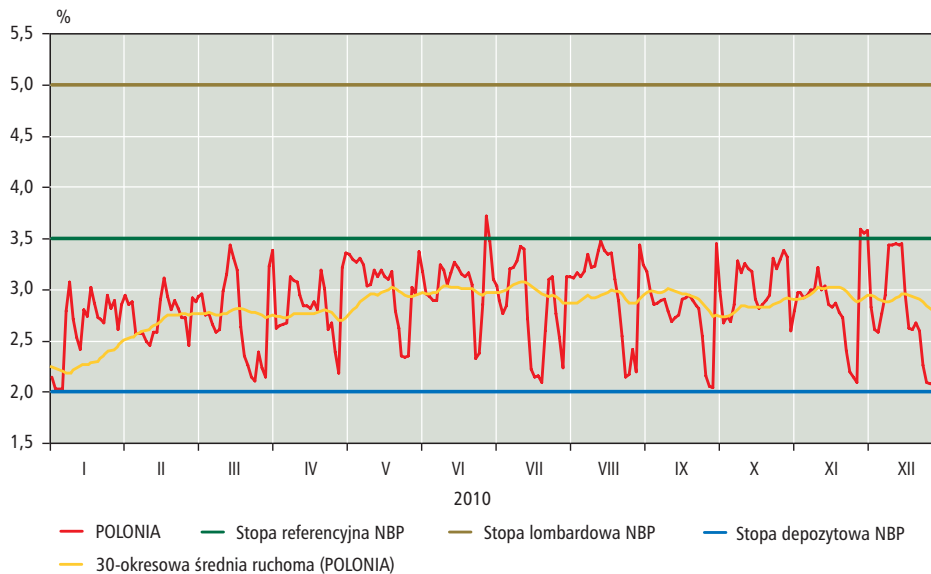
Wzrost odchylenia stawki POLONIA od stopy referencyjnej skłonił NBP do zastosowania w grudniu 2010 r. dwóch krótkoterminowych operacji dostrajających o charakterze absorbującym, w formie emisji bonów pieniężnych NBP. Pierwsza operacja tego rodzaju, o 2-dniowym terminie zapadalności, została przeprowadzona 8 grudnia, druga zaś o 3-dniowym terminie zapadalności – 21 grudnia.

Średnie odchylenie stawki POLONIA od stopy referencyjnej ukształtowało się w 2010 r. na poziomie 69 pkt bazowych. Tym samym było niższe niż w 2009 r. o 20 pkt bazowych. Poziom ten był jednak wyższy niż przed wystąpieniem kryzysu na światowych rynkach finansowych, co wynikało ze wskazanych powyżej czynników zwiększających preferencje banków do utrzymywania nadwyżek płynności.

W 2010 r. zmniejszyła się jednocześnie zmienność stawki POLONIA mierzona odchyleniem standardowym, z 51 pkt bazowych w 2009 r. do 38 pkt bazowych. Większa stabilność stawki odzwierciedlała ograniczenie skali zaburzeń płynnościowych w sektorze bankowym.

Podobne tendencje w kształtowaniu stawek *overnight*, a także w sposobie zarządzania płynnością przez banki komercyjne występowały m.in. na rynkach międzybankowych w strefie euro, a także w krajach regionu Europy Środkowo-Wschodniej, takich jak Czechy oraz Węgry.

Wykres 7
Stopy procentowe NBP oraz stawka POLONIA w 2010 r.

Źródło: dane NBP.

Pozostałe operacje dostrajające przeprowadzane w 2010 r. miały na celu zasilanie sektora bankowego w płynność, w ramach realizacji celów sformułowanych w Pakiecie zaufania. Zabezpieczeniem tych operacji mogły być papiery wartościowe akceptowane przez NBP, tj. bony skarbowe i pieniężne NBP oraz obligacje skarbowe, komunalne, emitowane przez BGK i EBI, a także listy zastawne.

Wraz ze stopniową poprawą sytuacji na krajowych rynkach finansowych, szybkim przyrostem poziomu nadpłynności sektora bankowego oraz zanikającym popytem ze strony banków na operacje *repo* NBP w 2010 r. stopniowo wycofywał ich stosowanie. Począwszy od lutego 2010 r. wprowadził zasadę ogłaszania podaży na przetargach tego rodzaju operacji. Od kwietnia 2010 r. bank centralny zaprzestał oferowania operacji *repo* o 6-miesięcznym terminie zapadalności. Od października 2010 r. nastąpiła zaś całkowita rezygnacja z operacji *repo* (zaprzestano oferować operacje z terminem 3-miesięcznym).

Średni poziom operacji *repo* w 2010 r. wyniósł 5 097 mln zł i był niższy o 56% w stosunku do 2009 r., kiedy ukształtował się na poziomie 11 456 mln zł.

2.4.2.3. Rezerwa obowiązkowa

Obowiązkowi utrzymania rezerwy obowiązkowej na rachunkach w NBP podlegały banki, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych działające w Polsce. Rezerwa obowiązkowa była utrzymywana w systemie uśrednionym, co znaczy, że banki były zobowiązane do utrzymywania średniego stanu środków na rachunkach w NBP w okresie utrzymywania rezerwy na poziomie nie niższym od wartości rezerwy wymaganej.

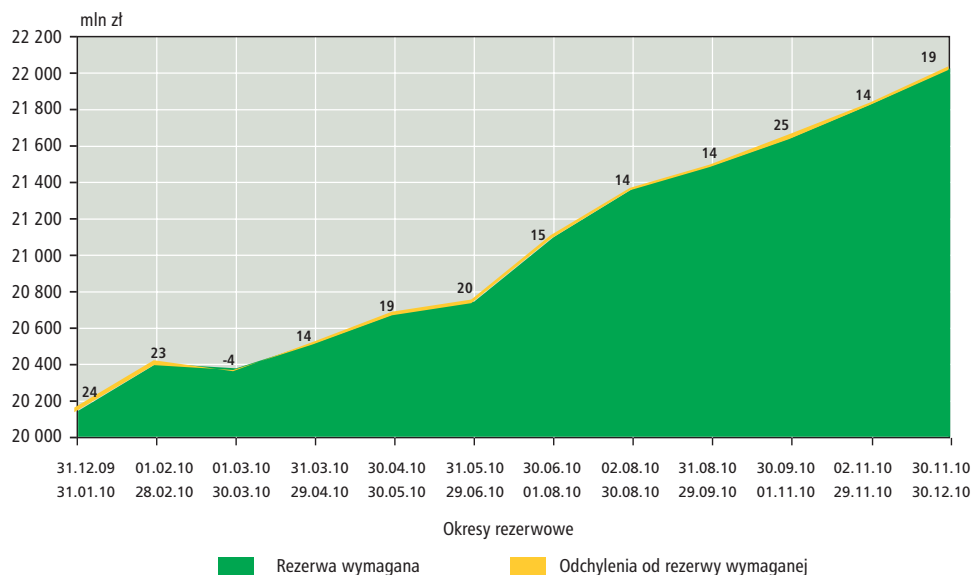
Podstawę naliczania rezerwy obowiązkowej stanowiły zwrotne środki pieniężne gromadzone na rachunkach bankowych oraz uzyskane ze sprzedaży papierów wartościowych. Z podstawy naliczania rezerwy wyłączone były środki przyjęte od innego banku krajowego, pozyskane z zagranicy na co najmniej dwa lata oraz gromadzone na rachunkach oszczędnościowo-kredytowych w kasach mieszkaniowych i na indywidualnych kontach emerytalnych. Rezerwa obowiązkowa była naliczana i utrzymywana w złotych. Wartość naliczonej rezerwy banki pomniejszały o równowartość 500 tys. euro.

Do 30 grudnia 2010 r. obowiązywała podstawowa stopa rezerwy obowiązkowej na poziomie 3,0%. Począwszy od 31 grudnia 2010 r. RPP podwyższyła podstawową stopę rezerwy do 3,5% (uchwała RPP nr 9/2010 z 27 października 2010 r.). Decyzja ta oznaczała przywrócenie podstawowej stopy rezerwy do wysokości obowiązującej do 29 czerwca 2009 r. i była sygnałem gotowości Rady do reagowania na nasilanie się presji inflacyjnej.

Stopa rezerwy obowiązkowej od środków uzyskanych z tytułu sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu w 2010 r. nie zmieniła się i wynosiła 0,0%.

Wykres 8

Zmiany wielkości rezerwy obowiązkowej i odchylenia od rezerwy wymaganej w 2010 r.

Źródło: dane NBP.

Rezerwa obowiązkowa na dzień 31 grudnia 2010 r. (po podwyższeniu stopy do 3,5%), ukształtowała się na poziomie 25 948 mln zł i była wyższa o 3 922 mln zł w porównaniu z rezerwą wymaganą we wcześniejszym okresie utrzymywania rezerwy (trwającym do 30 grudnia 2010 r.),

w którym obowiązywała stopa 3,0% oraz wyższa o 5 799 mln zł w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2009 r. (wzrost o 28,8%).

Środki rezerwy obowiązkowej utrzymywane przez banki na rachunkach w NBP były oprocentowane w wysokości 0,9 stopy redyskontowej weksli. Oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej w 2010 r. wyniosło 3,375%.

W 2010 r. przeciętne odchylenie średniego stanu środków na rachunkach banków, w stosunku do wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej, wyniosło 16 mln zł (0,08%) i było znacznie niższe w porównaniu ze średnim odchyleniem w 2009 r., wynoszącym 27 mln zł. Z wyjątkiem marca w pozostałych okresach utrzymywania rezerwy występowała niewielka nadwyżka średniego stanu środków na rachunkach banków w porównaniu z wymaganym poziomem rezerwy obowiązkowej, która wynosiła od 14 mln zł w kwietniu (0,07%) do 25 mln zł w październiku (0,11%).

W 2010 r. odnotowano siedem przypadków naruszenia przez banki obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej, z tego sześć przypadków wystąpiło w bankach komercyjnych, a jeden dotyczył banku spółdzielczego. W 2009 r. przypadki tego rodzaju nie wystąpiły, aczkolwiek sytuacja taka miała miejsce tylko raz od czasu wprowadzenia rezerwy obowiązkowej w 1989 r.

2.4.2.4. Operacje depozytowo-kredytowe

Operacje depozytowo-kredytowe (tj. kredyt lombardowy i depozyt na koniec dnia) stanowiły źródło krótkoterminowego uzupełniania płynności systemu bankowego bądź lokowania przez banki nadwyżek wolnych środków na okresy jednodniowe w NBP. Operacje te, przeprowadzane z inicjatywy banków komercyjnych, odgrywały jednocześnie rolę instrumentów stabilizujących poziom płynności na rynku międzybankowym i skalę wahań stóp *overnight*. Bank centralny za pomocą tych instrumentów zapobiegał nadmiernym wahaniom stóp na rynku międzybankowym. Stopa oprocentowania kredytu lombardowego, wyznaczająca maksymalną cenę pozyskania pieniądza w NBP, określała jednocześnie górną granicę wahań stóp na rynku międzybankowym, natomiast stopa depozytowa stanowiła ograniczenie korytarza ich odchylenia od dołu.

W 2010 r. banki w niewielkim zakresie korzystały z kredytu lombardowego pod zastaw papierów wartościowych, uzupełniając bieżącą płynność na rachunkach bieżących w NBP. Łączna kwota wykorzystanego kredytu w skali roku wyniosła 182,4 mln zł, wobec 5,0 mld zł w 2009 r. Średnie dzienne wykorzystanie kredytu lombardowego wyniosło 0,5 mln zł, w stosunku do 13,8 mln zł w 2009 r. Wszystkie udzielone w 2010 r. kredyty lombardowe zostały spłacone w terminie.

W 2010 r. banki złożyły w NBP depozyty na koniec dnia ogółem w kwocie 378,2 mld zł i były one o 58% niższe w stosunku do depozytów złożonych w poprzednim roku. Łączna dzienna wysokość depozytu wahała się od 0,2 mln zł do 20,1 mld zł. Średni dzienny poziom depozytu na koniec dnia wyniósł 1 036,1 mln zł, w stosunku do 2 460,6 mln zł w 2009 r. Najwyższe kwoty środków banki lokowały w ostatnich dniach okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

Lista zabezpieczeń kredytu lombardowego, akceptowanych przez NBP, nie zmieniła się w 2010 r. Oznaczało to, że bank centralny akceptował szerszy wachlarz aktywów niż miało to miejsce przed rozpoczęciem kryzysu finansowego. Pozostawienie rozszerzonej listy zabezpieczeń przybliżyło krajowy system operacyjny polityki pieniężnej do wykorzystywanych przez główne banki centralne (w tym Europejski Bank Centralny) oraz banków centralnych regionu Europy Środkowo-Wschodniej (np. Narodowy Bank Czech, Narodowy Bank Węgier). Akceptowanie przez NBP dodatkowych aktywów może również stanowić bodziec do rozwoju odpowiednich segmentów rynku finansowego.

Kredyt techniczny w złotych odgrywał rolę instrumentu ułatwiającego bankom zarządzanie płynnością w ciągu dnia operacyjnego, zapewniając jednocześnie płynność rozrachunku międzybankowego w NBP. Był to kredyt nieoprocentowany, zabezpieczany dłużnymi papierami wartościowymi, zaciągany i spłacany w tym samym dniu operacyjnym. W 2010 r. dzienne zasilenie banków bieżącą płynnością kształtowało się w granicach od 14,3 mld zł do 28,0 mld zł. Wykorzystanie kredytu technicznego wzrosło o 29,4% w stosunku do 2009 r.

W 2010 r. NBP rozszerzył listę nominowanych w złotych papierów wartościowych akceptowanych jako zabezpieczenie kredytu technicznego o deponowane w KDPW inne niż skarbowe dłużne papiery wartościowe. Tym samym lista akceptowanych zabezpieczeń kredytu technicznego została dostosowana do listy obowiązującej dla kredytu lombardowego.

Kredyt w ciągu dnia w euro stanowił źródło bieżącej płynności w ramach systemów SORBNET-EURO i TARGET2-NBP. Był zabezpieczany obligacjami skarbowymi uprzednio zaakceptowanymi przez EBC, zaciągany i spłacany w ciągu dnia operacyjnego. W 2010 r. dzienne zasilenie banków płynnością operacyjną w euro wahało się w granicach od 2,3 mln EUR do 3,5 mln EUR. Wykorzystanie kredytu w ciągu dnia w euro wzrosło o 67,9% w stosunku do 2009 r.

W 2010 r. NBP udostępnił bankom również możliwość pozyskania środków w ramach kredytu wekslowego, przeznaczonego na finansowanie nowych kredytów udzielanych przez banki podmiotom gospodarczym. Żaden bank nie zwrócił się do NBP z wnioskiem o jego udzielenie. Przyjmując *Założenia polityki pieniężnej na rok 2011*, Rada zdecydowała o zaprzestaniu oferowania tego instrumentu przez NBP.

2.4.2.5. *Swapy walutowe*

Wprowadzenie przez Radę drugiej kadencji transakcji typu *swap* walutowy do zestawu instrumentów polityki pieniężnej w październiku 2008 r. było realizacją celów zawartych w Pakiecie zaufania i wynikało z gwałtownego pogorszenia warunków na krajowych rynkach finansowych. Wykorzystując ten instrument, NBP mógł dokonywać kupna (lub sprzedaży) złotego za walutę obcą na rynku kasowym, przy jednoczesnej jego odsprzedaży (lub odkupie) w ramach transakcji terminowej w określonej dacie.

Ze względu na utrzymujący się od października 2009 r. brak popytu banków na oferowaną przez NBP płynność w walutach obcych bank centralny stopniowo wycofał się ze stosowania transakcji typu *swap* walutowy. W styczniu 2010 r. zrezygnowano z oferowania *swapów* na parze walut CHF/PLN. Począwszy od kwietnia 2010 r. zaprzestano również oferowania tego rodzaju transakcji na parach walut USD/PLN oraz EUR/PLN.

2.4.2.6. *Interwencje walutowe*

W dniu 9 kwietnia 2010 r. Narodowy Bank Polski dokonał zakupu walut obcych na rynku. Przeprowadzenie takiej transakcji było zgodne z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2010*.

DZIAŁANIA NA RZECZ STABILNOŚCI SYSTEMU FINANSOWEGO¹¹

¹¹ Zadania z tego rozdziału są realizowane na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 6 i 6a ustawy o NBP.

Jednym z ważnych obszarów działalności Narodowego Banku Polskiego jest wspieranie stabilności i rozwoju krajowego systemu finansowego. Ustawa o Komitecie Stabilności Finansowej z dnia 13 grudnia 2008 r.¹² zmieniła ustawę o NBP – działania na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego zostały bezpośrednio włączone do zadań NBP¹³. Ustawa nałożyła na Zarząd NBP w szczególności obowiązek dokonywania analiz stabilności krajowego systemu finansowego.

Zachowanie stabilności systemu finansowego jest warunkiem niezbędnym do realizacji podstawowego celu NBP, którym jest utrzymywanie stabilnego poziomu cen.

3.1. Udział w pracach Komitetu Stabilności Finansowej

Zgodnie z ustawą o Komitecie Stabilności Finansowej do zadań Komitetu należą:

- ocena sytuacji krajowego systemu finansowego i na rynkach międzynarodowych,
- zapewnienie właściwego obiegu informacji pomiędzy członkami Komitetu, dotyczących istotnych zdarzeń i tendencji mogących stanowić zagrożenie dla stabilności krajowego systemu finansowego,
- koordynowanie działań członków Komitetu w sytuacji bezpośredniego zagrożenia stabilności krajowego systemu finansowego.

W 2010 r. odbyło się sześć posiedzeń Komitetu. Omawiano zagadnienia związane z krajową architekturą systemu finansowego, jak również pogłębiającym się kryzysem zadłużenia w niektórych krajach europejskich i jego ewentualnym wpływem na sytuację w polskim sektorze finansowym.

Na posiedzeniach wymieniano informacje i oceny bieżącej sytuacji w systemie finansowym. Podobnie jak w 2009 r. nie zaszła potrzeba uruchomienia procedur współdziałania poszczególnych instytucji na wypadek bezpośredniego zagrożenia stabilności krajowego systemu finansowego.

3.2. Działalność analityczna i badawcza na rzecz systemu finansowego

W ramach realizacji ustawowego zadania na rzecz stabilności systemu finansowego w 2010 r. opublikowano:

- *Raport o stabilności systemu finansowego* (w lipcu i grudniu). Publikacje mają na celu analizę głównych obszarów ryzyka dla stabilnego funkcjonowania systemu finansowego w Polsce. Koncentrują się one w szczególności na sektorze bankowym ze względu na jego dominującą rolę w krajowym systemie finansowym. Raporty z 2010 r. wykazały poprawę sytuacji sektora bankowego w Polsce. Wyniki finansowe banków były wyższe niż w 2009 r., choć utrzymały się poniżej poziomów sprzed kryzysu. Banki podniosły kapitały i utrzymały wysokie współczynniki wypłacalności, żaden nie wymagał dokapitalizowania ze środków publicznych. Czynnikiem ryzyka pozostawały: stan koniunktury w gospodarce światowej i sytuacja na rynkach finansowych (w szczególności nadmierne deficyty w niektórych państwach strefy euro).

¹² Dz.U. z 2008 r. Nr 209, poz.1317.

¹³ Dz.U. z 2008 r. Nr 209, poz.1317, art. 3 pkt 1.

- *Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2009 r.* W dokumencie kompleksowo opisano najważniejsze zjawiska i zmiany w systemie finansowym w 2009 r. Przedstawiono tendencje i bariery rozwoju instytucji finansowych w Polsce na tle stopniowo tracącego na sile światowego kryzysu finansowego. Przeanalizowano także zmiany w infrastrukturze i regulacjach prawnych dotyczących sektora finansowego oraz inicjatywy mające na celu integrację rynków finansowych w UE i zwiększenie ich bezpieczeństwa. W 2009 r. wzrosło znaczenie systemu finansowego w gospodarce Polski – relacja aktywów systemu finansowego do PKB wyniosła 111%. Pozytywne zmiany zaszły na rynku kapitałowym – w ciągu roku indeks WIG wzrósł o 46,9%, a kapitalizacja spółek krajowych zwiększyła się o połowę, na koniec roku jej relacja do PKB wyniosła 31,5%. Odnotowano wzrost wartości aktywów instytucji finansowych, które wyniosły 1 492,1 mld zł.
- *Badania sytuacji na rynku kredytowym* (kwartalne ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych). Publikacje opisują zmiany w polityce kredytowej, tj. zmiany kryteriów i warunków udzielania kredytów, a także zmiany popytu na kredyty w polskim systemie bankowym. W 2010 r. zaobserwowano zaostrzenie kryteriów udzielania kredytów dla gospodarstw domowych. Nie zmieniły się istotnie kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw.

Ponadto w 2010 r. NBP po raz kolejny uczestniczył w realizowanym raz na trzy lata przez Bank Rozrachunków Międzynarodowych (BIS) badaniu ankietowym dotyczącym rozwoju światowego i krajowego rynku walutowego oraz pozagiełdowych instrumentów pochodnych. Celem projektu było pozyskanie kompleksowych i porównywalnych w skali międzynarodowej informacji¹⁴ o płynności i strukturze rynku walutowego (transakcje *forward*, *fx swap*, CIRS i opcje walutowe) oraz pozagiełdowego rynku instrumentów pochodnych stopy procentowej (transakcje FRA, IRS – w tym OIS – i opcje na stopy procentowe). Wyniki badania zostały opublikowane na stronach internetowych BIS i NBP.

3.3. Międzynarodowa współpraca na rzecz stabilności finansowej

Ważnym obszarem działania NBP w 2010 r. był udział w pracach na rzecz utworzenia nowej architektury nadzorczej w ramach UE. NBP jako członek Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) uczestniczył w przygotowaniach mających na celu utworzenie nowego modelu nadzoru finansowego w UE, opartego na dwóch filarach: nadzorze makro- i mikroostrożnościowym. NBP brał udział w merytorycznym opiniowaniu stanowisk EBC oraz stanowisk rządu RP do projektów rozporządzeń powołujących nowe instytucje europejskie. Pakiet legislacyjny przewidujący utworzenie Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego (European System of Financial Supervisors – ESFS) został przyjęty i opublikowany w Dzienniku Urzędowym UE z dnia 15 grudnia 2010 r. Zgodnie z przyjętymi regulacjami system tworzą:

- Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board – ESRB),
- trzy sektorowe Europejskie Urzędy Nadzoru – Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority – EBA), Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (European Securities and Markets Authority – ESMA) oraz Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (European Insurance and Occupational Pensions Authority – EIOPA),

¹⁴ W projekcie uczestniczyły 53 banki centralne i władze monetarne. Zebrały dane od 1309 instytucji finansowych, w tym 17 banków działających w Polsce, o wartości transakcji zawartych w kwietniu 2010 r. na rynku walutowym oraz na pozagiełdowym rynku instrumentów pochodnych stopy procentowej.

- Wspólny Komitet Europejskich Urzędów Nadzoru,
- krajowe organy nadzorcze.

Z punktu widzenia Narodowego Banku Polskiego największe znaczenie ma utworzenie ESRB, jako instytucji sprawującej nadzór makroostrożnościowy na szczeblu UE. ESRB ma być odpowiedzialna za przeciwdziałanie ryzyku systemowemu dla stabilności finansowej w Unii lub jego ograniczaniu, z uwzględnieniem zmian natury makroekonomicznej. ESRB ma się również przyczyniać do sprawnego funkcjonowania europejskiego rynku finansowego i zapewniać trwałą wkład sektora finansowego we wzrost gospodarczy UE. Główną rolę w pracach ESRB odgrywają przedstawiciele banków centralnych. NBP jest reprezentowany w ESRB przez Prezesa NBP, który jest członkiem Rady Generalnej (General Board). Pracownicy NBP będą uczestniczyli również w pracach organów doradczych ESRB.

W grudniu 2010 r. Prezes NBP wziął udział w pierwszym nieformalnym spotkaniu ESRB, które odbyło się przy okazji posiedzenia Rady Ogólnej EBC. Głównym tematem spotkania było funkcjonowanie i organizacja ESRB oraz kwestie związane z prowadzeniem polityki makroostrożnościowej na szczeblu UE.

Ponadto w styczniu 2011 r. Prezes NBP został wybrany do Komitetu Sterującego ESRB. Komitet Sterujący pełni kluczową rolę w nowym systemie nadzoru finansowego w Unii Europejskiej poprzez wspieranie procesu decyzyjnego w ESRB.

W 2010 r. istotne było również utworzenie trzech Europejskich Urzędów Nadzoru, przede wszystkim Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA). Instytucje te zastąpiły dotychczas funkcjonujące w ramach procesu Lamfalussy'ego komitety trzeciego szczebla (CEBS, CEIOPS, CESR)¹⁵ i tworzą filar nadzoru mikroostrożnościowego w UE. Nie będą one sprawowały bezpośredniego nadzoru nad instytucjami finansowymi. Ich celem będzie koordynowanie wprowadzania standardów nadzorczych w krajach UE oraz zagwarantowanie współpracy pomiędzy nadzorcami krajowymi. Ze strony Polski w pracach EBA bierze udział Komisja Nadzoru Finansowego, natomiast NBP uczestniczy w nich w charakterze obserwatora, bez prawa głosu.

NBP opiniował także pakiet reform regulacji systemu bankowego (Basel III). Najważniejsze ustalenia reformy to podwyższenie minimalnych wymogów kapitałowych dla banków oraz wprowadzenie dwóch buforów kapitałowych – ochronnego i antycyklicznego. Bufor ochronny jest dodatkowym kapitałem służącym do absorbowania strat w okresie zaburzeń finansowych i ekonomicznych. Bufor antycykliczny ma być instrumentem o charakterze makroostrożnościowym, stosowanym w przypadku nadmiernej ekspansji kredytowej w danym kraju. Te i inne szczegółowe rozwiązania zostaną zastosowane w nowelizowanej dyrektywie UE w sprawie wymogów kapitałowych (Capital Requirement Directive IV)¹⁶.

3.4. Udział Narodowego Banku Polskiego w sanacji banków

W 2010 r. nie występowało zaangażowanie finansowe NBP w realizację programów naprawczych banków. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. żaden bank nie korzystał ze zwolnienia z obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

¹⁵ CEBS – Committee of European Banking Supervisors, Europejski Komitet Nadzoru Bankowego; CEIOPS – Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors, Komitet Europejskich Organów Nadzoru ds. Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych; CESR – Committee of European Securities Regulators, Komitet Europejskich Organów Nadzoru nad Rynkiem Papierów Wartościowych.

¹⁶ Stanowiska NBP w sprawie projektu nowelizacji dyrektywy CRD oraz bufora antycyklicznego są dostępne na stronie internetowej NBP.

Najważniejsze działania w 2010 r.:

- uczestnictwo w pracach Komitetu Stabilności Finansowej,
- udział w badaniu ankietowym BIS dotyczącym rozwoju światowego i krajowego rynku walutowego oraz pozagiełdowych instrumentów pochodnych,
- udział w pracach na rzecz utworzenia nowej architektury nadzorczej UE,
- zaopiniowanie regulacji dotyczących systemu bankowego (Basel III).

DZIAŁALNOŚĆ EMISYJNA NBP¹⁷

¹⁷ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 4 i art. 31–37 ustawy o NBP.

Na mocy ustawy NBP przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej. Zapewniając bezpieczeństwo, płynność i wysoką jakość obrotu gotówkowego, NBP przyczyniał się do utrzymania stabilności monetarnej.

4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu

Pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami banków) wg stanu na 31 grudnia 2010 r. osiągnął wartość 103 064,4 mln zł. Oznacza to wzrost wartości pieniądza gotówkowego o 2 719,5 mln zł, tj. o 2,7% w stosunku do stanu na 31 grudnia 2009 r.

W 2010 r. producenci znaków pieniężnych dostarczyli do NBP 325 120 tys. szt. banknotów i 565 138,5 tys. szt. monet (w 2009 r. 502 080 tys. szt. banknotów i 1 235 699,5 tys. szt. monet).

Według stanu na 31 grudnia 2010 r. banknoty emitowane w złotych stanowiły 97,0%, a monety 3,0% wartości obiegu gotówkowego (w 2009 r. odpowiednio 97,0% i 3,0%). W ujęciu liczbowym banknoty stanowiły 9,3% znaków pieniężnych w obiegu, a monety – 90,7% (w 2009 r. odpowiednio 11,6% i 88,4%).

W strukturze wartościowej obiegu banknotów na koniec 2010 r. największy udział miały banknoty o wartości nominalnej 100 zł – 66,8% (w 2009 r. – 65,7%) i 200 zł – 22,0% (w 2009 r. – 22,7%). W strukturze obiegu monet dominowały monety o wartości nominalnej 5 zł – 31,1% (w 2009 r. – 32,6%) i 2 zł – 17,3% (w 2009 r. – 28,2%).

Liczbowo największy udział w obiegu na koniec 2010 r. miały banknoty o wartości nominalnej 100 zł – 58,2% (w 2009 r. – 57,3%) i 50 zł – 14,7% (w 2009 r. – 15,4%). W przypadku monet dominowały monety o wartości nominalnej 1 gr – 36,2% (w 2009 r. – 36,2%) oraz 2 gr – 18,2% (w 2009 r. – 17,8%).

4.2. Emisja monet kolekcjonerskich

NBP emituje monety i banknoty o charakterze kolekcjonerskim, przede wszystkim upamiętniając wydarzenia o znaczeniu ogólnokrajowym lub międzynarodowym, ważne rocznice historyczne i sławnych Polaków. W 2010 r. w ramach 15 tematów wyemitowano 66,5 tys. szt. złotych monet kolekcjonerskich oraz 1 050 tys. szt. srebrnych monet kolekcjonerskich (w 2009 r. odpowiednio: 149,5 tys. i 1 542 tys.).

W 2010 r. wyemitowano 22 rodzaje monet kolekcjonerskich (6 ze złota o wartości nominalnej 200 zł, 100 zł, 30 zł i 25 zł oraz 16 ze srebra o wartości nominalnej 20 zł i 10 zł). w tym następujące monety niestandardowe¹⁸:

- monetę złotą o wartości nominalnej 25 zł (*25. rocznica powstania Trybunału Konstytucyjnego*),
- monetę złotą o wartości nominalnej 30 zł (*Polski sierpień 1980*),
- monetę srebrną oksydowaną o wartości nominalnej 10 zł (*70. rocznica zbrodni katyńskiej*),

¹⁸ Standardowe monety kolekcjonerskie NBP to złote monety o wartości nominalnej 100 zł (masa 8,0 g) i 200 zł (masa 15,50 g) oraz srebrne monety o wartości nominalnej 10 zł (masa 14,14 g) i 20 zł (masa 28,28 g).

- monety srebrne z tampondrukiem (*100. rocznica Harcerstwa Polskiego* o wartości nominalnej 10 zł oraz dwie monety o wartości nominalnej 20 zł: *Polscy malarze XIX/XX wieku – Artur Grottger*, *90. rocznica Bitwy Warszawskiej*),
- monety srebrne w kształcie elipsy (*Wielkie Bitwy – Grunwald*, *Wielkie Bitwy – Kłuszyn*, obie o wartości nominalnej 10 zł),
- monetę srebrną z elementami ceramicznymi (*Zabytki Rzeczypospolitej – Krzeszów*, o wartości nominalnej 20 zł).

NBP kontynuował emisję monet okolicznościowych powszechnego obiegu o wartości nominalnej 2 zł ze stopu Nordic Gold towarzyszących emisjom poszczególnych tematów monet kolekcjonerskich. W ramach serii *Miasta w Polsce* wprowadzono monety upamiętniające sześć miast: Trzemeszno, Warszawę, Kalwarię Zebrzydowską, Gorlice, Miechów i Katowice. W 2010 r. wyemitowano łącznie 20 rodzajów monet powszechnego obiegu ze stopu Nordic Gold.

NBP wyemitował także banknot kolekcjonerski, upamiętniający 200. rocznicę urodzin Fryderyka Chopina, o wartości nominalnej 20 zł i wielkości emisji 120 tys. szt.

Ponadto wyemitowano 3 tys. szt. monet złotych uncjowych Orzeł bielik o wartości nominalnej 200 zł i 500 zł (w 2009 r. – 8 tys. szt.).

Monety kolekcjonerskie emitowane przez NBP były wyróżnione w 2010 r. na prestiżowych międzynarodowych konkursach. Srebrna moneta o wartości nominalnej 10 zł *70. rocznica utworzenia Polskiego Państwa Podziemnego* wygrała w kategorii Najbardziej inspirująca moneta w roku 2009 w międzynarodowym konkursie na Monetę Roku (Coin of The Year – COTY), organizowanym przez wydawnictwo Krause Publications. W międzynarodowym konkursie *COIN CONSTELLATION 2010* polska moneta kolekcjonerska (kwadratowa) o wartości nominalnej 10 zł z serii *Historia polskiej muzyki rozrywkowej – Czesław Niemen* została dwukrotnie wyróżniona: zdobyła I miejsce w kategorii Srebrna moneta roku i II miejsce w kategorii Doskonały projekt artystyczny.

4.3. Zmiany zasad sprzedaży wartości kolekcjonerskich

W 2010 r. zmieniono zasady nabywania wartości kolekcjonerskich. Do listopada ub.r. można je było nabyć jedynie w drodze aukcji elektronicznych prowadzonych w systemie Kolekcjoner. Zmiana polegała na rozszerzeniu funkcjonalności tego systemu i wprowadzeniu możliwości zakupu także przez sklep internetowy. Przywrócono ponadto możliwość zakupu banknotów i monet kolekcjonerskich w kasach oddziałów okręgowych NBP.

4.4. Wycofywanie z obiegu uszkodzonych lub zużytych znaków pieniężnych

W 2010 r. wycofano z obiegu 340,6 mln szt. banknotów i monet (w 2009 r. – 235,5 mln szt.) z powodu ich zużycia lub utraty zabezpieczeń przed fałszerstwami.

4.5. Fałszerstwa znaków pieniężnych w walucie polskiej

Liczba fałszyfikatów znaków pieniężnych w walucie polskiej obecnej emisji zmniejszyła się o 5,6% w stosunku do 2009 r.¹⁹ Liczbę i strukturę fałszerstw ujawnionych w 2010 r. w porównaniu z 2009 r. przedstawia tabela 2.

Tabela 2

Liczba i struktura ujawnionych w obiegu fałszyfikatów znaków pieniężnych w walucie polskiej

Fałszyfikaty	2009		2010		Zmiana (w %)
	liczba (w szt.)	struktura (w %)	liczba (w szt.)	struktura (w %)	
Banknoty emisji 1994 r. „Władcy polscy”	17 891	69,0	15 944	65,2	-10,9
Monety obecnej emisji	8 023	31,0	8 519	34,8	6,2
Ogółem	25 914	100,0	24 463	100,0	-5,6

Źródło: dane NBP.

Ponadto w 2010 r. ujawniono:

- 968 sztuk autentycznych monet emisji wycofanej z obiegu w 1994 r. o wartości nominalnej 10 zł i 20 zł, które zaliczono do fałszyfikatów z uwagi na to, że zostały przerobione i wykorzystane w automatach wrzutowych (w 2009 r. – 1077),
- 173 sztuki fałszyfikatów banknotów starej emisji „Wielcy Polacy” (w 2009 – 28).

4.6. Zaopatrywanie banków w znaki pieniężne

W 2010 r. banki komercyjne zakupiły w NBP znaki pieniężne w walucie polskiej za kwotę 168,6 mld zł (163,2 mld zł w 2009 r.), z czego 96,4 mld zł, tj. 57,2% ogólnej wartości stanowiły transakcje zakupu znaków pieniężnych na podstawie umowy przechowania i zakupu znaków pieniężnych złożonych jako depozyt NBP²⁰ (56,2% w 2009 r.), a 72,2 mld zł, tj. 42,8% ogólnej wartości, stanowiły transakcje zakupu zawarte na podstawie umów w sprawie trybu realizacji umów kupna-sprzedaży znaków pieniężnych w walucie polskiej²¹ (43,8% w 2009 r.).

4.7. Wymiana znaków pieniężnych, które przestały być prawnym środkiem płatniczym

Zgodnie z ustawą o denominacji złotego z 7 lipca 1994 r.²² 31 grudnia 2010 r. NBP oraz banki krajowe prowadzące obsługę kasową zakończyły wymianę znaków pieniężnych wyemitowanych przed 1 stycznia 1995 r. (por. rozdział *Działalność edukacyjna i informacyjna*

¹⁹ Dane dotyczą jedynie fałszyfikatów ujawnionych w obiegu. Dane za 2009 r. różnią się od danych publikowanych w ubiegłym roku, które uwzględniały także fałszyfikaty ujawnione poza obiegiem. Zmiana wynika z konieczności dostosowania sposobu prezentowania danych do sposobu stosowanego przez inne banki centralne.

²⁰ Na podstawie tej umowy banki przechowują w swoich skarbcach banknoty i monety będące własnością NBP, mając możliwość ich wykupu.

²¹ Tj. umowa regulująca czynności pobierania/odprowadzania przez banki banknotów i monet z/do NBP.

²² Dz.U. z 1994 r. Nr 84, poz. 386 z późn. zm.

i *Skrócone sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2010 r.*). Do końca 2010 r. wymieniono 99,8% wartości znaków pieniężnych sprzed denominacji.

Najważniejsze działania w 2010 r.:

- wyemitowanie monet kolekcjonerskich, które uzyskały wyróżnienia na międzynarodowych konkursach,
- zakończenie wymiany znaków pieniężnych wyemitowanych przed denominacją.

ZARZĄDZANIE REZERWAMI DEWIZOWYMI²³

²³ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 2 oraz art. 52 ustawy o NBP.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim NBP spełnia funkcje centralnej bankowej instytucji dewizowej poprzez gromadzenie rezerw dewizowych, zarządzanie nimi oraz podejmowanie czynności bankowych i innych, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego i płynności płatniczej kraju.

Rezerwy dewizowe służą przede wszystkim zapewnieniu wiarygodności i stabilności finansowej kraju, a ich wielkość oraz struktura powinny umożliwiać skuteczne prowadzenie polityki pieniężnej i kursowej.

5.1. Ogólne zasady zarządzania rezerwami dewizowymi

Realizując zadania związane z zarządzaniem rezerwami dewizowymi, NBP dąży do osiągnięcia jak najwyższej dochodowości rezerw przy zapewnieniu wysokiego bezpieczeństwa i niezbędnej płynności inwestowanych środków.

Założenia te znajdują odzwierciedlenie w *Długoterminowej strategii zarządzania rezerwami dewizowymi*, mającej na celu maksymalizację dochodowości rezerw w długim okresie, w ramach akceptowanego poziomu ryzyka finansowego, poprzez dalszą dywersyfikację walutową i rozszerzanie instrumentarium inwestycyjnego, a także rozwój metod globalnej alokacji aktywów i zarządzania ryzykiem inwestycyjnym. Precyzuje je uchwała Zarządu NBP, określająca podstawowe zasady zarządzania rezerwami dewizowymi, w tym proces decyzyjny, wykorzystywane instrumenty inwestycyjne oraz zasady ustalania limitów i kryteria wyboru kontrahentów NBP.

W ramach przyjętego procesu decyzyjnego Zarząd NBP określa corocznie Strategiczną Alokaację Aktywów, podejmując decyzje dotyczące:

- struktury walutowej i inwestycyjnej,
- poziomu *modified duration*, odzwierciedlającego wrażliwość inwestycji na zmiany rentowności instrumentów (ryzyko stopy procentowej),
- zakresu aktywnej polityki inwestycyjnej.

Realizowana strategia inwestycyjna dostosowywana jest do średnio- i krótkookresowych oczekiwań rynkowych w ramach aktywnej polityki inwestycyjnej (Taktycznej Alokaacji Aktywów określanej przez Komitet Inwestycyjny Rezerw Dewizowych oraz Aktywnego Zarządzania Portfelami realizowanego przez Departament Operacji Zagranicznych).

5.2. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi

Jednym z najważniejszych elementów zarządzania rezerwami dewizowymi jest zarządzanie ryzykiem towarzyszącym dokonywanym inwestycjom. Jego podstawę stanowi system limitów i ograniczeń inwestycyjnych.

Główne rodzaje ryzyka finansowego występujące w procesie zarządzania rezerwami walutowymi oraz stosowane w NBP metody ich ograniczania przedstawia tabela 3.

Tabela 3

Zestawienie ograniczeń inwestycyjnych obowiązujących w procesie zarządzania ryzykiem finansowym w NBP

Ryzyko	Metody ograniczania
Kredytowe	Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i pozarządowych papierów wartościowych Kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej Limity dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych i wymiany walutowej Minimalny rating papierów wartościowych Limity dla emitentów papierów wartościowych Zabezpieczenia w transakcjach lokacyjnych z przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych
Kursowe	Struktura walutowa benchmarku Benchmarkowe przedziały wahań struktury walutowej
Stopy procentowej	Maksymalny poziom <i>modified duration</i> rezerw Poziom <i>modified duration</i> portfeli benchmarkowych Benchmarkowe przedziały wahań <i>modified duration</i> portfeli walutowych
Płynności	Inwestowanie w walutach krajów, których rynki finansowe charakteryzują się najwyższą płynnością Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych Kryteria wyboru papierów wartościowych

Po gwałtownym wzroście ryzyka rynkowego w okresie nasilenia kryzysu *subprime* w 2008 r. w ostatnich dwóch latach obserwowany był spadek zmienności rentowności obligacji rządowych oraz kursów walutowych, stanowiący przejaw stopniowej stabilizacji sytuacji rynkowej. W 2010 r. tendencję tę zahamowało narastanie problemów fiskalnych części krajów strefy euro. Na koniec 2010 r. zmienność rentowności krótkoterminowych papierów rządowych USA znajdowała się na poziomie typowym dla okresu sprzed kryzysu, natomiast w przypadku amerykańskich obligacji długoterminowych oraz papierów niemieckich, brytyjskich i australijskich wciąż pozostawała podwyższona w stosunku do poziomów obserwowanych w połowie 2007 r., podobnie jak zmienność kursów EUR/USD, GBP/USD, AUD/USD i EUR/NOK.

Pomimo pewnej poprawy kondycji światowego sektora finansowego w 2010 r. ryzyko kredytowe utrzymywało się również na podwyższonym poziomie, do czego przyczyniła się znaczna ekspozycja instytucji finansowych na aktywa krajów objętych kryzysem fiskalnym. W związku z tym utrzymywano ograniczony udział lokat w rezerwach dewizowych oraz skrócony horyzont inwestycyjny transakcji lokacyjnych, umożliwiającą szybką reakcję na zmianę sytuacji finansowej kontrahenta. Zachowano także ograniczenia limitów dla kontrahentów w transakcjach lokacyjnych.

W analizach ryzyka kredytowego wykorzystano dane nt. sytuacji finansowej kontrahentów, oceny agencji ratingowych i wyceny ryzyka odzwierciedlonej w kwotowaniach rynkowych.

5.3. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych²⁴

W 2010 r. oficjalne aktywa rezerwowe NBP wzrosły:

– w przeliczeniu na euro – o 14,8 mld EUR do 70,0 mld EUR (26,7%),

²⁴ Zgodnie z definicją Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) do oficjalnych aktywów rezerwowych zalicza się łatwo rozporządzalne, płynne aktywa zagraniczne będące w posiadaniu banku centralnego. Kategoria ta obejmuje złoto monetarne, specjalne prawa ciągnięcia (SDR), pozycję rezerwową w MFW oraz aktywa w walutach obcych, głównie w formie papierów wartościowych, lokat i gotówki.

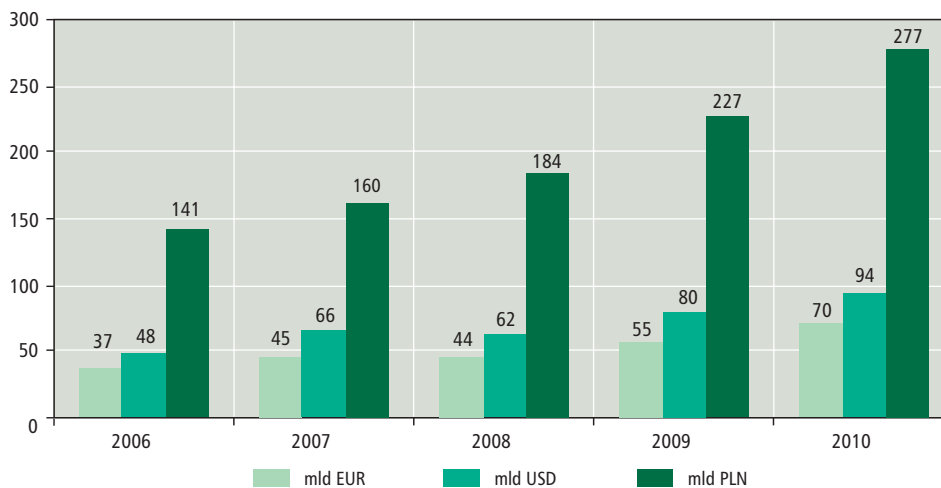
– w przeliczeniu na dolary – o 13,9 mld USD do 93,5 mld USD (17,5%),

– w przeliczeniu na złote – o 50,3 mld PLN do 277,2 mld PLN (22,2%).

Stan rezerw dewizowych w latach 2006–2010 przedstawia wykres 9.

Wykres 9

Oficjalne aktywa rezerwowe w latach 2006–2010

Źródło: dane NBP.

Na wzrost wartości oficjalnych aktywów rezerwowych w 2010 r. istotnie oddziaływało dodatnie saldo przepływów zewnętrznych, w tym zwłaszcza napływ środków z Unii Europejskiej, a także dochód z inwestowania rezerw.

W 2010 r. najsilniej wzrosły oficjalne aktywa rezerwowe wyrażone w euro, ze względu na deprecjację euro wobec pozostałych walut rezerwowych (kurs EUR/USD obniżył się o 7,3%, EUR/GBP o 3,5%, EUR/AUD o 18,1%, a EUR/NOK o 6,0%). Z kolei silniejszy wzrost wartości oficjalnych aktywów rezerwowych w przeliczeniu na złote niż na USD wynikał z osłabienia złotego w relacji do AUD, USD i NOK (odpowiednio o 15,0%, 3,8% i 2,5%)

Wzrost ceny złota (o 27,7%) w 2010 r. spowodował zwiększenie wartości złota monetarnego w posiadaniu NBP:

– w przeliczeniu na euro – o 1,0 mld EUR do 3,5 mld EUR,

– w przeliczeniu na dolary – o 1,0 mld USD do 4,7 mld USD,

– w przeliczeniu na złote – o 3,4 mld PLN do 13,8 mld PLN.

5.4. Strategia zarządzania rezerwami walutowymi

Wysokość stopy zwrotu z inwestowania rezerw walutowych zależy od uwarunkowań rynkowych – zmian kursów walutowych oraz cen instrumentów inwestycyjnych. Oddziałują na nią również parametry Strategicznej Alokacji Aktywów.

Uwzględniając wyniki analizy globalnych perspektyw makroekonomicznych, prognoz rozwoju sytuacji na światowych rynkach finansowych i analizy optymalizacyjnej, Zarząd NBP

zdecydował o ograniczeniu w strukturze rezerw walutowych udziału dolara amerykańskiego (o 2 pkt proc.) i funta szterlinga (o 2 pkt proc.) na rzecz dolara australijskiego (o 3 pkt proc.) i korony norweskiej (o 1 pkt proc.). *Modified duration* rezerw zostało obniżone z poziomu 2,6 w 2009 r. do 1,8 w 2010 r. Strukturę walutową benchmarku w latach 2006–2010 przedstawia tabela 4.

Realizując założenia *Długoterminowej strategii zarządzania rezerwami dewizowymi Narodowego Banku Polskiego*, kontynuowano prace nad rozwojem modeli optymalizacyjnych stosowanych do określania parametrów Strategicznej Alokacji Aktywów, umożliwiające w szczególności lepsze odwzorowanie rozkładów stóp zwrotu.

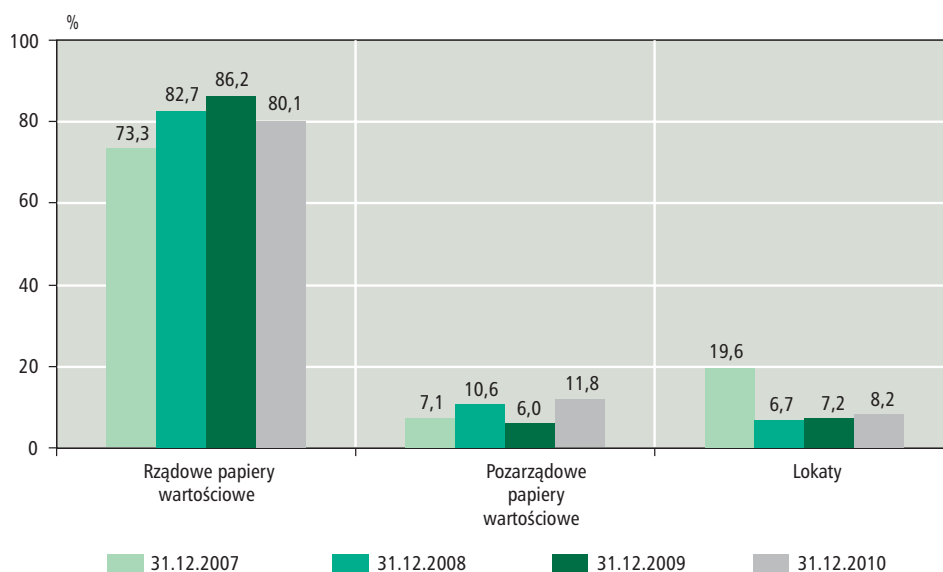
W procesie zarządzania rezerwami dewizowymi NBP inwestuje w typowe instrumenty stosowane przez banki centralne. Dominującą część rezerw dewizowych stanowią rządowe papiery wartościowe. NBP inwestuje również w pozarządowe papiery wartościowe, w szczególności emitowane przez instytucje międzynarodowe oraz agencje rządowe. Ponadto niewielka część rezerw jest utrzymywana w formie lokat w bankach o wysokiej ocenie wiarygodności kredytowej.

Tabela 4
Struktura walutowa benchmarku w latach 2006–2010 (w %)

	Struktura walutowa benchmarku				
	USD	EUR	GBP	AUD	NOK
2006	45	40	15	0	0
2007	40	40	15	5	0
2008	40	35	15	5	5
2009	40	35	15	5	5
2010	38	35	13	8	6

Źródło: dane NBP.

Wykres 10
Udział instrumentów inwestycyjnych w rezerwach walutowych NBP w latach 2007–2010 – stan na dzień 31 grudnia 2010 r.

Źródło: dane NBP.

Założona w *Długoterminowej strategii zarządzania rezerwami dewizowymi* dywersyfikacja stosowanego instrumentarium inwestycyjnego była prowadzona z uwzględnieniem bieżących uwarunkowań rynkowych i w 2010 r. koncentrowała się na rozszerzaniu spektrum pozarządowych emitentów papierów wartościowych.

Dalszą dywersyfikację instrumentarium oraz rozwój metod bieżącego monitorowania ryzyka umożliwi dokonane w 2010 r. rozszerzenie funkcjonalności systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie rezerwami dewizowymi.

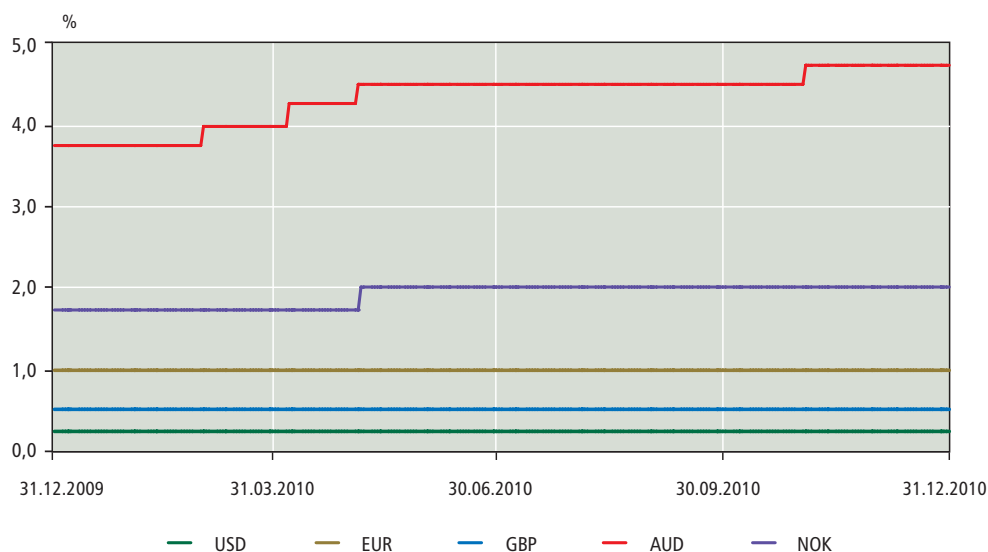
5.5. Uwarunkowania rynkowe w 2010 r.

W 2010 r. sytuacja na rynkach finansowych kształtowała się przede wszystkim pod wpływem obaw o kondycję finansów publicznych części krajów strefy euro. Przyznanie Grecji pomocy przez Komisję Europejską oraz Międzynarodowy Fundusz Walutowy, decyzja o utworzeniu Europejskiego Pakietu Stabilności Finansowej, skup przez Europejski Bank Centralny obligacji krajów mających problemy z finansowaniem zadłużenia oraz wprowadzane przez poszczególne rządy reformy mające na celu uzdrowienie finansów publicznych, przejściowo uspokoiły rynki finansowe. W dalszej części roku obawy o wypłacalność krajów strefy euro uległy ponownemu nasileniu – w reakcji na wystąpienie przez rząd Irlandii o międzynarodową pomoc w związku z pogarszającą się sytuacją krajowego sektora bankowego oraz wzrostem kosztu finansowania długu.

W 2010 r. Federal Reserve Bank (FED), EBC oraz Bank of England (BoE) utrzymywały stopy procentowe na dotychczasowych, historycznie niskich poziomach, nadal podejmując – na mniejszą jednak skalę niż w trakcie kryzysu *subprime* – niestandardowe działania w sferze polityki pieniężnej, zwiększające płynność sektora bankowego i rynków kapitałowych. W listopadzie FED rozpoczął drugą turę programu *quantitative easing* (QEII) o wartości 600 mld USD, wskazując na potrzebę wsparcia ożywienia gospodarczego USA oraz przywrócenia pożądanego poziomu inflacji.

Wykres 11

Oficjalne stopy procentowe w USA, strefie euro, Wielkiej Brytanii, Australii i Norwegii

Źródło: opracowanie NBP na podstawie Bloomberg.

Z kolei Reserve Bank of Australia (RBA) i Norges Bank (NB) kontynuowały rozpoczęty w październiku 2009 r. cykl zacieśniania polityki pieniężnej – RBA podniósł stopę *cash target* o 100 pkt bazowych do poziomu 4,75%, natomiast NB stopę depozytową o 25 pkt bazowych do poziomu 2%.

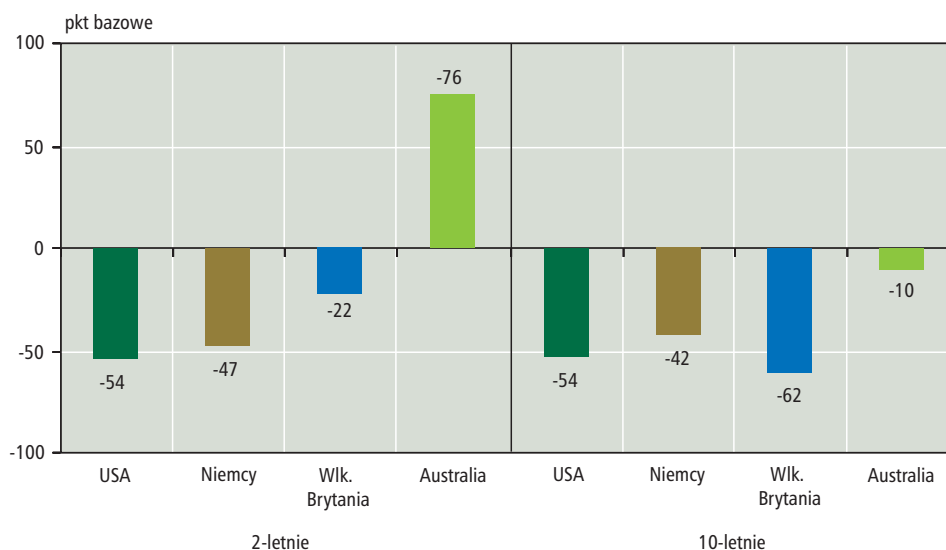
5.5.1. Rynek papierów rządowych USA, Niemiec, Wielkiej Brytanii i Australii

W 2010 r. na wszystkich analizowanych rynkach papierów rządowych dominowały spadki rentowności.

W sektorze papierów o 10-letnim terminie zapadalności skala obniżenia rentowności wynosiła od 62 pkt bazowych na rynku brytyjskim do 10 pkt bazowych na rynku australijskim. Na większości rynków spadła również rentowność 2-letnich papierów skarbowych – od 54 pkt bazowych (obligacje amerykańskie) do 22 pkt bazowych (obligacje brytyjskie). Wyjątek stanowił rynek australijski, gdzie rentowność 2-letnich papierów rządowych wzrosła o 76 pkt bazowych.

Wykres 12

Zmiany rentowności 2-letnich i 10-letnich papierów rządowych USA, Niemiec, Wielkiej Brytanii i Australii

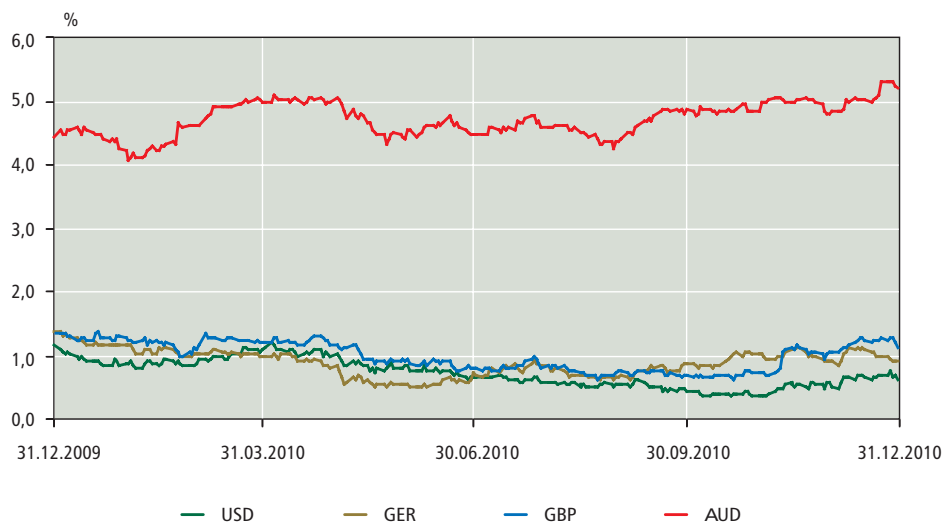
Źródło: opracowanie NBP na podstawie Bloomberg.

Niskiemu poziomowi rentowności amerykańskich, niemieckich i brytyjskich obligacji rządowych sprzyjał brak oczekiwań na szybkie zacieśnienie polityki pieniężnej przez FED, EBC oraz BoE.

W pierwszej połowie roku na spadek rentowności istotnie wpływał wzrost awersji inwestorów do ryzyka, spowodowany problemami fiskalnymi Grecji i innych gospodarek strefy euro. Głównym beneficjentem odpływu kapitału z rynków krajów objętych kryzysem zadłużeniowym stały się niemieckie papiery skarbowe, których rentowność spadła do poziomu najniższego w historii (w przypadku obligacji 2-letnich do 0,455% na zamknięcie dnia 8 czerwca 2010 r.).

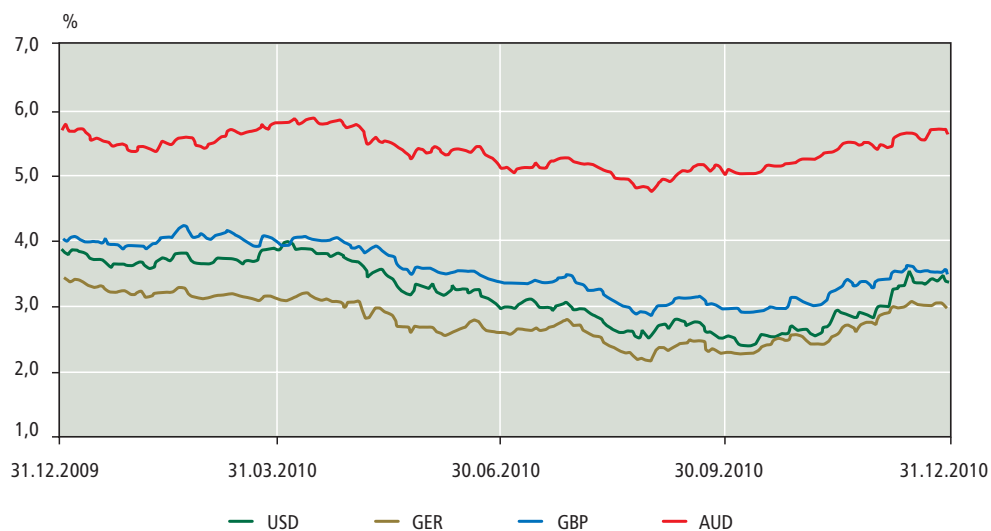
Dodatkowy popyt na rządowe papiery dłużne, tradycyjnie postrzegane jako najbezpieczniejsze, był kreowany przez nasilające się obawy inwestorów przed spowolnieniem globalnej gospodarki, m.in. wskutek wygaśnięcia programów stymulujących oraz wprowadzania radykalnych programów cięć budżetowych.

Wykres 13
Rentowność 2-letnich papierów rządowych USA, Niemiec, Wielkiej Brytanii i Australii

Źródło: opracowanie NBP na podstawie Bloomberg.

Wykres 14
Rentowność 10-letnich papierów rządowych USA, Niemiec, Wielkiej Brytanii i Australii

Źródło: opracowanie NBP na podstawie Bloomberg.

W kolejnych miesiącach mimo słabnącej awersji do ryzyka nadal dominowały spadki rentowności papierów skarbowych, związane między innymi z obawami o spowolnienie gospodarek USA i Wielkiej Brytanii oraz spekulacjami dotyczącymi możliwości dalszego luzowania polityki pieniężnej FED i BoE. Rentowność 2-letnich papierów rządowych USA oraz Wielkiej Brytanii osiągnęła najniższe w historii poziomy – odpowiednio 0,328% (4 listopada 2010 r.) i 0,598% (24 sierpnia 2010 r.).

W ostatnich tygodniach 2010 r. na wszystkich omawianych rynkach papierów skarbowych dominował wzrost rentowności, wynikający z oczekiwań na poprawę kondycji globalnej gospodarki w wyniku działań podjętych przez poszczególne rządy (głębokie reformy strukturalne w krajach strefy euro oraz Wielkiej Brytanii, program QEII oraz utrzymanie ulg podatkowych w USA), jak również wzrost oczekiwań inflacyjnych.

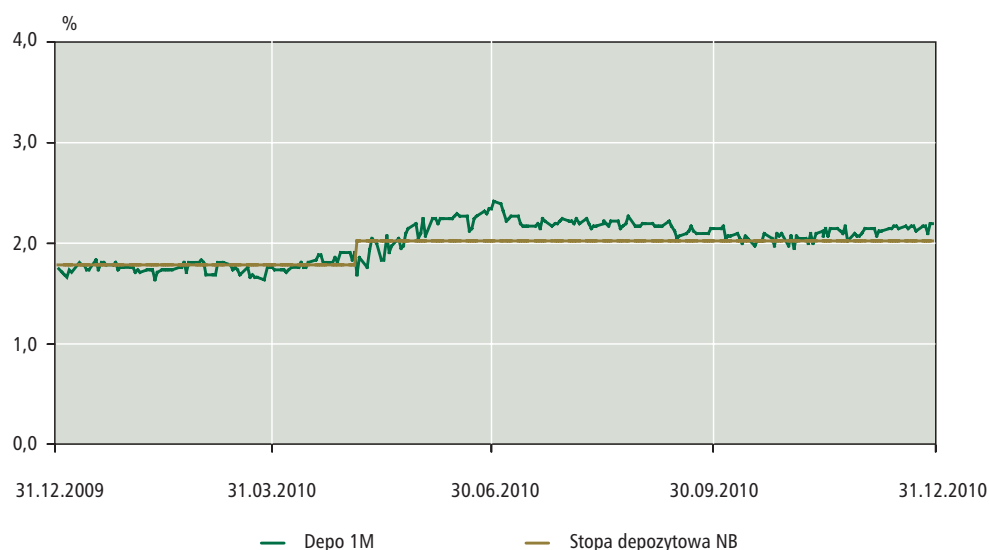
Na rynku australijskim rentowność krótkoterminowych papierów rządowych wzrosła w 2010 r., co było związane z podwyższaniem przez RBA oficjalnego oprocentowania. Równoczesny spadek rentowności papierów długoterminowych stanowił skutek oczekiwań na wyhamowanie tempa zacieśniania polityki pieniężnej w dłuższym okresie.

5.5.2. Norweski rynek lokat międzybankowych

Oprocentowanie depozytów w NOK kształtowało się pod wpływem zmian oficjalnych stóp procentowych i oczekiwań rynku dotyczących przyszłej polityki pieniężnej NB. W 2010 r. jednomiesięczne stawki depozytowe wzrosły o 50 pkt bazowych, przy czym w pierwszej połowie roku wykazywały tendencję wzrostową, w drugiej – wraz z oddalaniem się perspektywy dalszych podwyżek oficjalnego oprocentowania – spadkową.

Wykres 15

Poziom oprocentowania depozytów jednomiesięcznych na tle stopy depozytywnej NB

Źródło: opracowanie NBP na podstawie Bloomberg.

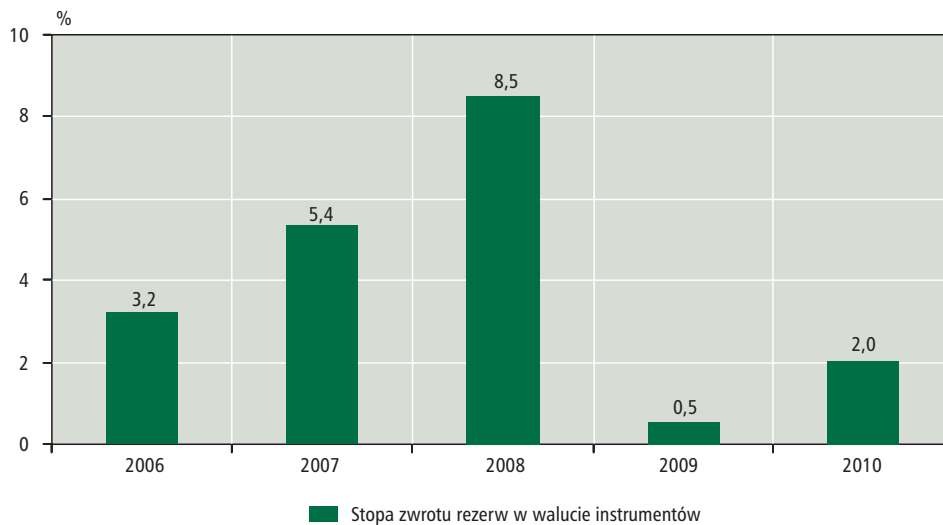
5.6. Stopa zwrotu rezerw walutowych

W 2010 r. stopa zwrotu rezerw walutowych liczona w walucie instrumentów²⁵ wyniosła 2,0%. Wyższy niż w poprzednim roku poziom (0,5%) wynikał głównie ze spadku rentowności obligacji rządowych. Jednocześnie stopa zwrotu była niższa niż w latach poprzednich w efekcie utrzymywania się rentowności na historycznie niskim poziomie.

Skumulowana stopa zwrotu rezerw liczona w walucie instrumentów od czasu wprowadzenia na początku 2008 r. *Długoterminowej strategii zarządzania rezerwami dewizowymi Narodowego Banku Polskiego* wyniosła 11,3%.

²⁵ Stopa zwrotu rezerw walutowych w walucie poszczególnych portfeli inwestycyjnych jest wyliczana na podstawie dziennych zmian wartości rynkowej instrumentów.

Wykres 16

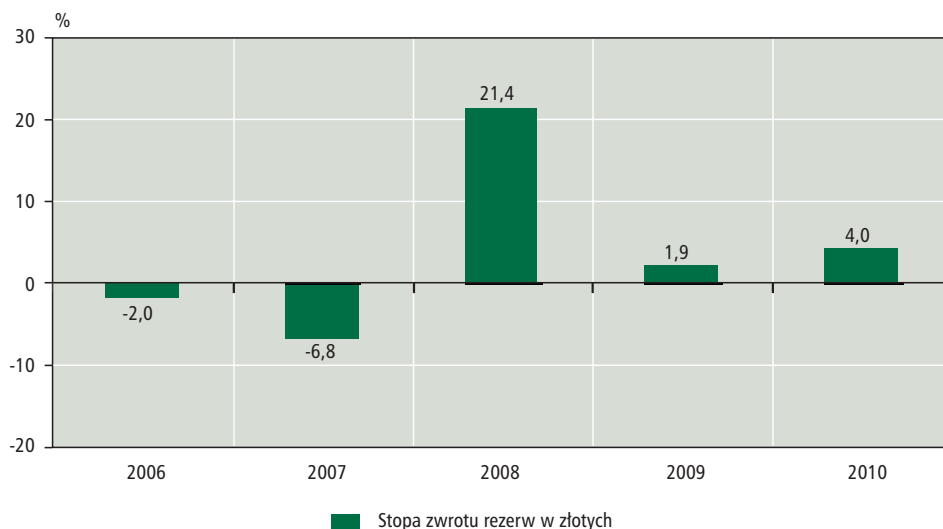
Stopa zwrotu rezerw walutowych NBP w latach 2006–2010 (bez uwzględnienia wpływu zmian kursów walutowych)

Źródło: dane NBP.

Stopa zwrotu rezerw wyliczona w złotych²⁶ wyniosła w 2010 r. 4,0% (wykres 17). Oprócz stopy zwrotu instrumentów inwestycyjnych oddziaływała na nią aprecjacja AUD, USD i NOK względem złotego (wykres 18).

W okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. skumulowana stopa zwrotu rezerw liczona w złotych wyniosła 28,7%.

Wykres 17

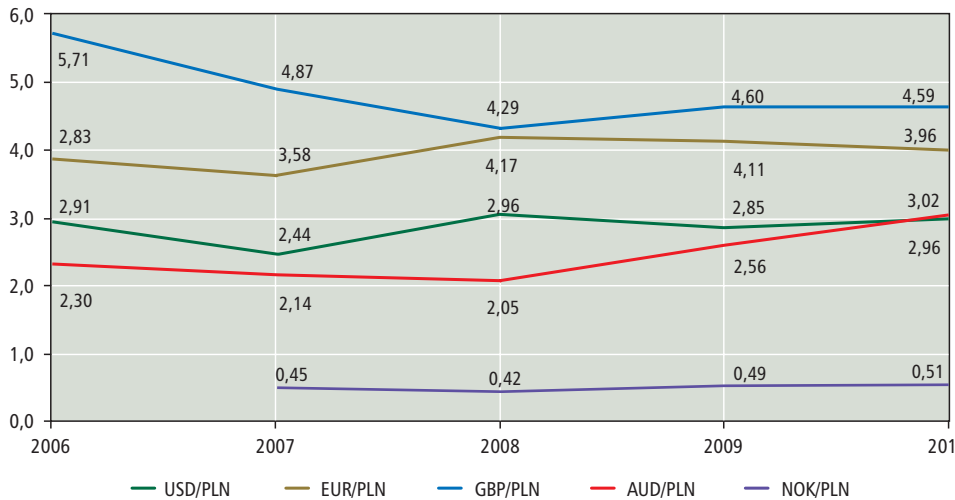
Stopa zwrotu rezerw walutowych w latach 2006–2010 (z uwzględnieniem wpływu zmian kursów walutowych)

Źródło: dane NBP.

²⁶ Stopa zwrotu rezerw walutowych w złotych dodatkowo uwzględnia wpływ zmian kursów walut rezerwowych w relacji do złotego.

Wykres 18

Kursy walut rezerwowych w relacji do złotego w latach 2006–2010 (poziom na koniec okresów)

Źródło: dane NBP.

5.7. Dochód z działalności inwestycyjnej

W 2010 r. dochód z działalności inwestycyjnej związanej z zarządzaniem rezerwami dewizowymi, bez uwzględnienia wyniku z wyceny kursowej, wyniósł 4,5 mld zł (6,1 mld zł w 2009 r.), co stanowi równowartość 1,1 mld euro²⁷ lub 1,5 mld USD²⁸.

Wynik z tytułu zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych wykazany w księgach rachunkowych NBP wyniósł w 2010 r. 2,5 mld zł.

Najważniejsze działania w 2010 r.:

- realizacja polityki inwestycyjnej prowadzącej do osiągnięcia wyższej niż w poprzednim roku stopy zwrotu rezerw, zarówno w walucie instrumentów, jak i w złotych (odpowiednio 2,0% i 4,0%),
- kontynuacja prac nad rozwojem modeli optymalizacyjnych na potrzeby określania parametrów Strategicznej Alokacji Aktywów,
- dalsza dywersyfikacja rezerw przy uwzględnieniu uwarunkowań rynkowych,
- rozszerzenie funkcjonalności wykorzystywanego w procesie zarządzania rezerwami systemu informatycznego.

²⁷ Dane w euro i USD skalkulowano na podstawie średniorocznych kursów EUR/PLN i USD/PLN.

²⁸ Zgodnie z przyjętą w rachunkowości zasadą ostrożności dochód z działalności inwestycyjnej nie uwzględnia dodatknych niezrealizowanych różnic z wyceny cenowej aktywów i pasywów, ewidencjonowanych jako zobowiązania, powstających w sytuacji wzrostu rynkowych cen papierów wartościowych. Wzrost wartości rynkowej portfeli inwestycyjnych może natomiast istotnie oddziaływać na stopę zwrotu rezerw – sytuacja taka miała miejsce w 2010 r., kiedy spadek rentowności papierów wartościowych podwyższał stopę zwrotu rezerw. Zasady wyceny zasobu papierów wartościowych oddziałują również na wynik z operacji finansowych.

6

DZIAŁALNOŚĆ DEWIZOWA²⁹

²⁹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 3 i art. 52 ustawy o NBP oraz przepisów ustawy Prawo dewizowe.

Działalność dewizowa polega przede wszystkim na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych oraz kontroli obrotu dewizowego. Celem tej działalności jest zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego.

6.1. Rejestr działalności kantorowej

W 2010 r. dokonano 1229 wpisów do rejestru działalności kantorowej (w 2009 r. – 1095), z tego 218 wpisów dotyczyło przedsiębiorców rozpoczynających działalność, a pozostałe polegały na wykreśleniu wpisanych przedsiębiorców lub zmianie danych. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. w Polsce działało 4330 kantorów (na 31 grudnia 2009 r. – 4355).

6.2. Decyzje w sprawach dewizowych

W 2010 r. wydano ogółem 39 decyzji dewizowych (w 2009 r. – 282 decyzje). Zmniejszenie liczby wydanych decyzji wynika z wprowadzonych w 2009 r. przepisów liberalizujących obrót dewizowy³⁰.

6.3. Kontrola obrotu dewizowego

W 2010 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 października 2009 r. w sprawie przekazywania NBP danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej. Nowe przepisy wpłynęły na zmianę struktury podmiotów objętych kontrolą dewizową: ograniczyły liczbę rezydentów objętych obowiązkami sprawozdawczymi, a jednocześnie zwiększyły zakres przekazywanych danych.

W 2010 r. przeprowadzono ogółem 2496 kontroli (w 2009 r. – 3006), w tym:

- 738 kontroli w zakresie wykonywania obowiązków sprawozdawczych do bilansu płatniczego (w 2009 r. – 2069),
- 1758 kontroli działalności kantorowej (w 2009 r. – 937).

Nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 888 kontroli, czyli w 36% wszystkich przeprowadzonych kontroli (w 2009 r. – 1130, tj. 38%). W razie nieprawidłowości do kierowników kontrolowanych jednostek wystosowano zalecenia pokontrolne, wzywające do przestrzegania obowiązujących przepisów, lub, w przypadku działalności kantorowej, stosowano sankcje administracyjne i wykreślano w drodze decyzji³¹ wpisy przedsiębiorców w rejestrze działalności kantorowej.

³⁰ Ustawa z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy – Prawo dewizowe (Dz.U. Nr 228, poz. 1506). Ustawa ta uchyliła punkt 15 w art. 9 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz.U. Nr 141, poz. 1178 z późn. zm.), który dotyczył ograniczeń w zakresie zawierania umów oraz dokonywania innych czynności prawnych, powodujących lub mogących powodować dokonywanie w kraju rozliczeń między rezydentami w walutach obcych, a także dokonywania w kraju takich rozliczeń.

³¹ Sześć decyzji (w 2009 r. – siedem).

Najważniejsze działania w 2010 r.:

- dokonanie 1229 wpisów do rejestru działalności kantorowej,
- wydanie 39 decyzji dewizowych,
- przeprowadzenie 2496 kontroli dewizowych.

DZIAŁANIA NA RZECZ SYSTEMU PŁATNICZEGO³²

³² Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1 i 6 ustawy o NBP, a także ustawy o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami.

Działania Narodowego Banku Polskiego na rzecz systemu płatniczego obejmują:

- działania operacyjne, w tym prowadzenie systemów płatności i przeprowadzanie rozrachunku międzybankowego,
- działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego, w tym organizowanie rozliczeń pieniężnych i przygotowywanie odpowiednich regulacji prawnych,
- działania w zakresie nadzoru nad systemami wchodzącymi w skład systemu płatniczego, w tym systemami płatności, systemami autoryzacji i rozliczeń oraz systemami rozrachunku papierów wartościowych.

W 2010 r. koncentrowano się na bieżącej obsłudze systemów SORBNET, SORBNET-EURO i TARGET2-NBP, prowadzeniu działań służących rozwojowi obrotu bezgotówkowego i systemu płatniczego oraz realizacji funkcji nadzorczych.

7.1. Realizacja zadań operacyjnych³³

7.1.1. Obsługa rachunków w systemie SORBNET

Według stanu na koniec grudnia 2010 r. w systemie SORBNET prowadzono rachunki bieżące w złotych dla 54 banków (w 2009 r. również 54) oraz rachunki pomocnicze dla KIR SA i KDPW SA.

W 2010 r. otwarto dwa rachunki bieżące w złotych dla:

- Banco Espirito Santo de Inwestimento SA Spółki Akcyjnej Oddziału w Polsce,
- FM Banku SA.

W tym samym okresie zamknięto dwa rachunki bieżące dla:

- NOBLE Banku SA – w związku z fuzją z Getin Bankiem SA,
- Commerzbank AG Spółki Akcyjnej Oddziału w Polsce – w związku z likwidacją Oddziału.

W 2010 r. na rachunkach bieżących banków w złotych przeprowadzono około 2 166 tys. operacji (w 2009 r. – 1 795 tys.) na kwotę 38,9 bln zł (w 2009 r. – 31,4 bln zł). Oznacza to wzrost liczby zrealizowanych operacji o 371 tys. (około 20,7%) oraz wzrost ich wartości o 7,5 bln zł (około 23,9%) w stosunku do 2009 r. Średnia wartość operacji w 2010 r. zwiększyła się o około 2,9% i wyniosła 18,0 mln zł (w 2009 r. – 17,5 mln zł).

Strukturę obrotów na rachunkach bieżących banków w złotych w systemie SORBNET przedstawia tabela 5, natomiast strukturę liczby zleceń według głównych typów operacji przeprowadzonych na tych rachunkach ilustruje tabela 6.

³³ Brak właściwego sumowania danych w niektórych kolumnach i wierszach tabel podrozdziału 7.1 może wynikać z zaokrążeń lub przyjętej metody statystycznej.

Tabela 5

Struktura obrotów na rachunkach bieżących banków w złotych w systemie SORBNET w 2010 r.

Rodzaje operacji przeprowadzanych na rachunkach bieżących	Obroty (w mln zł)			Struktura obrotów (w %)	
	saldo obrotów	w tym:		strony WN	strony MA
		strony WN	strony MA		
Stan środków na rachunkach banków (w mln złotych): – na początek roku: 36 109,3 – na koniec roku : 36 414,4	–	–	–	–	–
Zmiana stanu środków pieniężnych na rachunkach bieżących banków, z tego z tytułu:	305,1	38 934 621,8	38 934 926,9	100,0	100,0
1) zleceń klientowskich	392 822,4	20 850 582,1	21 243 404,5	53,6	54,6
2) operacji na międzybankowym rynku	0,0	5 365 415,4	5 365 415,4	13,8	13,8
3) wykorzystania lub spłaty kredytów udzielonych bankom przez NBP	0,0	5 206 821,2	5 206 821,2	13,4	13,4
4) zakupu (wykupu) papierów wartościowych od NBP	-30 985,9	3 938 651,5	3 907 665,6	10,1	10,0
5) transakcji i operacji rozliczanych przez KDPW SA	4 847,5	2 217 632,2	2 222 479,7	5,7	5,7
6) wymiany zleceń za pośrednictwem KIR SA	-330 229,2	757 176,8	426 947,6	1,9	1,1
7) złożenia i zwrotu lokat terminowych w NBP	828,2	257 337,3	258 165,5	0,7	0,7
8) zakupu lub sprzedaży w NBP znaków pieniężnych	-2 801,4	169 052,2	166 250,7	0,4	0,4
9) zakupu lub wykupu papierów wartościowych Skarbu Państwa	-21 131,0	122 429,0	101 298,0	0,3	0,3
10) operacji otwartego rynku	-14 227,2	19 661,0	5 433,8	0,1	0,0
11) przekazania lub otrzymania odsetek przez banki	460,9	364,4	825,3	0,0	0,0
12) zakupu lub sprzedaży w NBP walut obcych	377,1	0,0	377,1	0,0	0,0
13) operacji na rachunkach rezerwy obowiązkowej	-27,8	192,0	164,2	0,0	0,0
14) pozostałych operacji	371,4	29 306,7	29 678,1	0,1	0,1

Źródło: dane NBP.

Tabela 6

Liczba zleceń według głównych typów operacji przeprowadzanych na rachunkach bieżących banków w złotych w systemie SORBNET w 2010 r.

Wyszczególnienie	Liczba zleceń płatniczych realizowanych na rachunkach bieżących (w szt.)			Struktura liczby zleceń (w %)	
	ogółem	w tym na:		strony WN	strony MA
		stronie WN	stronie MA		
Ogólna liczba zleceń płatniczych realizowanych na rachunkach bieżących banków, z tego z tytułu:	2 166 361	2 006 611	2 064 238	100,0	100,0
1) zleceń klientowskich	1 851 653	1 803 025	1 836 420	89,9	89,0
2) operacji na międzybankowym rynku	111 630	111 630	111 630	5,6	5,4

3) wykorzystania lub spłaty kredytów udzielonych bankom przez NBP	27 221	9 234	17 987	0,5	0,9
4) zakupu (wykupu) papierów wartościowych od NBP	3 755	1 853	1 902	0,1	0,1
5) transakcji i operacji rozliczanych przez KDPW SA	39 364	20 070	21 817	1,0	1,1
6) wymiany zleceń za pośrednictwem KIR SA	38 564	17 755	20 809	0,9	1,0
7) złożenia i zwrotu lokat terminowych w NBP	2 335	1 183	1 152	0,1	0,1
8) zakupu lub sprzedaży w NBP znaków pieniężnych	75 332	33 017	42 315	1,6	2,0
9) zakupu lub wykupu papierów wartościowych Skarbu Państwa	3 722	1 358	2 364	0,1	0,1
10) operacji otwartego rynku	183	128	55	0,0	0,0
11) przekazania lub otrzymania odsetek przez banki	3 607	1 717	1 890	0,1	0,1
12) zakupu lub sprzedaży w NBP walut obcych	55	0	55	0,0	0,0
13) operacji na rachunkach rezerwy obowiązkowej	112	75	37	0,0	0,0
14) pozostałych operacji	8 828	5 667	5 805	0,3	0,3

Źródło: dane NBP.

7.1.2. Obsługa rachunków w systemie SORBNET-EURO

Według stanu na koniec grudnia 2010 r. w systemie SORBNET-EURO prowadzono rachunki bieżące w euro dla 24 banków, tj. o cztery mniej niż w 2009 r., oraz rachunek w euro dla KDPW SA.

W 2010 r. zamknięto rachunki bieżące dla czterech banków:

- Commerzbanku AG Spółki Akcyjnej Oddziału w Polsce – w związku z likwidacją Oddziału,
- Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku Millennium SA, Nordea Banku Polska SA – w związku z przejściem na bezpośredni rozrachunek w systemie TARGET2-NBP.

W tym samym okresie nie otwarto żadnego rachunku bieżącego dla nowego uczestnika.

W 2010 r. na rachunkach bieżących banków w euro w systemie SORBNET-EURO przeprowadzono około 226 tys. operacji (w 2009 r. – 226 tys.) na kwotę 22,6 mld euro (w 2009 r. – 26 mld). Oznacza to brak zmiany liczby zrealizowanych operacji przy zmniejszeniu ich wartości o 3,4 mld euro (około 15%) w stosunku do 2009 r. Średnia wartość operacji wyniosła około 99,9 tys. euro (w 2009 r. – 115,0 tys.), czyli spadła o 15,1 tys. euro, tj. około 15,1%.

Strukturę obrotów na rachunkach bieżących banków w systemie SORBNET-EURO ilustruje tabela 7, natomiast strukturę liczby zleceń według głównych typów operacji przeprowadzonych na tych rachunkach przedstawia tabela 8.

Tabela 7

Struktura obrotów na rachunkach bieżących banków w euro w systemie SORBNET-EURO w 2010 r.

Rodzaje operacji przeprowadzanych na rachunkach bieżących	Obroty (w tys. euro)			Struktura obrotów (w %)	
	saldo obrotów	w tym:		strony WN	strony MA
		strony WN	strony MA		
Stan środków na rachunkach banków (w tys. euro):					
– na początek roku: 42 826,4	–	–	–	–	–
– na koniec roku: 49 023,2					
Zmiana stanu środków pieniężnych na rachunkach bieżących banków, z tego z tytułu:	6 196,8	22 579 960,0	22 586 156,8	100,0	100,0
1) transgranicznych płatności międzybankowych	-10 300 867,0	17 798 305,7	7 497 438,7	78,8	33,2
2) wymiany zleceń KIR SA w Target2-NBP	2 853 428,4	3 187 671,9	6 041 100,3	14,1	26,7
3) transgranicznych płatności klientowskich	6 566 401,7	36 360,7	6 602 762,5	0,2	29,2
4) krajowych operacji na międzybankowym rynku	0,0	786 519,7	786 519,7	3,5	3,5
5) wykorzystania lub spłaty kredytu w ciągu dnia udzielonego bankom przez NBP	0,0	695 557,7	695 557,7	3,1	3,1
6) krajowych zleceń klientowskich	877 898,4	63 123,5	941 021,9	0,3	4,2
7) transakcji i operacji rozliczanych przez KDPW SA	9 414,9	890,0	10 304,9	0,0	0,0
8) przekazania lub otrzymania odsetek przez banki	-79,7	150,9	71,2	0,0	0,0
9) pozostałych operacji	-0,0	11 379,8	11 379,8	0,1	0,1

Źródło: dane NBP.

Tabela 8

Liczba zleceń według głównych typów operacji przeprowadzanych na rachunkach bieżących banków w euro w systemie SORBNET-EURO w 2010 r.

Wyszczególnienie	Liczba zleceń płatniczych realizowanych na rachunkach bieżących (w szt.)			Struktura liczby zleceń (w %)	
	ogółem	w tym na:		strony WN	strony MA
		stronie WN	stronie MA		
Ogólna liczba zleceń płatniczych realizowanych na rachunkach bieżących banków, z tego z tytułu:	226 284	15 946	211 470	100,0	100,0
1) transgranicznych płatności międzybankowych	46 814	8 036	38 778	50,4	18,3
2) wymiany zleceń KIR SA w Target2-NBP:	9 966	2 439	7 527	15,3	3,6
3) transgranicznych płatności klientowskich	166 281	3 422	162 859	21,5	77,0
4) krajowych operacji na międzybankowym rynku:	383	383	383	2,4	0,2
5) wykorzystania lub spłaty kredytu w ciągu dnia udzielonego bankom przez NBP	652	326	326	2,0	0,2

6) krajowych zleceń klientowskich	1 228	811	1 166	5,1	0,6
7) transakcji i operacji rozliczanych przez KDPW SA	164	17	147	0,1	0,1
8) przekazania lub otrzymania odsetek przez banki	768	498	270	3,1	0,1
9) pozostałych operacji	28	14	14	0,1	0,0

Źródło: dane NBP.

7.1.3. Obsługa rachunków w systemie TARGET2-NBP

Według stanu na koniec grudnia 2010 r. w systemie TARGET2-NBP prowadzono rachunki w euro dla 10 uczestników: NBP, ośmiu banków komercyjnych i KIR SA, tj. o cztery więcej niż w 2009 r. Zmiana jest wynikiem otwarcia rachunków dla czterech uczestników, tj. dla Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku Millennium SA i Nordea Banku Polska SA, będących dotychczas uczestnikami systemu SORBNET-EURO, oraz dla Rabobanku Polska SA.

Ponadto w systemie TARGET2-NBP został otwarty dodatkowy rachunek RTGS dla NBP przeznaczony do rozliczeń ze Stowarzyszenia Europejskich Izb Rozliczeniowych EACHA – w związku z włączeniem systemu EuroELIXIR do wymiany płatności w ramach EACHA.

W 2010 r. w systemie TARGET2-NBP przeprowadzono około 612 tys. operacji (w 2009 r. – 554 tys.) na kwotę 381,5 mld euro (w 2009 r. – 255,0 mld). Oznacza to wzrost liczby zrealizowanych operacji o 58 tys. (około 10,5%) oraz ich wartości o 126,5 mld euro (około 49,6%) w stosunku do 2009 r. Przypuszczalnie jest to wynikiem zwiększającej się aktywności uczestników w warunkach wychodzenia z kryzysu finansowego. Średnia wartość operacji wyniosła około 0,6 mln euro (czyli o 0,1 mln euro więcej niż rok wcześniej).

Stan środków, liczbę i wartość zleceń zrealizowanych na rachunkach banków w euro w systemie TARGET2-NBP prezentuje tabela 9.

Tabela 9

Stan środków, liczba i wartość zleceń zrealizowanych na rachunkach banków w euro w systemie TARGET2-NBP w 2010 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Nazwa jednostki	Razem	średnia miesięczna
1.	Stan środków na rachunku NBP:			
1.1.	na początek roku 64,4	mln EUR	–	–
1.2.	na koniec roku 83,4	mln EUR	–	–
2.	Stan środków na rachunkach banków:			
2.1.	na początek roku 31,1	mln EUR	–	–
2.2.	na koniec roku 85,4	mln EUR	–	–
3.	Stan środków razem (1+2)			
3.1.	na początek roku 95,5	mln EUR	–	–
3.2.	na koniec roku 168,8	mln EUR	–	–
4.	Liczba zrealizowanych zleceń:	szt.	611 679	50 973
4.1.	płatności krajowe	szt.	35 548	2 962
4.2.	płatności transgraniczne wysłane	szt.	188 959	15 747
4.3.	płatności transgraniczne otrzymane	szt.	387 172	32 264
5.	Wartość zrealizowanych zleceń:	mln EUR	381518,4	31 793,2
5.1.	płatności krajowe	mln EUR	65 164,5	5 430,4

5.2.	płatności transgraniczne wysłane	mln EUR	158 140,3	13 178,4
5.3.	płatności transgraniczne otrzymane	mln EUR	158 213,6	13 184,5
6.	średnia wartość zleceń:	mln EUR	–	0,6
6.1.	płatności krajowe	mln EUR	–	1,8
6.2.	płatności transgraniczne wysłane	mln EUR	–	0,8
6.3.	płatności transgraniczne otrzymane	mln EUR	–	0,4

Źródło: dane NBP.

7.2. Działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego

7.2.1. Działania regulacyjne

Działania regulacyjne w zakresie systemu płatniczego były następujące:

- W związku z włączeniem systemu EuroELIXIR do wymiany płatności w ramach Stowarzyszenia Europejskich Izb Rozliczeniowych EACHA i wprowadzeniem corocznych zmian do systemu TARGET2 podjęto uchwały nowelizujące zasady uczestnictwa w systemie TARGET2-NBP i SORBNET-EURO.
- Prezes NBP podpisał zarządzenie nr 15/2010 w sprawie sposobu numeracji banków i rachunków bankowych, którego celem było uproszczenie procesu nadawania numerów banków i ich jednostek organizacyjnych oraz rachunków bankowych, a także dostosowanie przepisów do nowych potrzeb rynkowych.
- Zaopiniowano opracowany przez MF projekt ustawy o usługach płatniczych wprowadzającej Dyrektywę 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego.
- NBP przygotował i przekazał do MF projekt ustawy o zmianie ustawy o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami oraz ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, którego celem jest wprowadzenie do prawa polskiego stosownych dyrektyw UE.
- Zaopiniowano projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wymogi techniczne dla poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009.
- NBP współpracował z Ministerstwem Finansów w kwestiach dotyczących przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zmieniającej dyrektywy 2005/60/WE i 2006/48/WE oraz uchylającej dyrektywę 2000/46/WE.

7.2.2. Rozwój funkcjonalności krajowych wysokokwotowych systemów płatności i dostosowanie do systemów płatności działających w krajach Unii Europejskiej

W związku z planowanym w listopadzie 2011 r. przeniesieniem rozliczeń w euro wszystkich banków z systemu SORBNET-EURO do systemu TARGET2 kontynuowano prace dotyczące przygotowania nowej aplikacji (o nazwie NBP-PHA), która zastąpi system SORBNET-EURO.

Rozpoczęto prace nad nową wersją systemu SORBNET – systemem SORBNET2. SORBNET2 zostanie skonstruowany na nowej platformie technologicznej (tj. na bazie Systemu Zarządzania Bazą Danych Oracle z wykorzystaniem sieci SWIFT do komunikacji z uczestnikami). Dotychczasowy system funkcjonował od 1996 r. Uruchomienie SORBNET2 zaplanowano na pierwszy kwartał 2013 r.

7.2.3. Upowszechnienie obrotu bezgotówkowego

W 2010 r. w ramach uzgodnień międzyresortowych i społecznych kontynuowano prace związane z przygotowaniem i przyjęciem w formie dokumentu rządowego *Programu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce na lata 2010–2013*.

Udział NBP w działaniach objętych *Programem* polegał na prowadzeniu:

- działań edukacyjno-promocyjnych (mających na celu: popularyzację płatności bezgotówkowych, zmianę postaw społeczeństwa w tej sprawie, budowanie zaufania do pieniądza bezgotówkowego i płatności bezgotówkowych, w tym za pośrednictwem: NBP Portalu, rozmów z ekspertami NBP w programach telewizyjnych, wywiadów i artykułów przygotowywanych lub opiniowanych przez pracowników NBP, współpracy z nauczycielami w ramach *Klubu Impuls*; zorganizowania seminarium naukowego *Postawy Polaków wobec obrotu bezgotówkowego* oraz konferencji *Jak zmniejszyć wykluczenie finansowe w Polsce*),
- działań badawczych (przygotowanie raportów z wynikami przeprowadzonych w 2009 r. badań nt. ubankowienia w Polsce, sposobu dokonywania płatności masowych w Polsce i postaw Polaków wobec obrotu bezgotówkowego oraz przeprowadzenie nowego badania nt. barier korzystania z obrotu bezgotówkowego).

NBP aktywnie uczestniczył również w pracach Koalicji na Rzecz Obrotu Bezgotówkowego i Mikropłatności³⁴.

7.2.4. Działania w zakresie rozwoju SEPA

Rok 2010 był kolejnym rokiem wprowadzania Jednolitego Obszaru Płatności w Euro (Single Euro Payments Area – SEPA)³⁵. Koordynacją wprowadzania SEPA w Polsce zajmuje się gremium o nazwie SEPA Polska (SEPA PL), funkcjonujące przy Związku Banków Polskich. NBP wspiera działalność SEPA Polska, głównie poprzez bezpośrednie uczestnictwo w systemie STEP2 SCT (pełnienie roli banku rozliczeniowego dla banków komercyjnych) oraz udział przedstawicieli NBP w pracach grup roboczych SEPA PL.

³⁴ W skład Koalicji na Rzecz Obrotu Bezgotówkowego i Mikropłatności wchodzi głównie: KIR SA, organizacje kartowe (VISA i MasterCard), agenci rozliczeniowi, banki, przedstawiciele samorządów, operatorzy telefonii komórkowej.

³⁵ SEPA jest inicjatywą europejskiego środowiska bankowego (w omawianym okresie uczestniczyły w tym projekcie 32 kraje europejskie), której celem jest stworzenie warunków do płatności bezgotówkowych w euro, umożliwiających realizowanie tych płatności na całym obszarze SEPA na wspólnych zasadach. Na szczeblu europejskim inicjatywa SEPA koordynowana jest przez Europejską Radę ds. Płatności (European Payments Council – EPC) i wspierana przez władze Unii Europejskiej, w tym przez EBC.

Banki, które podpiszą z NBP stosowną umowę, mają możliwość uczestnictwa pośredniego w systemie STEP2 SEPA Credit Transfer (SCT). Na dzień 31 grudnia 2010 r. w schemacie SCT za pośrednictwem NBP (jako uczestnika bezpośredniego) uczestniczyło 14 banków (w 2010 r. dołączyły cztery banki).

W 2010 r. nastąpił znaczny wzrost liczby i wartości transakcji SEPA w systemie EuroELIXIR – z 213 896 transakcji o wartości 1 122,83 mln euro w styczniu do 448 096 transakcji o wartości 2 602,07 mln euro w grudniu.

7.2.5. Działania w zakresie rozwoju systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych

NBP monitorował prace EBC zmierzające do stworzenia systemu TARGET2-Securities (T2S). TARGET2-Securities będzie platformą techniczną umożliwiającą scentralizowany (na poziomie strefy euro) rozrachunek papierów wartościowych w pieniądzu banku centralnego, w tym w walutach innych niż euro. Istotą projektu jest przeniesienie funkcji rozrachunkowych wykonywanych dotychczas przez centralne depozyty papierów wartościowych (w Polsce – KDPW) na platformę T2S. NBP sporządził, we współpracy z przedstawicielami polskiego rynku, analizę udostępnienia złotego jako jednej z walut rozrachunkowych systemu T2S i opracował propozycje warunków przystąpienia do T2S.

7.2.6. Działalność Rady ds. Systemu Płatniczego

Rada ds. Systemu Płatniczego zajmuje się bieżącą analizą i oceną polskiego systemu płatniczego oraz uregulowaniami prawnymi dotyczącymi tego systemu. Podejmuje przedsięwzięcia zmierzające do integracji działań sektora bankowego w zakresie systemu płatniczego i proponuje rozwiązania, które dotyczą głównie: dostosowania polskiego systemu płatniczego do wymogów UE, minimalizacji ryzyka w systemie płatniczym, usprawnienia obrotu płatniczego i zwiększenia jego bezpieczeństwa oraz promowania obrotu bezgotówkowego. W posiedzeniach Rady ds. Systemu Płatniczego stale uczestniczą przedstawiciele NBP, MF, KNF, ZBP, KIR SA, KDPW SA, 5 banków komercyjnych, Poczty Polskiej SA oraz First Data Polska SA.

W 2010 r. Rada rozpatrywała m.in.: funkcjonowanie polskiego systemu płatniczego, utworzenie partnerów centralnych (CCP) w Polsce, planowane zmiany w systemie SORBNET i SORBNET-EURO, projekt *Programu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce na lata 2010–2013, Krajowy Plan Implementacji i Migracji SEPA*, wyniki porównania wybranych elementów polskiego systemu płatniczego z systemami innych krajów UE, analizy wysokości opłat i prowizji związanych z rozliczeniami pieniężnymi w polskim sektorze bankowym, informację o włączeniu systemu EuroELIXIR do wymiany płatności w ramach EACHA oraz wprowadzenie Dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego.

7.3. Nadzór nad systemami płatności, systemami autoryzacji i rozliczeń oraz nad systemami rozrachunku papierów wartościowych

Nadzór nad ww. systemami ma na celu minimalizowanie ryzyka związanego z ewentualnymi zakłóceniami w ich funkcjonowaniu oraz utrzymanie stabilności finansowej.

7.3.1. Nadzór nad systemami płatności oraz systemami autoryzacji i rozliczeń

W 2010 r. NBP:

- udzielił zgody na wprowadzenie przez KIR SA zmian w systemie EuroELIXIR związanych z wprowadzeniem możliwości wymiany płatności międzysystemowych w ramach EACHA,
- udzielił zgody na wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania systemu autoryzacji i rozliczeń prowadzonego przez firmę eCard SA, polegających na podjęciu działalności związanej z autoryzacją i rozliczaniem transakcji realizowanych w terminalach POS,
- zbierał i analizował dane statystyczne i informacje dotyczące działania (w tym w zakresie incydentów i zakłóceń) wysokokwotowych systemów płatności (SORBNET, SORBNET-EURO i TARGET2-NBP) i systemów detalicznych prowadzonych przez KIR SA (ELIXIR i EuroELIXIR),
- gromadził i analizował dane statystyczne dotyczące rynku kart płatniczych, rozliczeń pieniężnych i rozrachunków międzybankowych, rynku pośrednictwa w realizowaniu przekazów pieniężnych krajowych i zagranicznych oraz rynku pośrednictwa w przyjmowaniu wpłat na rachunki bankowe.

7.3.2. Nadzór nad systemami rozrachunku papierów wartościowych

Od 2009 r. Prezes NBP ma kompetencje³⁶ umożliwiające wspomaganie Komisji Nadzoru Finansowego w sprawowaniu nadzoru nad systemami rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych. W 2010 r. Prezes NBP przedstawił KNF opinie do wprowadzanych zmian w regulacjach określających zasady funkcjonowania systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych, w szczególności w zakresie Regulaminu Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, oraz wydał pozytywną opinię w sprawie wniosku Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych SA na prowadzenie działalności izby rozliczeniowej i izby rozrachunkowej.

NBP nadzorował w 2010 r. realizację przez KDPW SA *Strategii KDPW SA na lata 2010–2013* – w ramach nadzoru właścicielskiego związanego z posiadaniem 33,3% akcji spółki. W związku z zatwierdzeniem w 2009 r. przez Radę Prezesów ESBC rekomendacji dla podmiotów świadczących usługi w zakresie rozliczeń i rozrachunku w UE, opracowanych przez wspólną grupę roboczą ESBC-CESR³⁷, NBP zainicjował współpracę z KNF w zakresie przeprowadzenia oceny spełnienia tej rekomendacji przez KDPW SA.

Najważniejsze działania w 2010 r.:

- rozpoczęcie prac mających na celu przeniesienie systemu SORBNET na nową platformę technologiczną,
- umożliwienie przeprowadzenia rozrachunku pomiędzy uczestnikami rozliczeń systemu EuroELIXIR a uczestnikami systemów płatności prowadzonych przez izby rozliczeniowe zrzeszone w EACHA,
- upowszechnianie obrotu bezgotówkowego.

³⁶ Ustawa z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi i niektórych innych ustaw.

³⁷ CESR – Committee of European Securities Regulators – Komitet Europejskich Organów Nadzoru nad Rynkiem Papierów Wartościowych.

OBSŁUGA SKARBU PAŃSTWA³⁸

³⁸ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 4, art. 49, 51, 52 ustawy o NBP, przepisów ustawy o finansach publicznych oraz przepisów Prawa bankowego.

Zadania realizowane przez Narodowy Bank Polski w ramach obsługi Skarbu Państwa obejmują: obsługę bankową rachunków budżetu państwa, obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa, obsługę obrotu skarbowymi papierami wartościowymi i działania na rzecz zarządzania długiem publicznym, w szczególności długiem Skarbu Państwa.

8.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP

W 2010 r. NBP prowadził rachunki bankowe wymienione w art. 196 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przede wszystkim: centralny rachunek bieżący budżetu państwa, rachunki bieżące państwowych jednostek budżetowych, w tym urzędów obsługujących organy podatkowe, państwowych funduszy celowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych, a także rachunki środków na wydatki niewygasające tych jednostek. NBP prowadził również rachunki lokat terminowych w złotych i walutach obcych dla podmiotów uprawnionych do posiadania rachunków w NBP.

Prowadzona przez NBP obsługa rachunków budżetu państwa pozwala na zapewnienie bezpieczeństwa i płynności rozliczeń środków publicznych.

Ponadto na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim, NBP prowadził, za zgodą Prezesa NBP, rachunki innych osób prawnych (przede wszystkim Funduszu Rezerwy Demograficznej, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych SA, Agencji Rynku Rolnego, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, jednostek doradztwa rolniczego, związków zawodowych pracowników NBP, Banku Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei, Komisji Europejskiej oraz banków centralnych Francji, Węgier, Niemiec i Czech).

8.1.1. Obsługa rachunków bankowych

NBP przeprowadzał operacje na rachunkach bankowych budżetu państwa – w formie bezgotówkowej, przede wszystkim w systemie Bankowości Elektronicznej *enbepe*, oraz w formie gotówkowej. Do obsługi rachunków bankowych Departamentu Budżetu Państwa MF i Departamentu Instytucji Płatniczej MF wykorzystywany jest międzysystemowy interfejs B2B, łączący Zintegrowany System Księgowy NBP (ZSK) z systemem informatyczno-księgowym Ministerstwa Finansów.

W 2010 r. kontynuowano z MF wspólne prace nad wprowadzeniem nowych zasad obsługi budżetu państwa.

8.1.2. Rodzaje rachunków prowadzonych przez NBP

NBP prowadzi rachunki w złotych i walutach obcych, w tym rachunki służące do obsługi środków pochodzących z budżetu UE.

W 2010 r.³⁹ NBP obsługiwał 4237 klientów (w 2009 r. 3928), dla których oddziały okręgowe prowadziły 19 215 rachunków (w 2009 r. 17 728), z czego 11 352 rachunków było obsługiwanych w ramach zastępczej obsługi kasowej (9745 w 2009 r.)⁴⁰.

³⁹ Według stanu na 31 grudnia 2010 r.

⁴⁰ Zastępcza obsługa kasowa prowadzona jest dla posiadaczy rachunków mających siedzibę poza miastem, w którym zlokalizowany jest oddział okręgowy NBP.

Wzrost liczby klientów i rachunków prowadzonych przez oddziały okręgowe nastąpił w wyniku wejścia w życie art. 114 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych⁴¹, który zobowiązał państwowe jednostki budżetowe do otwierania i prowadzenia rachunków pomocniczych w NBP lub BGK.

8.2. Obsługa zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa

NBP prowadził, na podstawie umów agencyjnych podpisanych w latach ubiegłych z Ministrem Finansów, obsługę zobowiązań i należności budżetu państwa z tytułu:

- 55 kredytów udzielonych Rządowi RP przez międzynarodowe instytucje i organizacje finansowe,
- 55 gwarantowanych przez Rząd RP kredytów zagranicznych udzielonych podmiotom krajowym,
- dwóch umów o udostępnienie środków kredytów podmiotom krajowym.

Pełniąc funkcję depozytariusza Banku Światowego i jego agend oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, NBP obsługiwał 17 skryptów dłużnych wystawionych przez Rząd RP w związku z członkostwem Polski w tych organizacjach.

8.3. Obsługa obrotu skarbowymi papierami wartościowymi

8.3.1. Przetargi skarbowych papierów wartościowych

W 2010 r., podobnie jak w latach poprzednich, NBP pełniąc funkcję agenta emisji skarbowych papierów wartościowych przeprowadził:

- 35 przetargów bonów skarbowych, na których sprzedawano bony 39-, 48- i 52-tygodniowe. Łącznie podaż wyniosła 37,7 mld zł, popyt – 108,5 mld zł, sprzedano 35,0 mld zł. W ogólnej emisji dominowały bony 52-tygodniowe, stanowiły one 92,8% ogółu sprzedanych bonów.
- 45 przetargów sprzedaży obligacji skarbowych, w tym 18 przetargów uzupełniających. Łącznie podaż wyniosła 98,7 mld zł, popyt – 220,8 mld zł, sprzedaż – 94,2 mld zł. Większość obligacji oferowanych przez MF to obligacje zerokuponowe, a ich sprzedaż stanowiła 57,0% ogółu sprzedaży.
- 12 przetargów zamiany, na których MF odkupiło obligacje o wartości 32,6 mld zł, a sprzedało o wartości 33,6 mld zł. Większość obligacji sprzedanych na przetargach zamiany stanowiły obligacje o stałym oprocentowaniu (62,2%).
- cztery przetargi odkupu bonów skarbowych – MF odkupywało bony skarbowe o najbliższych terminach zapadalności, łącznie odkupiono 6,2 mld zł.

⁴¹ Dz.U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241.

W 2010 r. nie odbył się żaden przetarg odkupu obligacji skarbowych.

Ponadto odbyły się trzy przetargi (w tym jeden uzupełniający) sprzedaży obligacji emitowanych przez BGK, gwarantowanych przez Skarb Państwa. Sprzedawano na nich obligacje o stałym oprocentowaniu. Podaż wyniosła łącznie 6,0 mld zł, popyt – 10,3 mld zł, sprzedano obligacje o wartości 6,0 mld zł.

8.3.2. System dealerów skarbowych papierów wartościowych (DSPW)

Rozwój systemu DSPW⁴² stanowi jedno z zadań określonych w *Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych*.

Na podstawie zawartej z Ministerstwem Finansów *Umowy o współpracy w zakresie funkcjonowania systemu Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych*, NBP spełniał następujące obowiązki:

- przekazywał MF miesięczne i kwartalne oceny aktywności banków DSPW i kandydatów do pełnienia tej funkcji na rynkach pierwotnych oraz wtórnych bonów i obligacji skarbowych, a także na rynku transakcji pochodnych,
- pełnił funkcję organizatora *fixingu* skarbowych papierów wartościowych na nowej platformie elektronicznej (Treasury BondSpot Poland), której uruchomienie miało na celu poprawę przejrzystości obrotu papierami wartościowymi⁴³,
- uczestniczył w organizowanych przez MF cyklicznych spotkaniach Rady Uczestników Rynku.

Ponadto w ramach współpracy z Ministerstwem Finansów NBP wykonywał czynności weryfikacyjno-kontrolne w bankach, których rachunki i konta depozytowe skarbowych papierów wartościowych prowadzi w Rejestrze Papierów Wartościowych.

8.4. Działania na rzecz zarządzania długiem publicznym

Działania na rzecz zarządzania długiem publicznym obejmują przede wszystkim współpracę pomiędzy NBP a MF w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym. Celem współpracy jest wymiana informacji służących koordynacji prowadzonej przez MF polityki zarządzania długiem publicznym z prowadzonymi przez NBP polityką pieniężną i polityką kursową. Do zadań Komitetu należy wypracowanie długoterminowej strategii zarządzania długiem publicznym, minimalizacji kosztów jego obsługi oraz stworzenie warunków do rozwoju rynków finansowych.

⁴² Głównym celem systemu jest wyodrębnienie grupy banków (*primary dealers*), które w zamian za określone przywileje są zobowiązane do zapewnienia płynności, przejrzystości i efektywności rynku skarbowych papierów wartościowych.

⁴³ Banki DSPW mają obowiązek codziennego kwotowania na zorganizowanym rynku elektronicznym cen kupna i sprzedaży określonych przez emitenta emisji obligacji, obowiązek zawierania transakcji zgodnie z ceną przyjętą na platformie oraz informowania rynku w czasie rzeczywistym o tych kwotowaniach.

Najważniejsze działania w 2010 r.:

- prowadzenie 19 215 rachunków dla 4237 klientów,
- pełnienie funkcji organizatora fixingu skarbowych papierów wartościowych.

DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZA⁴⁴

⁴⁴ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 59 ustawy o NBP.

W 2010 r. prace badawcze obejmowały zagadnienia związane z: polityką pieniężną, procesami inflacyjnymi, sytuacją ekonomiczną przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, rynkiem pracy i nieruchomości oraz udziałem Polski w systemie Exchange Rate Mechanism II. Prowadzono także analizy: wpływu globalnego kryzysu finansowego na funkcjonowanie rynków światowych, koniunktury w kraju i na świecie, determinant rozwoju gospodarczego, zmian strukturalnych w gospodarce. Zrealizowano projekty badawcze, dotyczące przede wszystkim: wpływu kryzysu finansowego na mechanizm transmisji polityki pieniężnej w Polsce, boomów (ang. *boom-bust cycle*) podczas przystępowania do strefy euro, szoków o rozkładach innych niż normalny w liniowych modelach DSGE, możliwości prognozowania kursu walutowego oraz eksperckich ocen niepewności w ankietach makroekonomicznych.

Wyniki prac badawczych były wykorzystywane w szczególności do konstruowania oraz doskonalenia narzędzi służących do opracowywania prognoz. Stanowiły też przesłankę decyzji podejmowanych przez RPP i Zarząd NBP.

W 2010 r. w uznanych periodykach krajowych i międzynarodowych ukazało się 113 publikacji naukowych pracowników NBP, w tym 54 publikacje po polsku i 59 publikacji po angielsku. Dziewięć publikacji znalazło się na tzw. liście filadelfijskiej (por. załącznik 5).

9.1. Badania związane z uczestnictwem w systemie Exchange Rate Mechanism II (ERM II) i przystępowaniem Polski do strefy euro

- Analizowanie stopnia konwergencji nominalnej w kontekście przyszłego włączenia złotego do mechanizmu ERM II
 - Opracowywano comiesięczne informacje na temat stopnia zbieżności w zakresie monetarnych kryteriów z Maastricht w wybranych krajach Unii Europejskiej.
 - Przeprowadzono ocenę perspektyw spełniania przez Polskę kryterium inflacyjnego z Maastricht w latach 2010–2012.
- Badanie boomów (ang. *boom-bust cycle*) podczas przystępowania do strefy euro
 - Zrealizowano projekt badawczy dotyczący oceny prawdopodobieństwa wystąpienia boomu podczas przystępowania do strefy euro.
 - Przeprowadzono badanie możliwości zapobiegania tego typu boomom podczas przystępowania Polski do strefy euro.

9.2. Badania dotyczące polityki pieniężnej, procesów i oczekiwań inflacyjnych

- Analizy i badania dotyczące polityki pieniężnej
 - Analizowano sytuację makroekonomiczną w Polsce i na świecie na potrzeby opracowania *Raportów o inflacji, Sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej w 2009 r. oraz Założeń polityki pieniężnej na rok 2011.*

- Monitorowano politykę pieniężną innych banków centralnych oraz ich komunikację z otoczeniem.
- Analizowano zmiany w strategii polityki pieniężnej głównych banków centralnych w kontekście międzynarodowego kryzysu gospodarczego.
- Badania efektywności mechanizmu transmisji polityki pieniężnej
 - Analizowano zaburzenia funkcjonowania najważniejszych kanałów transmisji polityki pieniężnej i efektywności mechanizmu transmisji polityki pieniężnej spowodowane kryzysem finansowym.
 - Rozpoczęto badania dotyczące znaczenia nieliniowości w mechanizmie transmisji stóp procentowych.
- Badania oczekiwań inflacyjnych
 - Prowadzono badania nad metodami kwantyfikacji percepcji inflacji i oczekiwań inflacyjnych na podstawie ankiet jakościowych. Metody te stosowano do kwantyfikacji oczekiwań inflacyjnych osób prywatnych i przedsiębiorstw w Polsce.
 - Prowadzono regularne obserwacje oczekiwań inflacyjnych głównych grup podmiotów (tj. osób prywatnych, przedsiębiorstw i analityków sektora finansowego).
 - Zrealizowano badanie dotyczące eksperckich ocen niepewności w ankietach makroekonomicznych⁴⁵.
- Analizy i badania cen towarów oraz usług konsumpcyjnych
 - Prowadzono bieżące analizy i badania procesów inflacyjnych w gospodarce narodowej oraz opracowano krótkoterminowe prognozy zmian cen konsumpcyjnych w wybranych kategoriach dóbr i usług.
 - Analizowano wpływ tendencji na światowych rynkach surowcowych, w tym rynkach produktów rolno-spożywczych oraz surowców energetycznych, jak również wpływ globalizacji na zmiany różnych kategorii cen w gospodarce narodowej.
 - Prowadzono analizy sektorowe dotyczące struktury i funkcjonowania rynków energii elektrycznej, paliw gazowych oraz paliw płynnych.
 - Prowadzono prace metodologiczne, analityczne i badawcze nad miarami zmian cen dóbr i usług konsumpcyjnych oraz miarami inflacji bazowej.
 - Obliczano i publikowano, w cyklu miesięcznym, cztery miary inflacji bazowej.
 - Prowadzono badania i analizy wpływu zmian stawek podatków pośrednich oraz cen regulowanych na procesy inflacyjne w gospodarce, w szczególności w związku ze zmianami przepisów dotyczących podatku od towarów i usług (VAT).

⁴⁵ Wyniki zostaną wykorzystane do konstrukcji Ankiety makroekonomicznej, która zostanie wprowadzona w 2011 r.

9.3. Badania przedsiębiorstw i gospodarstw domowych

Analizy umożliwiają uzyskanie danych na temat obszarów wzajemnego oddziaływania polityki pieniężnej i sfery realnej. Mają antycypacyjny charakter i uzupełniają dane pozyskiwane z GUS i innych ośrodków badawczych. Rozwój badań sektora przedsiębiorstw zakłada poszerzenie analizowanych obszarów tematycznych, a także wprowadzenie nowoczesnych metod i rozwiązań, stosowanych w głównych ośrodkach badawczych i bankach centralnych.

- Badania ankietowe przedsiębiorstw dotyczące sytuacji ekonomicznej
 - Wśród analizowanych zagadnień znalazły się przede wszystkim: stan i prognozy koniunktury, w szczególności popyt, produkcja, aktywność inwestycyjna, planowane zmiany zatrudnienia oraz przeciętnych wynagrodzeń, finansowanie działalności gospodarczej, jak również mechanizmy cenotwórcze oraz kształtowanie się marż monopolistycznych.
 - W związku z utrzymującą się niską aktywnością inwestycyjną w sektorze polskich przedsiębiorstw wiele uwagi poświęcono prognozom inwestycji, kierunkowi planowanych działań rozwojowych oraz czynnikom hamującym rozwój firm. Badano przyczyny utrzymywania się wysokiej płynności w sektorze przedsiębiorstw – analizowano strategie finansowania firm i małe zainteresowanie kredytem bankowym. Badano konsekwencje wiosennych powodzi i skalę spodziewanego wzrostu cen w związku ze zmianą stawek podatku VAT.
 - W ramach prac nad determinantami aktywności eksportowej przedsiębiorstw krajowych badano wpływ obecności przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym w danym sektorze i regionie na poprawę zdolności krajowych firm do sprzedaży na rynkach zagranicznych.
- Badania nad aktywnością ekonomiczną przedsiębiorstw
 - Kontynuowano badania procesów prywatyzacyjnych i związanych z nimi efektów bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz własności zagranicznej. Analizowano wyniki przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego pod kątem ich zyskowności, produktywności oraz zachowania na rynku pracy. Odrębnym analizowanym zagadnieniem była ocena znaczenia inwestycji zagranicznych w procesie prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.
 - Przeanalizowano przebieg cyklu koniunkturalnego w Polsce w latach 1997–2009 za pomocą danych z rachunków narodowych, w tym o charakterze strukturalnym. Zastosowana metoda filtracji pozwala na oddzielenie wahań cyklicznych od trendu i wahań krótkookresowych oraz ocenę współzależności pomiędzy najważniejszymi agregatami makroekonomicznymi dla różnych częstotliwości wahań. Porównano również przebieg bieżącego i poprzedniego spowolnienia gospodarczego.
 - Przeprowadzono analizę charakterystyk i cykliczności kształtowania się zapasów w sektorze przedsiębiorstw.
- Badania sytuacji gospodarstw domowych
 - Prowadzono cykliczne analizy sytuacji sektora gospodarstw domowych, wykorzystywane do prowadzenia polityki pieniężnej NBP. Analizowano głównie: wielkość i strukturę dochodów gospodarstw domowych, wydatki na konsumpcję i oszczędności, gromadzenie i alokację aktywów oraz zadłużanie i nastroje konsumentów.

- Prowadzono prace nad estymacją elastyczności dochodowych najważniejszych grup wydatków gospodarstw domowych (na podstawie danych z Badań Budżetów Gospodarstw Domowych). Analizie poddano kwestię zmienności elastyczności w czasie oraz występowania ewentualnych skutków konwergencji i efektów cyklicznych.
- Przeprowadzono projekt badawczy opisujący determinanty kredytu. Jego celem była ocena, jakie tempo wzrostu kredytu jest uzasadnione przez fundamenty makroekonomiczne oraz czy wzrost kredytu nie stanowi zagrożenia dla stabilności systemu finansowego. W analizach wykorzystano teoretyczny model równowagi ogólnej z heterogenicznością gospodarstw domowych i regresje ekonometryczne.

9.4. Inne badania makroekonomiczne

- Analiza przepływów zachodzących na rynku pracy
 - Prowadzono prace nad empirycznymi aspektami kształtowania się przepływów na rynku pracy, w szczególności prawdopodobieństw zmiany statusu na rynku pracy (na podstawie danych BAEL i bezrobocia rejestrowanego). W analizach uwzględniono także dane dotyczące samozatrudnienia.
 - Rozpoczęto prace analityczno-badawcze mające na celu identyfikację i wyjaśnienie przyczyn różnic w cykliczności napływów i odpływów z/do poszczególnych gałęzi gospodarki (przemysł, budownictwo i usługi rynkowe).
- Badania rynków pracy
 - Zakończono kolejne badanie dotyczące wpływu emigracji pracowników z Polski do Wielkiej Brytanii, Irlandii, Holandii oraz Niemiec na kształtowanie się relacji popytowo-podażowych na krajowym rynku pracy oraz wielkość przekazywanych transferów (na podstawie ankiet realizowanych na zlecenie NBP wśród polskich emigrantów).
 - Zakończono pierwszy etap prac nad krótkookresowym modelem prognozującym podstawowe zmienne rynku pracy (przeciętne zatrudnienie, liczba zatrudnionych, wynagrodzenia). Generowana przez model prognoza łączona bazuje na metodologii DFM, VAR oraz BVAR.
 - Kontynuowano badania regionalnych rynków pracy. Przygotowano opracowanie pt. *Wynagrodzenia, produktywność pracy i migracje*.
- Badanie cen nieruchomości w Polsce
 - Monitorowano, w cyklu kwartalnym, rozwój rynków nieruchomości mieszkaniowych w 16 miastach wojewódzkich. Rozwijano system badań cen nieruchomości mieszkaniowych:
 - dla 16 rynków miejskich opracowano hedoniczne indeksy cen mieszkań, co umożliwiło stworzenie narzędzia dokładniej pokazującego tendencje cenowe nieruchomości mieszkaniowych,
 - we współpracy z oddziałami okręgowymi NBP opracowano *Raport o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych w Polsce w latach 2002–2009*,

- rozpoczęto publikowanie na stronie internetowej kwartalnych informacji o cenach mieszkań i sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych w Polsce.
- Monitorowano najważniejsze rynki międzynarodowe z punktu widzenia zagrożeń i konsekwencji kryzysów na rynkach nieruchomości.
- Analizy i badania sektora finansów publicznych
 - Prowadzono bieżące analizy i prognozy sytuacji budżetu państwa i innych jednostek sektora finansów publicznych, służące przede wszystkim jako podstawa formułowania oficjalnych opinii na temat polityki fiskalnej.
 - Prowadzono analizy sytuacji finansów publicznych w krajach UE i fiskalnych strategii wyjścia z kryzysu, ze szczególnym uwzględnieniem krajów przechodzących kryzys zadłużenia.
 - Prowadzono badania nad makroekonomicznymi skutkami zacieśnienia polityki fiskalnej oraz nad efektywnością wydatków publicznych.
- Analizy i badania sektora zewnętrznego gospodarki Polski
 - Prowadzono bieżące analizy i prognozy bilansu płatniczego Polski z uwzględnieniem wpływu globalnego kryzysu finansowego.
 - Prowadzono badania nad problematyką nierównowagi zewnętrznej.
 - Monitorowano kształtowanie się efektywnych kursów realnych złotego, jako jednego z czynników oceny konkurencyjności polskiej gospodarki.
- Analizy i badania gospodarki światowej
 - Prowadzono bieżące analizy sytuacji gospodarczej w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem czynników wpływających na tempo ich wychodzenia z kryzysu.
 - Przeprowadzono analizy porównawcze gospodarki Polski i innych krajów regionu.
 - Prowadzono prace dotyczące modelowania i prognozowania długoterminowych stóp procentowych w Stanach Zjednoczonych oraz w innych gospodarkach rozwiniętych.
- Badania wpływu zaburzeń finansowych na gospodarkę
 - Przeprowadzono projekt badawczy, którego celem było zbadanie, jak niedoskonałości rynków finansowych modyfikują standardowe rekomendacje dla polityki pieniężnej w gospodarce otwartej. Wykazano, że niedoskonałe funkcjonowanie rynków finansowych ma istotne skutki dla polityki maksymalizującej użyteczność gospodarstw domowych w ramach modelu DSGE.
 - Zrealizowano projekt badawczy, którego celem było porównanie cech najbardziej popularnych modeli DSGE uwzględniających niedoskonałości rynków finansowych. Badanie pokazało, że wprowadzenie do modeli frykcji finansowych pozwala poprawić dopasowanie modelu do danych, jednak standardowe sposoby wprowadzania frykcji wywołują także niepożądane efekty.
 - Przeprowadzono projekt, którego celem było zbadanie, jak kryzys finansowy wpłynął na polskie przedsiębiorstwa. Badanie wykazało większą odporność na kryzys firm z udziałem kapitału zagranicznego.

9.5. Działalność prognostyczno-badawcza

- Dokonano respecyfikacji niektórych równań głównego modelu prognostycznego (NECMOD) oraz przeprowadzono reestymację jego parametrów, wykorzystując pełne dane za 2009 r.
- Zbadano zasadność wykorzystania wyników prognozowania krótkookresowego do korekt projekcji inflacji i PKB na podstawie głównego modelu prognostycznego (NECMOD).
- Prowadzono prace nad wykorzystaniem modeli prognozowania krótkookresowego do prognozowania komponentów PKB.
- Zakończono prace nad dynamicznym stochastycznym modelem równowagi ogólnej estymowanym na danych polskich za pomocą technik bayesowskich (model DSGE-SOE PL-2009).
- Przeprowadzono badanie oceniające możliwości wprowadzania szoków o rozkładach innych niż normalne do modeli DSGE.
- Zrealizowano projekt, którego celem było zbadanie możliwości prognozowania kursu walutowego. Porównano trafność prognoz – uzyskanych dzięki wykorzystaniu nieliniowych modeli jednowymiarowych – dla nominalnego kursu złotego względem różnych walut.

9.6. Działalność Komitetu Badań Ekonomicznych NBP

Komitet Badań Ekonomicznych NBP wyłonił – w ramach I Konkursu na projekty badawcze przeznaczone do realizacji przez pracowników NBP i osoby spoza NBP – 14 projektów badawczych, które realizowano w 2010 r. W ramach II Konkursu, zakończonego w listopadzie 2010 r., do realizacji skierowano dziewięć kolejnych projektów.

9.7. Prace badawcze związane z pełnym uczestnictwem w trzecim etapie UGW

W 2010 r. przygotowano publikacje nt. integracji walutowej, w tym:

- kolejne publikacje poświęcone procesom zachodzącym w gospodarkach strefy euro (*Przegląd strefy euro III, Przegląd strefy euro IV*),
- *Problemy polityki fiskalnej Polski na drodze do strefy euro w kontekście uwarunkowań i doświadczeń innych państw*,
- *Raport na temat zjawisk zachodzących w Międzynarodowym Systemie Walutowym*,
- *Wpływ wydarzeń w Grecji na funkcjonowanie rynków walutowych*,
- *Euro jako pieniądz międzynarodowy*,

- Ocena konkurencyjności polskiej gospodarki na tle pozostałych państw UE ze szczególnym uwzględnieniem rynku dóbr i usług,
- Szacunki kursu walutowego równowagi CHEER i BEER w okresie styczeń 2000 – wrzesień 2010.

9.8. Raport *Polska wobec światowego kryzysu gospodarczego*

W 2010 r. opracowano II część raportu *Polska wobec światowego kryzysu gospodarczego – część II: wnioski z dyskusji*. Uzupełnienie zawiera opis długookresowych wyzwań dla polityki gospodarczej w Polsce. Są to: tworzenie podstaw rozwoju gospodarki innowacyjnej, zwiększenie znaczenia kapitału ludzkiego, aktywna walka z bezrobociem strukturalnym, zmiany w systemie podatkowym. Uzupełnienie dokumentu zawiera również opis wniosków odnoszących się do długookresowej stabilności systemu bankowego.

9.9. Konferencje i seminaria naukowe organizowane przez NBP

W 2010 r. NBP zorganizował następujące konferencje międzynarodowe:

- 26 maja 2010 r. – *Shaping the future of the international monetary system (Kształtowanie przyszłości międzynarodowego systemu walutowego)*. Tematem konferencji było określenie znaczenia międzynarodowego systemu walutowego dla gospodarki światowej. Na konferencji omawiano najnowsze tendencje w międzynarodowym systemie walutowym i nowe regionalne porozumienia walutowe.
- 10–11 czerwca 2010 r. – *Heterogeneous Nations and Globalized Financial Markets: New Challenges for Central Banks (Heterogeniczne kraje i globalne rynki finansowe: wyzwania dla banków centralnych)*. Konferencja była wspólnym przedsięwzięciem NBP, Westfälische Wilhelms-Universität Münster oraz Viessmann European Research Centre przy Wilfrid Laurier University.
- 21 czerwca 2010 r. – warsztaty Grupy Roboczej ESBC ds. Finansów Publicznych poświęcone omówieniu wyników najnowszych badań nad polityką fiskalną, prowadzonych w bankach centralnych UE. W trakcie konferencji poruszono m.in. następujące zagadnienia: szacowanie nadzwyczajnych dochodów podatkowych związanych z bańkami spekulacyjnymi, analiza długookresowej stabilności finansów publicznych przy wykorzystaniu metodologii rachunków pokoleniowych, analiza wpływu wysokości długu publicznego na poziom opodatkowania dochodów z pracy, model zarażania na rynku obligacji rządowych krajów strefy euro.

Ponadto zorganizowano 26 otwartych seminariów naukowych. Ich wykaz znajduje się w załączniku 5.

Najważniejsze działania w 2010 r.:

- opublikowanie w uznanych periodykach krajowych i międzynarodowych 113 publikacji naukowych pracowników NBP,
- skierowanie do realizacji 23 projektów wyłonionych w wyniku konkursów zorganizowanych przez Komitet Badań Ekonomicznych,
- zainicjowanie licznych zmian w narzędziach i procesach prognostycznych,
- zorganizowanie dwóch konferencji międzynarodowych oraz 26 otwartych seminariów naukowych.

DZIAŁALNOŚĆ STATYSTYCZNA⁴⁶

⁴⁶ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 7, art. 17 ust. 4 pkt 13, art. 23 ustawy o NBP oraz ustawy o statystyce publicznej.

Do projektowania i prowadzenia polityki pieniężnej niezbędne jest pozyskiwanie danych statystycznych o szerokim zakresie i wysokiej jakości. Informacje publikowane przez NBP wykorzystują także odbiorcy zewnętrzni. NBP regularnie przekazuje informacje sprawozdawcze instytucjom krajowym i międzynarodowym, przede wszystkim Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

Informacje statystyczne wykorzystywane są także w celu monitorowania ryzyka w sektorze finansowym. Było to szczególnie istotne w czasie globalnego kryzysu finansowego.

10.1. Standardowe zadania z zakresu statystyki realizowane przez NBP

Standardowe zadania statystyczne NBP obejmowały:

- gromadzenie, weryfikację, przetwarzanie oraz bieżącą analizę danych dotyczących:
 - bilansu płatniczego, zadłużenia zagranicznego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
 - informacji bilansowej banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych,
 - stóp procentowych stosowanych przez banki,
 - sprawozdań o charakterze nadzorczo-ostrożnościowym (FINREP, COREP),
 - aktywów i zobowiązań funduszy inwestycyjnych i podmiotów sekurytyzacyjnych;
- interpretację zjawisk monetarnych oraz operacji bilansu płatniczego na potrzeby bieżącej obserwacji zjawisk pieniężnych;
- przetwarzanie i interpretację informacji dotyczących sytuacji finansowej przedsiębiorstw;
- prace nad metodyką statystyki monetarnej i finansowej, bilansu płatniczego, rachunków finansowych, statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz statystyki funduszy inwestycyjnych i podmiotów sekurytyzacyjnych;
- tworzenie i modyfikowanie założeń do systemów informatycznych służących do zbierania i przetwarzania informacji statystycznych.

Publikacje zawierające wyniki badań były kierowane do odbiorców w banku i odbiorców zewnętrznych. Najważniejsze z nich obejmowały:

- kwartalne opracowania dotyczące bilansu płatniczego oraz roczne opracowanie *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski*,
- kwartalne dane dotyczące zadłużenia zagranicznego kraju oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
- miesięczne dane bilansu płatniczego,
- miesięczny bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych, zawierający podstawowe agregaty monetarne (podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji),

- miesięczne dane dotyczące średniego oprocentowania depozytów i kredytów w bankach,
- kwartalne rachunki finansowe.

Informacje statystyczne były udostępniane podmiotom krajowym: Sejmowi, Radzie Ministrów, GUS, instytucjom naukowym, oraz przekazywane do EBC i innych organizacji międzynarodowych – MFW, Banku Światowego, OECD, BIS, Eurostatu.

Ponadto w 2010 r. NBP:

- prowadził projekt badawczy dotyczący konstrukcji wskaźnika równoczesnej koniunktury opartego na dynamicznych modelach czynnikowych II generacji,
- uczestniczył w pracach grupy zadaniowej Eurostatu, powołanej w celu opracowania *Wytycznych dotyczących polityki rewizji zmiennych makroekonomicznych*, i wypracował autorski projekt w tym zakresie,
- uczestniczył w pracach nowej grupy zadaniowej EBC (The Task Force on Seasonal Adjustment of National HICPs), której zadaniem jest m.in. opracowanie rekomendacji dotyczących sezonowej korekty indeksu HICP⁴⁷ i jego składowych,
- prowadził badania we współpracy z Centrum Badań Forschungszentrum Generationenverträge Uniwersytetu we Fryburgu; wynikiem współpracy była publikacja zawierająca pilotażowe rachunki pokoleniowe dla Polski,
- kontynuował współpracę z BIS w zakresie tworzenia wspólnej bazy danych statystycznych dla banków centralnych,
- rozpoczął prace metodyczno-analityczne związane z tzw. demografią sektora przedsiębiorstw.

10.2. Zadania statystyczne wynikające z uczestnictwa NBP w ESBC i innych instytucjach międzynarodowych

W 2010 r. NBP uczestniczył w pracach dotyczących statystyki prowadzonych przez EBC i inne instytucje międzynarodowe. Zadania realizowane były m.in. przez uczestnictwo w pracach Komitetu Statystyki EBC oraz działających w jego ramach grup roboczych, eksperckich i zadaniowych, grup roboczych Eurostatu, a także Komitetu Statystyki Monetarnej, Finansowej i Bilansu Płatniczego, Komitetu Europejskich Nadzorców Bankowych oraz Komisji Europejskiej.

Prowadzone prace obejmowały statystykę: monetarną i finansową, rachunków finansowych, sektora instytucji rządowych i samorządowych, sektora realnego, bilansu płatniczego oraz nadzorczo-ostrożnościową.

⁴⁷ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych.

10.2.1. Statystyka monetarna i finansowa

NBP regularnie przekazuje EBC zharmonizowane dane w zakresie bilansu skonsolidowanego monetarnych instytucji finansowych (MIF)⁴⁸ oraz statystyki stóp procentowych⁴⁹. W 2010 r. EBC zmodyfikował zakres obowiązków sprawozdawczych w tych obszarach. W związku z tym NBP dokonał nowelizacji uchwały Zarządu NBP, regulującej przekazywanie danych przez banki do NBP⁵⁰. Celem nowelizacji było także: wyeliminowanie ze sprawozdań WEBIS⁵¹ danych nadzorczych zbieranych obecnie w sprawozdaniach FINREP i COREP⁵² oraz objęcie uchwałą danych o operacjach na rynku finansowym, pozyskiwanych dotychczas na podstawie indywidualnych umów z bankami Dealerami Rynku Pieniężnego (DRP) i bankami kandydującymi do tej roli.

NBP uczestniczył także w pracach EBC nad rozwojem nowych obszarów sprawozdawczych – w ramach Grupy Roboczej Statystyki Monetarnej i Finansowej (*Working Group on Monetary and Financial Statistics*). W 2010 r. rozpoczęto prace przygotowawcze do budowy koncepcji statystyki posiadaczy papierów wartościowych. Dane te są szczególnie istotne dla prac Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB) (por. rozdział *Działania na rzecz stabilności systemu finansowego*). NBP przeprowadził we współpracy z wytypowanymi bankami i domami maklerskimi badanie kosztów nowej sprawozdawczości.

NBP kontynuował budowę systemu sprawozdawczości funduszy inwestycyjnych. Zakończono prace dotyczące obszaru gromadzenia danych od funduszy inwestycyjnych w ramach systemu PEGAZ. Przygotowano także narzędzie informatyczne, które służy do transmisji tych danych z systemu PEGAZ do budowanego systemu INTER-FIN.

10.2.2. Statystyka rachunków finansowych

Od 2009 r. NBP regularnie publikuje kwartalne rachunki finansowe, sporządzane zgodnie z zasadami zawartymi w European System of Accounts 1995 (ESA 95) oraz z uwzględnieniem wymogów Europejskiego Banku Centralnego. W obliczeniach wykorzystywane są dane z systemów informacyjnych NBP oraz instytucji zewnętrznych (głównie GUS i KNF).

W 2010 r. NBP po raz pierwszy przesłał do Eurostatu roczne rachunki finansowe za 2009 r. spełniające wymogi określone w ESA Transmission Programme. Przejęcie przez NBP od GUS powyższego obowiązku, w wyniku uzgodnień dokonanych przez kierownictwa obu instytucji, umożliwia zachowanie spójności kwartalnych i rocznych rachunków finansowych przekazywanych, odpowiednio, do EBC i Eurostatu.

⁴⁸ Rozporządzenie nr 25/2009 Europejskiego Banku Centralnego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie bilansu skonsolidowanego sektora monetarnych instytucji finansowych (EBC/2008/32).

⁴⁹ Rozporządzenie nr 63/2002 Europejskiego Banku Centralnego z dnia 20 grudnia 2001 r. w sprawie statystyki dotyczącej stóp procentowych stosowanych przez monetarne instytucje finansowe w odniesieniu do depozytów i pożyczek dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw (EBC/2001/18) zmienione rozporządzeniem nr 290/2009 z dnia 31 marca 2009 r. (EBC/2009/7).

⁵⁰ Uchwała nr 2/2010 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 18 lutego 2010 r. zmieniająca uchwałę w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego.

⁵¹ WEBIS – system informatyczny służący do zbierania sprawozdawczości bankowej na potrzeby polityki pieniężnej.

⁵² FINREP i COREP – standardy sprawozdawczości (formaty raportowania) oparte na sprawozdawczości zaprojektowanej przez CEBS (Committee of European Banking Supervisors, Europejski Komitet Nadzoru Bankowego). COREP – sprawozdawczość ostrożnościowa obowiązująca po wprowadzeniu Nowej Umowy Kapitałowej, FINREP – sprawozdawczość finansowa.

10.2.3. Statystyka sektora instytucji rządowych i samorządowych

W ramach Zespołu ds. Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych powołanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego prowadzono dalsze prace dostosowujące metodykę obliczania dochodów i wydatków sektora do wymogów Unii Europejskiej. W wyniku prac GUS opublikował podręcznik opisujący zasady sporządzania statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych zgodnie ze standardami unijnymi.

10.2.4. Statystyka sektora realnego

W 2010 r. Narodowy Bank Polski uzyskał status pełnoprawnego członka, działającego w ramach Komisji Europejskiej, Europejskiego Komitetu Danych Bilansowych Podmiotów Niefinansowych (European Committee of Central Balance Sheet Data Offices – ECCBSO). Do tej pory NBP miał status członka obserwatora.

Uzyskanie pełnoprawnego członkostwa było wynikiem uznania dla dotychczasowej współpracy, w tym wkładu w prace grupy roboczej Komitetu – BACH-ESD (Working Group on Bank for the Accounts of Companies Harmonised-European Sectoral Database)⁵³.

NBP rozpoczął także przekazywanie do bazy ESD danych wskaźnikowych dotyczących polskich przedsiębiorstw.

10.2.5. Statystyka bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej

NBP zakończył prace nad budową systemu PEGAZ, służącego do zbierania i przetwarzania danych na potrzeby statystyki bilansu płatniczego oraz statystyki funduszy inwestycyjnych. W 2010 r. zakończono testowanie systemu, rozpoczęto jego eksploatację, a także przeprowadzono liczne spotkania z podmiotami sprawozdawczymi.

Przeprowadzono kolejne badanie dochodów z pracy Polaków za granicą. Rozszerzono zakres badania o Niemcy i Holandię, oprócz dotychczas badanych Wielkiej Brytanii i Irlandii. Wyniki badania, jedyne w kraju, wykorzystywane są do kompilacji bilansu płatniczego i w innych analizach.

10.2.6. Statystyka nadzorczo-ostrożnościowa

W 2010 r. zostały wprowadzone:

- modyfikacje do sprawozdań FINREP i COREP zawartych w systemie sprawozdawczości ostrożnościowej – SIS (zmiany spowodowały także konieczność przededefiniowania raportów sporządzanych na potrzeby Ministerstwa Finansów oraz EBC, BIS i OECD),

⁵³ Do zadań Grupy Roboczej BACH-ESD należy: prowadzenie prac merytorycznych nad poprawą porównywalności danych dotyczących sektora przedsiębiorstw pochodzących z różnych krajów; projektowanie bazy danych (zakres zmiennych oraz struktura przekrojowa); administrowanie bazą BACH-ESD oraz określanie zasad udostępniania danych.

Baza danych BACH-ESD (Bank for the Accounts of Companies Harmonised – European Sectoral Database) jest – obok komercyjnych baz danych – jednym z głównych źródeł statystyk bilansowych sektora przedsiębiorstw w UE. Obecnie bazą zarządza Bank Francji. Baza zawiera zharmonizowane roczne dane bilansowe przedsiębiorstw niefinansowych oraz rozkłady wskaźników finansowych. Dane pochodzą z 11 krajów Unii Europejskiej oraz Japonii i Stanów Zjednoczonych. Baza ta powstała w 1987 r. i jest dostępna bezpłatnie dla zarejestrowanych użytkowników. W bazie dostępne są dane zagregowane w podziale na wielkość przedsiębiorstwa oraz na sekcje PKD.

- zmiany pakietu FINREP związane z nowelizacją rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków,
- zmiany instrukcji do systemu COREP wynikające z uchwał Komisji Nadzoru Finansowego – wprowadzono liczne zmiany w obliczaniu funduszy własnych banków oraz w kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- modyfikacje systemu SIS⁵⁴ mające na celu wsparcie procesu kontroli danych,
- modyfikacje polegające na zwiększeniu częstotliwości zbierania danych skonsolidowanych na potrzeby tworzonej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB); NBP przekazał do EBC pierwszy półroczny raport w tym zakresie,
- zmiany zakresu danych publikowanych na stronie NBP – publikację rozszerzono o informacje z pakietu FINREP.

Najważniejsze działania w 2010 r.:

- uruchomienie systemu statystyki powiązań gospodarczych z zagranicą (PEGAZ),
- wprowadzenie rozszerzonych wymogów sprawozdawczych EBC w zakresie statystyki bilansowej MIF, statystyki stóp procentowych oraz operacji sekurytyzacji,
- kontynuowanie prac nad systemem sprawozdawczym funduszy inwestycyjnych INTER-FIN,
- zwiększenie częstotliwości przekazywania do EBC danych skonsolidowanych banków,
- przekazanie do Eurostatu rocznych rachunków finansowych spełniających wymogi określone w ESA Transmission Programme.

⁵⁴ System informatyczny, który służy do zbierania i udostępniania danych finansowych oraz ostrożnościowych sektora finansowego.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA
I INFORMACYJNA

Zgodnie z art. 59 ustawy o Narodowym Banku Polskim bank centralny prowadzi działalność wydawniczą i promocyjną. W jej ramach realizuje również projekty edukacyjne i informacyjne, mające na celu zwiększenie przejrzystości działania NBP i podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa o zasadach funkcjonowania banku centralnego, systemu bankowego i gospodarki rynkowej oraz upowszechnianie w społeczeństwie i sektorze bankowym wiedzy na temat UGW i waluty euro.

11.1. Działalność edukacyjna

W 2010 r. NBP zrealizował 264 projekty mające na celu kształtowanie świadomości ekonomicznej oraz dojrzałości i stabilności zachowań w systemie finansowym.

11.1.1. Program edukacji ekonomicznej

Zgodnie ze *Strategią edukacji ekonomicznej NBP na lata 2010–2012* działania edukacyjne realizowane przez bank centralny koncentrują się na:

- zwiększeniu społecznej świadomości roli i misji NBP jako banku centralnego w życiu gospodarczym,
- podnoszeniu poziomu wiedzy ekonomicznej oraz zwiększeniu świadomości ekonomicznej społeczeństwa,
- rozpowszechnianiu wiedzy dotyczącej Unii Gospodarczej i Walutowej,
- zwiększaniu świadomości społecznej dotyczącej ekonomicznego dziedzictwa narodowego.

Działalność edukacyjna NBP skierowana jest do dwóch podstawowych kategorii odbiorców: pośrednich (liderów środowisk mających wpływ na kształtowanie świadomości społecznej – ekspertów ekonomicznych, dziennikarzy oraz nauczycieli) oraz bezpośrednich (konsumentów i osób korzystających z instrumentów finansowych, osób ze środowisk charakteryzujących się niższym poziomem świadomości ekonomicznej, osób wykorzystujących wiedzę ekonomiczną w pracy zawodowej oraz studentów i uczniów).

Większość z realizowanych w 2010 r. projektów była kontynuacją przedsięwzięć zapoczątkowanych w latach poprzednich. W ramach programów dla młodzieży szkolnej, studentów, dziennikarzy i innych środowisk kontynuowano następujące projekty: *Moje finanse*, *Ekonomia na co dzień* (tymi dwoma programami objęto łącznie ponad 290 000 uczniów i 5150 nauczycieli), *Konkurs na pracę pisemną dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych* (wpłynęło 745 prac), *Olimpiada Przedsiębiorczości*, *Olimpiada Wiedzy o Finansach* i *Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej* (udział wzięło około 42 000 uczniów), *Serwis edukacji ekonomicznej w portalu Opoka* (serwis odwiedziło 105 000 użytkowników), *Nagroda im. Władysława Grabskiego* (materiały na konkurs złożyło 54 autorów), *Podyplomowe studium bankowości centralnej i polityki pieniężnej* (studia rozpoczęło 37 absolwentów), *studia podyplomowe dla nauczycieli z zakresu podstaw przedsiębiorczości* (100 absolwentów), *program stypendialny dla osób spełniających kryteria wymagane do uzyskania Karty Polaka* (ponad 60 stypendystów), *program stypendiów pomostowych dla młodzieży ze wsi i małych miasteczek, pragnących podjąć naukę na kierunkach związanych z bankowością, finansami lub ekonomią* (łącznie 263 stypendia) oraz *pilotażowy projekt Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy* (1350 dzieci). Na szczególną uwagę zasługują także rozpoczęte po raz drugi na 17 najlepszych uczelniach na terenie całego kraju *studia podyplomowe Mechanizmy funkcjonowania strefy euro* (900 absolwentów).

W 2010 r. rozpoczęto realizację nowych przedsięwzięć edukacyjnych: Podyplomowe studium z zakresu prawa bankowego (łącznie 200 absolwentów), szkolenia dla liderów związków zawodowych (łącznie 460 uczestników), szkolenia dla stypendystów pomostowych z zakresu bankowości centralnej i strefy euro (łącznie 200 osób).

We współpracy z mediami wyemitowano ponadto programy: Nasza kasa II (blisko 6 mln widzów), Jak uniknąć pułapki kredytowej (emisja telewizyjna i radiowa – ponad 1 mln widzów i ok. 450 tys. słuchaczy), informacje ekonomiczne w słuchowisku *Matysiakowie* (700 tys. słuchaczy).

Projekty edukacyjne NBP podlegają ocenie przede wszystkim na podstawie wskaźników czytelnictwa, oglądalności, słuchalności, liczby odsłon. W 2010 r. prowadzono prace mające na celu wyłonienie w drodze zamówienia publicznego zewnętrznego wykonawcy badań opinii publicznej w zakresie działalności edukacyjnej NBP.

11.1.2. Portal Edukacji Ekonomicznej – NBPortal.pl

W 2010 r.:

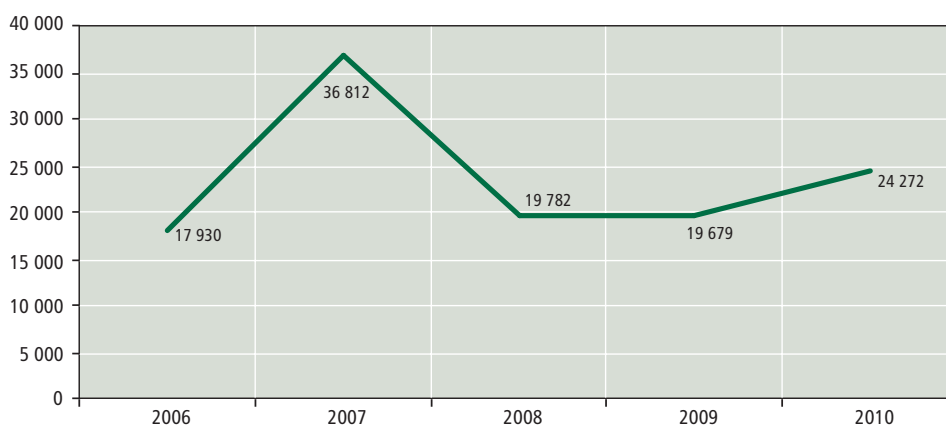
- przebudowano i uporządkowano strukturę portalu,
- uruchomiono m.in. kolejne kursy e-learningowe i nowe prezentacje multimedialne,
- opublikowano około 70 artykułów objaśniających przystępnym językiem mechanizmy ekonomiczne,
- stworzono nową sekcję *Przedsiębiorczość*, zawierającą pomoce naukowe dla nauczycieli i uczniów szkół ponadgimnazjalnych z zakresu przedsiębiorczości.

W 2010 r. Portal Edukacji Ekonomicznej odnotował ponad 1 mln użytkowników (o około 170 tys. mniej niż w 2009 r.) i około 7 mln odsłon (o około 1,3 mln mniej niż w 2009 r.).

Liczba użytkowników kursów e-learningowych wzrosła w porównaniu z 2009 r. o 4,6 tys. osób i wyniosła ponad 24 tys. Zwiększyła się też liczba kursów zdanych i osiągnęła poziom blisko 4 tys.⁵⁵

Wykres 19

Liczba użytkowników kursów e-learningowych na NBPortal w latach 2006–2010

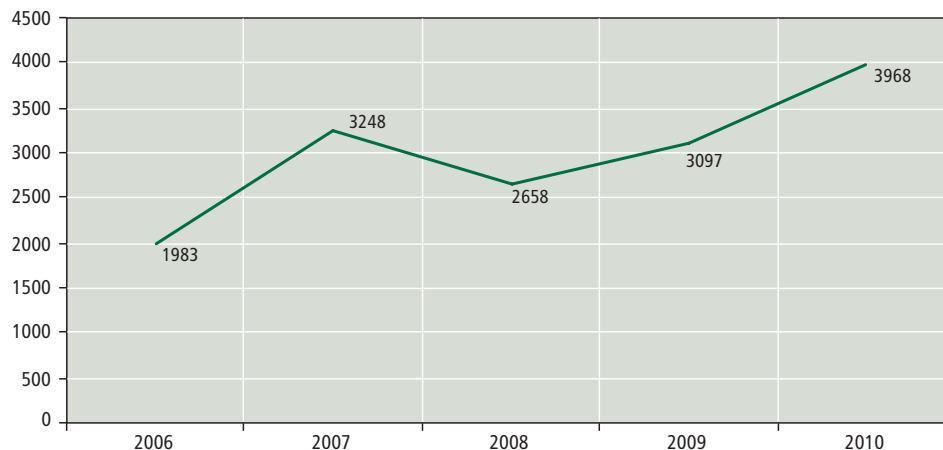

Źródło: dane NBP.

⁵⁵ Mierniki efektywności NBPortalu obejmują statystyki własne prowadzone za pomocą narzędzi oprogramowania Gemius oraz statystyki Lotus Learning Space dotyczące kursów e-learningowych.

Wykres 20

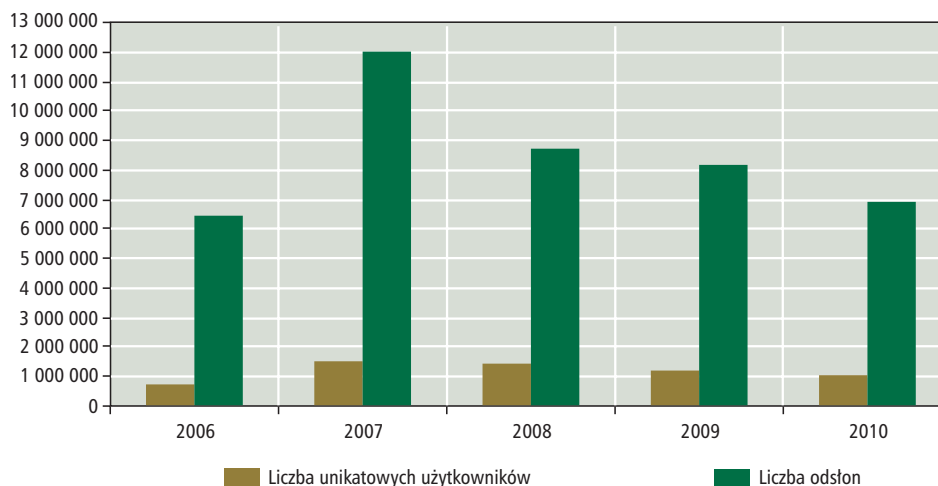
Liczba zdanych kursów e-learningowych na NBPortal w latach 2006–2010

Źródło: dane NBP.

Wykres 21

Liczba użytkowników i odsłon NBPortalu w latach 2006–2010

Źródło: dane NBP.

11.2. Centrum Pieniądza

W 2010 r. Narodowy Bank Polski prowadził dalsze prace zmierzające do utworzenia placówki edukacyjnej prezentującej dzieje pieniądza, historię bankowości komercyjnej i centralnej oraz mechanizmy rządzące ekonomią i gospodarką.

W 2010 r.:

- zinventaryzowano zbiory znajdujące się w NBP (numizmaty, dokumenty, zabytkowe przedmioty użytkowe) i szukano dalszych eksponatów na potrzeby aranżacji poszczególnych modułów wystawienniczych,

- przygotowano strategię edukacyjną Centrum (z uwzględnieniem różnych grup wiekowych i osób niepełnosprawnych),
- ogłoszono konkurs na opracowanie koncepcji ekspozycji Centrum Pieniądza NBP w Warszawie – w trybie ustawy Prawo Zamówień Publicznych.

Otwarcie Centrum Pieniądza jest planowane na 2012 r.

11.3. Działalność promocyjna

W 2010 r. kontynuowano działania promocyjne dotyczące emisji monet i banknotów kolekcjonerskich (22 tematy) – we współpracy z lokalnymi, regionalnymi i ogólnopolskimi mediami. W wydarzeniach poświęconych poszczególnym emisjom wzięło udział ponad 15 tys. osób. Szczególny charakter miała promocja monety z serii *Historia polskiej muzyki rozrywkowej – Krzysztof Komeda*. Z tej okazji zorganizowano uroczysty koncert.

NBP uczestniczył ponadto w XVI edycji Polskiego Forum Finansowego *Twoje Pieniądze* (targi Numizmatyczne Coin Expo). Stoisko NBP odwiedziło ponad 1000 osób.

Po raz siódmy Narodowy Bank Polski zorganizował Dni Otwarte, podczas których Centralę i oddziały okręgowe odwiedziło łącznie 57 tys. zwiedzających. Świadczy to o stale wysokim zainteresowaniu działalnością banku centralnego.

11.4. Działalność wydawnicza

W 2010 r. działalność wydawnicza NBP obejmowała – tak jak w latach poprzednich – publikacje periodyczne, tj.: *Raport Roczny*, *Sprawozdanie z działalności NBP*, *Założenia polityki pieniężnej*, *Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej*, *Rozwój systemu finansowego w Polsce*, *Instrumenty polityki pieniężnej*, *Międzynarodową pozycję inwestycyjną Polski*, *Raport o inflacji*, *Bilans płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej*, dwumiesięcznik *Bank i Kredyt* (zawierający w 2010 r. wkładkę edukacyjną pt. *Instrumenty pochodne w globalnej gospodarce od A do Z*), *Biuletyn Informacyjny*, *Informację Wstępną*.

Większość publikacji ukazuje się w dwóch wersjach językowych – po polsku i angielsku – w nakładach po około 900 egz. w każdej wersji.

Ponadto w ramach współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym NBP wydawał *Biuletyn Miesięczny* w języku polskim. Ukazywały się również opracowania po polsku i angielsku z serii *Materiały i Studia* (szczegółowy wykaz za 2010 r. zawiera załącznik 5).

W formie książkowej wydano także:

- *Zarys historii polskiej bankowości centralnej*,
- *Raport o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych w Polsce w latach 2002–2009*,
- *opracowanie Polska wobec światowego kryzysu w gospodarczego – część II: wnioski z dyskusji*,
- *Raport z badania rynku pracy w województwie śląskim w maju 2010 r.*

11.5. Działalność informacyjna

11.5.1. Kampania nt. wymiany starych złotych

W związku z ustawowym obowiązkiem NBP przeprowadził pod koniec 2010 r. kampanię informacyjną *Wymieńmy się*, informującą społeczeństwo o końcowym terminie wymiany starych złotych sprzed denominacji przeprowadzonej w 1995 r. i możliwościach wymiany.

Ponadto NBP podjął w tym zakresie współpracę z Caritas Polska. Celem wspólnych działań było umożliwienie społeczeństwu przekazania banknotów i monet na cel dobroczynny – program *Skrzydła*, wspierający dzieci z najbiedniejszych rodzin. Akcja została szeroko rozpropagowana w mediach (telewizji, prasie, radio, Internecie), dzięki czemu udało się zebrać ponad 250 000 nowych złotych. Środki zostały przeznaczone na 300 stypendiów.

11.5.2. Działania informacyjne nt. UGW i euro

NBP prowadził działania informacyjne nt. UGW i euro. Podczas Dni Otwartych NBP przygotowano – we współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym i Komisją Europejską – stoisko poświęcone przygotowaniom Polski do przyjęcia euro. W Oddziale Okręgowym NBP w Warszawie zorganizowano ponadto wystawę o euro, prezentującą wygląd i zabezpieczenia banknotów i monet euro oraz historię pieniądza. Ekspozycję zwiedziło około 43 000 osób.

NBP promował portal wiedzy o Unii Gospodarczej i Walutowej: www.nbp.pl/euro.

Prowadzono także dystrybucję materiałów informacyjnych, w tym dwóch nowych publikacji *Euro. Waluta dla Europy* oraz *Euro w Polsce: co się zmieni?* Dbając o zwiększenie bezpieczeństwa obrotu gotówką euro, NBP dystrybuował wśród banków i kantorów, a także w społeczeństwie materiały prezentujące zabezpieczenia banknotów i monet euro, ułatwiające rozpoznanie fałszerstw.

11.5.3. Kontakty z mediami i analitykami rynkowymi

W 2010 r. odbyło się ponad 70 spotkań z dziennikarzami, w tym: konferencje prasowe po posiedzeniach RPP, prezentacje *Raportów o inflacji*, wywiady z okazji międzynarodowych konferencji naukowych, wizyty przedstawicieli międzynarodowych instytucji i oficjalnych delegacji w NBP. Organizowano także spotkania z udziałem mediów w związku z wprowadzaniem do obiegu monet kolekcjonerskich. Przeprowadzonych zostało około 240 wywiadów z Prezesem NBP, członkami RPP i Zarządu NBP.

11.5.4. Strona internetowa NBP

W 2010 r. stronę www.nbp.pl odwiedzało około miliona osób miesięcznie (w 2009 r. – około 900 tys.). Strona internetowa NBP była systematycznie rozbudowywana i aktualizowana, szczególnie w zakresie danych statystycznych, opracowań i analiz ekonomicznych. Stworzono specjalną sekcję poświęconą kampanii informacyjnej *Wymieńmy się* – dotyczącą końca denominacji.

Rok 2010 był pierwszym pełnym rokiem funkcjonowania portalu internetowego Obserwator Finansowy. Serwis poświęcony jest aktualnym wydarzeniom gospodarczym w Polsce i na świecie. Umożliwia debatę ekonomiczną, w której uczestniczą uznani polscy i zagraniczni ekonomiści.

W 2010 r. opublikowano ponad 1200 artykułów, blogów i plików wideo autorstwa ekspertów z NBP oraz poza banku.

11.5.5. Rozpatrywanie petycji, skarg, wniosków i listów

W 2010 r. rozpatrzono 5985 spraw skierowanych do NBP (w 2009 r. – 6297), w tym 5847 listów (w 2009 r. – 6118) oraz 138 skarg i wniosków (w 2009 r. – 179).

Spośród nadesłanych spraw 5649 załatwiono w NBP, a 336 (5,6%) przekazano według właściwości rzeczowej do banków i innych instytucji.

Sprawy rozpatrzone w NBP dotyczyły przede wszystkim: dostępności monet kolekcjonerskich, udzielenia wsparcia finansowego, udostępnienia informacji archiwalnych oraz danych statystycznych.

NBP skierował do banków i innych instytucji korespondencję dotyczącą głównie usług bankowych, w tym nieprawidłowości w zakresie obsługi i udzielania kredytów, windykacji należności, realizacji przelewów oraz rozliczeń płatności dokonywanych kartami płatniczymi. Pozostałe sprawy dotyczyły m.in. obligacji emitowanych przed 1939 r., udzielenia pomocy w ustaleniu następców prawnych banków (zlikwidowanych lub przekształconych) oraz informacji o produktach bankowych.

11.6. Centralna Biblioteka NBP

Centralna Biblioteka NBP ma status biblioteki naukowej. Zbiory Biblioteki są udostępniane wszystkim zainteresowanym w czytelni dysponującej 29 miejscami lub za pośrednictwem wypożyczalni. Biblioteka wypożycza publikacje pracownikom NBP, a pozostałym zainteresowanym w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych na zasadach określonych w ustawie o bibliotekach.

Tabela 10
Zbiory Centralnej Biblioteki NBP

Rodzaj wydawnictw	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010
Wydawnictwa zwarte	103 574 woluminy	108 017 woluminów	112 630 woluminów	116 421 woluminów	121 145 woluminów
Wydawnictwa ciągłe	38 500 woluminów	39 000 woluminów	40 300 woluminów	41 500 woluminów	31 000 woluminów
Czasopisma bieżące ogółem	525 tytułów	505 tytułów	505 tytułów	505 tytułów	400 tytułów

Źródło: dane NBP.

W 2010 r. z wypożyczalni skorzystało 8348 osób, którym wypożyczono 13 776 książek. Czytelnię odwiedziły 3902 osoby, którym udostępniono 15 579 książek⁵⁶. Z wypożyczeń międzybibliotecznych korzystało 77 instytucji. Łącznie ze zbiorów skorzystało 12 250 osób, którym udostępniono 29 355 książek.

⁵⁶ W zestawieniu nie uwzględniono publikacji stanowiących księgozbiór podręczny czytelnicy.

Najważniejsze działania w 2010 r.:

- przeprowadzenie kampanii informacyjnej *Wymieńmy się*,
- kontynuacja prac nad uruchomieniem Centrum Pieniądza,
- realizowanie licznych projektów edukacyjnych.

DZIAŁALNOŚĆ LEGISLACYJNA⁵⁷

⁵⁷ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 7, art. 12, art. 16 ust. 3, art. 17 ust. 3 pkt 2 i ust. 4 ustawy o NBP oraz na podstawie przepisów innych ustaw zgodnie z zawartymi w nich upoważnieniami dla organów NBP do wydania aktów prawnych.

12.1. Działalność legislacyjna organów NBP

W 2010 r. organy NBP wydały 125 normatywnych aktów prawnych, z których Prezes NBP wydał 28, RPP 13, a Zarząd NBP 84. Spośród ogółu normatywnych aktów prawnych wydanych przez organy NBP 28 ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski, zaś 24 w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego.

12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych i nienormatywnych

Zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim NBP współdziałał z organami państwa opiniując projekty aktów normatywnych i nienormatywnych, które dotyczyły polityki gospodarczej i miały znaczenie dla systemu bankowego. Dążył przy tym do zapewnienia stabilności systemu finansowego oraz bezpieczeństwa i rozwoju systemu bankowego.

W 2010 r. Narodowy Bank Polski zaopiniował:

- 203 dokumenty nadesłane w toku uzgodnień międzyresortowych,
- 940 dokumentów nadesłanych przed rozpatrzeniem przez Komitet Rady Ministrów.

Do najważniejszych projektów aktów prawnych zaopiniowanych przez NBP w 2010 r., nie dotyczących bezpośrednio sektora bankowego (akty dotyczące sektora bankowego zostały szczegółowo opisane w pkt 12.3), należały:

- ustawa z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 40, poz. 230),
- ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych (Dz.U. Nr 106, poz. 670),
- ustawa z dnia 29 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. Nr 106, poz. 671),
- ustawa z dnia 29 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 108, poz. 685),
- ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. Nr 182, poz. 1228),
- ustawa z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. Nr 238, poz. 1578),
- ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726),
- poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze (druk sejmowy nr 3311),

- rządowy projekt ustawy o kredycie konsumenckim (druk sejmowy nr 3596),
- rządowy projekt ustawy o podpisach elektronicznych (druk sejmowy nr 3629),
- poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o podpisie elektronicznym, ustawy o podatku od towarów i usług, ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych (druk sejmowy nr 3768),
- rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 3673),
- poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych (druk sejmowy nr 3677),
- poselski projekt ustawy o upadłości konsumenckiej (druk sejmowy nr 3799),
- projekt ustawy o finansach publicznych (druk sejmowy nr 1181) oraz projekt ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (druk sejmowy nr 1182).

Ponadto NBP przedstawił uwagi do 30 spośród około 1900 dokumentów nadesłanych w ramach prac Komitetu do Spraw Europejskich. Do najważniejszych należały:

- projekt rozporządzenia w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, partnerów centralnych i repozytoriów transakcji,
- projekt rozporządzenia w sprawie krótkiej sprzedaży i pewnych aspektów transakcji CDS,
- projekt zmian w dyrektywie 94/19/WE w sprawie systemów gwarancji depozytów,
- projekt zmian w dyrektywie 2006/48/WE i 2006/49/WE (tzw. dyrektywa CRD),
- projekty aktów prawnych dotyczących powołania nowej architektury nadzoru finansowego UE,
- komunikaty Komisji Europejskiej w sprawie bankowych funduszy naprawczych oraz przyszłych unijnych ram zarządzania kryzysowego w sektorze finansowym,
- stanowisko Rządu RP wobec pakietu legislacyjnego Komisji Europejskiej dotyczącego reformy zarządzania gospodarczego w UE,
- projekty Raportu Końcowego Grupy Zadaniowej ds. zarządzania gospodarczego.

NBP przekazał także Prezesowi Rady Ministrów opinię do dokumentu *Program konwergencji. Aktualizacja 2009*.

W 2010 r. pracownicy NBP wzięli udział w 13 konferencjach uzgodnieniowych i komisjach prawniczych, a także w 60 posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych oraz komisji senackich.

Ponadto NBP współtworzył rozwiązania dotyczące głównych obszarów funkcjonowania państwa przez udział w pracach:

- Komisji Nadzoru Finansowego,
- Komitetu Stabilności Finansowej,
- Komitetu Standardów Rachunkowości,

- Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych,
- Rady Rozwoju Rynku Finansowego,
- Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych.

12.3. Projekty ustaw dotyczących funkcjonowania systemu bankowego

NBP zaopiniował:

- Projekty uchwalonych ustaw:
 - ustawa z dnia 12 lutego 2010 r. o rekapitalizacji niektórych instytucji finansowych (Dz.U. Nr 40, poz. 226),
 - ustawa z dnia 21 maja 2010 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim (Dz.U. Nr 109, poz. 709)⁵⁸,
 - ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz.U. Nr 140, poz. 943),
 - ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe, ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o funduszach inwestycyjnych, ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. Nr 126, poz. 853),
 - ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1724),
 - ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 28, poz. 143),
 - ustawa z dnia 1 lutego 2011 r. o zmianie ustawy o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym oraz ustawy o rekapitalizacji niektórych instytucji finansowych (Dz.U. Nr 38, poz. 196).
- Projekty rozpatrywanych ustaw:
 - prezydencki projekt ustawy o zmianie Konstytucji RP (druk nr 3598)⁵⁹,
 - poselski projekt ustawy o kasach oszczędnościowo-budowlanych i wspieraniu przez państwo oszczędzania na cele mieszkaniowe (druk sejmowy nr 3674),
 - rządowy projekt ustawy o usługach płatniczych,
 - poselski projekt ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych,

⁵⁸ Zmiana polega na dodaniu do ustawy o NBP nowego art. 9a, mającego na celu bardziej szczegółowe uregulowanie kwestii zastępowania Prezesa NBP w sytuacji wygaśnięcia kadencji Prezesa NBP, w wyniku zaistnienia okoliczności wymienionych w art. 9 ust. 4 ustawy o NBP.

⁵⁹ Projekt przewiduje zniesienie odpowiedzialności konstytucyjnej Prezesa NBP, wynikającej z art. 198 ust. 1 Konstytucji RP, zniesienie Rady Polityki Pieniężnej oraz ograniczenie przedmiotowe dotyczące kontroli NIK.

- rządowe projekty założeń projektów ustaw: o zmianie ustawy – Prawo bankowe, ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, o zmianie ustawy – Prawo bankowe (projekt dotyczy problematyki *outsourcingu*), o zmianie ustawy – Prawo bankowe (projekt dotyczy problematyki bankowych tytułów egzekucyjnych), o odwróconym kredycie hipotecznym, o zmianie ustawy o obligacjach.

12.4. Udział NBP w konsultowaniu projektów wspólnotowych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej

W 2010 r. NBP uczestniczył w opiniowaniu 94 projektów aktów prawnych, do których EBC wydał opinie⁶⁰. Zadaniem NBP było ustosunkowanie się do projektu opinii Europejskiego Banku Centralnego na temat danego aktu prawnego.

NBP przedstawił stanowisko do następujących projektów opinii EBC dotyczących wspólnotowych aktów prawnych:

- projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1060/2009 w sprawie agencji ratingowych,
- projekt rozporządzenia Komisji ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 2494/95 odnośnie do minimalnych norm jakości ważenia zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (HICP) oraz uchylającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 2454/97,
- projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywy 2006/48/WE i 2006/49/WE w zakresie wymogów kapitałowych dotyczących portfela handlowego i resekurytyzacji oraz przeglądu nadzorczego polityki wynagrodzeń,
- projekt rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 479/2009 w zakresie jakości danych statystycznych w kontekście procedury nadmiernego deficytu,
- projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywy 1998/26/WE, 2002/87/WE, 2003/6/WE, 2003/41/WE, 2003/71/WE, 2004/39/WE, 2004/109/WE, 2005/60/WE, 2006/48/WE, 2006/49/WE oraz 2009/65/WE w odniesieniu do kompetencji Europejskiego Organu Nadzoru Bankowego, Europejskiego Organu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych oraz Europejskiego Organu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych,
- trzy projekty rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiających Europejski Organ Nadzoru Bankowego, Europejski Organ Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych oraz Europejski Organ Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych.

⁶⁰ Zgodnie z postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Statutu ESBC i EBC do zadań EBC należy opiniowanie krajowych i wspólnotowych projektów aktów prawnych, dotyczących działalności emisyjnej, środków płatniczych, statusu i funkcjonowania narodowych banków centralnych, statystyki pieniężnej, systemów płatniczych oraz instytucji finansowych.

NBP przedstawił także stanowisko do projektów opinii EBC dotyczących polskich projektów ustaw⁶¹ (do większości spośród wymienionych w pkt 12.3).

Ponadto NBP przedstawił uwagi do projektu opinii EBC na temat projektu uchwały Rady Polityki Pieniężnej zmieniającej uchwałę w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim⁶².

Przedmiotem konsultacji były także liczne projekty uchwalone w związku z trwającym kryzysem finansowym i mające na celu przywrócenie stabilności finansowej w poszczególnych państwach (w szczególności przepisy prawa greckiego, węgierskiego, irlandzkiego, szwedzkiego, rumuńskiego).

12.5. Udział w pracach związanych z przygotowaniem do przyjęcia euro przez Polskę

Narodowy Bank Polski brał udział w pracach międzyinstytucjonalnej struktury organizacyjnej ds. wprowadzenia euro w Polsce, która została powołana w listopadzie 2009 r.⁶³ Obejmuje ona: Narodowy Komitet Koordynacyjny do spraw Euro, Radę Koordynacyjną oraz tematyczne zespoły robocze. Przewiduje także możliwość powoływania grup zadaniowych.

Pełnomocnik Zarządu NBP ds. wprowadzenia euro współprzewodniczy Narodowemu Komitetowi Koordynacyjnemu do Spraw Euro i Radzie Koordynacyjnej. Przedstawiciele NBP biorą udział w pracach siedmiu z ośmiu zespołów roboczych, w tym pełnią funkcje:

- przewodniczącego – w Zespole Roboczym ds. Wprowadzenia Banknotów i Monet Euro,
- wiceprzewodniczących – w Zespole Roboczym ds. Makroekonomicznych, Zespole Roboczym ds. Sektora Finansowego i Stabilności Finansowej oraz Zespole Roboczym ds. Strategii Komunikacyjnej.

Najważniejsze działania NBP w 2010 r.:

- udział w pracach nad zmianami ustawowymi dotyczącymi zapewnienia ciągłości sprawowania urzędu Prezesa Narodowego Banku Polskiego,
- opiniowanie projektów ustaw z krajów UE objętych kryzysem finansowym, mających na celu przywrócenie stabilności finansowej,
- uczestnictwo w pracach międzyinstytucjonalnej struktury organizacyjnej ds. wprowadzenia euro w Polsce.

⁶¹ Tytuły dostępnych na stronie internetowej EBC opinii do poszczególnych projektów aktów prawa polskiego odnoszą się do merytorycznej zawartości danego projektu i nie brzmią identycznie jak projekt źródłowy, np. *Opinia Europejskiego Banku Centralnego z dnia 7 maja 2010 r. w sprawie zmian zasad zapewnienia ciągłości sprawowania urzędu Prezesa Narodowego Banku Polskiego (CON/2010/37)* dotyczy projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim.

⁶² *Opinia w sprawie zmian zasad dotyczących rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim (CON/2010/32)*.

⁶³ Dz.U. Nr 195, poz. 1505.

WSPÓŁPRACA
MIĘDZYNARODOWA⁶⁴

⁶⁴ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 5, art. 11 ust. 2 i 3, art. 23 ust. 7 ustawy o NBP oraz na podstawie przepisów Statutu EBC i ESBC.

13.1. Realizacja zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej

13.1.1. Współpraca w ramach Europejskiego Systemu Banków Centralnych

Przedstawiciele NBP brali udział w pracach ESBC w zakresie wynikającym ze statusu banku centralnego państwa członkowskiego UE pozostającego poza strefą euro.

W 2010 r. Prezes NBP uczestniczył w kwartalnych posiedzeniach Rady Ogólnej EBC (organu decyzyjnego EBC), do której zadań należy w szczególności opiniowanie aktów prawnych wydawanych przez Radę Prezesów EBC, współdziałanie przy wykonywaniu zadań związanych ze sprawozdawczością statystyczną, udział w ustalaniu nieodwołalnych kursów walutowych państw przystępujących do strefy euro.

Przedmiotem obrad Rady Ogólnej EBC były głównie kwestie dotyczące: sytuacji makroekonomicznej państw członkowskich UE, stabilności finansowej, ERM II, monitorowania banków centralnych w związku z tzw. zakazem finansowania monetarnego sektora publicznego ze środków banku centralnego⁶⁵ i zakazem uprzywilejowanego dostępu⁶⁶, prac nad powołaniem Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB)⁶⁷. W maju 2010 r. Rada Ogólna EBC przyjęła cykliczny *Raport o konwergencji*, dotyczący konwergencji gospodarczej i prawnej dziewięciu państw członkowskich UE pozostających poza strefą euro.

Przedstawiciele NBP, jako członkowie 12 komitetów ESBC oraz licznych grup roboczych i zespołów zadaniowych ESBC, omawiali i przygotowywali rozwiązania dotyczące:

- bieżącej sytuacji fiskalnej w krajach UE oraz na globalnych rynkach finansowych,
- prac nad systemem TARGET2-Securities i nową wersją oprogramowania TARGET2 Simulator, wykorzystującą połączenia internetowe,
- zagadnień dotyczących powołania ESRB, tj.: wsparcia statystycznego, zmian w strukturze EBC związanych z powołaniem Sekretariatu ESRB oraz zwiększenia działalności analitycznej EBC dotyczącej stabilności finansowej UE,
- prac nad wprowadzeniem od 2014 r. nowych standardów statystycznych w zakresie statystyki bilansu płatniczego oraz finansowych i niefinansowych rachunków narodowych.

W 2010 r. NBP zorganizował w Warszawie dwa wyjazdowe posiedzenia komitetów ESBC: Komitetu ds. Współpracy Międzynarodowej ESBC (International Relations Committee) i Komitetu ds. Prawnych (Legal Committee).

13.1.2. Udział w pracach innych organów wspólnotowych

W 2010 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach związanych z funkcjonowaniem następujących gremiów unijnych:

- Rady ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń),

⁶⁵ Wynikającym z art. 123 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

⁶⁶ Wynikającym z art. 124 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

⁶⁷ W 2010 r. trwały intensywne prace legislacyjne nad utworzeniem ram nadzoru finansowego UE, w które był zaangażowany NBP. Powołanie ESRB będzie oznaczać poszerzenie zakresu współpracy międzynarodowej, w której uczestniczy NBP.

- komitetów Rady UE, w tym Komitetu ds. Ekonomicznych i Finansowych (EFC),
- komitetów i grup roboczych Komisji Europejskiej,
- Komitetu ds. Statystyki Monetarnej, Finansowej i Bilansu Płatniczego (CMFB) oraz grup roboczych Eurostatu.

13.1.3. Udział w przygotowaniach do sprawowania przez Polskę Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej

NBP brał udział w koordynowanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych przygotowaniach do sprawowania przez Polskę w II połowie 2011 r. przewodnictwa w Radzie UE. NBP opiniował dokumenty związane z przygotowaniem, w tym *Zasady organizacji spotkań planowanych podczas polskiego przewodnictwa w Radzie UE w 2011 r.* i *Program prac Komisji Europejskiej na 2011 r.*

NBP współpracował ponadto z Ministerstwem Finansów i Ministerstwem Spraw Zagranicznych przy organizacji nieformalnego posiedzenia Rady ds. Ekonomicznych i Finansowych (Rady ECOFIN).

13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi

13.2.1. Współpraca z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

W związku z realizacją zadań wynikających z członkostwa Polski w OECD, Narodowy Bank Polski współpracował z Krajowym Koordynatorem Współpracy RP-OECD, Ministerstwem Gospodarki, Ministerstwem Finansów i Stałym Przedstawicielstwem RP przy OECD.

W lutym 2010 r. przedstawiciele NBP brali udział w spotkaniu podsumowującym XI przegląd gospodarczy Polski – w ramach prac Komitetu Przeglądów Gospodarki i Rozwoju OECD. Głównym tematem przeglądu była globalizacja.

Ponadto przedstawiciele NBP uczestniczyli w:

- posiedzeniach Międzyresortowego Zespołu ds. Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w Ministerstwie Gospodarki,
- posiedzeniach komitetów i grup roboczych OECD (w tym Komitetu Polityki Ekonomicznej, Grupy Roboczej ds. Krótkookresowych Prognoz Ekonomicznych, Grupy Roboczej ds. Analiz Polityki Makroekonomicznej i Strukturalnej, Komitetu Rynków Finansowych, Grupy Roboczej ds. Statystyki Inwestycji Międzynarodowych oraz Grupy Roboczej ds. Statystyki Finansowej),
- konferencjach oraz posiedzeniach Grupy Roboczej w ramach inicjatywy OECD International Network on Financial Education (Międzynarodowa grupa ds. edukacji finansowej).

13.2.2. Współpraca z Grupą Banku Światowego oraz Międzynarodowym Funduszem Walutowym

W ramach współpracy z Grupą Banku Światowego przedstawiciele NBP uczestniczyli w:

- Wiosennych Spotkaniach Rad Gubernatorów Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Spotkania poświęcone były przede wszystkim reformie głosów i udziałów w Grupie BŚ oraz działaniom wspierającym wychodzenie z globalnego kryzysu finansowego. Przyjęto kompromisową propozycję dotyczącą II fazy reformy, mającą na celu zwiększenie siły głosów krajów rozwijających się i w okresie transformacji.
- Dorocznych Spotkaniach Rad Gubernatorów BŚ i MFW. Najważniejszymi tematami dyskusji były: sytuacja gospodarki światowej (w tym stosunkowo duża odporność na kryzys państw rozwijających się) i ocena reform Grupy BŚ.
- Czterech spotkaniach negocjacyjnych prowadzonych w ramach 16. Uzupełnienia Funduszy Międzynarodowego Stowarzyszenia Rozwoju (IDA). W wyniku podjętych uzgodnień Polska utrzymała procentową wielkość zaangażowania – na poziomie z poprzedniego Uzupełnienia.

W ramach współpracy z MFW przedstawiciele NBP uczestniczyli w:

- pracach, których rezultatem było postawienie przez MFW do dyspozycji Polski kwoty 13 690 000 tys. SDR w ramach Elastycznej Linii Kredytowej (*Flexible Credit Line*),
- spotkaniach z przedstawicielami MFW podczas misji Funduszu w Polsce w ramach art. IV,
- konsultacjach związanych z udziałem w ankietach MFW: *IEO Survey for the Evaluation of Research at the IMF (Kwestionariusz Niezależnego Biura Ewaluacji MFW dot. oceny badań w Funduszu)*, *Information System for Instruments of Monetary Policy (System informacyjny dla instrumentów polityki pieniężnej)*, *Access to and Use of Financial Services (Dostęp do usług finansowych i ich wykorzystanie)*, *Financial Stability and Macroprudential Policy (Stabilność finansowa i polityka makroostrożnościowa)*.

Odbyło się także spotkanie Prezesa NBP z Dyrektorem Generalnym MFW. Omówiono w szczególności sytuację gospodarczą w Europie Środkowej w kontekście światowego kryzysu gospodarczego oraz kwestie związane ze współpracą Polski z MFW.

13.2.3. Współpraca z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju

W 2010 r. odbyło się XIX. *Doroczne Spotkanie Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju* w Zagrzebiu. Na posiedzeniu podjęto decyzję o podniesieniu statutowego kapitału akcyjnego EBOR.

Ponadto NBP:

- zorganizował dwie konferencje poświęcone prezentacji cyklicznych publikacji EBOR: *Transition Report 2009 (Raport o transformacji 2009) pt. Transition in Crisis? (Transformacja w warunkach kryzysu?)* oraz *Transition Report 2010 (Raport o transformacji 2010) pt. Recovery and Reform (Ożywienie gospodarcze i reforma)*,
- uczestniczył w konsultacjach dotyczących przyszłych działań EBOR w krajach Europy Środkowej, w tym zaangażowania EBOR w tych krajach po formalnym zakończeniu działalności operacyjnej (tzw. graduacji i polityki postgraduacyjnej).

13.2.4. Działania koordynacyjne NBP w zakresie współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi

Z inicjatywy NBP zorganizowano w Centrali NBP trzecie spotkanie przedstawicieli Polski w międzynarodowych instytucjach finansowych (BŚ, EBOR) z reprezentantami Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Spraw Zagranicznych i NBP. Głównym tematem spotkania były przygotowania do polskiej Prezydencji w UE w zakresie działalności międzynarodowych instytucji finansowych.

13.2.5. Współpraca z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych (BIS)

W 2010 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w sześciu spotkaniach Gubernatorów BIS oraz dorocznym spotkaniu zastępców gubernatorów gospodarek wschodzących. Spotkania miały miejsce w Bazylei.

Na dorocznym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy BIS w dniu 28 czerwca 2010 r. przyjęto 80. *Raport Roczny* oraz zatwierdzono bilans BIS na 31 marca 2010 r. Zaakceptowano również rachunek wyników, który wykazał zysk netto w wysokości 1859,8 mln SDR. NBP otrzymał dywidendę w wysokości 5,48 mln SDR.

13.2.6. Międzynarodowy Bank Współpracy Gospodarczej

W 2010 r. przedstawiciele NBP wraz z przedstawicielami Ministerstwa Finansów uczestniczyli w posiedzeniach Rady MBWG i spotkaniach roboczych zorganizowanych w Moskwie.

13.3. Pomoc techniczna i szkoleniowa

Pomoc techniczna oferowana przez NBP w ramach Inicjatywy TCT (Technical Cooperation for Transition) cieszyła się dużym zainteresowaniem banków centralnych krajów przechodzących transformację gospodarczą.

Zgodnie z przyjętą w 2009 r. *Strategią Pomocy Technicznej NBP udzielanej przez Narodowy Bank Polski na lata 2010–2012*, pomoc była kierowana w pierwszej kolejności do krajów beneficjentów programu Partnerstwa Wschodniego, tj. Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy. Krąg odbiorców pomocy technicznej NBP został w 2010 r. rozszerzony o Centralny Bank Afganistanu oraz Centralny Bank Kosowa. Z pomocy technicznej NBP skorzystało do tej pory 30 banków centralnych.

W 2010 r. NBP zorganizował pomoc techniczną i szkoleniową dla 208 pracowników⁶⁸ z banków centralnych 25 państw, w tym:

- 18 wizyt studyjnych (dla banków centralnych: Afganistanu, Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Egiptu, Kazachstanu, Kirgizji, Mołdawii, Serbii, Tadżykistanu i Ukrainy),
- 20 wyjazdów eksperckich (do banków centralnych: Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Kenii, Kirgizji, Rosji, Tadżykistanu i Wietnamu),

⁶⁸ Wylęczając wyjazdy eksperckie.

– cztery seminaria (w tym jedno we współpracy z Narodowym Bankiem Szwajcarii i jedno z Polską Wytwórnią Papierów Wartościowych SA) oraz sześć warsztatów tematycznych.

Ponadto w 2010 r. NBP zaangażował się w inne przedsięwzięcia pomocowe:

- Projekt bliźniaczy Komisji Europejskiej (*twinning project*) z udziałem Narodowego Banku Polskiego, Deutsche Bundesbanku i Narodowego Banku Ukrainy pt. *Strengthening NBU potential through approximation to EU standards of central banking (Wzmocnienie potencjału NBU poprzez jego zbliżenie do standardów UE w zakresie bankowości centralnej)*. NBP udziela wsparcia eksperckiego ukraińskiemu bankowi centralnemu w szczególności w zakresie: budżetowania i planowania operacyjnego, operacji zagranicznych, liberalizacji przepływów kapitałowych, systemu płatniczego i uregulowań prawnych.
- Program wsparcia EBC dla Narodowego Banku Serbii. Rolą NBP jest zapewnienie wsparcia eksperckiego w zakresie dwóch tematów: *Financial services and consumer protection (Usługi finansowe i ochrona konsumentów)* – wspólnie z bankami centralnymi Francji, Hiszpanii, Irlandii i Portugalii oraz *EU accession support (Wsparcie procesu przystąpienia do UE)* – wspólnie z bankami centralnymi Austrii, Bułgarii, Rumunii oraz EBC.
- Misję pomocową Międzynarodowego Funduszu Walutowego dla Narodowego Banku Republiki Kirgizji. Pomoc NBP dotyczyła stabilności finansowej.

Najważniejsze działania w 2010 r.:

- udział w pracach nad powołaniem Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB),
- uczestnictwo w procesie przygotowań do sprawowania przez Polskę Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej,
- udzielenie pomocy technicznej i szkoleniowej na rzecz 25 banków centralnych.

DZIAŁALNOŚĆ WEWNĘTRZNA⁶⁹

⁶⁹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 7–8, 10–11, art. 17 ust 1, ust. 3 pkt 2 i ust. 4 oraz art. 56–57 ustawy o NBP.

14.1. Zarządzanie zasobami ludzkimi

14.1.1. Zatrudnienie w NBP

W 2010 r. przeciętne zatrudnienie w NBP ukształtowało się na poziomie 3666,3 etatu i było niższe niż w 2009 r. o 103,4 etatu (tj. o 2,7%). Zmniejszenie zatrudnienia było skutkiem podjętych w latach poprzednich decyzji o restrukturyzacji oddziałów okręgowych i Centrali NBP oraz likwidacji przychodni lekarskiej i Sekcji Utrzymania Czystości w Zakładzie Usług Gospodarczych (por. pkt 14.2. *Zmiany organizacyjne*).

Zmiany przeciętnego zatrudnienia w NBP w latach 2006–2010 przedstawiają tabele 11 i 12.

Tabela 11

Zmiana przeciętnego zatrudnienia w NBP w latach 2006–2010 (z uwzględnieniem pracowników GINB)

	2006	2007	2007-2006	2008	2008-2007	2009	2009-2008	2010	2010-2009	2010-2006
Ogółem	4 481,2	4 424,0	-57,2	3 968,4	-455,6	3 769,7	-198,7	3 666,3	-103,4	-814,9
Centrala	1 999,0	1 997,0	-2,0	1 603,8	-393,2	1 638,1	34,3	1 690,2	52,1	-308,8
O/O	2 209,0	2 156,0	-53,0	2 100,9	-55,1	1 842,0	-259,0	1 719,9	-122,1	-489,1
ZUG	273,2	271,0	-2,2	263,7	-7,4	289,6	25,9	256,2	-33,4	-17,0

Źródło: dane NBP.

Tabela 12

Zmiana przeciętnego zatrudnienia w NBP w latach 2006–2010 (bez uwzględnienia pracowników GINB)

	2006	2007	2007-2006	2008	2008-2007	2009	2009-2008	2010	2010-2009	2010-2006
Ogółem	4 045,4	3 991,3	-54,1	3 968,4	-22,9	3 769,7	-198,7	3 666,3	-103,4	-379,1
Centrala	1 563,2	1 564,3	1,1	1 603,8	39,5	1 638,1	34,3	1 690,2	52,1	127,0
O/O	2 209,0	2 156,0	-53,0	2 100,9	-55,1	1 842,0	-259,0	1 719,9	-122,1	-489,1
ZUG	273,2	271,0	-2,2	263,7	-7,4	289,6	25,9	256,2	-33,4	-17,0

Źródło: dane NBP.

W 2010 r. koszty wynagrodzeń pracowników wraz z rezerwami i narzutami na wynagrodzenia były niższe od wykonania w 2009 r. o 0,5%.

14.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników NBP

Działalność szkoleniowa NBP służy realizacji celów strategicznych NBP⁷⁰, przez zapewnienie kompetentnej i rzetelnej kadry oraz przygotowanie pracowników do działania w strukturach ESBC.

⁷⁰ Por. *Plan działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2010–2012* dostępny na stronie internetowej: www.nbp.pl.

W 2010 r. na jednego pracownika przypadają średnio 3,2 szkolenia (tyle samo co w 2009 r.)

Narodowy Bank Polski dokonuje systematycznych ocen efektywności szkoleń krajowych i gromadzi sprawozdania ze szkoleń zagranicznych.

14.2. Zmiany organizacyjne

Z dniem 15 marca 2010 r. w strukturze organizacyjnej Centrali NBP powołany został Departament Zamówień Publicznych, odpowiedzialny w szczególności za wykonywanie zadań Centrali i Zakładu Usług Gospodarczych, związanych z przygotowaniem i przeprowadzaniem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Do zadań Departamentu Zamówień Publicznych należy także planowanie, koordynowanie i nadzorowanie procesu udzielania zamówień publicznych w NBP, przygotowywanie sprawozdań, a także reprezentacja NBP przed Krajową Izbą Odwoławczą i sądami powszechnymi w sprawach zamówień publicznych.

Ponadto prowadzono działania na rzecz zwiększania skuteczności i wydajności procesów obsługowych, stanowiących wsparcie głównych funkcji NBP. W 2010 r. w tym zakresie:

- zlikwidowano przychodnię lekarską w strukturze NBP i powierzono firmie zewnętrznej świadczenie usług medycznych dla wszystkich pracowników NBP,
- wprowadzono *outsourcing* usług utrzymania porządku i czystości w obiektach Centrali NBP.

14.3. Zarządzanie strategiczne

W 2010 r. rozwijano wprowadzone w 2008 r. zarządzanie strategiczne, które jest systemowym podejściem do procesu zarządzania organizacją. Proces ten składa się z: analizy strategicznej, formułowania i wdrażania strategii oraz monitorowania jej realizacji. W tym zakresie przeprowadzono działania związane z wprowadzeniem kontrolingu strategicznego, podejścia procesowego i projektowego poprzez:

- wprowadzenie i monitorowanie wykonania planów operacyjnych,
- przygotowanie projektu zasad opisu procesów i przystąpienie do prac związanych z pilotażowym opisem wybranych procesów,
- wprowadzenie nowej *Metodyki zarządzania projektami w NBP*.

14.4. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

W 2010 r. kontynuowano działania służące ograniczaniu ryzyka operacyjnego, czyli zminimalizowaniu możliwości wystąpienia niekorzystnych zdarzeń wynikających z niewłaściwego zarządzania lub zawodności działania zasobów banku (systemów IT, mienia, pracowników itp.). Dokonywano cyklicznej oceny poziomu ryzyka operacyjnego i omawiano uzyskane wyniki na Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem, jak również wprowadzano działania ograniczające poziom ryzyka, szczególnie w obszarze IT. Ponadto:

- przygotowano zmiany w metodykach zarządzania ryzykiem operacyjnym, mające na celu w szczególności umożliwienie szacowania skutków reputacyjnych incydentów,
- przyjęto i wprowadzono *Politykę zarządzania ryzykiem technologicznym obiektu budowlanego i wyposażenia ruchomego w NBP*,
- kontynuowano testy w zakresie Planu Ciągłości Działania (PCD) w NBP oraz rozbudowywano istniejące plany awaryjne.

14.5. Działalność inwestycyjna i remontowa

14.5.1. Działalność inwestycyjna

W 2010 r. nakłady na realizację zadań i zakupów inwestycyjnych wyniosły 91,9 mln zł (w 2009 r. – 41,7 mln zł)⁷¹.

Na budownictwo inwestycyjne wydano 47,2 mln zł (51,3% poniesionych nakładów). Najważniejsze zadania to:

- modernizacja budynków po Polskiej Akademii Nauk – 35,9 mln zł,
- budowa obiektu na potrzeby Centralnego Ośrodka Komputerowego (zdalnego) w Zalesiu Górnym – 2,3 mln zł,
- dostosowanie pomieszczeń skarbcowych do wymagań ustawowych w Oddziale Okręgowym w Zielonej Górze – 2,9 mln zł,
- renowacja elewacji budynku głównego w Oddziale Okręgowym w Łodzi – 0,9 mln zł,
- rozbudowa systemu kontroli dostępu w obiekcie Centrali NBP przy ul. Świętokrzyskiej 11/21 – 0,6 mln zł.

Dzięki inwestycjom zmodernizowano obiekty oddziałów okręgowych i Centrali NBP w zakresie zabezpieczeń technicznych i teleinformatycznych, dostosowano pomieszczenia skarbcowe do wymagań ustawowych i uzyskano poprawę stanu technicznego obiektów bankowych.

Na inwestycje i zakupy z zakresu teleinformatyki i telekomunikacji wydano 39,6 mln zł (43,1% poniesionych nakładów). Najważniejsze zadania z tego zakresu to:

- teleinformatyczna sieć korporacyjna – 6,9 mln zł,
- oprogramowanie aplikacyjne – 6,2 mln zł,
- serwery – 4,9 mln zł,
- mikrokomputery i akcesoria – 4,7 mln zł,
- pamięci masowe i sieć SAN – 4,7 mln zł,

⁷¹ Wzrost nakładów inwestycyjnych w 2010 r. nastąpił głównie w grupie inwestycji budowlanych i dotyczył płatności za roboty budowlane wykonane w modernizowanym budynku Centrali NBP po Polskiej Akademii Nauk.

- oprogramowanie narzędziowe i administracyjne – 3,8 mln zł,
- kopie bezpieczeństwa danych operacyjnych – 3,7 mln zł.

Inwestycje umożliwiły w szczególności: przystosowanie systemu informatycznego NBP do wymagań wynikających z realizacji zadań wieloletnich, zapewnienie niezbędnego poziomu bezpieczeństwa systemów, zastąpienie zużytej infrastruktury teleinformatycznej, której dalsza eksploatacja byłaby nieefektywna kosztowo, oraz utrzymanie wysokiego poziomu obsługi klientów NBP.

Na zakupy gotowych środków trwałych wydano 5,1 mln zł (5,6% poniesionych nakładów).

Największe wydatki objęły:

- zakup trzech samochodów specjalnych – bankowozów – 2,4 mln zł,
- zakup urządzeń biurowych, sprzętu i wyposażenia poligraficznego oraz systemów zabezpieczeń technicznych i teleinformatycznych – 2,5 mln zł.

14.5.2. Działalność remontowa

Na remonty i konserwacje majątku NBP w 2010 r. wydano 40,9 mln zł (w 2009 r. – 44,3 mln zł). Poniesione koszty obejmowały:

- remonty budynków – 4,6 mln zł,
- konserwacje – 36,3 mln zł.

14.6. Obsługa informatyczna systemu bankowego i NBP

W 2010 r. przeprowadzono następujące prace teleinformatyczne:

- Rozpoczęto prace związane z przeniesieniem systemu SORBNET do nowej bazy danych, kontynuowano prace nad systemem NBP-PHA w ramach projektu SORBNET-EURO 2012 (por. rozdział *Działania na rzecz systemu płatniczego*).
- Wdrożono nową wersję systemu Kolekcjoner, pozwalającą na korzystanie ze sklepu internetowego.
- Zakończono proces przekazywania systemów informatycznych do Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (w związku przekazaniem z dniem 1 stycznia 2008 r. zadań z zakresu nadzoru bankowego z NBP do KNF).
- Zakończono projekty informatyczne: SZRON (budowa systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie ryzykiem operacyjnym), PEGAZ (por. rozdział *Działalność statystyczna*) oraz Wallstreet Suite (system wspierający zarządzanie rezerwami dewizowymi).
- Przejmowano wykonywanie kolejnych prac informatycznych w zakresie obsługi systemu ZSK od firmy Sygnity – na podstawie umowy z 2009 r. (por. szerzej *Sprawozdanie*

z działalności NBP w 2009 roku). Przeniesiono bazę danych i system Księgi Głównej Banku (ZSK-KG) do nowej wersji.

- Zakończono proces migracji systemu ZSK – C/O, ZSK – KG, ZSK – BE, PIN do nowych wersji aplikacji i baz danych (Oracle 10i).
- Wykonano prace doskonalące systemy informatyczne w NBP, m.in. rozpoczęto projekt SOA (Service Oriented Architecture), zakupiono nowe serwery, rozbudowano serwery HP Blade, rozbudowano środowisko wykonywania kopii zapasowych dla Windows i Unix, zmodernizowano infrastrukturę urządzeń aktywnych Cisco, rozbudowano pamięć masową, przebudowano sieć SAN, uruchomiono usługę telefonii konwergentnej.

14.7. Audyt wewnętrzny

W 2010 r. przeprowadzono 32 audyty⁷² (w 2009 r. – 43) i wykonano jedno zadanie doradcze (w 2009 r. również jedno), obejmujące łącznie 27 tematów (w 2009 r. – 35). Skontrolowano pracę 13 komórek organizacyjnych Centrali oraz dziewięciu oddziałów okręgowych NBP. W wyniku przeprowadzonych audytów sformułowano zalecenia mające na celu poprawę stosowanych rozwiązań organizacyjnych.

14.8. Ochrona i zabezpieczenia

W 2010 r. prowadzono prace nad utrzymaniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w NBP, dotyczące w szczególności: zarządzania bezpieczeństwem systemów informatycznych, ochrony informacji niejawnych i danych osobowych, świadczenia usług kryptograficznych i certyfikacyjnych⁷³, bezpieczeństwa obiektów, osób i wartości pieniężnych oraz zapewnienia ciągłości działania.

14.9. Działalność obsługowa

W 2010 r., podobnie jak w latach poprzednich, zadania z zakresu działalności obsługowej realizowane przez Zakład Usług Gospodarczych obejmowały przede wszystkim: obsługę kancelaryjną, obsługę poligraficzną oraz obsługę transportową, w tym transport wartości pieniężnych.

⁷² W tym dwa audyty na zlecenie Komitetu Audytorów Wewnętrznych ESBC (w 2009 r. – jeden).

⁷³ NBP świadczy usługi certyfikacyjne użytkownikom systemów informatycznych NBP. Dodatkowo prowadzi Narodowe Centrum Certyfikacji, czyli nadrzędny urząd certyfikacji w polskiej kwalifikowanej infrastrukturze klucza publicznego. W ramach tej działalności NBP wydaje zaświadczenia certyfikacyjne dla tzw. kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne (czyli dla firm, które wydają certyfikaty kwalifikowane).

Najważniejsze działania w 2010 r.:

- zmniejszenie zatrudnienia o 2,7%.
- prowadzenie działań na rzecz zwiększenia skuteczności i wydajności procesów obsługowych.

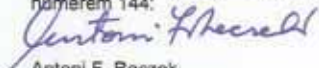
OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
ORAZ SKRÓCONE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE NBP NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2010 r.⁷⁴

⁷⁴ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie przepisów rozdziału 10 (art. 60–70) ustawy o NBP.

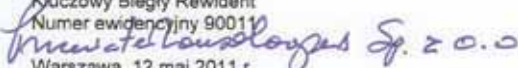
15.1. Opinia niezależnego biegłego rewidenta

PRICEWATERHOUSECOOPERS

<p>DLA RADY POLITYKI PIENIĘŻNEJ NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO</p> <p>OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA O SKRÓCONYM SPRAWOZDANIU FINANSOWYM</p> <p>Załączone skrócone sprawozdanie finansowe Narodowego Banku Polskiego (zwanego dalej „NBP”) z siedzibą w Warszawie przy ulicy Świętokrzyskiej 11/21 zostało sporządzone przez Zarząd NBP na podstawie zbadanego pełnego rocznego sprawozdania finansowego NBP za okres obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. („sprawozdanie finansowe NBP”). Sprawozdanie finansowe NBP na 31 grudnia 2010 r. zostało sporządzone na podstawie przepisów Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2 z późniejszymi zmianami, dalej „Ustawa o NBP”); Uchwały nr 16/2003 Rady Polityki Pieniężnej (dalej „RPP”) z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP z 2003 r. Nr 22, poz. 38 z późniejszymi zmianami); Uchwały Nr 63/2008 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 11 grudnia 2008 r. w sprawie sposobu wykonywania zadań z zakresu rachunkowości w Narodowym Banku Polskim (z późniejszymi zmianami); Uchwały Nr 12/2010 RPP z dnia 14 grudnia 2010 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP z 2010 r. Nr 17, poz. 19); Uchwały Nr 29/2007 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 25 października 2007 r. w sprawie gospodarki składnikami majątku trwałego w Narodowym Banku Polskim.</p> <p>Badanie sprawozdania finansowego NBP, na podstawie którego sporządzono skrócone sprawozdanie finansowe, przeprowadziliśmy stosownie do przepisów rozdziału 7 Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa” – Dz.U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 z późniejszymi zmianami); krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. W dniu 24 marca 2011 r. wydaliśmy opinię bez zastrzeżeń o sprawozdaniu finansowym NBP.</p> <p>Naszym zdaniem przedstawione w Rozdziale 15 „Opinia niezależnego biegłego rewidenta oraz skrócone sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2010 r.” skrócone sprawozdanie finansowe jest we wszystkich istotnych aspektach zgodne w zaprezentowanym zakresie z pełnym rocznym sprawozdaniem finansowym NBP, które stanowiło podstawę do jego sporządzenia.</p> <p>Dla pełnego zrozumienia sytuacji majątkowej i finansowej Banku oraz jego wyniku finansowego za okres obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r., należy czytać pełne sprawozdanie finansowe NBP, wraz z opinią i raportem z badania niezależnego biegłego rewidenta dotyczącymi tego sprawozdania finansowego.</p> <p>Przeprowadzający badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., spółki wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144:</p>	<p>PwC Polska Sp. z o.o. Al. Armii Ludowej 14 00-638 Warszawa, Polska Telefon +48 22 523 4000 Faks +48 22 508 4040 www.pwc.com/pl</p>
---	---

Antoni F. Reczek
Prezes Zarządu
Kluczowy Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 90011

Warszawa, 12 maj 2011 r.

PwC Polska Sp. z o.o. jest wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego (prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, pod numerem KRS 0000123338, NIP 113-638-88-79, Kapitał zakładowy wynosił 23.633.220 złotych, Siedziba Spółki jest w Warszawie, Al. Armii Ludowej 14).

15.2. Skrócone sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2010 r.

Sprawozdanie finansowe Narodowego Banku Polskiego zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2010 r.

15.2.1. Podstawa prawna prowadzenia ksiąg rachunkowych NBP

Sprawozdanie finansowe NBP zostało sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych, prowadzonych zgodnie z przepisami:

- ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, z późniejszymi zmianami,
- uchwały nr 16/2003 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego, z późniejszymi zmianami,
- uchwały nr 63/2008 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 11 grudnia 2008 r. w sprawie sposobu wykonywania zadań z zakresu rachunkowości w Narodowym Banku Polskim, z późniejszymi zmianami,
- uchwały nr 12/2010 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 14 grudnia 2010 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim,
- uchwały nr 29/2007 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 25 października 2007 r. w sprawie gospodarki składnikami majątku trwałego w Narodowym Banku Polskim, z późniejszymi zmianami.

15.2.2. Podstawowe zasady rachunkowości NBP

Zgodnie z art. 67 ustawy o NBP zasady rachunkowości NBP powinny odpowiadać standardom stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych. Główne zasady rachunkowości, którymi kieruje się NBP, to:

Zasada wiernego i rzetelnego obrazu

NBP stosuje zasady rachunkowości w sposób zapewniający rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego, zgodnie z istotą i ekonomicznym znaczeniem zdarzeń gospodarczych.

Zasada kontynuacji działania

Zgodnie z art. 58 ustawy o NBP nie można ogłosić upadłości NBP.

Zasada ostrożności

Wyceny aktywów i pasywów oraz zaliczania przychodów do wyniku finansowego dokonuje się w sposób ostrożny. Zgodnie z tą zasadą niezrealizowane przychody nie są ujmowane

w rachunku zysków i strat jako przychody, lecz wykazywane po stronie pasywów bilansu, jako różnice z wyceny. Koszty niezrealizowane są natomiast ujmowane w dniu bilansowym w rachunku zysków i strat jako koszty. Nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych poniesionych na danym zasobie dłużnych papierów wartościowych, waluty obcej, złota z przychodami niezrealizowanymi osiągniętymi na innym zasobie dłużnych papierów wartościowych, waluty obcej, złota.

Zasada istotności

W NBP można stosować uproszczony sposób grupowania operacji gospodarczych na kontach, wyceny aktywów i zobowiązań, ujmowania przychodów i kosztów, o ile nie wpływa to negatywnie na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz nie wpływa w istotny sposób na wynik finansowy.

Zasada porównywalności

Zasady rachunkowości stosuje się w sposób ciągły, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych na kontach, wyceny aktywów, wyceny zobowiązań, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne. Wykazane w księgach rachunkowych na koniec roku stany aktywów i pasywów ujmuje się w tej samej wysokości w księgach rachunkowych otwartych na następny rok obrotowy.

Zasada memoriału/Podejście ekonomiczne

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie zdarzenia gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym:

- waluty obce i złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej lub terminowej oraz dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji terminowej ujmuje się w dniu zawarcia umowy,
- dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej oraz środki pieniężne przyjęte lub złożone przez NBP z tytułem zwrotnym ujmuje się w dniu rozliczenia,
- odsetki, dyskonto i premie od aktywów i zobowiązań oraz instrumentów pozabilansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego⁷⁵.

Zdarzenia następujące po dacie bilansu

W bilansie oraz rachunku zysków i strat uwzględnia się zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym, a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść.

Zasady ujmowania aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów

Aktywa i zobowiązania, przychody i koszty ujmuje się w księgach rachunkowych, gdy:

⁷⁵ Z wyjątkiem odsetek od środków pieniężnych utrzymywanych na rachunkach nostro, odsetek do zapłaty z tytułu rezerwy obowiązkowej (dzień zapłaty odsetek) oraz odsetek od aktywów i zobowiązań związanych z gospodarką własną (na koniec okresu sprawozdawczego, nie później niż na koniec miesiąca).

- jest prawdopodobne, że wszelkie przyszłe korzyści ekonomiczne wpłyną albo zobowiązania zostaną uregulowane,
- ryzyka lub korzyści, związane ze składnikiem aktywów lub zobowiązań, zostały na NBP przeniesione,
- wartość składnika aktywów lub zobowiązania oraz przychodu lub kosztu może być określona w sposób wiarygodny.

Do wyniku finansowego roku obrotowego zalicza się wszystkie przychody oraz koszty dotyczące danego roku obrotowego, kierując się regułami:

- niezaliczania do wyniku finansowego przychodów niezrealizowanych⁷⁶,
- zaliczania do wyniku finansowego na dzień bilansowy kosztów niezrealizowanych⁷⁷,
- ujmowania w aktywach lub pasywach kosztów lub przychodów dotyczących przyszłych okresów.

Rezerwy na przyszłe zobowiązania ujmuje się w księgach rachunkowych wówczas, gdy na NBP ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych lub zidentyfikowanego ryzyka i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie obowiązku lub wystąpienie zidentyfikowanego ryzyka spowoduje w NBP zmniejszenie korzyści ekonomicznych, a kwotę tego obowiązku i kwotę ryzyka odpowiednią, by pokryć zidentyfikowane ryzyko, można wiarygodnie oszacować.

Rezerwy na przyszłe zobowiązania tworzy się, aktualizuje co do wysokości i rozwiązuje na koniec okresu sprawozdawczego, nie później niż na koniec miesiąca, z wyjątkiem rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników, które tworzy się, aktualizuje co do wysokości i rozwiązuje w dniu bilansowym.

Rezerwy na przyszłe zobowiązania niewykorzystane z powodu ustania w całości lub części obowiązku lub ryzyka uzasadniającego ich utworzenie rozwiązuje się i zalicza do wyniku finansowego.

Zagadnienia nieuregulowane

W przypadku zagadnień nieuregulowanych w przepisach z zakresu rachunkowości NBP stosuje obowiązujące na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego:

- przepisy innych aktów prawnych organów NBP,
- wytyczne Europejskiego Banku Centralnego w sprawie ram prawnych rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w Europejskim Systemie Banków Centralnych,
- raporty i decyzje działającego w strukturze EBC Komitetu ds. Rachunkowości i Dochodu Pieniężnego (Accounting and Monetary Income Committee – AMICO),
- prace przygotowawcze do wytycznych EBC,
- praktyki stosowane w innych bankach centralnych Europejskiego Systemu Banków Centralnych,

⁷⁶ Z wyjątkiem przychodów z tytułu zmniejszenia rachunku rewaluacyjnego złota.

⁷⁷ Wyjątkiem są koszty niezrealizowane od dłużnych papierów wartościowych, niezakwalifikowanych jako utrzymywane do terminu wymagalności, które są zaliczane do wyniku finansowego w dniu przeklasyfikowania tych papierów do zasobu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności.

– międzynarodowe standardy rachunkowości,

mając na celu osiągnięcie rzetelności i prawidłowości sprawozdania finansowego.

15.2.3. Informacje o znaczących zdarzeniach, które nastąpiły po dniu bilansowym, nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym

Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2011

Zmiany zasad rachunkowości, wprowadzone uchwałą nr 11/2010 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 14 grudnia 2010 r. zmieniającą uchwałę nr 16/2003 z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego, są głównie związane z:

- planowanym przez NBP rozszerzeniem instrumentarium inwestycyjnego w 2011 r. o następujące instrumenty finansowe:
 - gwarantowane transakcje giełdowe (*futures*),
 - transakcje wymiany odsetek (*interest rate swaps*),
 - transakcje na przyszłą stopę procentową (*forward rate agreements*),
 - transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe (*forward transactions in securities*);
- zmianami w wytycznych EBC w zakresie definicji zasobu waluty SDR oraz sposobu ujmowania transakcji powodujących zmianę stanu tej waluty;
- ujmowaniem i wyceną wartości niematerialnych i prawnych wytwarzanych przez NBP we własnym zakresie.

Rozliczenie emisji wycofanej

Zgodnie z ustawą o denominacji złotego z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. Nr 84, poz. 386 i z 1995 r. Nr 16, poz. 79) banknoty i monety będące w obiegu przed dniem 1 stycznia 1995 r. podlegały bez żadnych ograniczeń wymianie do 31 grudnia 2010 r. w placówkach NBP oraz w innych bankach zobowiązanych do tej czynności przez Prezesa NBP. Niezwrócone do tego dnia banknoty i monety o wartości 172 093,0 tys. zł zostały ujęte przez NBP jako przychody w dniu 1 stycznia 2011 r., pomniejszając jednocześnie pozycję Pieniądz w obiegu.

Podwyższenie udziału Rzeczypospolitej Polskiej w Międzynarodowym Funduszu Walutowym

W dniu 28 kwietnia 2008 r. Rada Gubernatorów MFW przyjęła Rezolucję nr 63-2 o reformie udziałów i głosów w MFW, na mocy której wybranym krajom, w tym Polsce, przysługuje prawo zwiększenia udziałów członkowskich w Funduszu. Zgodnie z tą Rezolucją zwiększenie udziałów następuje nie wcześniej niż w dniu wejścia w życie proponowanej w Rezolucji poprawki do umowy o MFW, tj. z datą potwierdzenia przez Fundusz, że 3/5 krajów członkowskich, reprezentujących 85% wszystkich głosów, zaakceptowało tę poprawkę.

Na podstawie upoważnienia Rady Ministrów, w dniu 28 października 2008 r. Minister Finansów notyfikował Funduszowi zgodę RP na podwyższenie udziału członkowskiego w MFW. W związku z powyższym udział RP w kapitale Funduszu wzrósł z 1 369 000,0 tys. SDR do 1 688 400,0 tys. SDR.

W związku z wejściem w życie z dniem 3 marca 2011 r. zmian określonych Rezolucją nr 63-2 dokonanie przez NBP wpłaty o równowartości 319 400,0 tys. SDR zostało przewidziane na marzec 2011 r.

15.2.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na 31 grudnia 2010 r. podlega badaniu i ocenie przez biegłego rewidenta – firmę PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Biegły rewident został wybrany w 2010 r. przez RPP zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy o NBP. Wyboru dokonano w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁷⁸ na trzy lata (badanie sprawozdania finansowego za lata: 2010, 2011 i 2012).

15.2.5. Inne zagadnienia mające wpływ na prawidłowe zrozumienie sytuacji majątkowej i finansowej NBP

Udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC

Zgodnie z art. 28 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego wyłącznie krajowe banki centralne ESBC są uprawnione do subskrybowania kapitału EBC. Kapitał EBC jest subskrybowany zgodnie z kluczem określonym w art. 29 Statutu: udziały krajowych banków centralnych w kapitale EBC wyrażone są procentowo i odpowiadają udziałowi poszczególnych państw członkowskich w łącznej liczbie ludności oraz łącznym produkcie krajowym brutto państw Unii Europejskiej (w równej proporcji). Banki centralne spoza strefy euro są zobligowane do pokrycia jedynie określonego przez Radę Ogólną EBC minimalnego procentu subskrybowanego przez nie kapitału EBC jako ich wkładu w koszty operacyjne EBC.

W dniu 29 grudnia 2010 r. nastąpiło zwiększenie kapitału subskrybowanego Europejskiego Banku Centralnego o 5 000 000,0 tys. euro, z 5 760 652 402,58 euro do 10 760 652 402,58 euro. W związku z tym minimalny procent subskrybowanego przez NBP kapitału EBC, który NBP jako bank centralny spoza strefy euro jest zobowiązany wpłacić do EBC, został obniżony z 7% do 3,75%. W konsekwencji tego 29 grudnia 2010 r. NBP dokonał wpłaty do EBC w wysokości 13 648,22 euro (54 374,51 zł), dostosowując opłacony dotychczas udział do nowego minimalnego procentu. W momencie przystąpienia Polski do strefy euro NBP będzie zobowiązany do opłacenia pozostałych 96,25% subskrybowanego przezeń podwyższonego kapitału EBC, tj. 507 022 841,06 euro.

Rezerwa na ryzyko kursowe

W dniu 14 grudnia 2010 r. RPP podjęła uchwałę nr 12/2010 w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim, która zastąpiła uchwałę nr 9/2006 RPP z dnia 19 grudnia 2006 r., z późniejszymi zmianami. Zmiana miała na celu doprecyzowanie zasad oszacowania, tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych⁷⁹.

Zgodnie z uchwałą nr 12/2010 rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych jest równa oszacowanej kwocie, jaka pokryłaby potencjalną zmianę wartości zasobów

⁷⁸ Tekst jednolity Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655, z późn. zm.

⁷⁹ Zgodnie z uchwałą nr 12/2010 rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych została oszacowana na dzień 31 grudnia 2010 r. w kwocie 12,6 mld zł. Na dzień 31 grudnia 2009 r. oszacowana kwota rezerwy wyniosła 16,4 mld zł. Gdyby przepisy uchwały nr 12/2010 obowiązywały w dniu 31 grudnia 2009 r., kwota rezerwy wyniosłaby na ten dzień 15,6 mld zł.

walut obcych z tytułu zidentyfikowanego ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, pomniejszonej o oszacowane przychody niezrealizowane, wynikające ze zmian kursu złotego do walut obcych. Kwotę rezerwy szacuje się według ogólnie akceptowanych i konsekwentnie stosowanych przez NBP metod szacowania ryzyka finansowego. Oszacowana rezerwa nie może być niższa od kwoty niepokrytej skumulowanej straty z lat ubiegłych, powstałej w wyniku zmian kursu złotego do walut obcych. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów i nie może powodować dla NBP ujemnego wyniku finansowego roku bieżącego. Jeżeli oszacowana na dzień bilansowy kwota rezerwy jest – w stosunku do kwoty rezerwy utworzonej na dzień bilansowy poprzedniego roku obrotowego – niższa, to nadwyżkę rezerwy rozwiązuje się i zalicza na dobro przychodów; w przypadku gdy jest wyższa – niedobór rezerwy uzupełnia się w ciężar kosztów. Jeżeli niezrealizowane koszty, wynikające ze zmian kursu złotego do walut obcych na koniec roku obrotowego, mogłyby spowodować stratę, rezerwę rozwiązuje się na dobro przychodów; w kwocie kosztów niezrealizowanych, jakie mogłyby spowodować stratę. Jeżeli powiększenie rezerwy, na dzień bilansowy, o różnicę pomiędzy oszacowaną rezerwą a kwotą rezerwy utworzonej na dzień bilansowy poprzedniego roku obrotowego mogłyby spowodować stratę, rezerwę powiększa się, w ciężar kosztów, o kwotę niepowodującą ujemnego wyniku finansowego.

Elastyczna Linia Kredytowa

Elastyczna Linia Kredytowa jest instrumentem MFW przeznaczonym dla krajów o stabilnych podstawach i prognozach makroekonomicznych. W przypadku Polski ma on charakter ostrożnościowy.

W dniu 2 lipca 2010 r. Rada Dyrektorów Wykonawczych Międzynarodowego Funduszu Walutowego zaakceptowała wniosek Polski o ponowne udostępnienie Elastycznej Linii Kredytowej w wysokości 13 690 000,0 tys. SDR (1000% wartości udziałów RP w MFW). Rzeczpospolita Polska uzyskała dostęp do tego instrumentu MFW na jeden rok. Dysponentem Linii był Rząd RP, a NBP zapewniał jej obsługę, jako agent finansowy Rządu⁸⁰.

15.2.6. Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2010

Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2010 zostały wprowadzone uchwałą nr 14/2009 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 15 grudnia 2009 r. zmieniającą uchwałą nr 16/2003 w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego. Są one związane z wypracowaniem przez grupę banków centralnych Europejskiego Systemu Banków Centralnych (w tym NBP) wspólnych praktyk w zakresie rozwiązań księgowych dla instrumentów finansowych.

W celu usankcjonowania powyższych rozwiązań NBP wprowadził od 1 stycznia 2010 r. zmiany przepisów z zakresu rachunkowości, dotyczące waluty kwotowanej i wewnętrznej stopy zwrotu:

- Transakcje zakupu lub sprzedaży jednej waluty obcej za inną walutę obcą są przeliczane na walutę krajową według wartości waluty obcej kwotowanej (do 31 grudnia 2009 r. były przeliczane według wartości waluty obcej sprzedawanej), przy czym przez walutę kwotowaną rozumie się walutę, w której określana jest cena jednostki innej waluty.
- Dyskonto i premia od wszystkich dłużnych papierów wartościowych zakupionych przez NBP są rozliczane według wewnętrznej stopy zwrotu (do 31 grudnia 2009 r. metoda

⁸⁰ W dniu 21 stycznia 2011 r. Rada Dyrektorów Wykonawczych MFW anulowała Linie przyznaną Polsce 2 lipca 2010 r. oraz przyznała dostęp do Elastycznej Linii Kredytowej na nowych zasadach: zwiększyła jej kwotę do 19 166 000,0 tys. SDR (1400% wartości udziałów RP w MFW) i przyznała dostęp do jej środków na dwa lata (do 20 stycznia 2013 r.). Również w tym przypadku dysponentem Elastycznej Linii Kredytowej jest Rząd RP, a NBP pełni funkcję agenta finansowego Rządu.

wewnętrznej stopy zwrotu była wymagana jedynie w odniesieniu do papierów wartościowych nieprzynoszących odsetek kuponowych o terminie wymagalności powyżej roku; w pozostałych przypadkach miała zastosowanie metoda liniowa).

Z szacunków NBP wynika, że gdyby do przeliczenia na walutę krajową transakcji sprzedaży jednej waluty obcej za inną walutę obcą w 2009 r. był stosowany w NBP kurs waluty kwotowanej, a nie kurs waluty sprzedawanej, to wynik finansowy za ten okres byłby niższy o 69,2 mln zł. Z kolei gdyby dyskonto i premia od dłużnych papierów wartościowych znajdujących się w zasobie NBP w 2009 r. były rozliczane metodą wewnętrznej stopy zwrotu, a nie metodą liniową, wynik finansowy odnotowany przez NBP w okresie ich utrzymywania byłby niższy o około 44,3 mln zł. Ze względu na fakt, że powyższe zmiany zasad rachunkowości nie miałyby istotnego wpływu na sytuację majątkowo-finansową oraz wynik finansowy NBP przedstawione w sprawozdaniu finansowym za 2009 r., dane finansowe w nim zawarte traktuje się jako porównywalne z danymi finansowymi za 2010 r.

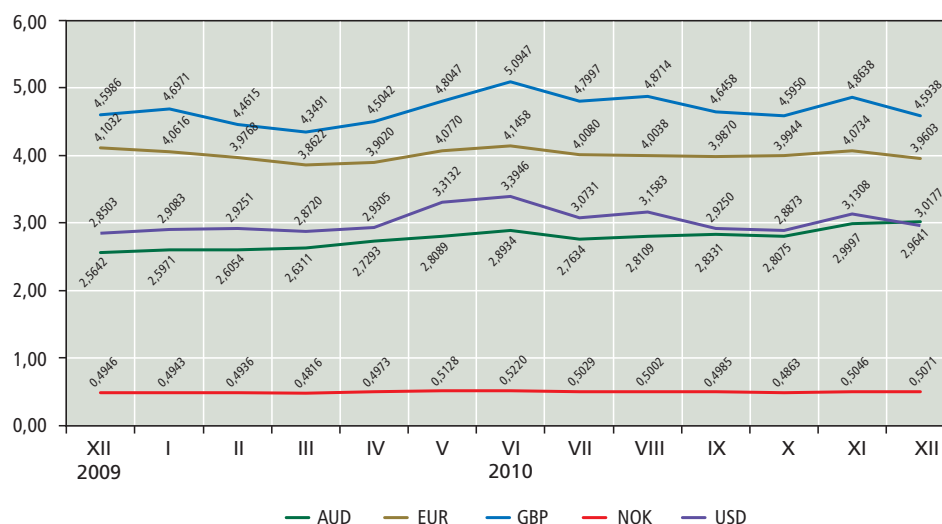
15.2.7. Zmiany w pozycjach bilansu

Suma bilansowa Narodowego Banku Polskiego na 31 grudnia 2010 r. wynosiła 279 340 384,8 tys. zł i zwiększyła się o 35 315 907,1 tys. zł (14,5%) w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2009 r. Po stronie aktywów na zwiększenie sumy bilansowej wpłynął głównie wzrost wielkości rezerw walutowych NBP, natomiast po stronie pasywów – przede wszystkim zwiększenie zobowiązań z tytułu operacji polityki pieniężnej.

Na wielkość sumy bilansowej miały również wpływ kwotowania waluty polskiej w odniesieniu do walut rezerwowych. Wykres 22 obrazuje kształtowanie się w 2010 r. kursów średnich NBP pięciu walut obcych: USD, EUR, GBP, AUD i NOK.

Wykres 22

Kształtowanie się kursów średnich NBP podstawowych walut obcych w 2010 r.

Źródło: dane NBP.

Porównując 31 grudnia 2010 r. z 31 grudnia 2009 r. w relacji do złotego dolar australijski, dolar amerykański i korona norweska zyskały na wartości, odpowiednio o 17,7%, 4,0% oraz 2,5%. Euro i funt szterling straciły natomiast na wartości odpowiednio 3,6% i 0,1%.

W dalszej części nie zostały opisane pozycje bilansu wykazujące na 31 grudnia 2009 r. i 31 grudnia 2010 r. stany zerowe.

15.2.7.1. Aktywa

Tabela 13
Aktywa

Wyszczególnienie		Stan na:		Zmiana		
		31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010		
		w tys. zł			w %	
1	2	3	4=3-2	5 = 4/2*100		
1.	Złoto i należności w zlocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	10 411 718,9	13 831 663,5	3 419 944,6	32,8	
2.	Należności od nierezydentów w walutach obcych	216 485 462,7	263 380 105,3	46 894 642,6	21,7	
2.1.	Należności od MFW	7 256 617,6	7 505 332,2	248 714,6	3,4	
2.2.	Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	209 228 845,1	255 874 773,1	46 645 928,0	22,3	
3.	Należności od rezydentów w walutach obcych	930,9	448,7	-482,2	-51,8	
4.	Należności od nierezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	-	
5.	Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	14 627 195,7	0,0	-14 627 195,7	-100,0	
5.1.	Podstawowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0	-	
5.2.	Długoterminowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0	-	
5.3.	Operacje dostrajające	14 627 195,7	0,0	-14 627 195,7	-100,0	
5.4.	Operacje strukturalne	0,0	0,0	0,0	-	
5.5.	Kredyty lombardowe	0,0	0,0	0,0	-	
6.	Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	1 101 497,8	728 945,8	-372 552,0	-33,8	
7.	Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	-	
8.	Należności od sektora rządowego w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	-	
9.	Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	-	
10.	Pozostałe aktywa	1 397 671,7	1 399 221,5	1 549,8	0,1	
10.1.	Środki trwale i wartości niematerialne i prawne	884 085,7	885 615,4	1 529,7	0,2	
10.2.	Pozostałe aktywa finansowe	180 032,4	178 323,0	-1 709,4	-0,9	
10.3.	Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	485,6	2 919,3	2 433,7	501,2	
10.4.	Rozliczenia międzyokresowe kosztów	44 075,3	60 231,3	16 156,0	36,7	
10.5.	Inne	288 992,7	272 132,5	-16 860,2	-5,8	
	AKTYWA OGÓŁEM	244 024 477,7	279 340 384,8	35 315 907,1	14,5	

Źródło: dane NBP.

Udział podstawowych składników aktywów w sumie bilansowej na 31 grudnia 2009 r. i 31 grudnia 2010 r. przedstawia tabela 14.

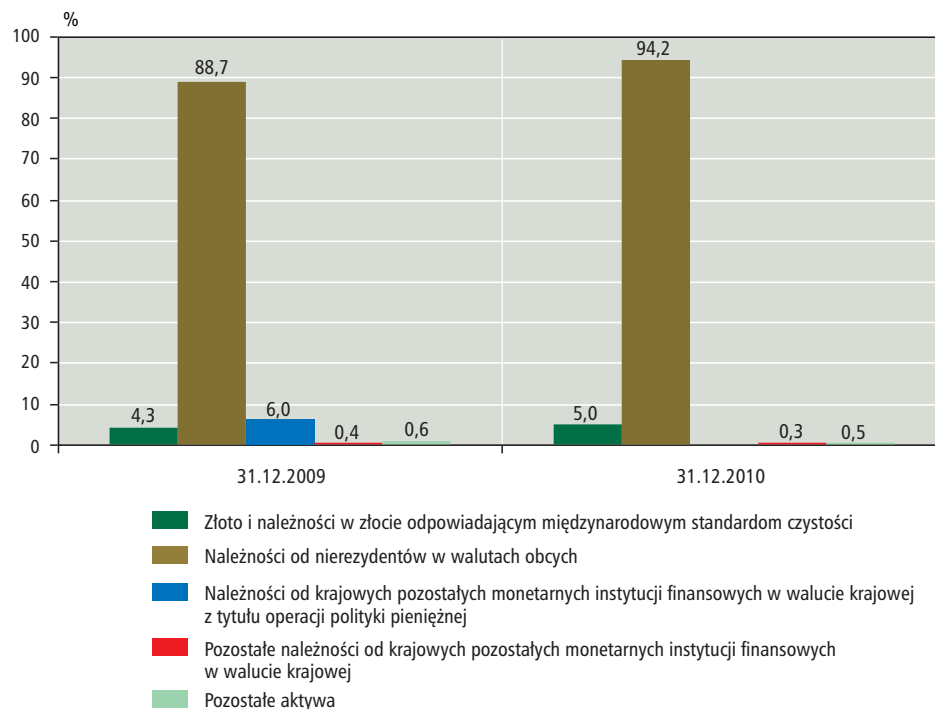
Tabela 14
Struktura aktywów

Wyszczególnienie		Stan na:		Zmiana
		31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010
		w %		w pkt proc.
1	2	3	4 = 3 – 2	
1.	Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	4,3	5,0	0,7
2.	Należności od nierezydentów w walutach obcych	88,7	94,2	5,5
2.1.	Należności od MFW	3,0	2,7	-0,3
2.2.	Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	85,7	91,5	5,8
3.	Należności od rezydentów w walutach obcych	0,0	0,0	0,0
4.	Należności od nierezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0
5.	Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	6,0	0,0	-6,0
5.1.	Podstawowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0
5.2.	Długoterminowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0
5.3.	Operacje dostrajające	6,0	0,0	-6,0
5.4.	Operacje strukturalne	0,0	0,0	0,0
5.5.	Kredyty lombardowe	0,0	0,0	0,0
6.	Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	0,4	0,3	-0,1
7.	Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0
8.	Należności od sektora rządowego w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0
9.	Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0
10.	Pozostałe aktywa	0,6	0,5	-0,1
10.1.	Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	0,4	0,3	-0,1
10.2.	Pozostałe aktywa finansowe	0,1	0,1	0,0
10.3.	Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,0	0,0	0,0
10.4.	Rozliczenia międzyokresowe kosztów	0,0	0,0	0,0
10.5.	Inne	0,1	0,1	0,0
	AKTYWA OGÓŁEM	100,0	100,0	-

Źródło: dane NBP.

Porównanie udziału aktywów w sumie bilansowej NBP w 2009 i 2010 r. ilustruje wykres 23.

Wykres 23
Struktura aktywów NBP w 2009 i 2010 r.

Źródło: dane NBP.

Zarówno na koniec 2009 r., jak i na koniec 2010 r. główny składnik aktywów stanowiły „Należności od niezydentów w walutach obcych” – pozycja 2 – oraz „Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości” – pozycja 1. Łączny udział tych pozycji w sumie bilansowej zwiększył się o 6,2 pkt proc., z 93,0% do 99,2%. Największy udział w pozycji 2 stanowiły rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne – pozycja 2.2.

Udziały pozostałych pozycji w sumie bilansowej w 2010 r. zmniejszyły się w porównaniu z 2009 r.

15.2.7.1.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości

Na 31 grudnia 2010 r. NBP posiadał 3 308 913,829 uncji złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, przechowywanego w skarbcu NBP oraz ulokowanego na rachunku w banku zagranicznym. Zmiana równowartości złotowej wynikała przede wszystkim ze wzrostu rynkowej ceny złota.

Tabela 15
Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010	
	w tys. zł		w %	
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	10 411 718,9	13 831 663,5	3 419 944,6	32,8

Źródło: dane NBP.

15.2.7.1.2. Należności od nierezydentów w walutach obcych

Pozycja obejmuje aktywa w walutach obcych, stanowiące główny składnik oficjalnych aktywów rezerwowych NBP⁸¹. Na koniec 2010 r. stan oficjalnych aktywów rezerwowych NBP zwiększył się o równowartość 14 770,1 mln euro. Wzrost wynikał z dodatnich przepływów netto z tytułu obsługi zadłużenia Skarbu Państwa oraz środków finansowych z Unii Europejskiej (przekazywanych za pośrednictwem systemu TARGET2), jak też z działalności inwestycyjnej NBP.

Pozycja obejmuje głównie dłużne papiery wartościowe w walutach obcych, rachunki NBP w instytucjach zagranicznych (bieżące i terminowe) oraz należności od Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

Tabela 16
Należności od nierezydentów w walutach obcych

Wyszczególnienie		Stan na:		Zmiana	Struktura		
		31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010	31.12.2009	31.12.2010	
		w tys. zł			w %		
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100	6	7	
2.	Należności od nierezydentów w walutach obcych	216 485 462,7	263 380 105,3	46 894 642,6	21,7	100,0	100,0
2.1.	Należności od MFW	7 256 617,6	7 505 332,2	248 714,6	3,4	3,4	2,8
2.2.	Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	209 228 845,1	255 874 773,1	46 645 928,0	22,3	96,6	97,2

Źródło: dane NBP.

15.2.7.1.3. Należności od rezydentów w walutach obcych

Pozycja obejmuje należność od Krajowej Izby Rozliczeniowej SA, dotyczącą pokrycia części kosztów poniesionych przez NBP w związku z uczestnictwem w systemie TARGET2.

Tabela 17
Należności od rezydentów w walutach obcych

Wyszczególnienie		Stan na:		Zmiana	
		31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010	
		w tys. zł			w %
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100	
3.	Należności od rezydentów w walutach obcych	930,9	448,7	-482,2	-51,8

Źródło: dane NBP.

15.2.7.1.4. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej

Pozycja obejmuje należności NBP z tytułu operacji przeprowadzanych z bankami krajowymi, związanych z polityką pieniężną. W trakcie roku były wykorzystywane przede wszystkim operacje dostrajające typu *repo* (lokaty w walucie krajowej z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych

⁸¹ Do oficjalnych aktywów NBP w walutach obcych zalicza się: transzę rezerwową w MFW, rachunki bieżące i lokaty w walutach obcych za granicą, zagraniczne papiery wartościowe, lokaty (pożyczki udzielone) w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych, zapas walut obcych i złoto monetarne.

papierów wartościowych), doraźnie zasilające sektor bankowy w płynność. Średni poziom operacji typu *repo* w 2010 r. wyniósł 5 057 427,6 tys. zł.

W związku z szybkim wzrostem poziomu nadpłynności sektora bankowego, stopniową poprawą sytuacji na krajowych rynkach finansowych oraz zanikającym popytem ze strony banków na instrumenty zasilające w płynność na 31 grudnia 2010 r. pozycja wykazywała saldo zerowe.

Tabela 18
Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych z tytułu operacji polityki pieniężnej

Wyszczególnienie		Stan na:		Zmiana		Struktura		
		31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009– 31.12.2010	31.12. 2009	31.12. 2010		
		w tys. zł			w %			
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100	6	7		
5.	Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	14 627 195,7	0,0	-14 627 195,7	-100,0	100,0	–	
5.1.	Podstawowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0	–	0,0	–	
5.2.	Długoterminowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0	–	0,0	–	
5.3.	Operacje dostrajające	14 627 195,7	0,0	-14 627 195,7	-100,0	100,0	–	
5.4.	Operacje strukturalne	0,0	0,0	0,0	–	0,0	–	
5.5.	Kredyty lombardowe	0,0	0,0	0,0	–	0,0	1	

Źródło: dane NBP.

15.2.7.1.5. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej

Pozycja obejmuje należności NBP z tytułu operacji przeprowadzanych z bankami, niezwiązanych z polityką pieniężną. Najważniejszym jej składnikiem jest kredyt refinansowy udzielony na inwestycje centralne. Zmniejszenie salda wynika z kwartalnych spłat rat tego kredytu wraz z odsetkami.

Tabela 19
Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej

Wyszczególnienie		Stan na:		Zmiana		
		31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010		
		w tys. zł			w %	
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100		
6.	Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	1 101 497,8	728 945,8	-372 552,0	-33,8	

Źródło: dane NBP.

15.2.7.1.6. Pozostałe aktywa

Głównym składnikiem omawianej pozycji są posiadane przez NBP środki trwałe i wartości niematerialne i prawne. W pozycji tej są również prezentowane – jako pozostałe aktywa finansowe – akcje i udziały NBP w podmiotach krajowych i zagranicznych. Ponadto pozycja „Pozostałe

aktywa” obejmuje m.in.: czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych oraz metale szlachetne.

Tabela 20
Pozostałe aktywa

Wyszczególnienie		Stan na:		Zmiana		Struktura	
		31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009– 31.12.2010		31.12.2009	31.12.2010
		w tys. zł			w %		
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100	6	7	
10.	Pozostałe aktywa	1 397 671,7	1 399 221,5	1 549,8	0,1	100,0	100,0
10.1	Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	884 085,7	885 615,4	1 529,7	0,2	63,3	63,3
10.2	Pozostałe aktywa finansowe	180 032,4	178 323,0	-1 709,4	-0,9	12,9	12,7
10.3	Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	485,6	2 919,3	2 433,7	501,2	0,0	0,2
10.4	Rozliczenia międzyokresowe kosztów	44 075,3	60 231,3	16 156,0	36,7	3,1	4,3
10.5	Inne	288 992,7	272 132,5	-16 860,2	-5,8	20,7	19,5

Źródło: dane NBP.

15.2.7.2. Pasywa

Tabela 21
Pasywa

Wyszczególnienie		Stan na:		Zmiana	
		31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010	
		w tys. zł			w %
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100	
1.	Pieniądz w obiegu	100 344 808,8	103 064 357,1	2 719 548,3	2,7
2.	Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	78 536 967,1	111 703 477,5	33 166 510,4	42,2
2.1.	Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	36 223 474,3	36 562 970,1	339 495,8	0,9
2.2.	Depozyty na koniec dnia	1 329 072,8	500 827,4	-828 245,4	-62,3
2.3.	Depozyty o stałym oprocentowaniu	0,0	0,0	0,0	–
2.4.	Inne operacje polityki pieniężnej	40 984 420,0	74 639 680,0	33 655 260,0	82,1
3.	Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	57 511,2	71 135,0	13 623,8	23,7
4.	Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	11 131 978,4	6 961 633,8	-4 170 344,6	-37,5
4.1.	Zobowiązania wobec sektora rządowego	11 114 582,7	6 938 331,2	-4 176 251,5	-37,6
4.2.	Pozostałe zobowiązania	17 395,7	23 302,6	5 906,9	34,0
5.	Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	1 335 084,6	471 511,8	-863 572,8	-64,7
6.	Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	13 400 160,5	7 480 666,7	-5 919 493,8	-44,2
7.	Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	8 145 431,9	13 982 819,8	5 837 387,9	71,7
8.	Zobowiązania wobec MFW	5 841 288,9	5 995 355,5	154 066,6	2,6

9.	Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	-
10.	Pozostałe pasywa	303 421,9	299 341,2	-4 080,7	-1,3
10.1.	Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	518,2	44 199,7	43 681,5	8 429,5
10.2.	Rozliczenia międzyokresowe	218 237,9	204 510,8	-13 727,1	-6,3
10.3.	Inne	84 665,8	50 630,7	-34 035,1	-40,2
11.	Rezerwy na przyszłe zobowiązania	112 545,1	99 659,9	-12 885,2	-11,4
12.	Różnice z wyceny	14 215 672,2	19 830 056,2	5 614 384,0	39,5
12.1.	Rachunek rewaluacyjny	1 618 023,2	1 618 023,2	0,0	0,0
12.2.	Różnice z wyceny kursowej aktywów, zobowiązań i instrumentów pozabilansowych w walutach obcych	10 840 211,6	16 681 166,6	5 840 955,0	53,9
12.3.	Różnice z wyceny cenowej aktywów i pasywów	1 757 437,4	1 530 866,4	-226 571,0	-12,9
13.	Fundusze i rezerwy	17 891 964,4	14 309 163,3	-3 582 801,1	-20,0
13.1.	Fundusz statutowy	1 500 000,0	1 500 000,0	0,0	0,0
13.2.	Fundusz rezerwowy	0,0	208 277,7	208 277,7	-
13.3.	Rezerwy	16 391 964,4	12 600 885,6	-3 791 078,8	-23,1
14.	Wynik finansowy	-7 292 357,3	-4 928 793,0	2 363 564,3	-32,4
14.1.	Wynik finansowy roku bieżącego	4 165 554,4	6 529 118,7	2 363 564,3	56,7
14.2.	Strata z lat ubiegłych	-11 457 911,7	-11 457 911,7	0,0	0,0
	PASYWA OGÓŁEM	244 024 477,7	279 340 384,8	35 315 907,1	14,5

Źródło: dane NBP.

Udział podstawowych składników pasywów w sumie bilansowej na 31 grudnia 2009 r. i 31 grudnia 2010 r. przedstawia tabela 22.

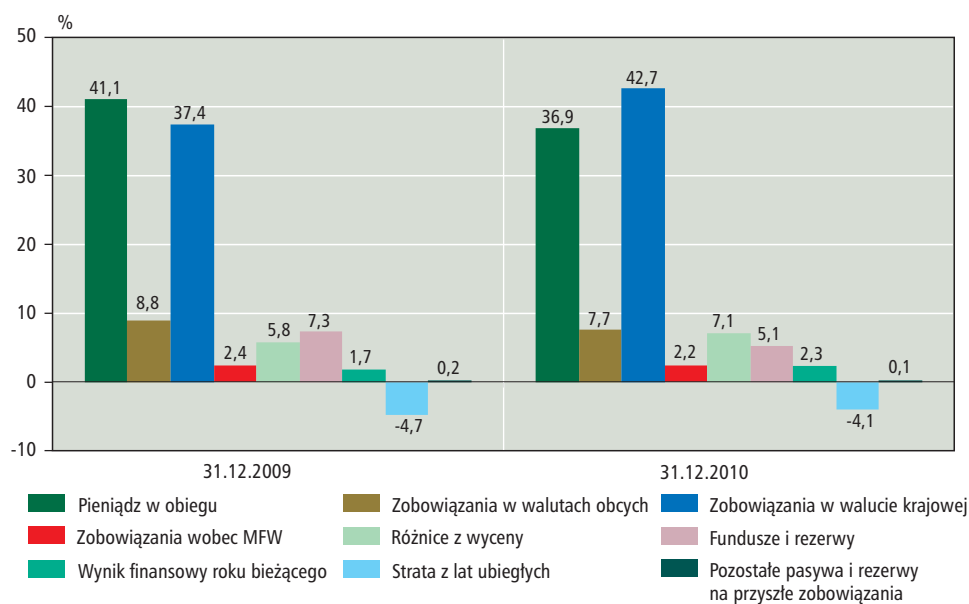
Tabela 22
Struktura pasywów

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009– 31.12.2010
	w %		w pkt proc.
1	2	3	4 = 3 – 2
1. Pieniądz w obiegu	41,1	36,9	-4,2
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	32,2	40,0	7,8
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	14,8	13,1	-1,7
2.2. Depozyty na koniec dnia	0,6	0,2	-0,4
2.3. Depozyty o stałym oprocentowaniu	0,0	0,0	0,0
2.4. Inne operacje polityki pieniężnej	16,8	26,7	9,9
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	4,6	2,5	-2,1
4.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego	4,6	2,5	-2,1
4.2. Pozostałe zobowiązania	0,0	0,0	0,0
5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	0,6	0,2	-0,4

6.	Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	5,5	2,7	-2,8
7.	Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	3,3	5,0	1,7
8.	Zobowiązania wobec MFW	2,4	2,2	-0,2
9.	Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0
10.	Pozostałe pasywa	0,1	0,1	0,0
10.1.	Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,0	0,0	0,0
10.2.	Rozliczenia międzyokresowe	0,1	0,1	0,0
10.3.	Inne	0,0	0,0	0,0
11.	Rezerwy na przyszłe zobowiązania	0,1	0,0	-0,1
12.	Różnice z wyceny	5,8	7,1	1,3
12.1.	Rachunek rewaluacyjny	0,7	0,6	-0,1
12.2.	Różnice z wyceny kursowej aktywów, zobowiązań i instrumentów pozabilansowych w walutach obcych	4,4	6,0	1,6
12.3.	Różnice z wyceny cenowej aktywów i pasywów	0,7	0,5	-0,2
13.	Fundusze i rezerwy	7,3	5,1	-2,2
13.1.	Fundusz statutowy	0,6	0,5	-0,1
13.2.	Fundusz rezerwowy	0,0	0,1	0,1
13.3.	Rezerwy	6,7	4,5	-2,2
14.	Wynik finansowy	-3,0	-1,8	1,2
14.1.	Wynik finansowy roku bieżącego	1,7	2,3	0,6
14.2.	Strata z lat ubiegłych	-4,7	-4,1	0,6
	PASYWA OGÓŁEM	100,0	100,0	-

Źródło: dane NBP.

Porównanie udziału pasywów w sumie bilansowej NBP w 2009 i 2010 r. zilustrowano na wykresie 24.

Wykres 24**Struktura pasywów NBP w 2009 i 2010 r.**

Źródło: dane NBP.

Na koniec 2010 r. największą pozycję pasywów stanowiły zobowiązania w walucie krajowej.

Zwiększenie udziału w strukturze pasywów dotyczyło następujących pozycji:

- zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej (pozycja 2) – o 7,8 pkt proc., z 32,2% do 40,0%,
- zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych (pozycja 7) – o 1,7 pkt proc., z 3,3% do 5,0%,
- różnice z wyceny (pozycja 12) – o 1,3 pkt proc., z 5,8% do 7,1%,
- wynik finansowy (pozycja 14) – o 1,2 pkt proc., z -3,0% do -1,8% (w 2010 r. NBP osiągnął zysk).

Udziały następujących pozycji w sumie bilansowej w 2010 r. zmniejszyły się w porównaniu z 2009 r.:

- pieniądź w obiegu (pozycja 1) – o 4,2 pkt proc., z 41,1% do 36,9%,
- zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych (pozycja 6) – o 2,8 pkt proc., z 5,5% do 2,7%,
- fundusze i rezerwy (pozycja 13) – o 2,2 pkt proc., z 7,3% do 5,1%,
- zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej (pozycja 4) – o 2,1 pkt proc., z 4,6% do 2,5%,
- zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej (pozycja 5) – o 0,4 pkt proc., z 0,6% do 0,2%,
- zobowiązania wobec MFW (pozycja 8) – o 0,2 pkt proc., z 2,4% do 2,2%,
- rezerwy na przyszłe zobowiązania (pozycja 11) – o 0,1 pkt proc., z 0,1% do 0,0%.

Udziały pozostałych pozycji pasywów w sumie bilansowej w 2010 r. nie zmieniły się w porównaniu z 2009 r.

15.2.7.2.1. Pieniądź w obiegu

Stan pieniądza w obiegu na 31 grudnia 2010 r. wyniósł 103 064 357,1 tys. zł i w porównaniu z końcem 2009 r. zwiększył się o 2 719 548,3 tys. zł (2,7%). Średni poziom pieniądza w obiegu w ciągu 2010 r. wyniósł 101 164,5 mln zł.

Tabela 23
Pieniądź w obiegu

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010	
	w tys. zł			w %
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100
1. Pieniądź w obiegu	100 344 808,8	103 064 357,1	2 719 548,3	2,7

Źródło: dane NBP.

15.2.7.2.2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej

Pozycja obejmuje zobowiązania z tytułu operacji polityki pieniężnej, w tym głównie:

- salda na rachunkach bieżących banków krajowych (w tym na rachunkach rezerw obowiązkowych),
- zobowiązania z tytułu emisji bonów pieniężnych NBP (wykazywane w pozycji „Inne operacje polityki pieniężnej”).

W 2010 r. emisja bonów pieniężnych NBP była głównym instrumentem w ramach operacji otwartego rynku, wykorzystywanym w celu kształtowania rynkowych stóp procentowych.

Tabela 24**Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej**

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana		Struktura	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009– 31.12.2010		31.12.2009	31.12.2010
	w tys. zł			w %		
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100	6	7
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	78 536 967,1	111 703 477,5	33 166 510,4	42,2	100,0	100,0
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	36 223 474,3	36 562 970,1	339 495,8	0,9	46,1	32,7
2.2. Depozyty na koniec dnia	1 329 072,8	500 827,4	-828 245,4	-62,3	1,7	0,5
2.3. Depozyty o stałym oprocentowaniu	0,0	0,0	0,0	–	0,0	0,0
2.4. Inne operacje polityki pieniężnej	40 984 420,0	74 639 680,0	33 655 260,0	82,1	52,2	66,8

Źródło: dane NBP.

15.2.7.2.3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej

Pozycję stanowi głównie stan rozrachunków w krajowym systemie płatniczym KIR, który wynika z nierozliczonych przez KIR SA w dniu 31 grudnia 2010 r. zleceń płatniczych klientów NBP.

Tabela 25**Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej**

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010	
	w tys. zł			w %
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	57 511,2	71 135,0	13 623,8	23,7

Źródło: dane NBP.

15.2.7.2.4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej

Na pozycję składają się przede wszystkim zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych (w tym państwowych funduszy celowych i funduszy ubezpieczeń społecznych). Zobowiązania te obejmują głównie rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walucie krajowej prowadzone przez NBP. W analizowanym okresie nastąpił spadek omawianej pozycji. Wynikał on głównie ze zmniejszenia stanu środków na rachunkach bieżących oraz rachunkach lokat terminowych budżetu państwa przy jednoczesnym wzroście stanu środków na jego rachunkach pomocniczych.

Tabela 26
Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana		Struktura	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010		31.12.2009	31.12.2010
	w tys. zł			w %		
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100	6	7
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	11 131 978,4	6 961 633,8	-4 170 344,6	-37,5	100,0	100,0
4.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego	11 114 582,7	6 938 331,2	-4 176 251,5	-37,6	99,8	99,7
4.2. Pozostałe zobowiązania	17 395,7	23 302,6	5 906,9	34,0	0,2	0,3

Źródło: dane NBP.

15.2.7.2.5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej

Pozycja obejmuje głównie środki na rachunkach bieżących międzynarodowych organizacji finansowych i niefinansowych oraz banków centralnych, dla których NBP prowadzi rachunki bieżące w walucie krajowej. Spadek omawianej pozycji na koniec 2010 r. w porównaniu z rokiem ubiegłym wynikał głównie ze zmniejszenia stanu środków pieniężnych na rachunkach bieżących Komisji Europejskiej i Grupy Banku Światowego.

Tabela 27
Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009 – 31.12.2010	
	w tys. zł			w %
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100
5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	1 335 084,6	471 511,8	-863 572,8	-64,7

Źródło: dane NBP.

15.2.7.2.6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych

Pozycja dotyczy głównie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bieżących w walutach obcych jednostek sektora rządowego. Spadek omawianej pozycji w analizowanym okresie wynikał głównie ze zmniejszenia środków na rachunkach bieżących budżetu państwa (w tym na rachunkach funduszy strukturalnych).

Tabela 28

Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009 – 31.12.2010	
	w tys. zł			w %
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	13 400 160,5	7 480 666,7	-5 919 493,8	-44,2

Źródło: dane NBP.

15.2.7.2.7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych

Głównym składnikiem zobowiązań wobec nierezydentów w walutach obcych są lokaty terminowe w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych zawierane z zagranicznymi instytucjami finansowymi.

Tabela 29

Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009 – 31.12.2010	
	w tys. zł			w %
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100
7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	8 145 431,9	13 982 819,8	5 837 387,9	71,7

Źródło: dane NBP.

15.2.7.2.8. Zobowiązania wobec MFW

Pozycja zobowiązania wobec MFW obejmuje zobowiązania z tytułu alokacji SDR. Alokacja SDR została przeprowadzona w drugiej połowie 2009 r. Rzeczpospolita Polska w ramach tzw. alokacji ogólnej i specjalnej otrzymała łącznie 1 304 639,7 tys. SDR. Zwiększenie omawianej pozycji w ujęciu złotowym na koniec 2010 r. w porównaniu z poprzednim rokiem wynika ze wzrostu poziomu naliczonych odsetek oraz zmian kursu średniego SDR.

Tabela 30

Zobowiązania wobec MFW

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009 – 31.12.2010	
	w tys. zł			w %
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100
8. Zobowiązania wobec MFW	5 841 288,9	5 995 355,5	154 066,6	2,6

Źródło: dane NBP.

15.2.7.2.9. Pozostałe pasywa

Pozycja obejmuje głównie bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i rozliczenia międzyokresowe przychodów.

Niewielkie zmniejszenie pozostałych pasywów wynika przede wszystkim ze spadku zobowiązań z tytułu operacji finansowych w walucie krajowej, dotyczących głównie zakupu

banknotów, metali szlachetnych (srebra) oraz monet (pozycja 10.3) i biernych rozliczeń międzykresowych kosztów (pozycja 10.2) przy jednoczesnym wzroście różnic z wyceny instrumentów pozabilansowych (pozycja 10.1).

Tabela 31
Pozostałe pasywa

Wyszczególnienie		Stan na:		Zmiana		Struktura	
		31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010		31.12.2009	31.12.2010
		w tys. zł			w %		
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100	6	7	
10.	Pozostałe pasywa	303 421,9	299 341,2	-4 080,7	-1,3	100,0	100,0
10.1.	Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	518,2	44 199,7	43 681,5	8 429,5	0,2	14,8
10.2.	Rozliczenia międzykresowe	218 237,9	204 510,8	-13 727,1	-6,3	71,9	68,3
10.3.	Inne	84 665,8	50 630,7	-34 035,1	-40,2	27,9	16,9

Źródło: dane NBP.

15.2.7.2.10. Rezerwy na przyszłe zobowiązania

Głównym składnikiem omawianej pozycji pasywów są rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników. Na dzień 31 grudnia 2010 r. obejmowały one w szczególności rezerwy na zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, odpraw rentowych, nagród jubileuszowych oraz rezerwy z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych. Zmniejszenie omawianej pozycji w 2010 r. wynikało głównie z wykorzystania wspomnianych rezerw, a także wykorzystania i rozwiązania rezerwy na ustawowe odprawy pieniężne oraz rezerwy na dodatkowe świadczenia pieniężne dla pracowników zwalnianych w ramach optymalizacji zatrudnienia.

Tabela 32
Rezerwy na przyszłe zobowiązania

Wyszczególnienie		Stan na:		Zmiana	
		31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010	
		w tys. zł			w %
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100	
11.	Rezerwy na przyszłe zobowiązania	112 545,1	99 659,9	-12 885,2	-11,4

Źródło: dane NBP.

15.2.7.2.11. Różnice z wyceny

Głównym składnikiem powyższej pozycji są dodatnie różnice z wyceny kursowej aktywów, zobowiązań i instrumentów pozabilansowych w walutach obcych. Ponadto pozycja obejmuje rachunek rewaluacyjny złota oraz dodatnie różnice z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych. Zwiększenie tej pozycji wynikało głównie ze wzrostu cen złota oraz deprecjacji złotego w stosunku do dolara australijskiego i dolara amerykańskiego (liczonych rok do roku).

Tabela 33
Różnice z wyceny

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010	
	w tys. zł			%
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100
12. Różnice z wyceny	14 215 672,2	19 830 056,2	5 614 384,0	39,5

Źródło: dane NBP.

15.2.7.2.12. Fundusze i rezerwy

Pozycja obejmuje fundusz statutowy, fundusz rezerwowy oraz rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, utworzoną zgodnie z uchwałą nr 12/2010. Spadek omawianej pozycji w analizowanym okresie wynikał z aktualizacji wysokości rezerwy (w kwocie 3 791 078,8 tys. zł) przy jednoczesnym zwiększeniu funduszu rezerwowego w wyniku dokonania odpisu z zysku za 2009 r. (w kwocie 208 277,7 tys. zł).

Tabela 34
Fundusze i rezerwy

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010	
	w tys. zł			w %
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100
13. Fundusze i rezerwy	17 891 964,4	14 309 163,3	-3 582 801,1	-20,0

Źródło: dane NBP.

15.2.7.2.13. Wynik finansowy

Na pozycję składa się niepokryta strata z lat ubiegłych w wysokości 11 457 911,7 tys. zł oraz wynik finansowy roku bieżącego w kwocie 6 529 118,7 tys. zł.

Tabela 35
Wynik finansowy

Wyszczególnienie	Stan na:			Zmiana	Struktura	
	31.12.2009	31.12.2010		31.12.2009–31.12.2010	31.12.2009	31.12.2010
	w tys. zł			w %		
1	2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100	6	7
14. Wynik finansowy	-7 292 357,3	-4 928 793,0	2 363 564,3	-32,4	100,0	100,0
14.1. Wynik finansowy roku bieżącego	4 165 554,4	6 529 118,7	2 363 564,3	56,7	-57,1	-132,5
14.2. Strata z lat ubiegłych	-11 457 911,7	-11 457 911,7	0,0	0,0	157,1	232,5

Źródło: dane NBP.

15.2.7.3. Pozycje pozabilansowe

Najważniejszym składnikiem pozycji pozabilansowych są należności i zobowiązania, w walutach obcych i w walucie krajowej.

Tabela 36

Pozycje pozabilansowe – należności i zobowiązania wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych

Wyszczególnienie		Stan na:		Zmiana		
		31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010		
		w tys. zł				w %
1		2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100	
	Pozycje pozabilansowe Należności i zobowiązania wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych					
1.	Należności w walutach obcych wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych	45 268,0	1 220 969,7	1 175 701,7	2 597,2	
2.	Zobowiązania w walutach obcych wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych	44 122,9	1 813 568,1	1 769 445,2	4 010,3	
3.	Należności w walucie krajowej wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych	0,0	595 560,0	595 560,0	–	
4.	Zobowiązania w walucie krajowej wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych	1 145,1	2 961,6	1 816,5	158,6	

Źródło: dane NBP.

Salda na 31 grudnia 2009 r. i 31 grudnia 2010 r. dotyczyły wyłącznie transakcji bieżących⁸². Wzrost wartości poszczególnych pozycji wynika z zawartych przez NBP pod koniec roku transakcji bieżących w ramach zarządzania rezerwami walutowymi oraz transakcji z klientami banku.

Ponadto w ewidencji pozabilansowej ujmowana jest wartość otrzymanych przez NBP zabezpieczeń (na 31 grudnia 2010 r. nie wystąpiły pozycje pozabilansowe dotyczące zabezpieczeń udzielonych), kwota dochodzonych przez NBP należności warunkowych oraz przyjęte do inkasa wartości dewizowe.

Tabela 37

Pozostałe pozycje w ewidencji pozabilansowej

Wyszczególnienie		Stan na:		Zmiana		
		31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009–31.12.2010		
		w tys. zł				w %
1		2	3	4 = 3 – 2	5 = 4/2*100	
	Pozostałe pozycje w ewidencji pozabilansowej					
1.	Zabezpieczenia otrzymane	15 785,6	18 413,3	2 627,7	16,6	
2.	Należności warunkowe	269,0	271,2	2,2	0,8	
3.	Wartości dewizowe przyjęte do inkasa	0,3	0,0	-0,3	-100,0	

Źródło: dane NBP.

Odsetki od Banku Handlowo-Kredytowego SA w likwidacji naliczone po dniu postawienia banku w stan likwidacji (od 1 kwietnia 1992 r.) wynoszą 1 183 103,7 tys. zł i ich stan nie zmienił się w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym.

15.2.8. Zmiany w pozycjach rachunku zysków i strat NBP

Podstawowymi elementami wyniku finansowego NBP są:

- o wynik z działalności inwestycyjnej rezerwami walutowymi, na który mają wpływ:

⁸² W trakcie roku obrotowego NBP zawierał również transakcje terminowe walutowe (forward), które rozliczono przed dniem bilansowym.

- poziom rezerw walutowych (w 2010 r. NBP odnotował w ujęciu średniorocznym 34-procentowy wzrost poziomu rezerw walutowych generujących przychody i koszty: z 42 925,4 mln euro do 57 501,7 mln euro, to jest o 14 576,3 mln euro),
- struktura inwestycyjna i walutowa rezerw walutowych, zależna od benchmarku strategicznego i polityki inwestycyjnej,
- zmiany oprocentowania i cen instrumentów inwestycyjnych,
- zmiany kursów walutowych;
- wynik prowadzonej przez NBP polityki pieniężnej, obejmujący głównie koszty emisji bonów pieniężnych; ponadto w 2010 r. NBP przeprowadzał operacje dostrajające typu *repo*;
- koszty działania NBP, na które składają się przede wszystkim koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia, koszty administracyjne oraz koszty emisji znaków pieniężnych.

Tabela 38
Rachunek zysków i strat NBP w latach 2009–2010

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana	
	2009	2010	w tys. zł	
	2	3	4 = 3 - 2	5 = 4/2*100
1	2	3	4 = 3 - 2	5 = 4/2*100
Wynik finansowy	4 165 554,4	6 529 118,7	2 363 564,3	56,7
1. Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii	2 989 740,8	517 233,1	-2 472 507,7	-82,7
1.1. Przychody z tytułu odsetek, dyskonta, premii	6 675 900,8	6 197 387,4	-478 513,4	-7,2
1.2. Koszty z tytułu odsetek, dyskonta, premii	3 686 160,0	5 680 154,3	1 993 994,3	54,1
2. Wynik z operacji finansowych	2 321 140,5	6 982 656,6	4 661 516,1	200,8
2.1. Przychody z operacji finansowych	18 117 051,9	6 772 009,6	-11 345 042,3	-62,6
2.2. Koszty operacji finansowych	980 316,8	2 114 850,7	1 134 533,9	115,7
2.3. Koszty niezrealizowane	563 281,0	1 465 581,1	902 300,1	160,2
2.4. Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	16,7	3 791 078,8	3 791 062,1	22 700 970,7
2.5. Koszty z tytułu utworzenia rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	14 252 330,3	0,0	-14 252 330,3	-100,0
3. Wynik z tytułu opłat i prowizji	-127 532,9	-65 062,2	62 470,7	-49,0
4. Przychody z tytułu akcji i udziałów	12 309,9	27 853,2	15 543,3	126,3
5. Pozostałe przychody	204 996,5	151 589,9	-53 406,6	-26,1
6. Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	413 695,3	411 819,5	-1 875,8	-0,5
7. Koszty administracyjne	266 530,3	256 691,7	-9 838,6	-3,7
8. Koszty amortyzacji	88 575,2	81 312,3	-7 262,9	-8,2
9. Koszty emisji znaków pieniężnych	429 360,9	308 249,2	-121 111,7	-28,2
10. Pozostałe koszty	36 938,7	27 079,2	-9 859,5	-26,7

Źródło: dane NBP.

W 2010 r. NBP osiągnął zysk w wysokości 6 529 118,7 tys. zł. Był on głównie rezultatem dodatniego wyniku z operacji finansowych, a w szczególności zrealizowanych przez NBP przychodów z transakcji rezerwami dewizowymi (dodatnie zrealizowane różnice kursowe

i cenowe) oraz przychodów z tytułu rozwiązania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych.

Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii za 2010 r. wyniósł 517 233,1 tys. zł i uległ zmniejszeniu o 2 472 507,7 tys. zł (82,7%) w porównaniu z 2009 r. Było to rezultatem wzrostu kosztów o 1 993 994,3 tys. zł (54,1%), któremu towarzyszył spadek przychodów o 478 513,4 tys. zł (7,2%).

Na wzrost kosztów z tytułu odsetek, dyskonta i premii wpłynęło głównie zwiększenie kosztów związanych z papierami wartościowymi (łącznie o 2 100 576,5 tys. zł, to jest o 81,5%), zarówno emitowanymi przez NBP, jak i utrzymywanymi w zasobie, tj.:

- wzrost o 1 480 973,7 tys. zł (125,5%) kosztów dyskonta od bonów pieniężnych NBP, wynikający ze wzrostu emisji bonów pieniężnych NBP w ramach operacji otwartego rynku, absorbujących nadpłynność sektora bankowego,
- wzrost o 645 596,1 tys. zł (47,1%) kosztów premii od zagranicznych papierów wartościowych, głównie na skutek wyższego udziału papierów wartościowych rozliczanych z premią w zasobie oprocentowanych papierów wartościowych nabywanych przez NBP w warunkach wzrostu poziomu rezerw walutowych oraz spadku rentowności papierów wartościowych.

Jednocześnie w 2010 r. o 91 456,6 tys. zł (8,5%) zmniejszyły się koszty z tytułu odsetek od rachunków prowadzonych przez NBP. Na kwotę tę miały wpływ:

- niższe koszty odsetek od rachunków prowadzonych w walucie krajowej – spadek o 132 233,7 tys. zł (13,5%), głównie w wyniku niższego oprocentowania środków utrzymywanych na tych rachunkach, przede wszystkim na rachunkach rezerwy obowiązkowej,
- wyższe koszty odsetek od rachunków prowadzonych w walutach obcych – wzrost o 40 777,1 tys. zł (41,9%), co było przede wszystkim rezultatem wyższego zaangażowania kwotowego w jednoczesne transakcje z otrzymanym i udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych, przy jednoczesnym obniżeniu kosztów odsetkowych od lokat terminowych oraz rachunków bieżących i pomocniczych prowadzonych w walutach obcych.

Zmniejszenie przychodów z tytułu odsetek, dyskonta i premii było głównie wynikiem:

- zmniejszenia o 303 580,7 tys. zł (5,3%) przychodów z tytułu odsetek i dyskonta od zagranicznych papierów wartościowych, które wynikało głównie ze spadku średniej stopy zwrotu niektórych portfeli dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych utrzymywanych przez NBP oraz spadku średniorocznych kursów złotego do walut obcych;
- obniżenia o 143 620,7 tys. zł (18,3%) przychodów od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych, na które złożyły się głównie:
 - spadek o 316 260,6 tys. zł (61,7%) przychodów z lokat (pożyczek udzielonych) z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej,
 - wzrost o 109 611,4 tys. zł (58,9%) przychodów z odsetek od lokat terminowych, na co wpłynęło zwiększenie średniorocznego oprocentowania transakcji lokacyjnych, przy wzroście poziomu rezerw walutowych,

- wzrost o 67 597,6 tys. zł (99,8%) przychodów z lokat (pożyczek udzielonych) z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych w walutach obcych, przede wszystkim w związku z wyższym zaangażowaniem w jednoczesne transakcje z otrzymanym i udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych oraz wzrostem średniej stopy zwrotu z lokat denominowanych w AUD.

Wynik z operacji finansowych za 2010 r. wyniósł 6 982 656,6 tys. zł i był wyższy o 4 661 516,1 tys. zł (200,8%) w porównaniu z poprzednim rokiem. Na jego wartość wpływ miały głównie:

- dodatni wynik ze zrealizowanych różnic kursowych i cenowych w wysokości 4 657 152,7 tys. zł, niższy o 12 479 584,4 tys. zł w porównaniu z 2009 r.,
- koszty niezrealizowane w wysokości 1 465 581,1 tys. zł (w tym koszty niezrealizowane z wyceny kursowej aktywów i zobowiązań w walutach obcych – 990 173,8 tys. zł i koszty niezrealizowane z wyceny cenowej – 475 407,3 tys. zł), wyższe o 902 300,1 tys. zł w porównaniu z 2009 r.,
- przychody z tytułu aktualizacji wysokości rezerwy na ryzyko kursowe w kwocie 3 791 078,8 tys. zł (w 2009 r. NBP poniósł koszty z tytułu utworzenia rezerwy na ryzyko kursowe w wysokości 14 252 330,3 tys. zł).

W 2010 r. NBP poniósł stratę z tytułu opłat i prowizji w wysokości 65 062,2 tys. zł, niższą o 62 470,7 tys. zł (49,0%) w porównaniu z rokiem poprzednim. Zmniejszenie straty związane było głównie z mniejszymi kosztami przypadającymi na 2010 r., poniesionymi przez NBP z tytułu opłaty za Elastyczną Linie Kredytową, przyznaną Polsce przez MFW w 2009 r.

Przychody z tytułu akcji i udziałów za 2010 r. wyniosły 27 853,2 tys. zł i były wyższe o 15 543,3 tys. zł (126,3%) niż w poprzednim roku. Zmiana wynikała głównie ze wzrostu wpływów z tytułu dywidendy od posiadanych przez NBP akcji Banku Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei.

Pozostałe przychody ukształtowały się na poziomie 151 589,9 tys. zł, niższym o 53 406,6 tys. zł (26,1%) od przychodów w 2009 r. Źródłem tego spadku było głównie obniżenie przychodów ze sprzedaży banknotów i monet kolekcjonerskich.

Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia za 2010 r. wyniosły 411 819,5 tys. zł i były niższe o 1 875,8 tys. zł (0,5%) w porównaniu z poprzednim rokiem. Na zmianę wpłynął przede wszystkim spadek kosztów utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników (z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych oraz niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych), któremu towarzyszył wzrost kosztów wynagrodzeń osobowych, zgodnie z przyjętą polityką kadrowo-płacową.

Koszty administracyjne za 2010 r. wyniosły 256 691,7 tys. zł i były niższe o 9 838,6 tys. zł (3,7%) niż w poprzednim roku. Zmianę spowodował przede wszystkim spadek kosztów świadczeń na rzecz pracowników, kosztów usług obcych, kosztów podróży służbowych oraz kosztów związanych z działalnością edukacyjną.

Koszty amortyzacji za 2010 r. wyniosły 81 312,3 tys. zł i były niższe w stosunku do poprzedniego roku o 7 262,9 tys. zł (8,2%). Spadek kosztów dotyczył zarówno amortyzacji środków trwałych, jak też wartości niematerialnych i prawnych.

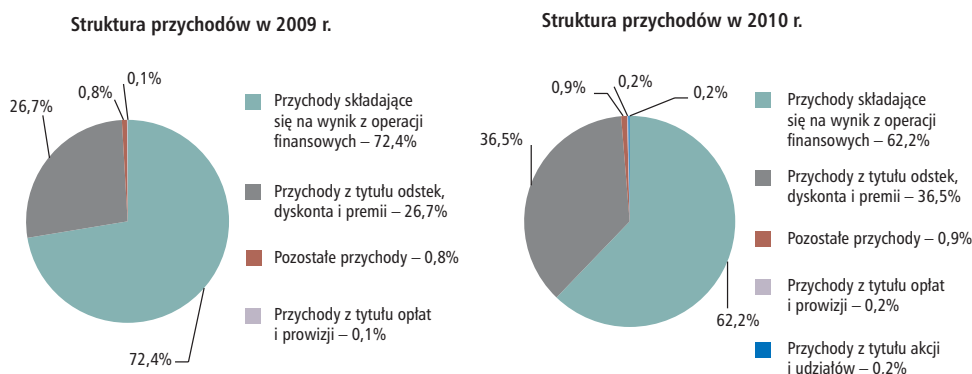
Koszty emisji znaków pieniężnych za 2010 r. wyniosły 308 249,2 tys. zł i były niższe niż w poprzednim roku o 121 111,7 tys. zł (28,2%). Spadek kosztów był związany ze zmniejszeniem przez NBP zamówień na dostawę znaków pieniężnych, co było z kolei rezultatem prognozy mniejszego przyrostu pieniądza gotówkowego w obiegu oraz racjonalizacji posiadanych zapasów banknotów i monet.

Pozostałe koszty za okres 2010 r. wyniosły 27 079,2 tys. zł i były niższe o 9 859,5 tys. zł (26,7%) w porównaniu z poprzednim rokiem. Spadek kosztów wiązał się przede wszystkim z obniżeniem pozostałych kosztów operacyjnych, a w szczególności zaliczanej w ciężar kosztów – w momencie sprzedaży – wartości nominalnej monet i banknotów kolekcjonerskich, przy jednoczesnym wzroście odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów.

Zmiany struktury przychodów NBP w 2009 i 2010 r. obrazuje wykres 25.

Wykres 25

Zmiany struktury przychodów NBP w 2009 i 2010 r.

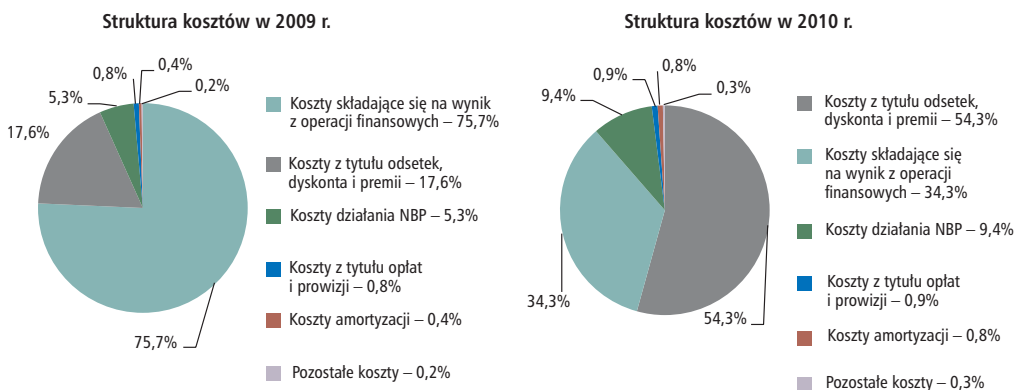

Zarówno w 2009 r., jak i w 2010 r. największy udział w przychodach miały przychody składające się na wynik z operacji finansowych oraz przychody z tytułu odsetek, dyskonta i premii, które łącznie stanowiły, odpowiednio, 99,1% oraz 98,7% przychodów ogółem. Spadkowi udziału przychodów z operacji finansowych w 2010 r. o 10,2 pkt proc. w porównaniu z rokiem ubiegłym (z 72,4% w 2009 r. do 62,2% w 2010 r.) towarzyszył wzrost udziału przychodów z tytułu odsetek, dyskonta i premii o 9,8 pkt proc. (z 26,7% w 2009 r. do 36,5% w 2010 r.). Zmiana ta wiązała się z przychodami z dodatnich zrealizowanych różnic kursowych, które w 2010 r. były niższe niż w 2009 r., oraz aktualizacją kwoty rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w 2010 r., która prowadziła do powstania przychodów.

Zmiany struktury kosztów NBP w 2009 i 2010 r. prezentuje wykres 26.

Wykres 26

Zmiany struktury kosztów NBP w 2009 i 2010 r.

Zasadniczą zmianą w strukturze kosztów był spadek udziału kosztów składających się na wynik z operacji finansowych – o 41,4 pkt proc. (z 75,7% w 2009 r. do 34,3% w 2010 r.). Jednocześnie wzrósł udział kosztów z tytułu odsetek, dyskonta i premii, o 36,7 pkt proc. (z 17,6% w 2009 r. do 54,3% w 2010 r.) oraz kosztów działania NBP – o 4,1 pkt proc. (z 5,3% w 2009 r. do 9,4% w 2010 r.). Zmiana struktury kosztów wiązała się przede wszystkim z kosztami utworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1

PKB i popyt finalny

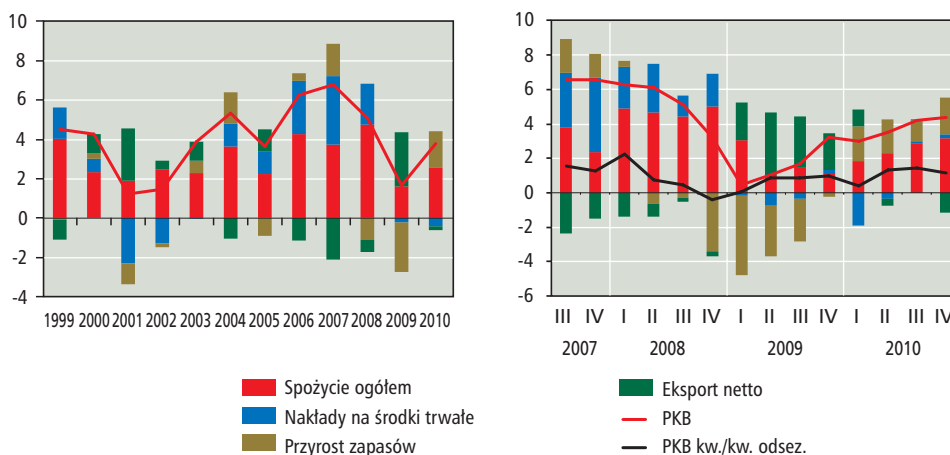
W 2010 r. PKB wzrósł znacząco w ujęciu realnym (o 3,8% wobec wzrostu o 1,7% w roku poprzednim), a popyt krajowy zwiększył się o 4,3% (wobec spadku o 1% w poprzednim roku)⁸³. Na wyższą dynamikę popytu krajowego złożył się wzrost dynamiki spożycia ogółem (z 2% w 2009 r. do 3,4% w 2010 r.) oraz wzrost akumulacji brutto (o 8,2% wobec spadku o 11,4% w 2009 r.). Na wzrost dynamiki spożycia ogółem złożył się wzrost dynamiki spożycia indywidualnego (z 2,1% w 2009 r. do 3,2% w 2010 r.) i spożycia publicznego (z 2,0% w 2009 r. do 4,0% w 2010 r.). Wzrost akumulacji w 2010 r. był związany z odbudową zapasów (wkład zmiany stanu zapasów do wzrostu wyniósł 1,9 pkt proc. w 2010 r. wobec -2,5 pkt proc. w 2009 r.), natomiast inwestycje ponownie nieznacznie się obniżyły (o 1,2% wobec spadku o 1,1% w 2009 r.). Wzrost importu był w 2010 r. nieco szybszy niż wzrost eksportu, co spowodowało, że wkład eksportu netto do wzrostu PKB stał się ujemny (wyniósł -0,5 pkt proc., a w 2009 r. 2,8 pkt proc.).

Dynamika wartości dodanej brutto w 2010 r. wyniosła 3,4% wobec 1,8% rok wcześniej⁸⁴. Wzrost dynamiki wartości dodanej brutto w 2010 r. był efektem silnego wzrostu wartości dodanej w przemyśle (o 9,2% wobec spadku o 0,3% w 2009 r.) oraz pewnego przyspieszenia wzrostu wartości dodanej w usługach rynkowych (1,5% w 2010 r. wobec 0,9% w 2009 r.). Natomiast dynamika wartości dodanej w budownictwie była niższa niż w poprzednim roku (obniżyła się z 9,9% w 2009 r. do 3,8% w 2010 r.).

Dynamika spożycia indywidualnego w 2010 r. wyniosła 3,2% r/r wobec 2,1% r/r rok wcześniej. Na szybszy wzrost popytu konsumpcyjnego wpłynęło względnie wysokie tempo wzrostu dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych (około 4% w cenach stałych). Stopa oszczędności finansowych gospodarstw domowych obniżyła się z 3,8% w 2009 r. do 3,1% w 2010 r.⁸⁵

Wykres 27

Udziały składników popytu finalnego we wzroście PKB

Źródło: obliczenia NBP na podstawie danych GUS.

⁸³ Wszystkie zawarte w tekście niniejszego załącznika dane liczbowe dotyczące procentowych zmian zmiennych ekonomicznych odnoszą się do dynamik rocznych.

⁸⁴ Produkt krajowy brutto jest równy wartości dodanej brutto, powiększonej o saldo podatków od produktów (w tym ceł importowych) i dotacji do produktów.

⁸⁵ Stopa oszczędności finansowych gospodarstw domowych jest to stosunek wierzytelności netto do dochodów do dyspozycji brutto.

Tabela 39
PKB i popyt krajowy w latach 2002–2010

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dynamika PKB i jego składowych w cenach stałych (w %)									
PKB	1,4	3,9	5,3	3,6	6,2	6,8	5,1	1,7	3,8
Popyt krajowy	1,0	2,8	6,2	2,5	7,3	8,7	5,6	-1,0	4,3
Spożycie	3,0	2,7	4,3	2,7	5,2	4,6	6,1	2,0	3,4
Spożycie indywidualne	3,4	2,1	4,7	2,1	5,0	4,9	5,7	2,1	3,2
Akumulacja	-7,2	3,3	14,7	1,4	16,1	24,3	4,0	-11,4	8,2
Nakłady brutto na środki trwałe	-6,3	-0,1	6,4	6,5	14,9	17,6	9,6	-1,1	-1,2
Eksport	4,8	14,2	14,0	8,0	14,6	9,1	7,1	-6,8	10,1
Import	2,8	9,6	15,8	4,7	17,3	13,7	8,0	-12,4	11,5
Udział eksportu netto we wzroście PKB (w pkt proc.)	0,5	1,0	-1,0	1,1	-1,1	-2,1	-0,6	2,8	-0,5
Struktura PKB w cenach bieżących (w %)									
PKB	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Popyt krajowy	103,5	102,7	102,4	100,7	101,8	102,9	104,0	99,9	100,8
Spożycie	84,8	83,9	82,3	81,5	80,8	78,4	80,1	79,5	80,0
Spożycie indywidualne	65,9	64,8	63,7	62,5	61,6	59,6	60,7	60,2	60,5
Akumulacja	18,6	18,7	20,1	19,3	21,1	24,4	23,9	20,4	20,7
Nakłady brutto na środki trwałe	18,7	18,2	18,1	18,2	19,7	21,6	22,3	21,2	19,6
Eksport	28,6	33,3	37,5	37,1	40,4	40,8	39,9	39,5	41,4
Import	32,1	36,0	39,8	37,8	42,2	43,6	43,9	39,4	42,1
Eksport netto	-3,5	-2,7	-2,4	-0,7	-1,8	-2,9	-4,0	0,1	-0,8

Źródło: obliczenia NBP na podstawie danych GUS.

W 2010 r. dynamika nakładów brutto na środki trwałe wyniosła -1,2% r/r wobec -1,1% r/r rok wcześniej. Do zmniejszenia się nakładów inwestycyjnych brutto przyczynił się spadek inwestycji w sektorze przedsiębiorstw, który wynikał ze spowolnienia wzrostu gospodarczego w następstwie kryzysu na międzynarodowych rynkach finansowych i światowej recesji. Przedsiębiorstwa ograniczały nakłady inwestycyjne, mimo dobrych wyników finansowych w 2010 r. Jednocześnie obniżyły się inwestycje mieszkaniowe gospodarstw domowych. Spadek inwestycji w gospodarce był jednak łagodzony przez wzrost nakładów inwestycyjnych w sektorze publicznym.

Po spadku w 2009 w 2010 r. nastąpiło silne ożywienie obrotów handlowych z zagranicą. Znacznie wzrosły zarówno import, jak i eksport Polski. Nieco szybszy wzrost importu niż eksportu przełożył się jednak na ujemny wkład eksportu netto do wzrostu PKB (-0,5 pkt proc.).

Załącznik 2

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych

W 2010 r. średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych obniżył się po dwóch latach utrzymywania się wyraźnie powyżej celu inflacyjnego NBP i wyniósł 2,6%, tj. był zbliżony do celu inflacyjnego określonego na poziomie 2,5%.

We wszystkich miesiącach roczny wskaźnik CPI utrzymywał się wewnątrz przedziału odchyłeń od celu inflacyjnego (1,5–3,5%). Do sierpnia wskaźnik ten obniżał się (z 3,5% w styczniu do 2,0%), a następnie stopniowo wzrastał i w grudniu wyniósł 3,1%. Wskaźnik inflacji bazowej po wyłączeniu cen żywności i energii po stopniowym spadku w pierwszej połowie roku w okresie lipiec – listopad 2010 r. ustabilizował się na poziomie 1,2%, a na koniec roku wzrósł do 1,6%. W pierwszych miesiącach ub.r. miał także miejsce spadek dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych. Od czerwca do października 2010 r. roczne tempo wzrostu tych cen zwiększało się jednak i do końca roku, mimo pewnego spadku w ostatnich miesiącach ub.r., utrzymało się na podwyższonym poziomie. Jednocześnie w 2010 r. na stosunkowo wysokim poziomie kształtowała się dynamika cen energii.

Obserwowany w drugiej połowie 2010 r. wzrost wskaźnika inflacji wynikał przede wszystkim z rosnącej dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz energii. Przyczyną wzrostu tych cen były niekorzystne warunki agrometeorologiczne oraz rosnące ceny surowców rolnych i energetycznych na rynkach światowych, tj. czynniki pozostające poza wpływem krajowej polityki pieniężnej.

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych

Do maja 2010 r. roczna dynamika cen żywności i napojów bezalkoholowych stopniowo się obniżala (z 3,0% w styczniu do 0,6%), co było związane z poprawiającą się sytuacją podażową na rynku wieprzowiny i korzystnymi warunkami podażowymi na pozostałych rynkach. Spadek ten był także związany z wystąpieniem ujemnego efektu bazy wynikającego ze znacznego wzrostu cen żywności i napojów w analogicznym okresie 2009 r. Wzrost rocznej dynamiki cen żywności w kolejnych miesiącach wynikał z niekorzystnego wpływu złych warunków agrometeorologicznych w Polsce na podaź owoców, warzyw i zbóż, a także z silnego wzrostu cen surowców rolnych na rynkach światowych.

Ceny energii

Roczna dynamika cen energii obniżyła się z 8,9% w styczniu ub.r. do 4,6% w lipcu i sierpniu, a następnie – począwszy od września – stopniowo rosła, do 7,9% w grudniu. Złożył się na to przede wszystkim spadek (z 22,3% w styczniu do 5,8% w lipcu), a następnie wzrost (do 14,4% w grudniu) rocznej dynamiki cen paliw do prywatnych środków transportu. Obniżanie się rocznej dynamiki cen paliw w połowie roku wynikało z ujemnego efektu bazy związanego z silnym wzrostem tych cen w analogicznym okresie ub.r. Natomiast wzrost cen paliw w ostatnich miesiącach ub.r. był efektem wzrostu cen ropy naftowej na światowych rynkach.

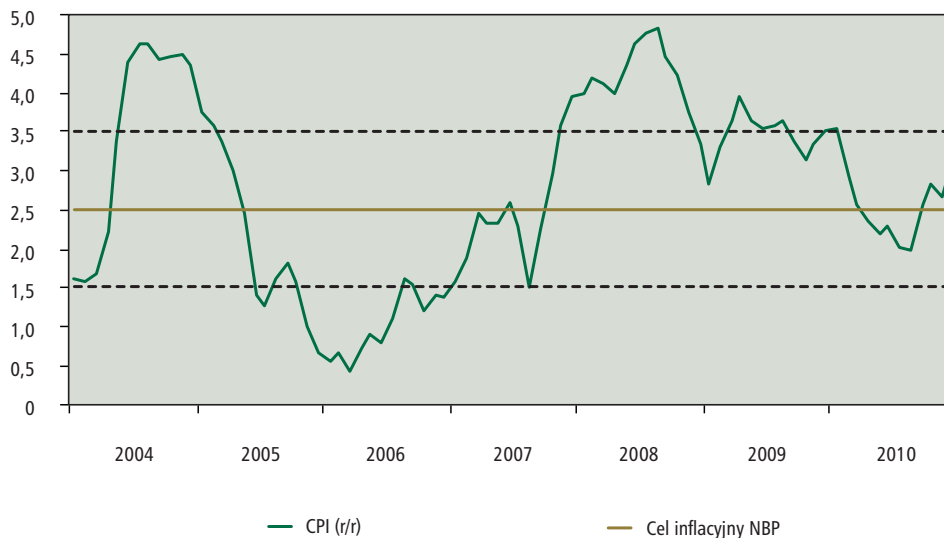
Od marca 2010 r. stopniowo rosła dynamika cen nośników energii, do czego przyczynił się dodatni efekt bazy związany ze spadkiem tych cen w analogicznym okresie 2009 r., w tym z obniżką cen gazu ziemnego dla gospodarstw domowych w czerwcu 2009 r., a także podwyżki tych cen w czerwcu i październiku 2010 r. Jednocześnie w drugiej połowie roku zaczęły stopniowo rosnąć ceny opału (głównie węgla).

Inflacja po wyłączeniu cen żywności i energii (inflacja bazowa)

Roczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych po wyłączeniu cen żywności i energii stopniowo obniżała się do lipca, po czym ustabilizowała się na poziomie 1,2%, a w grudniu 2010 r. wzrosła do 1,6%. Wyraźnie zmniejszyła się w tym okresie zarówno dynamika cen towarów, jak i usług. Wśród towarów najsilniej spadała dynamika cen towarów akcyzowych, co było skutkiem ujemnego efektu bazy związanego ze znaczącym wzrostem tych cen w 2009 r., spowodowanym zmianami przepisów akcyzowych oraz podwyżkami akcyzy na te towary⁸⁶. Na obniżenie dynamiki cen towarów miała również wpływ zmniejszająca się dynamika cen środków transportu (samochodów osobowych). Do obniżenia się dynamiki cen usług w pierwszej połowie roku przyczynił się przede wszystkim spadek dynamiki cen usług związanych z utrzymaniem mieszkania. W 2010 r. obniżała się również wyraźnie dynamika cen usług w kategorii *restauracje i hotele* oraz usług związanych z rekreacją i kulturą. Wzrost rocznego wskaźnika cen usług, a w konsekwencji także wskaźnika inflacji bazowej po wyłączeniu cen żywności i energii, w grudniu 2010 r. był natomiast związany głównie z dodatnim efektem bazy wynikającym z silnego spadku cen usług internetowych w analogicznym miesiącu poprzedniego roku.

Wykres 28

Roczne tempo zmian cen towarów i usług konsumpcyjnych na tle celu inflacyjnego

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

⁸⁶W 2009 r. została wprowadzona wyższa akcyza na napoje alkoholowe oraz wyroby tytoniowe. Jednocześnie od lipca 2009 r. weszły w życie nowe przepisy w zakresie podatku akcyzowego, na mocy których zostały wycofane z obrotu wyroby tytoniowe opatrzone znakami akcyzowymi z wcześniejszych lat. Wyroby tytoniowe, które znajdowały się w legalnym obrocie, od lipca 2009 r. musiały zostać opatrzone znakami akcyzy z 2009 r., a w konsekwencji opodatkowane według wyższej stawki podatku. Podwyżki akcyzy na wyroby tytoniowe wynikały z dostosowania przepisów krajowych do minimalnej stawki akcyzy dozwolonej w UE.

Tabela 40

Zmiany cen głównych grup towarów i usług konsumpcyjnych w latach 2009–2010

	CPI	Żywność i napoje bezalkoho- lowe	Energia	z tego:		Inflacja po wyłączeniu cen żywności i energii	z tego:			usługi	z tego:	
				nośniki energii	paliwa		towary	towary akcyzowe (alkohol, tytoń)	inne towary		koszty zwią- zane z utrzy- mianiem mieszkania, domu	inne usługi
Struktura wag koszyka CPI (w %)												
2009	100,0	24,6	15,3	11,0	4,3	60,1	32,0	5,6	26,4	28,1	6,1	22,0
2010	100,0	24,1	15,8	11,6	4,2	60,1	31,4	5,7	25,7	28,7	6,3	22,4
Zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego (w %)												
I 2009	2,8	3,1	4,9	14,8	-18,8	2,2	0,2	7,8	-1,4	4,5	8,4	3,4
II	3,3	3,4	6,9	14,4	-12,1	2,4	0,4	8,3	-1,3	4,7	8,4	3,7
III	3,6	4,8	6,3	13,9	-12,5	2,5	0,6	9,2	-1,2	4,7	8,5	3,6
IV	4,0	5,6	6,6	13,8	-11,4	2,6	1,0	9,8	-0,8	4,5	8,5	3,4
V	3,6	5,2	4,6	11,1	-11,5	2,8	1,2	10,0	-0,6	4,5	8,5	3,4
VI	3,5	4,7	5,0	10,6	-8,5	2,7	1,3	10,2	-0,5	4,3	8,3	3,2
VII	3,6	4,0	5,3	10,1	-6,0	2,9	1,8	12,1	-0,3	4,2	8,1	3,1
VIII	3,7	4,5	5,2	9,8	-6,0	2,9	1,7	10,3	-0,2	4,3	7,9	3,2
IX	3,4	3,6	5,0	8,9	-4,9	2,9	1,7	9,4	0,1	4,1	7,8	3,1
X	3,1	3,0	4,2	7,5	-4,6	2,9	1,9	8,9	0,4	4,1	7,6	3,1
XI	3,3	3,4	5,3	5,9	3,7	2,8	1,8	8,3	0,4	3,9	7,5	2,9
XII	3,5	3,4	7,4	5,8	12,3	2,6	1,8	8,0	0,5	3,4	7,4	2,2
I 2010	3,5	3,0	8,9	4,5	22,3	2,4	1,8	7,5	0,5	3,1	5,6	2,4
II	2,9	2,8	5,8	2,8	14,5	2,2	1,7	7,4	0,4	2,8	5,4	2,1
III	2,6	1,4	6,4	3,2	15,6	2,0	1,6	7,7	0,3	2,4	5,0	1,7
IV	2,4	0,7	6,8	3,2	17,0	1,9	1,4	7,2	0,2	2,3	4,8	1,6
V	2,2	0,6	6,9	3,3	16,9	1,6	1,2	7,0	-0,1	2,1	4,5	1,5
VI	2,3	2,2	5,6	4,1	9,8	1,5	1,0	6,2	-0,2	2,0	4,3	1,3
VII	2,0	2,4	4,6	4,1	5,8	1,2	0,6	3,6	-0,1	1,9	4,1	1,2
VIII	2,0	2,3	4,6	4,1	5,9	1,2	0,5	3,6	-0,2	1,9	4,0	1,3
IX	2,5	4,3	5,0	4,2	7,1	1,2	0,6	3,3	0,0	1,8	4,0	1,2
X	2,8	4,8	6,2	5,0	9,5	1,2	0,6	3,3	0,0	1,8	4,0	1,2
XI	2,7	4,3	5,7	5,2	7,2	1,2	0,6	3,8	-0,1	1,8	4,0	1,2
XII	3,1	3,9	7,9	5,5	14,4	1,6	0,8	4,1	0,0	2,4	3,9	2,0
I-XII 2009	3,5	4,1	5,5	10,4	-6,9	2,7	1,3	9,4	-0,4	4,3	8,1	3,2
I-XII 2010	2,6	2,7	6,2	4,1	11,9	1,6	1,0	5,3	0,1	2,2	4,5	1,6
Wkład do CPI (w pkt proc.)												
I 2009	2,8	0,8	0,7	1,6	-0,8	1,3	0,1	0,4	-0,4	1,3	0,5	0,8
II	3,3	0,8	1,0	1,6	-0,5	1,4	0,1	0,5	-0,3	1,3	0,5	0,8
III	3,6	1,2	1,0	1,5	-0,5	1,5	0,2	0,5	-0,3	1,3	0,5	0,8
IV	4,0	1,4	1,0	1,5	-0,5	1,6	0,3	0,5	-0,2	1,3	0,5	0,8
V	3,6	1,3	0,7	1,2	-0,5	1,6	0,4	0,5	-0,2	1,3	0,5	0,7
VI	3,5	1,2	0,8	1,2	-0,4	1,6	0,4	0,6	-0,1	1,2	0,5	0,7
VII	3,6	1,0	0,8	1,1	-0,3	1,8	0,6	0,7	-0,1	1,2	0,5	0,7
VIII	3,7	1,1	0,8	1,1	-0,3	1,8	0,5	0,6	0,0	1,2	0,5	0,7
IX	3,4	0,9	0,8	1,0	-0,2	1,7	0,6	0,5	0,0	1,2	0,5	0,7
X	3,1	0,7	0,6	0,8	-0,2	1,7	0,6	0,5	0,1	1,1	0,5	0,7

XI	3,3	0,8	0,8	0,7	0,2	1,7	0,6	0,5	0,1	1,1	0,5	0,6
XII	3,5	0,8	1,1	0,7	0,5	1,5	0,6	0,5	0,1	1,0	0,5	0,5
I 2010	3,5	0,7	1,4	0,5	0,8	1,5	0,6	0,4	0,1	0,9	0,4	0,6
II	2,9	0,7	0,9	0,3	0,6	1,3	0,5	0,4	0,1	0,8	0,3	0,5
III	2,6	0,3	1,0	0,4	0,6	1,2	0,5	0,4	0,1	0,7	0,3	0,4
IV	2,4	0,2	1,1	0,4	0,7	1,1	0,5	0,4	0,0	0,7	0,3	0,4
V	2,2	0,1	1,1	0,4	0,7	1,0	0,4	0,4	0,0	0,6	0,3	0,3
VI	2,3	0,5	0,9	0,5	0,4	0,9	0,3	0,3	0,0	0,6	0,3	0,3
VII	2,0	0,6	0,7	0,5	0,3	0,7	0,2	0,2	0,0	0,5	0,3	0,3
VIII	2,0	0,5	0,7	0,5	0,3	0,7	0,2	0,2	-0,1	0,5	0,3	0,3
IX	2,5	1,0	0,8	0,5	0,3	0,7	0,2	0,2	0,0	0,5	0,3	0,3
X	2,8	1,1	1,0	0,6	0,4	0,7	0,2	0,2	0,0	0,5	0,3	0,3
XI	2,7	1,0	0,9	0,6	0,3	0,7	0,2	0,2	0,0	0,5	0,3	0,3
XII	3,1	0,9	1,3	0,6	0,6	0,9	0,2	0,2	0,0	0,7	0,3	0,4
I-XII 2009	3,5	1,0	0,8	1,2	-0,3	1,6	0,4	0,5	-0,1	1,2	0,5	0,7
I-XII 2010	2,6	0,7	1,0	0,5	0,5	1,0	0,3	0,3	0,0	0,6	0,3	0,4

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

Załącznik 3

Bilans płatniczy⁸⁷

Po obniżeniu się w 2009 r. deficytu w obrotach bieżących bilansu płatniczego w warunkach światowego kryzysu i spowolnienia wzrostu gospodarczego w Polsce, w 2010 r. nastąpił jego ponowny wzrost. W 2010 r. wyniósł on 12,0 mld euro (wobec 6,7 mld euro w 2009 r.). Relacja deficytu obrotów bieżących do PKB zwiększyła się z 2,1% w 2009 r. do 3,4% w 2010 r. Do pogłębienia się deficytu obrotów bieżących w największym stopniu przyczynił się wzrost deficytu w handlu towarami. Jednocześnie drugi rok z kolei wzrósł deficyt na rachunku dochodów, a także zmniejszyła się nadwyżka w handlu usługami i – w mniejszym stopniu – transferów bieżących.

Ożywienie handlu międzynarodowego (po spadku o 13% w 2009 r. wolumen handlu światowego wzrósł w 2010 r. o 15,1%⁸⁸) sprzyjało ożywieniu w handlu zagranicznym Polski. Odbudowa eksportu z Polski, po silnym załamaniu w pierwszej połowie 2009 r., następowała w ślad za ożywieniem w sektorze eksportowym Niemiec. Jednocześnie jednak silniejszy wzrost importu doprowadził do pogłębienia deficytu w handlu zagranicznym Polski.

Według wstępnych szacunków GUS deficyt w polskim handlu zagranicznym zwiększył się z 9,3 mld euro w 2009 r. do 13,5 mld euro w 2010 r.⁸⁹ Pogłębił się deficyt w handlu z krajami b. ZSRR oraz z krajami rozwijającymi się (w tym przede wszystkim z Chinami). Jednocześnie zwiększyła się nadwyżka w handlu z krajami UE-15 oraz tzw. nowymi państwami członkowskimi UE (nadwyżka w handlu z krajami UE wzrosła z 11,7 do 15,2 mld euro).

W 2010 r. wartość eksportu z Polski wzrosła o 19,5% (po spadku o 15,5% w 2009 r.). Najsilniej wśród wszystkich kategorii dóbr eksportowanych z Polski zwiększył się eksport dóbr pośrednich, do czego przyczyniło się ożywienie w sektorze eksportowym krajów UE-15 i intensyfikacja obrotów pomiędzy filiami przedsiębiorstw zagranicznych z krajów Europy Środkowej i Wschodniej (EŚW), związane z ożywieniem eksportu do gospodarek spoza Unii Europejskiej. Ze względu na powolną odbudowę popytu konsumpcyjnego i inwestycyjnego w krajach UE znacznie wolniej rósł natomiast eksport dóbr finalnych z Polski. Spośród głównych grup partnerów handlowych Polski jedynie wartość eksportu do krajów UE-15 osiągnęła poziom z 2008 r. Stosunkowo powoli odbudowywał się eksport do krajów b. ZSRR.

W 2010 r. wartość importu do Polski zwiększyła się o 21,7%. Szybszy wzrost wartości importu niż eksportu był związany przede wszystkim ze wzrostem cen paliw, natomiast dynamika importu pozostałych kategorii dóbr była zbliżona do dynamiki eksportu⁹⁰. Wysoki – w porównaniu z innymi kategoriami dóbr – był wzrost importu dóbr pośrednich, do czego przyczynił się silny popyt na nie sektora eksportowego w Polsce. W strukturze geograficznej importu utrzymał się wzrost udziału importu z Chin, co wynika z kontynuacji procesu przenoszenia produkcji do tego kraju z gospodarek rozwiniętych.

W 2010 r. wartość salda błędów i opuszczeń wyniosła 13,6 mld euro wobec 15,2 mld euro w 2009 r.⁹¹ W Narodowym Banku Polskim prowadzone są prace nad wyjaśnieniem przyczyn

⁸⁷ Jeżeli nie zaznaczono inaczej, wszystkie dane omawiane w załączniku 3 odnoszą się do wartości wyrażonych w euro.

⁸⁸ Według szacunków CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis.

⁸⁹ Wzrost deficytu w handlu zagranicznym był efektem zarówno wyższej dynamiki wolumenu importu niż eksportu, jak i szybszego wzrostu cen transakcyjnych importu niż eksportu. W 2010 r. wolumen importu zwiększył się o 11,1% (r/r), podczas gdy wolumen eksportu wzrósł o 10,4%. Ceny transakcyjne wyrażone w euro wzrosły w imporcie o 9,5%, natomiast w eksporcie o 8,3%.

⁹⁰ Wartość importu ropy wzrosła w 2010 r. o 53,9%, do czego przyczynił się wzrost cen tego surowca wyrażonych w euro o 47,6%. Po wyłączeniu ropy naftowej wartość importu do Polski wzrosła o 19,8%.

⁹¹ Saldo błędów i opuszczeń jest częścią bilansu płatniczego i występuje w statystykach bilansu płatniczego wszystkich krajów. Pozycja ta jest efektem rozbieżności, które wynikają z braku informacji o rodzaju przepływów, jakie miały miejsce w relacjach danego kraju z zagranicą. W Polsce ujemne wartości salda błędów i opuszczeń notowane są od 2004 r.

znaczącej skali salda błędów i opuszczeń⁹². Wraz z publikacją danych o bilansie płatniczym za I kwartał 2011 r. opublikowane zostaną zweryfikowane dane o bilansie płatniczym za okres od 2004 r.⁹³

W 2010 r. średni nominalny kurs złotego był mocniejszy o 8,4% wobec euro i o 3,4% wobec dolara w porównaniu z 2009 r. Jednakże ze względu na niższą dynamikę jednostkowych kosztów pracy w przemyśle przetwórczym w Polsce niż u jej partnerów handlowych realny efektywny kurs złotego (deflowany indeksem jednostkowych kosztów pracy w przemyśle przetwórczym; REER⁹⁴) osłabił się w 2010 r. o 0,9% w porównaniu z 2009 r.

W 2010 r. pogorszyła się większość wskaźników obrazujących zewnętrzną nierównowagę polskiej gospodarki. Rosnące wykorzystanie funduszy unijnych w 2010 r. (klasyfikowanych na rachunku kapitałowym) nie zrównoważyło wzrostu deficytu obrotów bieżących. W rezultacie wzrosła zarówno relacja deficytu obrotów bieżących do PKB, jak i relacja deficytu obrotów bieżących i kapitałowych do PKB. W 2010 r. zmniejszył się napływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich w porównaniu z 2009 r. Był to jednak głównie wynik pojedynczej transakcji inwestora bezpośredniego, który sprzedał aktywa w Polsce. Bez tej transakcji poziom napływu zagranicznych inwestycji bezpośrednich do Polski w 2010 r. byłby zbliżony do odnotowanego w 2009 r. Deficyt obrotów bieżących został w około 31% sfinansowany napływem kapitału zagranicznego w postaci inwestycji bezpośrednich (w porównaniu z 92% w poprzednim roku). Relacja zadłużenia zagranicznego ogółem do PKB na koniec grudnia 2010 r. wyniosła 66,1%, co oznacza, że pogorszyła się o 4,6 pkt proc. w porównaniu z 2009 r. Nieznacznie poprawiła się natomiast relacja aktywów rezerwowych do importu. Relacja krótkoterminowego zadłużenia zagranicznego⁹⁵ do oficjalnych aktywów rezerwowych, ukazująca, jaką część rezerw walutowych bank centralny musiałyby przeznaczyć na spłatę zagranicznego zadłużenia krótkoterminowego, na koniec grudnia 2010 r. wyniosła 78,2% i poprawiła się o 9,8 pkt proc. w porównaniu z 2009 r.

Tabela 41
Wybrane wskaźniki stabilności zewnętrznej (w %)

Wskaźnik stabilności zewnętrznej	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Saldo obrotów bieżących/PKB	-4,0	-1,2	-2,7	-4,7	-4,8	-2,1	-3,4
Saldo obrotów bieżących i kapitałowych/PKB	-3,5	-0,9	-2,1	-3,6	-3,7	-0,5	-1,6
Saldo obrotów towarowych/PKB	-2,2	-0,9	-2,0	-4,0	-4,9	-1,0	-1,7
Saldo obrotów bieżących/wpływy na rachunek bieżący	-9,4	-2,9	-5,9	-10,1	-10,6	-4,9	-7,4
Inwestycje bezpośrednie/saldo obrotów bieżących	116,1	184,4	115,8	90,0	40,6	91,6	31,4
Zadłużenie zagraniczne/PKB	46,5	45,9	47,3	51,0	48,0	62,7	66,1
Oficjalne aktywa rezerwowe – w miesiącach importu towarów i usług	4,0	4,7	3,9	3,9	3,3	5,4	5,6
Zadłużenie krótkoterminowe/ zadłużenie zagraniczne ogółem	19,1	20,4	20,4	26,0	26,9	24,9	23,4
Zadłużenie krótkoterminowe/ oficjalne aktywa rezerwowe	67,5	63,6	71,3	92,6	106,0	88,0	78,2

Źródło: obliczenia NBP na podstawie danych GUS i NBP.

⁹²Do najbardziej prawdopodobnych hipotez w tym zakresie można zaliczyć: zaniżony import samochodów używanych z obszaru UE, korekty w zakresie pozostałych transferów pozostałych sektorów, weryfikację przypadków tzw. branding, hipotezy związane z rachunkiem finansowym i rozliczaniem instrumentów pochodnych czy też weryfikację wielkości aktywów zagranicznych podmiotów sektora niefinansowego.

⁹³Zweryfikowane dane o bilansie płatniczym zostaną opublikowane 29 czerwca 2011 r.

⁹⁴Dobrymi miarami oceny zmian pozycji konkurencyjnej producentów krajowych na rynkach zagranicznych są wskaźniki uwzględniające zmiany kosztów produkcji. Ze względu na dominujący udział produktów przemysłu przetwórczego w wymianie handlowej do oceny zmian konkurencyjności polskiego eksportu wykorzystano realny kurs walutowy deflowany jednostkowymi kosztami pracy w przemyśle przetwórczym. W obliczeniach wykorzystano dane kwartalne o jednostkowych kosztach pracy za 2010 r., przy czym dane za IV kwartał ub.r. mają charakter szacunkowy.

⁹⁵Krótkoterminowe zadłużenie zagraniczne obejmuje instrumenty dłużne o pierwotnym terminie zapadalności do jednego roku. W jego skład wchodzi przede wszystkim środki na rachunkach bieżących i depozytowych oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych kredytów handlowych (łącznie z kredytami handlowymi otrzymanymi od udziałowców).

Załącznik 4

Pieniądz i kredyt

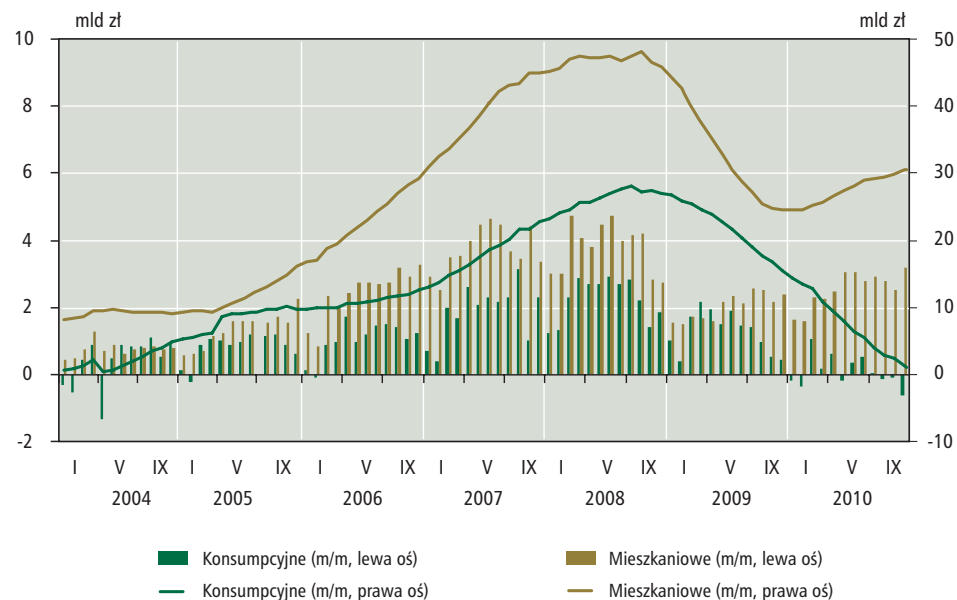
Kredyty dla gospodarstw domowych

Nominalna wartość zadłużenia kredytowego gospodarstw domowych w bankach wzrosła w 2010 r. o 37,1 mld zł (wobec wzrostu o 46 mld zł w 2009 r.). Tempo wzrostu kredytów dla gospodarstw domowych obniżyło się z 12,4% w grudniu 2009 r. do 8,9% r/r w grudniu 2010 r.

Spowolnienie rocznego tempa wzrostu kredytów dla gospodarstw domowych wynikało ze znacznego spadku dynamiki kredytów konsumpcyjnych – z 12,8% r/r w grudniu 2009 r. do 1,8% r/r w grudniu 2010 r. Przyrost kredytów konsumpcyjnych wyniósł w 2010 r. 1,3 mld zł – tj. wyraźnie mniej niż w 2009 r. i w rekordowym pod tym względem 2008 r., kiedy zadłużenie z tytułu kredytów konsumpcyjnych wzrosło odpowiednio o 15,5 mld zł i 27,1 mld zł. Wyniki badań ankietowych prowadzonych przez NBP wskazują, że znaczny spadek tempa wzrostu kredytów konsumpcyjnych w 2010 r. wynikał przede wszystkim z ograniczenia podaży tych kredytów, natomiast popyt na kredyty konsumpcyjne obniżył się nieznacznie⁹⁶. Banki ograniczyły podaż kredytów konsumpcyjnych w związku z ryzykiem dotyczącym przewidywanej sytuacji gospodarczej oraz ze wzrostem udziału kredytów zagrożonych w ich portfelu kredytowym. Zaostrzenie polityki kredytowej banków mogło również częściowo wynikać z konieczności wprowadzenia do końca 2010 r. wymogów Rekomendacji T⁹⁷.

Wykres 29

Zmiany kredytów dla gospodarstw domowych

Źródło: dane NBP.

⁹⁶ *Sytuacja na rynku kredytowym. Wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych* – wyniki badań prowadzonych przez NBP, umieszczone na stronie www.nbp.pl.

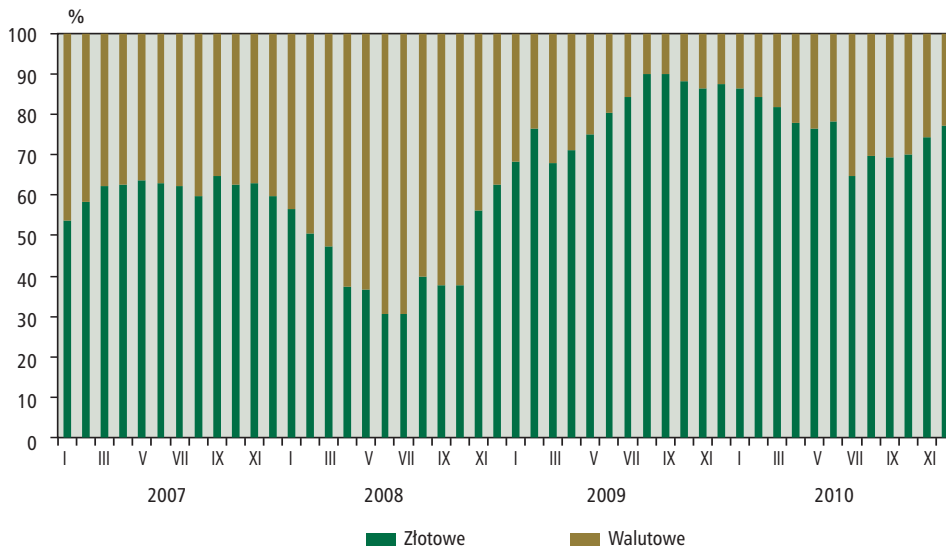
⁹⁷ Przepisy zawarte w Rekomendacji T miały na celu m.in. ujednoczenie procedur obliczania zdolności kredytowej, ograniczenie możliwości agresywnej konkurencji między bankami oraz zapewnienie kredytobiorcom przejrzystości procedur bankowych.

W przeciwieństwie do sytuacji na rynku kredytów konsumpcyjnych, na rynku kredytów mieszkaniowych w 2010 r. odnotowano ożywienie⁹⁸. Wartość kredytów mieszkaniowych udzielonych w 2010 r. wyniosła 30,5 mld zł w porównaniu z 24,5 mld zł rok wcześniej. W pierwszej połowie 2010 r. tempo wzrostu zadłużenia z tego tytułu wykazywało nieznaczny trend wzrostowy, a następnie ustabilizowało się na poziomie około 14% r/r.

Podobnie jak w 2009 r., również w 2010 r. większość nowych kredytów mieszkaniowych stanowiły kredyty złotowe. Ich udział w strukturze nowo udzielonych kredytów początkowo mała, z 88% w grudniu 2009 r. do 65% w lipcu 2010 r., po czym stopniowo wzrastał do blisko 77% w grudniu 2010 r.

Wykres 30

Struktura walutowa nowych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych

Źródło: dane NBP.

Obliczenia sporządzono na podstawie informacji pozyskiwanych do sprawozdawczości stóp procentowych z próby wybranych 20 banków, których udział w rynku kredytów dla sektora niefinansowego stanowi około 75%.

Kredyty dla przedsiębiorstw

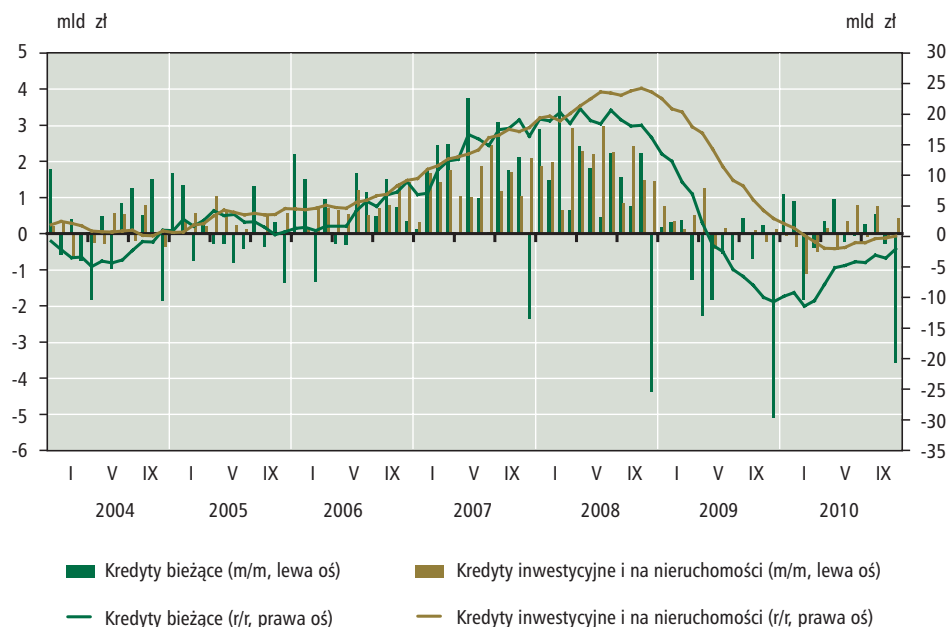
Poprawa sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw oraz stopniowo rosnące wykorzystanie mocy produkcyjnych nie wpłynęły istotnie na zmianę popytu na kredyt ze strony przedsiębiorstw. Nominalna wartość zadłużenia kredytowego przedsiębiorstw w bankach obniżyła się w 2010 r. o 1,9 mld zł wobec spadku o 7,8 mld zł w 2009 r. Roczna dynamika kredytów dla przedsiębiorstw była ujemna przez cały 2010 r., choć od maja 2010 r. stopniowo wzrastała.

Na spadek zadłużenia przedsiębiorstw wpłynął przede wszystkim spadek kredytów o charakterze bieżącym oraz kredytów długoterminowych na zakup nieruchomości. Zadłużenie przedsiębiorstw z tytułu kredytów bieżących obniżyło się w 2010 r. o 2,3 mld zł (wobec spadku o 10,9 mld zł w 2009 r.), przy czym roczna dynamika tych kredytów stopniowo wzrastała w drugiej

⁹⁸Wprowadzenie w życie w sierpniu 2010 r. części zapisów Rekomendacji T nie miało do końca 2010 r. znaczącego wpływu na poziom akcji kredytowej na rynku kredytów mieszkaniowych. W praktyce część instytucji bankowych nie musiała wprowadzać zmian w swojej ofercie kredytowej, ponieważ już wcześniej spełniała wymogi Rekomendacji. Ponadto istotne zapisy, np. dotyczące dopuszczalnej relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i finansowych do dochodów klienta, zaczęły obowiązywać dopiero od 23 grudnia 2010 r.

połowie 2010 r. z przeciętnie około -9,0% w pierwszej połowie 2010 r. do -2,5% w grudniu 2010 r. Spadek tej kategorii kredytów był związany z jednej strony z dalszym zaostrzeniem polityki kredytowej banków, głównie wobec małych i średnich podmiotów gospodarczych, a z drugiej strony z relatywnie dobrą sytuacją płynnościową przedsiębiorstw, zmniejszającą ich popyt na ten rodzaj kredytu.

Wykres 31
Zmiany r/r i m/m kredytów dla przedsiębiorstw

Źródło: dane NBP.

W 2010 r. utrzymywał się również niski popyt na kredyty długoterminowe na zakup nieruchomości. Stan zadłużenia przedsiębiorstw z tego tytułu obniżył się w 2010 r. o 2 mld zł (wobec wzrostu o 1,8 mld zł w 2009 r.). Jednocześnie roczna dynamika tej kategorii kredytów stopniowo się obniżała (do -7,8% w grudniu 2010 r. wobec 3,7% w grudniu 2009 r.).

W 2010 r. wzrosła natomiast wartość długoterminowych kredytów inwestycyjnych (o 1,8 mld zł wobec wzrostu o 0,9 mld zł w 2009 r.), wykorzystywanych przez przedsiębiorstwa do finansowania nowych lub powiększenia istniejących zdolności wytwórczych i usługowych. Pomimo pewnego ożywienia w segmencie kredytów inwestycyjnych w skali całego roku głównym źródłem finansowania inwestycji pozostały środki własne przedsiębiorstw, czemu sprzyjały dobre wyniki sprzedaży znajdujące odzwierciedlenie w szybkim wzroście depozytów przedsiębiorstw.

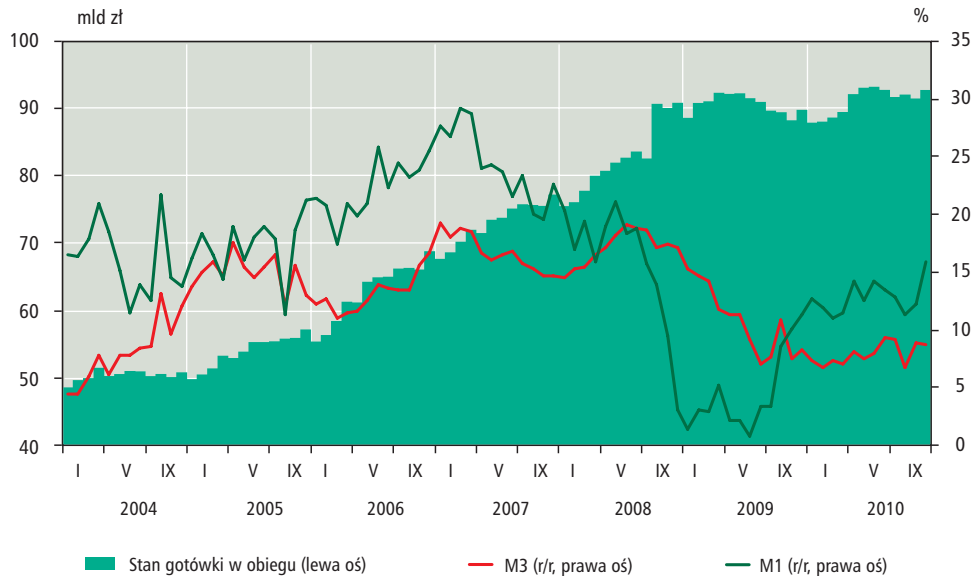
Depozyty i agregaty monetarne

W 2010 r. stan szerokiego pieniądza M3 wzrósł o 63,3 mld zł wobec wzrostu o 55,1 mld zł rok wcześniej. Tempo wzrostu agregatu M3 było stosunkowo stabilne i kształtowało się przeciętnie na poziomie około 8% r/r.

Szybciej niż szeroki pieniądz rosły jego płynne składniki zaliczane do agregatu M1 (przeciętnie w tempie około 13% r/r). Znacznie zwiększyły się depozyty bieżące gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Ich wartość wzrosła łącznie o 54,8 mld zł w 2010 r. (21% r/r). Drugi komponent agregatu M1 – pieniądź gotówkowy w obiegu – zwiększył się w tym czasie o 2,9 mld zł. Jego roczna dynamika stopniowo rosła, z -1,1% w grudniu 2009 r. do 3,3% w grudniu 2010 r. Stan pozostałych składników szerokiego pieniądza (M3-M1), głównie

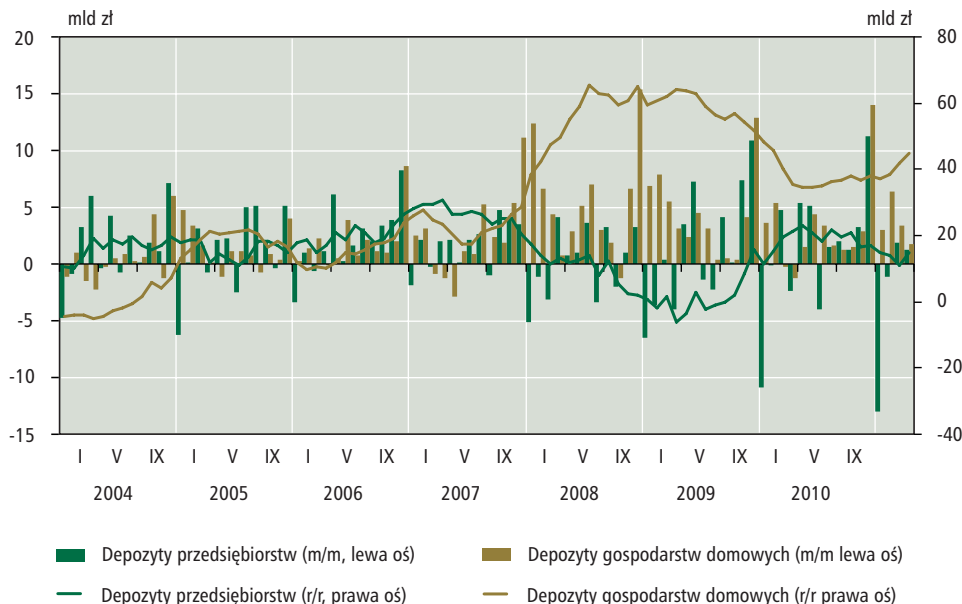
depozytów terminowych z okresem pierwotnym do 2 lat włącznie, nieznacznie wzrósł: o 1,6 mld zł, i w grudniu 2010 r. był o 0,5% wyższy niż rok wcześniej. W następstwie powyższych zmian wskaźnik płynności pieniądza M3, mierzony udziałem gotówki i zobowiązań bieżących w pieniądzu M3, wzrósł w 2010 r. o 3,5 pkt proc. do poziomu około 57%.

Wykres 32
Roczne tempo zmian agregatów M3 i M1 oraz stan gotówki w obiegu

Źródło: dane NBP.

Wykres 33
Zmiany r/r i m/m depozytów gospodarstw domowych i przedsiębiorstw

Źródło: dane NBP.

Depozyty sektora gospodarstw domowych zwiększyły się w 2010 r. o 38 mld zł, wobec wzrostu o 51,5 mld zł rok wcześniej. Po trwającym od połowy 2009 r. systematycznym spadku

dynamiki z bardzo wysokiego poziomu około 25% r/r, od II kwartału 2010 r. tempo przyrostu depozytów gospodarstw domowych ustabilizowało się na poziomie około 10% r/r. Utrzymywanie się dynamiki depozytów gospodarstw na blisko dwucyfrowym poziomie było efektem szybkiego wzrostu depozytów bieżących (w tempie ponad 20% r/r), związanego z rosnącą popularnością lokat jednodniowych i oszczędnościowych z dzienną kapitalizacją odsetek. Natomiast depozyty terminowe do 2 lat łącznie zmniejszyły się w 2010 r. o 3,9 mld zł (-2% r/r).

Alternatywą dla lokat terminowych, ograniczającą dynamikę agregatu M3 w 2010 r., były inwestycje w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, akcje lub polisy ubezpieczeniowe. W 2010 r. wartość aktywów funduszy inwestycyjnych wzrosła o 18,6 mld zł, z czego około połowy stanowiły wpłaty netto nowych środków (w 2009 r. nowe wpłaty netto do funduszy wyniosły około 2 mld zł). W porównaniu z inwestycjami w fundusze inwestycyjne skala inwestycji w akcje lub polisy ubezpieczeniowe była wyraźnie niższa i wyniosła według szacunków w obu przypadkach nieco powyżej 6 mld zł.

Wartość depozytów przedsiębiorstw wzrosła w 2010 r. o 17,1 mld zł (wobec wzrostu o 15,9 mld zł rok wcześniej). W pierwszej połowie 2010 r. dynamika depozytów stopniowo wzrastała do około 16% w maju 2010 r., po czym zaczęła się obniżać do około 10% w grudniu 2010 r. Jak wynika z prowadzonych przez NBP badań ankietowych, sytuacja płynnościowa sektora przedsiębiorstw była w 2010 r. relatywnie dobra i stabilna⁹⁹. Równocześnie, ankietowane podmioty deklarowały wzrost planowanych inwestycji, które w blisko 50% miały być finansowane ze środków własnych.

⁹⁹ Informacja o kondycji sektora przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem stanu koniunktury w III kw. 2010 oraz prognoz koniunktury na IV kw. 2010 – wyniki badań prowadzonych przez NBP, umieszczone na stronie www.nbp.pl.

Załącznik 5

Lista otwartych seminariów naukowych i wybranych publikacji NBP

W 2010 r. zorganizowano 26 otwartych seminariów naukowych:

- Determinanty relacji płac do wydajności pracy: wyniki dla panelu firm
- Frykcje finansowe a optymalna polityka monetarna w otwartej gospodarce
- Kryzys finansowy i mechanizm transmisji monetarnej: kontekst złożoności i asymetrii informacji
- Mechanizm wzrostu endogenicznego jako źródło średniookresowych fluktuacji na rynku pracy – aplikacja dla gospodarki USA
- Społeczna autoregulacja kryzysu bankowego
- Rola banku centralnego w systemie finansowym – doświadczenia historyczne
- Postawy Polaków wobec obrotu bezgotówkowego
- Firmy w czasie globalnej recesji. Własność zagraniczna a dostępność finansowania zewnętrznego
- Antykryzysowe działania wybranych banków centralnych w latach 2007–2010
- Monetary Policy Committees: Meetings and outcomes
- The price of liquidity: Bank characteristics and market conditions
- Wartość godziwa wg GAAP i jej znaczenie dla sektora finansowego USA
- A fiscal outlook for Poland using generational accounts
- Polityka wychodzenia z kryzysu stosowana w krajach wysoko rozwiniętych: jej skuteczność i konsekwencje
- Do MPC voting records help predicting policy rate changes?
- Incomplete markets, optimal portfolios and the consumption correlation puzzle
- Problem redefinicji długu publicznego w Unii Europejskiej oraz w Polsce
- Modelowanie zjawiska nadmiernej pewności siebie w bankach
- Migracje czasowe a cykl koniunkturalny
- Technology, utilization and inflation: Re-assessing the new keynesian fundament
- Nieunikniona aprecjacja? Średnio- i krótkookresowe determinanty kursu złoty/euro w reżimie kursów płynnych

- Kształt zagregowanych funkcji produkcji: wnioski z oszacowań Światowej Granicy Technologicznej
- Jak zapobiegać niestabilnym *boomom* podczas przystępowania do strefy euro?
- Stabilizing intermediation: Re-engineering financial flows
- Pomiar cen mieszkań a wskaźnik inflacji w Polsce
- Przepływy na polskim rynku pracy – co mówią nam miesięczne dane bezrobocia rejestrowanego?

W 2010 r. następujące publikacje pracowników NBP znalazły się na tzw. liście filadelfijskiej:

- Jakub Growiec, *Knife-edge conditions in the modeling of long-run growth regularities*, *Journal of Macroeconomics* 32(4), pp. 1143–1154, 2010
- Jakub Growiec, *Human capital, aggregation, and growth*, *Macroeconomic Dynamics* 14(2), pp. 189–211, 2010
- Jakub Growiec, Katarzyna Growiec, *Social capital, well-being, and earnings: theory and evidence from Poland*, *European Societies* 12(2), pp. 231–255, 2010
- Jan Hagemeyer, Joanna Tyrowicz, *Not all that glitters. FDI and privatisation in transition*, *Eastern European Economics*
- Marcin Kolasa, Martin Bijsterbosch (ECB), *FDI and productivity convergence in central and eastern Europe: An industry-level investigation*, *Review of World Economics* 145(4), pp. 689–712, 2010
- Joanna Tyrowicz, Luke Emeka Okafor, *Saving less when there is more? Foreign debt and domestic savings in developing countries*, *Journal of Economic Policy Review*
- Ewa Wróbel, Jan Przystupa, *Asymmetry of the exchange rate pass-through: An exercise on the Polish data, July/August 2010*, *Eastern European Economics*
- Dobromił Serwa, *Larger crises cost more: Impact of banking sector instability on output growth*, *Journal of International Money and Finance*, Volume 29, Issue 8, December 2010, pp. 1463–1481
- Jolanta Zięba, Kazimierz Łaski, Jerzy Osiałyński, *Czynniki wzrostu PKB w Polsce i w Czechach w 2009 r.*, *Ekonomista* 6/2010, grudzień 2010 r.

W serii wydawniczej *Materiały i Studia* w 2010 r. ukazały się:

- Wiesław Gumuła, Adrian Gucwa, Zbigniew Opióła, Witold Nalepa, *Rynek pracy w Polsce (wynagrodzenia, produktywność pracy i migracje w listopadzie 2009 r. – na tle badań panelowych w latach 2006–2009)*
- Kazimierz Łaski, Jerzy Osiałyński, Jolanta Zięba, *Mnożnik wydatków państwowych i szacunki jego wielkości dla Polski*
- Marta Widłak, *Dostosowanie indeksów cenowych do zmian jakości. Metoda wyznaczania hedonicznych indeksów cen i możliwości ich zastosowania dla rynku mieszkaniowego*

- Tomasz Sikora, *Analiza wyników funduszy inwestycyjnych w Polsce z wykorzystaniem wnioskowania bayesowskiego*
- Paweł Błaszczyk, *Stabilność cen – sposoby definicji oraz wyzwania dla polityki pieniężnej*
- Wiesław Gumuła, Adrian Gucwa, Witold Nalepa, Zbigniew Opiola, *Rynek pracy w Polsce. Wynagrodzenia, produktywność pracy i migracje w maju 2010 r. – na tle panelowych badań opinii pracodawców i bezrobotnych w latach 2006–2009*
- Grzegorz Grabek, Bohdan Kłos, Grzegorz Koloch, *SOEPL-2009 – Model DSGE małej otwartej gospodarki estymowany na danych polskich*
- Paweł Skrzypczyński, *Metody spektralne w analizie cyklu koniunkturalnego gospodarki polskiej*

W serii wydawniczej *National Bank of Poland Working Paper* w 2010 r. ukazały się:

- Łukasz Woźny, Jakub Growiec, *Intergenerational interactions in human capital accumulation*
- Giuseppe Ferrero, Alessandro Secchi, *Central bank's macroeconomic projections and learning*
- Jakub Growiec, *On the measurement of technological progress across countries*
- N. Kundan Kishor, *The superiority of greenbook forecasts and the role of recessions*
- Michał Brzoza-Brzezina, Krzysztof Makarski, *Credit crunch in a small open economy*
- Geert Bekaert, Campbell R. Harvey, Christian T. Lundblad, Stephan Siegel, *What segments equity markets?*
- Marcin Kolasa, Michał Rubaszek, Daria Taglioni, *Firms in the great global recession: The role of foreign ownership and financial dependence*
- Michał Jurek, *The fall of the vanishing interim regime hypothesis: towards a new paradigm of the choice of the exchange rate regimes*

Załącznik 6

Wyniki głosowania członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami w 2010 r.

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Decyzja RPP	Wyniki głosowania członków RPP	
			za:	przeciw:
16.03.2010 r.	Uchwała nr 1/RPP/2010 w sprawie stanowiska Rady Polityki Pieniężnej dotyczącego udziału Polski w czasowym podwyższeniu zasobów Międzynarodowego Funduszu Walutowego		S. Skrzypek E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak	A. Bratkowski J. Hausner A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska-Głębocka
30.03.2010 r.	Uchwała nr 1/2010 zmieniająca uchwałę w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim		A. Bratkowski E. Chojna-Duch J. Hausner A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska-Głębocka	S. Skrzypek Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak
20.04.2010 r.	Uchwała nr 2/2010 zmieniająca uchwałę w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim		A. Bratkowski E. Chojna-Duch J. Hausner A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska-Głębocka	P. Wiesiołek Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak
20.04.2010 r.	Stanowisko Rady Polityki Pieniężnej dotyczące sposobu interpretacji przez Zarząd Narodowego Banku Polskiego uchwały RPP nr 9/2006 z 19.12.2006 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim		A. Bratkowski E. Chojna-Duch J. Hausner A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska-Głębocka	P. Wiesiołek Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak
27.04.2010 r.	Uchwała nr 3/2010 w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2009 r.		P. Wiesiołek E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak	A. Bratkowski J. Hausner A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska-Głębocka
28.04.2010 r.	Uchwała nr 2/RPP/2010 w sprawie stanowiska Rady Polityki Pieniężnej dotyczącego Elastycznej Linii Kredytowej Międzynarodowego Funduszu Walutowego		A. Bratkowski E. Chojna-Duch J. Hauser A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska-Głębocka	P. Wiesiołek Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak
18.05.2010 r.	Uchwała nr 4/2010 w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2009		P. Wiesiołek E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński J. Hausner A. Kaźmierczak	
			A. Bratkowski, A. Rzońca i J. Winiecki nie uczestniczyli w głosowaniu. A. Zielińska-Głębocka była nieobecna na posiedzeniu.	

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Decyzja RPP	Wyniki głosowania członków Rady	
			za:	przeciw:
18.05.2010 r.	Uchwała nr 5/2010 w sprawie oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2009		P. Wiesiołek E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński J. Hausner A. Kaźmierczak <i>A. Bratkowski, A. Rzońca i J. Winiecki nie uczestniczyli w głosowaniu. A. Zielińska-Głębocka była nieobecna na posiedzeniu.</i>	
24.05.2010 r.	Uchwała nr 6/2010 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2009 r.		P. Wiesiołek E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak	J. Hausner A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska-Głębocka
30.06.2010 r.	Wniosek o utrzymanie dotychczasowego sformułowania w komunikacie odnoszącego się do nieformalnego nastawienia w polityce pieniężnej, czyli zachowania następującego zapisu: <i>Rada ocenia prawdopodobieństwo ukształtowania się inflacji w średnim okresie poniżej lub powyżej celu inflacyjnego za zbliżone.</i>	Wniosek nie uzyskał większości głosów.	E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak	M. Belka A. Bratkowski J. Hausner A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska-Głębocka
30.06.2010 r.	Wniosek o zmianę nieformalnego nastawienia w polityce pieniężnej z neutralnego na restrykcyjne, zgodnie z propozycją zapisu: <i>Rada ocenia prawdopodobieństwo ukształtowania się inflacji w średnim okresie powyżej celu inflacyjnego za wyższe od prawdopodobieństwa, że inflacja ukształtuje się poniżej celu inflacyjnego.</i>	Wniosek nie uzyskał większości głosów.	A. Bratkowski J. Hauser A. Rzońca	M. Belka E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak J. Winiecki A. Zielińska-Głębocka
30.06.2010 r.	Propozycja korekty fragmentu dotyczącego nieformalnego nastawienia w polityce pieniężnej i zamieszczenia w komunikacie zapisu o następującym brzmieniu: <i>Rada ocenia prawdopodobieństwo ukształtowania się inflacji w średnim okresie powyżej celu inflacyjnego za rosnące.</i>	Wniosek nie uzyskał większości głosów.	A. Bratkowski E. Chojna-Duch J. Hauser A. Rzońca	M. Belka Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak J. Winiecki A. Zielińska-Głębocka
30.06.2010 r.	Propozycja dotycząca zastąpienia w komunikacie dotychczasowego zapisu zawierającego ocenę prawdopodobieństwa kształtowania się inflacji powyżej lub poniżej celu inflacyjnego, zdaniem o następującym brzmieniu: <i>Rada przeprowadziła dyskusję nad czynnikami, które w średnim okresie mogą wzmocnić presję inflacyjną</i>	Wniosek został przyjęty.	M. Belka A. Bratkowski Z. Gilowska A. Glapiński J. Winiecki A. Zielińska-Głębocka	E. Chojna-Duch J. Hausner A. Kaźmierczak A. Rzońca
23.08.2010 r.	Uchwała nr 3/DOR/2010 w sprawie wyboru biegłego rewidenta badającego roczne sprawozdanie finansowe Narodowego Banku Polskiego za rok obrotowy 2010, 2011 i 2012		M. Belka A. Bratkowski Z. Gilowska A. Glapiński J. Hausner A. Kaźmierczak	E. Chojna-Duch A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska-Głębocka

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Decyzja RPP	Wyniki głosowania członków Rady	
			za:	przeciw:
24.08.2010 r.	Wniosek o podwyższenie stopy rezerwy obowiązkowej banków z 3% do 3,5%	Wniosek nie uzyskał większości głosów.	Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak	M. Belka A. Bratkowski E. Chojna-Duch J. Hausner A. Rzońca J. Winięcki A. Zielińska-Głębocka
24.08.2010 r.	Wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 50 punktów bazowych	Wniosek nie uzyskał większości głosów.	A. Bratkowski Z. Gilowska A. Glapiński A. Rzońca	M. Belka E. Chojna-Duch J. Hausner A. Kaźmierczak J. Winięcki A. Zielińska-Głębocka
28.09.2010 r.	Uchwała nr 8/2010 w sprawie określenia górnej granicy zobowiązań wynikających z zaciągania przez Narodowy Bank Polski pożyczek i kredytów w zagranicznych instytucjach bankowych i finansowych		M. Belka A. Bratkowski E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński J. Hausner A. Kaźmierczak A. Rzońca J. Winięcki A. Zielińska-Głębocka	
29.09.2010 r.	Uchwała nr 7/2010 w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2011		M. Belka A. Bratkowski E. Chojna-Duch J. Hausner A. Rzońca J. Winięcki A. Zielińska-Głębocka	Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak
29.09.2010 r.	Wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 50 punktów bazowych	Wniosek nie uzyskał większości głosów.	A. Bratkowski J. Hausner A. Rzońca J. Winięcki A. Zielińska-Głębocka	M. Belka E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak
27.10.2010 r.	Wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 50 punktów bazowych	Wniosek nie uzyskał większości głosów.	A. Bratkowski J. Hausner A. Rzońca J. Winięcki A. Zielińska-Głębocka	M. Belka E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak
27.10.2010 r.	Uchwała nr 9/2010 zmieniająca uchwałę w sprawie stóp rezerwy obowiązkowej banków i wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej	Podwyższono stopy rezerwy obowiązkowej banków z 3,0% do 3,5%.	M. Belka E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak	A. Bratkowski J. Hausner A. Rzońca J. Winięcki A. Zielińska-Głębocka
17.11.2010 r.	Uchwała nr 10/2010 w sprawie zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2011		M. Belka A. Bratkowski E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński J. Hausner A. Kaźmierczak	

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Decyzja RPP	Wyniki głosowania członków Rady	
			za:	przeciw:
			A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska- -Głębocka	
23.11.2010 r.	Wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 50 punktów bazowych	Wniosek nie uzyskał większości głosów.	J. Hausner A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska- -Głębocka	M. Belka A. Bratkowski E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak
23.11.2010 r.	Wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 25 punktów bazowych	Wniosek nie uzyskał większości głosów.	J. Hausner A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska- -Głębocka	M. Belka A. Bratkowski E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak
14.12.2010 r.	Uchwała nr 11/2010 zmieniająca uchwałę nr 16/2003 z dn. 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat NBP		M. Belka A. Bratkowski E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński J. Hausner A. Kaźmierczak A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska- -Głębocka	
14.12.2010 r.	Uchwała nr 12/2010 w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim		M. Belka A. Bratkowski E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński J. Hausner A. Kaźmierczak A. Rzońca A. Zielińska- -Głębocka <i>J. Winiecki nie brał udziału w głosowaniu.</i>	
22.12.2010 r.	Wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 25 punktów bazowych	Wniosek nie uzyskał większości głosów.	A. Bratkowski A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska- -Głębocka <i>J. Hausner był nieobecny na posiedzeniu.</i>	M. Belka E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak
22.12.2010 r.	Uchwała nr 13/2010 zmieniająca uchwałę w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w NBP		M. Belka A. Bratkowski E. Chojna-Duch Z. Gilowska A. Glapiński A. Kaźmierczak A. Rzońca J. Winiecki A. Zielińska- -Głębocka <i>J. Hausner był nieobecny na posiedzeniu.</i>	

ANEKS STATYSTYCZNY

TABELA I

Podstawowe dane statystyczne

Okres	1. Produkcja sprzedana przemysłu			2. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej			3. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych			4. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu	
	w cenach bieżących	w cenach stałych		w cenach bieżących	w cenach stałych		ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100	grudzień poprzedniego roku = 100	ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100
		ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100		ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100					
	mln zł	%	%	mln zł	%	%	%	%	%	%	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
XII 2009	71 090,4	107,4	94,6	9 788,6	103,2	141,0	103,5	100,0	103,5	102,1	99,8
I 2010	67 008,0	108,5	94,6	3 048,1	84,7	31,1	103,5	100,6	100,6	100,2	100,4
II	68 678,6	109,2	103,1	3 170,3	75,3	104,2	102,9	100,2	100,9	97,6	99,9
III	81 494,0	112,5	119,1	4 322,7	89,1	136,2	102,6	100,3	101,2	97,4	99,8
IV	74 673,4	109,7	90,8	5 094,6	93,7	117,8	102,4	100,4	101,6	99,6	101,4
V	76 869,0	113,5	101,6	5 994,8	102,3	117,5	102,2	100,3	101,9	101,9	102,0
VI	82 655,0	114,3	106,8	7 468,8	109,6	124,5	102,3	100,3	102,2	102,1	101,0
VII	78 608,2	110,5	94,1	7 240,8	100,8	97,0	102,0	99,8	102,0	103,8	100,1
VIII	77 306,7	113,6	98,2	7 726,9	108,4	106,7	102,0	99,6	101,5	104,0	99,8
IX	86 461,3	111,8	113,1	8 570,9	113,4	111,0	102,5	100,6	102,1	104,3	100,1
X	85 403,3	108,0	98,4	8 896,5	109,4	103,8	102,8	100,5	102,6	103,9	100,0
XI	84 511,0	110,0	98,6	7 926,3	114,2	89,2	102,7	100,1	102,8	104,7	100,4
XII	82 301,7	111,4	95,8	11 010,1	112,3	138,7	103,1	100,4	103,1	106,2	101,2

Okres	12. Wyniki finansowe przedsiębiorstw												
	przychody		koszty uzyskania przychodów		wynik finansowy brutto (saldo)	obciążenia wyniku finansowego brutto	wynik finansowy netto (saldo)	wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności	wskaźnik rentowności obrotu netto	wskaźnik płynności II stopnia	aktywa obrotowe ogółem	należności i roszczenia z tytułu dostaw i usług	zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług
	ogółem	w tym przychody ze sprzedaży produktów	ogółem	w tym koszt własny sprzedanych produktów									
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	%	%	mln zł	mln zł	mln zł
22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	
XII 2009	1 932 978,3	1 131 435,3	1 837 000,3	1 149 117,5	95 914,5	17 049,1	78 865,4	95,0	4,1	102,2	606 843,1	224 184,5	222 340,2
I 2010
II
III	457 778,6	268 942,1	434 978,4	273 449,5	22 827,2	4 546,8	18 280,4	95,0	4,0	105,0	597 602,1	224 946,8	208 732,2
IV
V
VI	956 711,8	563 770,3	906 115,1	571 447,9	50 575,7	8 767,3	41 808,4	94,7	4,4	103,6	636 761,2	244 024,8	229 222,3
VII
VIII
IX	1 472 871,0	872 624,0	1 391 377,5	881 423,3	81 117,1	13 582,7	67 534,4	94,5	4,6	105,7	645 961,1	250 086,0	232 911,1
X
XI
XII	2 029 730,8	1 200 633,1	1 922 051,9	1 217 468,1	107 488,5	18 043,1	89 445,5	94,7	4,4	105,5	663 259,1	248 204,4	243 430,4

Okres	5. Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej		6. Pracujący w sektorze przedsiębiorstw ogółem	7. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ogółem	8. Liczba bezrobotnych	9. Stopa bezrobocia	10. Przeciętne wynagrodzenia miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw	11. Wyniki finansowe budżetu państwa							
	ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100						dochody budżetu państwa	wydatki budżetu państwa	wynik budżetu państwa i saldo kredytów zagranicznych					
	%	%						tys. osób	tys. osób	tys. osób	%	zł	mln zł	mln zł	mln zł
	12	13						14	15	16	17	18	19	20	21
XII 2009	99,3	100,0	5 418	5 255	1 892,7	12,1	3 652,40	274 183,5	298 028,5	-5 288,7					
I 2010	99,3	99,8	5 474	5 301	2 052,5	12,9	3 231,13	22 137,5	26 916,7	-9 588,6					
II	99,4	99,9	5 468	5 293	2 101,5	13,2	3 288,29	38 207,1	55 042,7	-18 648,4					
III	99,5	100,0	5 478	5 294	2 076,7	13,0	3 493,42	57 022,1	79 729,7	-13 931,5					
IV	99,7	100,1	5 495	5 308	1 973,8	12,4	3 398,67	79 877,6	106 834,6	-14 655,9					
V	100,0	100,1	5 505	5 320	1 907,9	12,1	3 346,61	96 870,8	128 917,0	-21 447,7					
VI	100,1	100,1	5 523	5 336	1 843,9	11,7	3 403,65	114 451,2	151 019,9	-25 114,6					
VII	100,2	99,9	5 533	5 350	1 812,8	11,5	3 433,32	139 685,2	174 555,5	-22 448,9					
VIII	100,2	100,0	5 537	5 352	1 800,2	11,4	3 407,26	160 144,3	197 120,2	-24 446,2					
IX	100,2	100,0	5 550	5 364	1 812,6	11,5	3 403,68	181 363,2	220 898,7	-26 235,7					
X	100,1	100,0	5 556	5 375	1 818,6	11,5	3 440,22	204 350,2	246 240,4	-27 872,0					
XI	100,0	100,0	5 568	5 381	1 858,3	11,7	3 525,67	226 867,2	269 480,3	-23 904,5					
XII	100,0	100,1	5 548	5 379	1 954,7	12,3	3 847,91	250 302,4	294 893,7	-13 353,7					

TABELA II

Rynek finansowy – podstawowe informacje

Okres	1. Stopy procentowe NBP					2. Rezerwy obowiązkowe banków								
	stopa referencyjna	stopa lombardowa	stopa depozytowa	stopa redyskonta weksli	stopa dyskonta weksli	stopa rezerwy od wkładów złotych		stopa rezerwy od wkładów w walutach obcych (równoważność w złotych)		stopa rezerwy od środków uzyskanych z tytułu sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo)	oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej	wielkość rezerwy obowiązkowej		
						płatnych na każde żądanie	terminowych	płatnych na każde żądanie	terminowych			ogółem	z tego:	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	mln zł	na rachunku bieżącym	zadeklarowana kwota gotówki	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
XII 2009	3,50	5,00	2,00	3,75	.	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,9 *	20 148,4	20 148,4	.
I 2010	3,50	5,00	2,00	3,75	4,00	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,9 *	20 148,4	20 148,4	.
II	3,50	5,00	2,00	3,75	4,00	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,9 *	20 409,0	20 409,0	.
III	3,50	5,00	2,00	3,75	4,00	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,9 *	20 517,1	20 517,1	.
IV	3,50	5,00	2,00	3,75	4,00	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,9 *	20 681,8	20 681,8	.
V	3,50	5,00	2,00	3,75	4,00	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,9 *	20 746,4	20 746,4	.
VI	3,50	5,00	2,00	3,75	4,00	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,9 *	21 102,0	21 102,0	.
VII	3,50	5,00	2,00	3,75	4,00	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,9 *	21 102,0	21 102,0	.
VIII	3,50	5,00	2,00	3,75	4,00	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,9 *	21 495,2	21 495,2	.
IX	3,50	5,00	2,00	3,75	4,00	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,9 *	21 649,0	21 649,0	.
X	3,50	5,00	2,00	3,75	4,00	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,9 *	21 649,0	21 649,0	.
XI	3,50	5,00	2,00	3,75	4,00	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,9 *	22 025,1	22 025,1	.
XII	3,50	5,00	2,00	3,75	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9 *	25 947,6	25 947,6	.

* Stopy redyskontowej weksli.

Okres	4. Przetargi na bony pieniężne NBP														
	wykupu		stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargu i będących w obiegu (wg kosztów zakupu)	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaofiarowanych do sprzedaży (w cenach nominalnych)					popyt zgłoszony przez oferentów (w cenach nominalnych)					
	52-tygodniowym	%			ogółem	z tego bonów o terminie wykupu:					ogółem	z tego na bony o terminie wykupu:			
			2-dniowym	3-dniowym		6-dniowym	7-dniowym	8-dniowym	2-dniowym	3-dniowym		6-dniowym	7-dniowym	8-dniowym	
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	
XII 2009	0,00	41 940,16	5	290 000,00	0,00	0,00	59 000,00	174 000,00	57 000,00	253 646,14	0,00	0,00	59 736,51	152 925,21	40 984,42
I 2010	3,92	42 468,36	4	264 500,00	0,00	0,00	0,00	264 500,00	0,00	269 612,62	0,00	0,00	0,00	269 612,62	0,00
II	3,85	41 170,42	4	277 500,00	0,00	0,00	0,00	277 500,00	0,00	273 665,15	0,00	0,00	0,00	273 665,15	0,00
III	3,92	42 636,77	4	288 500,00	0,00	0,00	0,00	288 500,00	0,00	279 537,94	0,00	0,00	0,00	279 537,94	0,00
IV	3,80	39 918,43	5	377 400,00	0,00	0,00	0,00	377 400,00	0,00	378 468,02	0,00	0,00	0,00	378 468,02	0,00
V	3,80	37 384,57	4	302 900,00	0,00	0,00	0,00	302 900,00	0,00	299 639,06	0,00	0,00	0,00	299 639,06	0,00
VI	3,99	34 737,31	4	305 000,00	0,00	0,00	0,00	305 000,00	0,00	312 558,88	0,00	0,00	0,00	312 558,88	0,00
VII	4,02	34 506,04	5	396 300,00	0,00	0,00	0,00	396 300,00	0,00	377 899,62	0,00	0,00	0,00	377 899,62	0,00
VIII	3,96	36 545,95	4	328 000,00	0,00	0,00	0,00	328 000,00	0,00	327 410,66	0,00	0,00	0,00	327 410,66	0,00
IX	3,91	34 126,40	4	336 500,00	0,00	0,00	0,00	336 500,00	0,00	325 629,65	0,00	0,00	0,00	325 629,65	0,00
X	4,00	33 727,66	5	413 900,00	0,00	0,00	0,00	413 900,00	0,00	405 067,04	0,00	0,00	0,00	405 067,04	0,00
XI	0,00	33 727,66	4	339 000,00	0,00	0,00	0,00	339 000,00	0,00	326 417,31	0,00	0,00	0,00	326 417,31	0,00
XII	0,00	26 730,48	7	444 000,00	10 000,00	11 000,00	0,00	423 000,00	0,00	404 511,81	3 636,11	3 430,00	0,00	397 445,70	0,00

Okres	3. Przetargi na bony skarbowe															
	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaoferowanych do sprzedaży (w cenach nominalnych)				popyt zgłoszony przez oferentów (w cenach nominalnych)				sprzedaż bonów (w cenach nominalnych)				średni ważony zysk z kupionych bonów		
		ogółem	z tego bonów o terminie wykupu:			ogółem	z tego na bony o terminie wykupu:			ogółem	z tego bonów o terminie wykupu:			ogółem	z tego bonów o terminie	
			39-tygodniowym	48-tygodniowym	52-tygodniowym		39-tygodniowym	48-tygodniowym	52-tygodniowym		39-tygodniowym	48-tygodniowym	52-tygodniowym		%	%
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	%	%
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
XII 2009	0	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	.	
I 2010	3	2 700,00	0,00	.	2 700,00	11 383,05	0,00	.	11 383,05	2 638,00	0,00	.	2 638,00	3,92	0,00	
II	4	5 200,00	0,00	.	5 200,00	13 765,38	0,00	.	13 765,38	5 042,44	0,00	.	5 042,44	3,85	0,00	
III	5	6 700,00	1 200,00	.	5 500,00	15 646,19	2 653,45	.	12 992,74	6 670,83	1 150,00	.	5 520,83	3,89	3,76	
IV	4	3 300,00	0,00	.	3 300,00	14 962,57	0,00	.	14 962,57	2 865,00	0,00	.	2 865,00	3,80	0,00	
V	4	3 900,00	0,00	1 400,00	2 500,00	9 649,55	0,00	3 613,55	6 036,00	3 330,00	0,00	1 360,00	1 970,00	3,81	0,00	
VI	4	5 600,00	0,00	0,00	5 600,00	11 813,95	0,00	0,00	11 813,95	5 017,54	0,00	0,00	5 017,54	3,99	0,00	
VII	3	3 900,00	0,00	0,00	3 900,00	14 098,60	0,00	0,00	14 098,60	3 900,00	0,00	0,00	3 900,00	4,02	0,00	
VIII	4	4 000,00	0,00	0,00	4 000,00	10 729,39	0,00	0,00	10 729,39	3 580,29	0,00	0,00	3 580,29	3,96	0,00	
IX	2	1 200,00	0,00	0,00	1 200,00	4 588,60	0,00	0,00	4 588,60	1 180,40	0,00	0,00	1 180,40	3,91	0,00	
X	2	1 200,00	0,00	0,00	1 200,00	1 837,85	0,00	0,00	1 837,85	822,55	0,00	0,00	822,55	4,00	0,00	
XI	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
XII	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Okres	4. Przetargi na bony pieniężne NBP													stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargów i będących w obiegu (wg kosztów zakupu)	liczba przetargów	wartość nominalna papierów wartościowych przeznaczonych przez NBP do sprzedaży
	ogółem	sprzedaż bonów (w cenach nominalnych)					średni ważony zysk z kupionych bonów									
		z tego bonów o terminie wykupu:					z tego z bonów o terminie wykupu:									
		2-dniowym	3-dniowym	6-dniowym	7-dniowym	8-dniowym	ogółem	2-dniowym	3-dniowym	6-dniowym	7-dniowym	8-dniowym				
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	%	%	%	%	%	mln zł			
46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60		
XII 2009	252 909,63	0,00	0,00	59 000,00	152 925,21	40 984,42	3,50	0,00	0,00	3,50	3,50	3,50	40 952,58	0	0,00	
I 2010	263 132,43	0,00	0,00	0,00	263 132,43	0,00	3,50	0,00	0,00	0,00	3,50	0,00	62 385,32	0	0,00	
II	269 328,50	0,00	0,00	0,00	269 328,50	0,00	3,50	0,00	0,00	0,00	3,50	0,00	67 246,19	0	0,00	
III	279 537,94	0,00	0,00	0,00	279 537,94	0,00	3,50	0,00	0,00	0,00	3,50	0,00	76 922,94	0	0,00	
IV	371 966,36	0,00	0,00	0,00	371 966,36	0,00	3,50	0,00	0,00	0,00	3,50	0,00	74 949,00	0	0,00	
V	297 174,06	0,00	0,00	0,00	297 174,06	0,00	3,50	0,00	0,00	0,00	3,50	0,00	76 113,25	0	0,00	
VI	302 551,23	0,00	0,00	0,00	302 551,23	0,00	3,50	0,00	0,00	0,00	3,50	0,00	75 499,86	0	0,00	
VII	375 961,62	0,00	0,00	0,00	375 961,62	0,00	3,50	0,00	0,00	0,00	3,50	0,00	78 134,39	0	0,00	
VIII	323 805,64	0,00	0,00	0,00	323 805,64	0,00	3,50	0,00	0,00	0,00	3,50	0,00	83 713,63	0	0,00	
IX	325 629,65	0,00	0,00	0,00	325 629,65	0,00	3,50	0,00	0,00	0,00	3,50	0,00	83 110,50	0	0,00	
X	401 522,95	0,00	0,00	0,00	401 522,95	0,00	3,50	0,00	0,00	0,00	3,50	0,00	70 916,40	0	0,00	
XI	326 417,31	0,00	0,00	0,00	326 417,31	0,00	3,50	0,00	0,00	0,00	3,50	0,00	87 799,46	0	0,00	
XII	404 380,70	3 636,11	3 430,00	0,00	397 314,59	0,00	3,50	3,49	3,49	0,00	3,50	0,00	74 588,93	0	0,00	

TABELA II – cd.

Rynek finansowy – podstawowe informacje

Okres	5. Bezwarunkowa sprzedaż papierów wartościowych przez NBP (<i>outright sale</i>)			6. Informacje o wynikach sesji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie										
	wartość nominalna ofert zgłoszonych przez banki	wartość nominalna ofert przyjętych	wartość aukcyjna ofert przyjętych	liczba spółek na koniec miesiąca	kapitalizacja na koniec miesiąca	wskaźnik C/Z na koniec miesiąca	WIG20 na koniec miesiąca	WIG20 średni w miesiącu	mWIG40 na koniec miesiąca	mWIG40 średni w miesiącu	sWIG80 na koniec miesiąca	sWIG80 średni w miesiącu	obroty w miesiącu	wskaźnik obrotu
	mln zł	mln zł	mln zł		mln zł								mln zł	%
	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74
XII 2009	0,00	0,00	0,00	380	421 178,5	37,0	2 388,7	2 370,6	2 346,1	2 340,9	11 090,9	11 070,9	28 204,5	2,2
I 2010	0,00	0,00	0,00	380	428 346,1	42,1	2 382,6	2 439,0	2 314,1	2 380,8	11 513,8	11 481,3	29 252,6	44,9
II	0,00	0,00	0,00	380	411 266,8	22,6	2 265,0	2 254,4	2 304,8	2 284,0	11 559,2	11 431,3	26 244,1	42,4
III	0,00	0,00	0,00	378	449 711,7	20,8	2 495,6	2 425,4	2 496,2	2 429,6	12 429,6	12 092,6	35 615,1	47,3
IV	0,00	0,00	0,00	379	456 698,7	21,0	2 547,5	2 553,1	2 548,4	2 527,8	12 489,7	12 460,0	30 618,4	43,9
V	0,00	0,00	0,00	382	468 519,8	15,6	2 433,8	2 392,1	2 471,9	2 435,1	11 696,0	11 729,6	45 046,7	65,7
VI	0,00	0,00	0,00	380	450 180,0	14,6	2 271,0	2 354,5	2 373,8	2 423,1	10 980,5	11 379,9	31 840,8	43,6
VII	0,00	0,00	0,00	386	483 656,9	15,6	2 474,7	2 389,6	2 496,3	2 439,1	11 692,1	11 415,4	31 175,4	39,6
VIII	0,00	0,00	0,00	385	484 512,5	14,9	2 431,1	2 474,6	2 510,0	2 493,7	11 808,0	11 810,1	28 118,0	34,3
IX	0,00	0,00	0,00	380	519 031,5	17,7	2 615,2	2 545,2	2 653,5	2 578,5	12 103,2	12 077,6	39 933,9	47,7
X	0,00	0,00	0,00	380	526 126,5	18,4	2 651,3	2 642,6	2 768,4	2 703,0	12 003,8	11 992,2	38 054,5	46,2
XI	0,00	0,00	0,00	380	520 597,7	16,9	2 611,6	2 683,9	2 693,7	2 747,9	11 730,9	11 951,4	43 390,9	53,8
XII	0,00	0,00	0,00	400	542 646,1	17,5	2 744,2	2 751,6	2 805,3	2 796,3	12 219,9	11 990,6	34 423,5	37,4

TABELA III

Kursy dzienne PLN do USD i EUR

Dni	Grudzień 2009			Styczeń 2010			Luty 2010			Marzec 2010		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	2,7392	4,1264	1,5064	2,8503	4,1082	1,4413	2,8787	4,0035	1,3907	2,8891	3,9403	1,3639
2	2,7185	4,1044	1,5098	2,8503	4,1082	1,4413	2,8603	3,9849	1,3932	2,9152	3,9324	1,3489
3	2,7093	4,0954	1,5116	2,8503	4,1082	1,4413	2,8321	3,9690	1,4014	2,8782	3,9270	1,3644
4	2,7166	4,0946	1,5073	2,8465	4,0924	1,4377	2,9071	4,0250	1,3845	2,8670	3,9141	1,3652
5	2,7166	4,0946	1,5073	2,8264	4,0794	1,4433	2,9915	4,0921	1,3679	2,8568	3,8848	1,3598
6	2,7166	4,0946	1,5073	2,8493	4,0950	1,4372	2,9915	4,0921	1,3679	2,8568	3,8848	1,3598
7	2,7479	4,0660	1,4797	2,8631	4,1109	1,4358	2,9915	4,0921	1,3679	2,8568	3,8848	1,3598
8	2,7435	4,0725	1,4844	2,8683	4,1084	1,4323	2,9896	4,0916	1,3686	2,8372	3,8774	1,3666
9	2,7966	4,1266	1,4756	2,8683	4,1084	1,4323	2,9673	4,0779	1,3743	2,8577	3,8837	1,3590
10	2,8168	4,1437	1,4711	2,8683	4,1084	1,4323	2,9463	4,0595	1,3778	2,8531	3,8750	1,3582
11	2,8050	4,1390	1,4756	2,7983	4,0595	1,4507	2,9503	4,0548	1,3744	2,8561	3,9006	1,3657
12	2,8050	4,1390	1,4756	2,8167	4,0814	1,4490	2,9428	4,0035	1,3604	2,8312	3,8923	1,3748
13	2,8050	4,1390	1,4756	2,8009	4,0615	1,4501	2,9428	4,0035	1,3604	2,8312	3,8923	1,3748
14	2,8248	4,1410	1,4659	2,7930	4,0534	1,4513	2,9428	4,0035	1,3604	2,8312	3,8923	1,3748
15	2,8635	4,1667	1,4551	2,7973	4,0339	1,4421	2,9548	4,0227	1,3614	2,8449	3,9010	1,3712
16	2,8891	4,2028	1,4547	2,7973	4,0339	1,4421	2,9428	4,0168	1,3650	2,8393	3,8870	1,3690
17	2,9105	4,1818	1,4368	2,7973	4,0339	1,4421	2,9007	3,9878	1,3748	2,8083	3,8684	1,3775
18	2,9038	4,1806	1,4397	2,8042	4,0312	1,4376	2,9350	3,9855	1,3579	2,8285	3,8723	1,3690
19	2,9038	4,1806	1,4397	2,7974	4,0190	1,4367	2,9658	4,0031	1,3498	2,8673	3,8909	1,3570
20	2,9038	4,1806	1,4397	2,8296	4,0143	1,4187	2,9658	4,0031	1,3498	2,8673	3,8909	1,3570
21	2,9268	4,1862	1,4303	2,8928	4,0661	1,4056	2,9658	4,0031	1,3498	2,8673	3,8909	1,3570
22	2,9232	4,1857	1,4319	2,8785	4,0742	1,4154	2,9166	3,9711	1,3616	2,8953	3,9136	1,3517
23	2,9293	4,1729	1,4245	2,8785	4,0742	1,4154	2,9040	3,9630	1,3647	2,8804	3,8963	1,3527
24	2,8955	4,1654	1,4386	2,8785	4,0742	1,4154	2,9570	4,0015	1,3532	2,8975	3,8766	1,3379
25	2,8955	4,1654	1,4386	2,8688	4,0609	1,4155	2,9601	3,9933	1,3490	2,9163	3,8902	1,3340
26	2,8955	4,1654	1,4386	2,9068	4,0969	1,4094	2,9251	3,9768	1,3595	2,9062	3,8856	1,3370
27	2,8955	4,1654	1,4386	2,9082	4,0878	1,4056	2,9251	3,9768	1,3595	2,9062	3,8856	1,3370
28	2,8910	4,1606	1,4392	2,8957	4,0630	1,4031	2,9251	3,9768	1,3595	2,9062	3,8856	1,3370
29	2,8791	4,1550	1,4432	2,9083	4,0616	1,3966				2,8864	3,8929	1,3487
30	2,8725	4,1244	1,4358	2,9083	4,0616	1,3966				2,8748	3,8765	1,3484
31	2,8503	4,1082	1,4413	2,9083	4,0616	1,3966				2,8720	3,8622	1,3448
przeciętny w ciągu miesiąca	2,8352	4,1427	X	2,8518	4,0720	X	2,9385	4,0155	X	2,8672	3,8919	X

TABELA III

Kursy dzienne PLN do USD i EUR

Dni	Kwiecień 2010			Maj 2010			Czerwiec 2010			Lipiec 2010		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	2,8506	3,8467	1,3494	2,9305	3,9020	1,3315	3,3953	4,1208	1,2137	3,3773	4,1529	1,2297
2	2,8426	3,8515	1,3549	2,9305	3,9020	1,3315	3,3601	4,1056	1,2219	3,3152	4,1448	1,2502
3	2,8426	3,8515	1,3549	2,9305	3,9020	1,3315	3,3601	4,1056	1,2219	3,3152	4,1448	1,2502
4	2,8426	3,8515	1,3549	2,9928	3,9310	1,3135	3,3542	4,0967	1,2214	3,3152	4,1448	1,2502
5	2,8426	3,8515	1,3549	3,1014	4,0215	1,2967	3,3542	4,0967	1,2214	3,2824	4,1170	1,2543
6	2,8618	3,8356	1,3403	3,1802	4,0773	1,2821	3,3542	4,0967	1,2214	3,2636	4,1110	1,2597
7	2,8675	3,8378	1,3384	3,2808	4,1770	1,2732	3,4916	4,1688	1,1940	3,2851	4,1268	1,2562
8	2,8975	3,8526	1,3296	3,2808	4,1770	1,2732	3,4772	4,1502	1,1935	3,2259	4,0823	1,2655
9	2,8634	3,8405	1,3412	3,2808	4,1770	1,2732	3,4513	4,1230	1,1946	3,2124	4,0733	1,2680
10	2,8634	3,8405	1,3412	3,0667	3,9998	1,3043	3,4301	4,1338	1,2052	3,2124	4,0733	1,2680
11	2,8634	3,8405	1,3412	3,1888	4,0441	1,2682	3,3761	4,0909	1,2117	3,2124	4,0733	1,2680
12	2,8373	3,8673	1,3630	3,1356	3,9900	1,2725	3,3761	4,0909	1,2117	3,2511	4,0861	1,2568
13	2,8596	3,8834	1,3580	3,1473	3,9591	1,2579	3,3761	4,0909	1,2117	3,2499	4,0775	1,2547
14	2,8325	3,8659	1,3648	3,1860	3,9852	1,2508	3,3390	4,0838	1,2231	3,1925	4,0605	1,2719
15	2,8491	3,8641	1,3563	3,1860	3,9852	1,2508	3,3397	4,0765	1,2206	3,1750	4,0600	1,2787
16	2,8573	3,8725	1,3553	3,1860	3,9852	1,2508	3,3064	4,0653	1,2295	3,1608	4,0920	1,2946
17	2,8573	3,8725	1,3553	3,2770	4,0244	1,2281	3,3095	4,0811	1,2331	3,1608	4,0920	1,2946
18	2,8573	3,8725	1,3553	3,2284	4,0038	1,2402	3,2864	4,0732	1,2394	3,1608	4,0920	1,2946
19	2,9009	3,9010	1,3448	3,3595	4,0898	1,2174	3,2864	4,0732	1,2394	3,1825	4,1272	1,2968
20	2,8868	3,8958	1,3495	3,3171	4,1157	1,2408	3,2864	4,0732	1,2394	3,1754	4,1243	1,2988
21	2,8790	3,8662	1,3429	3,3143	4,1428	1,2500	3,2463	4,0300	1,2414	3,2017	4,1145	1,2851
22	2,8822	3,8653	1,3411	3,3143	4,1428	1,2500	3,2912	4,0535	1,2316	3,1945	4,1007	1,2837
23	2,9148	3,8804	1,3313	3,3143	4,1428	1,2500	3,3054	4,0587	1,2279	3,1383	4,0633	1,2947
24	2,9148	3,8804	1,3313	3,3047	4,1067	1,2427	3,3295	4,0877	1,2277	3,1383	4,0633	1,2947
25	2,9148	3,8804	1,3313	3,4190	4,1735	1,2207	3,3643	4,1405	1,2307	3,1383	4,0633	1,2947
26	2,9068	3,8766	1,3336	3,3520	4,1366	1,2341	3,3643	4,1405	1,2307	3,1373	4,0472	1,2900
27	2,9158	3,8965	1,3363	3,3440	4,1004	1,2262	3,3643	4,1405	1,2307	3,0861	4,0125	1,3002
28	3,0038	3,9514	1,3155	3,2545	4,0479	1,2438	3,3270	4,1148	1,2368	3,0756	4,0006	1,3008
29	2,9591	3,9175	1,3239	3,2545	4,0479	1,2438	3,4157	4,1649	1,2193	3,0618	3,9993	1,3062
30	2,9305	3,9020	1,3315	3,2545	4,0479	1,2438	3,3946	4,1458	1,2213	3,0731	4,0080	1,3042
31				3,3132	4,0770	1,2305				3,0731	4,0080	1,3042
przeciętny w ciągu miesiąca	2,8799	3,8704	X	3,2137	4,0521	X	3,3571	4,1025	X	3,1950	4,0818	X

TABELA III

Kursy dzienne PLN do USD i EUR

Dni	Sierpień 2010			Wrzesień 2010			Październik 2010			Listopad 2010			Grudzień 2010		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	3,0731	4,0080	1,3042	3,1285	3,9922	1,2761	2,8772	3,9465	1,3716	2,8873	3,9944	1,3834	3,0753	4,0205	1,3074
2	3,0494	3,9852	1,3069	3,0952	3,9659	1,2813	2,8772	3,9465	1,3716	2,8297	3,9519	1,3966	3,0282	3,9928	1,3185
3	3,0143	3,9875	1,3229	3,0895	3,9635	1,2829	2,8772	3,9465	1,3716	2,8010	3,9339	1,4045	3,0172	3,9968	1,3247
4	3,0448	4,0200	1,3203	3,0895	3,9635	1,2829	2,8922	3,9577	1,3684	2,7449	3,9142	1,4260	3,0172	3,9968	1,3247
5	3,0268	3,9860	1,3169	3,0895	3,9635	1,2829	2,8838	3,9742	1,3781	2,7648	3,9190	1,4175	3,0172	3,9968	1,3247
6	3,0246	3,9881	1,3186	3,0450	3,9279	1,2900	2,8422	3,9378	1,3855	2,7648	3,9190	1,4175	3,0057	3,9974	1,3299
7	3,0246	3,9881	1,3186	3,0943	3,9495	1,2764	2,8401	3,9655	1,3963	2,7648	3,9190	1,4175	2,9955	4,0078	1,3379
8	3,0246	3,9881	1,3186	3,1170	3,9494	1,2671	2,8660	3,9860	1,3908	2,8178	3,9258	1,3932	3,0558	4,0415	1,3226
9	2,9997	3,9871	1,3292	3,0991	3,9421	1,2720	2,8660	3,9860	1,3908	2,8278	3,9334	1,3910	3,0508	4,0330	1,3219
10	3,0147	3,9727	1,3178	3,0867	3,9316	1,2737	2,8660	3,9860	1,3908	2,8220	3,8964	1,3807	3,0458	4,0376	1,3256
11	3,0606	3,9992	1,3067	3,0867	3,9316	1,2737	2,8525	3,9754	1,3937	2,8220	3,8964	1,3807	3,0458	4,0376	1,3256
12	3,1215	4,0134	1,2857	3,0867	3,9316	1,2737	2,8802	3,9711	1,3788	2,8865	3,9377	1,3642	3,0458	4,0376	1,3256
13	3,1053	3,9941	1,2862	3,0745	3,9407	1,2817	2,8327	3,9587	1,3975	2,8865	3,9377	1,3642	3,0445	4,0240	1,3217
14	3,1053	3,9941	1,2862	3,0637	3,9493	1,2891	2,7697	3,8992	1,4078	2,8865	3,9377	1,3642	2,9708	3,9911	1,3434
15	3,1053	3,9941	1,2862	3,0347	3,9361	1,2970	2,7717	3,9074	1,4097	2,8915	3,9430	1,3637	2,9978	3,9877	1,3302
16	3,1297	4,0030	1,2790	3,0131	3,9345	1,3058	2,7717	3,9074	1,4097	2,8937	3,9348	1,3598	3,0125	3,9896	1,3243
17	3,0810	3,9707	1,2888	3,0079	3,9545	1,3147	2,7717	3,9074	1,4097	2,9217	3,9510	1,3523	2,9840	3,9837	1,3350
18	3,0713	3,9535	1,2872	3,0079	3,9545	1,3147	2,8297	3,9254	1,3872	2,8871	3,9386	1,3642	2,9840	3,9837	1,3350
19	3,0848	3,9506	1,2807	3,0079	3,9545	1,3147	2,8268	3,9317	1,3909	2,8749	3,9381	1,3698	2,9840	3,9837	1,3350
20	3,1110	3,9719	1,2767	3,0156	3,9506	1,3101	2,8714	3,9700	1,3826	2,8749	3,9381	1,3698	3,0396	3,9998	1,3159
21	3,1110	3,9719	1,2767	3,0053	3,9458	1,3129	2,8193	3,9533	1,4022	2,8749	3,9381	1,3698	3,0370	3,9944	1,3152
22	3,1110	3,9719	1,2767	2,9636	3,9427	1,3304	2,8616	3,9734	1,3885	2,8591	3,9292	1,3743	3,0322	3,9909	1,3162
23	3,1354	3,9850	1,2710	2,9853	3,9813	1,3336	2,8616	3,9734	1,3885	2,9020	3,9443	1,3592	3,0323	3,9735	1,3104
24	3,1737	4,0104	1,2636	2,9704	3,9747	1,3381	2,8616	3,9734	1,3885	2,9808	3,9695	1,3317	3,0196	3,9640	1,3128
25	3,1492	3,9946	1,2684	2,9704	3,9747	1,3381	2,8119	3,9464	1,4035	2,9881	3,9747	1,3302	3,0196	3,9640	1,3128
26	3,1452	3,9927	1,2695	2,9704	3,9747	1,3381	2,8207	3,9351	1,3951	3,0363	4,0248	1,3256	3,0196	3,9640	1,3128
27	3,1304	3,9810	1,2717	2,9425	3,9582	1,3452	2,8567	3,9446	1,3808	3,0363	4,0248	1,3256	3,0215	3,9763	1,3160
28	3,1304	3,9810	1,2717	2,9645	3,9773	1,3416	2,8728	3,9725	1,3828	3,0363	4,0248	1,3256	3,0112	3,9840	1,3231
29	3,1304	3,9810	1,2717	2,9227	3,9710	1,3587	2,8873	3,9944	1,3834	3,0441	4,0278	1,3231	3,0383	3,9913	1,3137
30	3,1226	3,9755	1,2731	2,9250	3,9870	1,3631	2,8873	3,9944	1,3834	3,1308	4,0734	1,3011	2,9979	3,9704	1,3244
31	3,1583	4,0038	1,2677				2,8873	3,9944	1,3834				2,9641	3,9603	1,3361
przeciętny w ciągu miesiąca	3,0894	3,9872	X	3,0318	3,9558	X	2,8482	3,9562	X	2,8913	3,9531	X	3,0197	3,9959	X

TABELA IV

Średnie oprocentowanie stanów umów złotowych (w %)

	Sektor	Kategoria	Termin	Nr	Grudzień 2009	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	
Depozyty złotowe	gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	rachunki bieżące		1	1,7	1,7	1,8	1,9	1,8	1,8	
		z terminem pierwotnym	do 2 lat włącznie	2	4,8	5,0	4,9	4,7	4,4	4,4	
			powyżej 2 lat	3	2,5	2,7	2,7	2,9	3,0	3,2	
			ogółem	4	4,8	5,0	4,8	4,6	4,4	4,4	
	przedsiębiorstw	rachunki bieżące		5	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,5	
		z terminem pierwotnym	do 2 lat włącznie	6	3,8	3,9	3,8	3,7	3,7	3,7	
			powyżej 2 lat	7	2,6	2,8	2,8	2,8	2,8	3,0	
			ogółem	8	3,8	3,9	3,8	3,7	3,7	3,7	
		ogółem bez rachunków bieżących		9	4,5	4,6	4,5	4,3	4,1	4,1	
Kredyty złotowe dla	gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	w rachunku bieżącym		10	11,6	11,7	12,1	12,4	12,3	12,2	
		na cele konsumpcyjne	karty kredytowe	11	16,1	16,0	15,0	16,1	16,0	16,2	
			do 1 roku włącznie	12	12,1	12,1	12,6	12,3	12,2	12,2	
			powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	13	14,3	14,3	14,8	14,6	14,5	14,4	
			ogółem	15	14,5	14,4	14,7	14,7	14,6	14,5	
		na nieruchomości mieszkaniowe	do 5 lat włącznie	16	6,8	6,8	6,8	6,9	6,9	7,1	
			powyżej 5 lat	17	6,0	5,9	6,2	6,1	6,1	5,9	
			ogółem	18	6,0	6,0	6,2	6,1	6,1	5,9	
		na inne cele	do 1 roku włącznie	19	7,3	7,3	7,4	7,5	7,4	7,4	
			powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	20	7,9	8,0	8,0	8,2	8,2	8,2	
			powyżej 5 lat	21	7,3	7,3	7,4	7,5	7,3	7,3	
			ogółem	22	7,5	7,5	7,5	7,7	7,6	7,5	
		ogółem bez rachunków bieżących		23	9,9	9,8	10,0	9,9	9,8	9,7	
		przedsiębiorstw	w rachunku bieżącym		24	5,9	6,1	6,1	6,2	6,1	6,2
			karty kredytowe		25	-	-	-	-	-	-
	do 1 roku włącznie		26	6,5	6,5	6,6	6,6	6,4	6,5		
	pow. 1 roku do 5 lat włącznie		27	6,2	6,3	6,4	6,5	6,6	6,6		
	powyżej 5 lat		28	5,6	5,6	5,7	5,6	5,6	5,6		
	ogółem bez rachunków bieżących		29	5,9	6,0	6,0	6,1	6,0	6,0		
	ogółem bez rachunków bieżących		30	8,4	8,4	8,6	8,5	8,5	8,4		

Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
1,8	1,7	1,7	1,8	1,7	1,7	1,7
4,3	4,2	4,2	4,2	4,4	4,2	4,1
3,2	3,2	3,2	3,3	3,4	3,4	3,4
4,3	4,2	4,2	4,1	4,3	4,2	4,1
1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,5	1,5
3,6	3,6	3,6	3,7	3,7	3,7	3,6
2,9	3,2	3,2	3,3	3,4	3,6	3,3
3,6	3,6	3,6	3,7	3,7	3,7	3,6
4,0	4,0	4,0	4,0	4,1	4,0	3,9
12,2	12,3	12,2	12,3	12,4	12,5	12,3
15,0	15,1	15,8	15,6	15,8	16,0	15,7
12,4	12,4	12,6	12,5	12,5	12,6	12,3
14,7	14,5	14,6	14,7	14,6	14,8	14,7
14,4	14,2	14,1	14,3	14,1	14,3	14,1
14,6	14,5	14,6	14,7	14,6	14,8	14,6
6,7	7,4	7,2	7,3	7,1	7,2	7,0
5,9	5,8	5,9	5,9	5,9	6,0	5,9
6,0	5,9	5,9	6,0	5,9	6,1	5,9
8,1	7,4	7,3	7,4	7,3	7,4	7,5
8,0	7,9	8,1	8,1	8,1	8,3	8,1
7,2	7,2	7,3	7,3	7,3	7,4	7,3
7,5	7,4	7,5	7,5	7,4	7,6	7,5
9,6	9,5	9,5	9,5	9,4	9,6	9,4
6,2	6,1	6,0	6,0	6,0	5,9	5,9
4,3	5,0	5,6	6,2	5,6	5,5	5,6
6,1	6,1	5,9	5,8	5,9	6,0	5,9
6,5	6,5	6,6	6,7	6,7	6,8	6,6
5,6	5,5	5,5	5,6	5,6	5,7	5,6
6,0	5,9	5,9	6,0	6,0	6,1	6,0
8,4	8,2	8,3	8,3	8,2	8,4	8,2

TABELA V

Średnie oprocentowanie nowych umów złotych (w %)

	Sektor	Kategoria	Termin	Nr	Grudzień 2009	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
Depozyty złotowe	gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	z terminem pierwotnym	do 1 miesiąca włącznie	1	2,9	2,7	2,7	2,8	2,8
			powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	2	4,9	4,6	4,6	4,7	4,4
			powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	3	5,0	4,8	4,8	4,6	4,6
			powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	4	4,6	4,3	4,3	4,4	4,4
			powyżej 1 roku	5	3,7	4,1	4,4	4,7	4,6
			ogółem	6	4,0	3,9	3,8	3,9	3,9
	przedsiębiorstw	z terminem pierwotnym	do 1 miesiąca włącznie	7	2,8	2,7	2,7	2,8	2,8
			powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	8	4,5	4,1	4,1	3,9	3,8
			powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	9	4,8	4,7	4,4	4,4	4,3
			powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	10	4,7	4,6	4,6	4,5	4,3
			powyżej 1 roku	11	4,6	4,1	4,7	3,3	4,2
			ogółem	12	3,0	2,9	2,9	2,9	3,0
			ogółem	13	3,2	3,1	3,1	3,1	3,2
Kredyty złotowe	gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	konsumpcyjne	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	14	16,4	16,1	16,1	16,2	16,0
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	15	10,8	11,5	11,2	11,0	12,5
			stopa stała powyżej 1 roku	16	14,3	15,7	15,7	16,0	16,3
			ogółem	17	15,1	15,6	15,6	15,6	15,8
		na nieruchomości mieszaniowe	rzeczywista stopa procentowa	18	21,8	22,3	21,8	21,4	21,7
			stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	19	7,0	7,0	7,0	6,9	7,0
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	20	6,9	6,8	6,8	6,6	6,5
			stopa stała powyżej 1 roku	21	7,9	7,8	8,0	7,2	8,0
			ogółem	22	7,0	7,0	7,0	6,9	6,9
		dla przedsiębiorców indywidualnych	rzeczywista stopa procentowa	23	7,8	7,8	7,7	7,7	7,4
			stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	24	8,5	8,4	8,7	8,7	8,4
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	25	8,8	8,7	8,9	8,9	8,6
			stopa stała powyżej 1 roku	26	13,0	11,9	12,9	12,3	13,0
		na cele pozostałe	ogółem	27	8,6	8,5	8,9	8,7	8,5
			stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	28	8,5	8,6	9,0	8,5	8,8
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	29	7,6	7,8	7,1	6,7	7,8
			stopa stała powyżej 1 roku	30	13,7	16,4	16,8	16,2	6,1
	ogółem		31	8,9	9,3	9,8	9,3	8,6	
	ogółem		32	12,5	12,8	13,0	12,9	12,8	
	przedsiębiorstw	o wysokości do 1 miliona zł włącznie*, do maja 2010, do 4 milionów zł włącznie	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	33	6,5	6,6	6,3	6,7	6,8
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	34	7,0	6,3	6,6	6,4	6,5
			stopa stała powyżej 1 roku	35	6,4	6,9	7,5	7,0	7,2
			ogółem	36	6,5	6,6	6,3	6,7	6,7
		o wysokości od 1 do 4 milionów zł włącznie	stopa zmienna i stała do 1 roku o terminie pierwotnym powyżej 1 roku*	37	-	-	-	-	-
			stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	38	-	-	-	-	-
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	39	-	-	-	-	-
			stopa stała powyżej 1 roku	40	-	-	-	-	-
		o wysokości powyżej 4 milionów zł	ogółem	41	-	-	-	-	-
			stopa zmienna i stała do 1 roku o terminie pierwotnym powyżej 1 roku*	42	-	-	-	-	-
			stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	43	6,4	6,6	6,6	6,7	6,6
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	44	7,5	7,0	7,4	6,5	6,4
			stopa stała powyżej 1 roku	45	6,8	7,3	7,2	7,1	7,2
ogółem			46	6,5	6,6	6,6	6,7	6,6	
stopa zmienna i stała do 1 roku o terminie pierwotnym powyżej 1 roku*			47	-	-	-	-	-	
ogółem	48	6,5	6,6	6,6	6,7	6,6			
ogółem	49	9,7	10,0	10,1	10,1	9,9			

* Kategoria „stopa zmienna i stała do 1 roku o terminie pierwotnym powyżej 1 roku” składa się z umów wchodzących w skład kategorii „stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie” oraz „stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie”, ale tylko tych, których termin pierwotny jest dłuższy niż 1 rok.

Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
2,9	2,9	2,8	2,7	2,8	2,7	2,7	2,7
4,4	4,3	4,2	4,1	4,1	4,0	4,1	4,2
4,4	4,3	4,2	4,2	4,1	4,2	4,2	4,3
4,4	4,4	4,3	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2
4,5	4,5	4,0	3,9	3,9	3,1	3,9	4,3
3,8	3,7	3,6	3,5	3,5	3,5	3,6	3,6
2,9	3,0	2,8	2,9	3,0	3,0	2,9	2,9
3,8	3,8	3,8	3,8	4,0	3,9	4,1	4,1
4,1	4,1	4,2	4,2	4,3	4,5	4,3	4,4
4,2	4,2	4,4	4,1	4,3	4,6	4,4	4,4
4,3	4,8	4,5	4,8	3,8	4,9	4,4	4,2
3,1	3,1	2,9	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1
3,2	3,2	3,0	3,1	3,2	3,2	3,1	3,1
16,2	16,1	15,6	15,5	15,2	14,8	14,9	15,0
13,0	13,2	13,0	12,7	12,1	11,9	11,5	11,6
16,6	16,6	16,5	16,3	16,1	16,1	15,9	15,7
16,0	16,0	15,6	15,5	15,2	14,9	14,9	14,9
22,0	22,2	21,9	21,9	21,4	21,0	21,0	21,3
6,7	6,7	6,6	6,4	6,4	6,4	6,3	6,2
6,3	6,2	6,0	6,0	5,8	5,8	5,8	5,9
7,3	-	2,0	-	2,0	-	3,4	7,8
6,7	6,7	6,6	6,4	6,3	6,3	6,2	6,1
7,2	7,2	7,0	6,9	6,8	6,6	6,6	6,6
8,5	8,3	8,5	8,1	8,4	8,3	8,0	8,1
8,3	7,3	7,0	8,7	8,3	8,4	8,5	8,7
10,7	6,6	6,3	6,0	6,1	6,7	-	9,7
8,6	8,1	8,3	8,1	8,4	8,3	8,1	8,2
8,4	7,9	7,9	8,7	8,7	8,4	8,1	8,1
7,3	7,2	6,9	7,1	7,1	6,8	7,0	7,0
6,3	8,6	10,0	11,0	4,8	6,3	5,1	6,4
8,1	7,8	7,8	8,5	8,4	8,0	8,0	8,0
12,7	11,1	11,0	10,6	10,6	10,3	10,3	10,0
6,5	6,5	6,5	6,5	6,4	6,2	6,2	6,1
6,0	6,1	6,0	6,3	6,1	6,0	6,0	5,8
7,0	6,8	6,2	6,8	6,0	6,4	6,3	8,7
6,5	6,5	6,4	6,4	6,3	6,2	6,2	6,1
-	6,8	6,7	6,5	6,5	6,3	6,4	6,6
-	6,4	6,6	6,8	6,7	6,3	6,1	6,0
-	6,4	6,4	6,3	6,7	6,4	6,4	5,7
-	5,8	6,7	-	-	5,7	6,1	5,9
-	6,4	6,6	6,8	6,7	6,3	6,2	6,0
-	6,7	6,7	7,0	6,6	6,4	6,4	6,3
6,5	5,7	5,6	5,8	5,4	5,6	5,3	5,7
6,3	7,4	7,7	7,8	6,1	6,9	7,5	6,6
6,9	7,3	6,7	5,1	5,0	5,6	6,1	6,0
6,4	6,1	6,1	6,3	5,7	6,0	5,7	5,8
-	6,7	6,8	7,2	6,6	6,7	6,4	6,5
6,4	6,2	6,2	6,3	5,9	6,1	5,9	5,9
9,9	8,4	8,5	8,2	7,6	8,0	8,1	7,5

TABELA VI

Średnie oprocentowanie nowych umów denominowanych w euro (w %)

	Sektor	Kategoria	Termin	Nr	Grudzień 2009	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
Depozyty w euro	gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	rachunki bieżące*		1	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
		z terminem pierwotnym	do 1 miesiąca włącznie	2	0,6	0,5	0,5	0,4	0,5
			powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	3	1,2	1,0	1,0	1,1	0,9
			powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	4	1,5	1,5	1,4	1,2	1,0
			powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	5	1,6	1,5	1,5	1,4	1,5
			powyżej 1 roku	6	1,9	2,1	2,1	2,2	1,8
		ogółem	7	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	
	przedsiębiorstw	rachunki bieżące*		8	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
		z terminem pierwotnym	do 1 miesiąca włącznie	9	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
			powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	10	1,1	0,7	0,9	0,9	0,8
			powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	11	1,3	1,1	1,4	1,1	0,9
			powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	12	2,6	1,1	1,4	1,3	1,3
			powyżej 1 roku	13	0,7	1,9	2,0	0,5	1,4
		ogółem	14	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	
	ogółem bez rachunków bieżących	15	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4		
Kredyty w euro dla	gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	rachunki bieżące*		16	3,4	3,8	3,5	3,4	4,8
		konsumpcyjne	ogółem	17	7,6	8,3	6,6	6,6	5,9
			rzeczywista stopa procentowa	18	7,8	8,4	6,6	6,9	6,0
		mieszaniowe	ogółem	19	4,9	4,2	4,3	4,2	3,9
			rzeczywista stopa procentowa	20	5,3	5,2	5,1	4,9	4,6
	przedsiębiorstw	na inne cele		21	4,2	3,5	5,7	4,8	5,1
		ogółem bez rachunków bieżących		22	4,8	4,0	4,5	4,3	4,0
		rachunki bieżące*		23	2,8	3,1	3,0	3,0	2,7
		o wysokości do 1 miliona euro włącznie		24	3,0	3,1	3,1	3,0	3,4
		o wysokości powyżej 1 miliona euro		25	3,8	3,6	3,0	3,3	3,5
		ogółem bez rachunków bieżących		26	3,8	3,5	3,0	3,2	3,5
		ogółem bez rachunków bieżących		27	3,8	3,5	3,2	3,4	3,6

* Kategoria, której oprocentowanie zostało uzyskane wg metodyki stosowanej do stanów wszystkich umów. Nie jest ona uwzględniana w kategoriach „ogółem”.

Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
1,0	0,8	1,1	1,1	0,9	1,1	1,1	1,0
1,2	1,0	1,3	1,3	1,2	1,4	1,3	1,3
1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,4	1,5	1,4
2,0	1,3	1,9	1,6	1,7	1,5	1,7	1,9
0,8	0,7	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4
0,8	0,8	0,7	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9
1,1	0,8	1,1	1,5	1,3	1,3	2,1	1,2
1,0	1,6	1,5	1,1	1,7	1,8	0,9	1,1
-	1,5	1,4	1,5	0,6	1,9	1,2	1,6
0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,6	0,5	0,5
0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5
3,6	3,7	4,0	4,3	4,0	4,1	4,1	3,8
7,6	6,1	5,7	5,8	4,6	4,9	5,5	4,7
7,7	7,2	6,3	6,6	4,7	5,6	6,0	5,4
3,8	3,9	4,0	4,1	4,1	4,2	4,1	4,1
4,6	4,5	4,3	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
4,9	4,8	4,7	5,0	4,7	4,5	4,2	3,9
3,9	4,0	4,1	4,2	4,1	4,2	4,1	4,1
2,7	2,8	2,7	3,0	2,9	2,9	2,9	2,5
3,2	3,1	3,0	3,1	2,9	2,9	3,2	3,0
2,9	3,4	3,7	3,4	3,4	3,0	3,6	4,1
3,0	3,3	3,6	3,4	3,3	3,0	3,5	3,9
3,3	3,6	3,8	3,7	3,6	3,5	3,7	3,9

TABELA VII

Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł AKTYWA

Okres	Kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych				Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe				Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego
	monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe*		monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe*		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
XII 2009	787 687,9	75 343,8	43 889,9	668 454,2	203 245,6	46 170,3	153 243,9	3 831,4	377,0
I 2010	776 217,3	66 039,5	42 273,9	667 903,9	228 845,9	67 323,5	157 808,0	3 714,4	398,1
II	772 813,9	63 250,7	41 613,6	667 949,6	233 351,3	72 054,1	157 445,7	3 851,5	411,5
III	769 254,4	61 385,4	41 642,1	666 226,9	247 143,5	82 080,2	161 261,1	3 802,2	419,0
IV	779 084,1	72 911,9	41 460,1	664 712,1	243 594,2	79 552,1	160 434,1	3 608,0	422,9
V	789 127,1	65 725,7	41 914,9	681 486,5	247 262,3	81 283,2	162 329,6	3 649,5	433,6
VI	814 678,9	66 640,9	43 930,6	704 107,4	246 521,1	80 731,8	162 003,2	3 786,1	422,0
VII	800 317,0	62 345,9	45 909,7	692 061,4	249 640,7	83 292,9	161 687,7	4 660,1	458,6
VIII	821 770,1	67 301,8	48 842,3	705 626,0	249 532,2	88 621,4	156 162,4	4 748,4	456,8
IX	829 382,5	71 465,7	50 150,2	707 766,6	255 513,3	87 947,1	162 911,1	4 655,1	450,6
X	838 445,6	78 576,0	52 391,2	707 478,4	246 163,1	75 446,7	166 365,9	4 350,5	456,0
XI	851 177,6	70 121,2	55 219,8	725 836,6	258 102,5	92 199,4	161 118,2	4 784,9	464,8
XII	865 010,9	82 546,9	58 343,1	724 120,9	234 415,8	79 123,8	150 069,4	5 222,6	492,6

* Niemonetarne instytucje finansowe oraz sektor niefinansowy.

** Z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych ujętych w kolumnie 10.

TABELA VII

Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł PASywa

Okres	Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych								Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego
	monetarne instytucje finansowe	instytucje rządowe szczebla centralnego	pozostałe sektory krajowe*	bieżące	terminowe	z terminem wypowiedzenia	operacje z przyrzeczeniem odkupu		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
XII 2009	715 491,4	53 784,9	26 245,8	635 460,7	297 083,4	335 205,1	78,5	3 093,7	915,0
I 2010	719 122,0	59 222,4	31 717,8	628 181,8	292 188,6	333 155,2	80,2	2 757,8	915,0
II	721 947,4	60 873,6	28 152,0	632 921,8	294 228,6	336 675,4	82,9	1 934,9	915,0
III	732 530,4	56 538,2	38 032,1	637 960,1	299 899,9	331 785,4	83,9	6 190,9	915,0
IV	735 662,9	55 949,9	42 678,8	637 034,2	298 182,5	333 583,4	85,7	5 182,6	925,1
V	739 350,6	49 374,3	38 756,2	651 220,1	315 887,5	330 115,4	86,6	5 130,6	925,1
VI	742 404,8	46 508,0	40 681,9	655 214,9	321 497,0	330 155,9	83,8	3 478,2	925,1
VII	735 257,8	40 025,0	39 568,9	655 663,9	320 477,2	328 942,2	86,6	6 157,9	925,1
VIII	753 155,4	47 474,8	43 289,4	662 391,2	327 440,5	327 225,9	86,8	7 638,0	995,4
IX	762 709,9	47 856,9	47 844,4	667 008,6	326 805,6	334 665,4	87,1	5 450,5	995,4
X	757 052,5	44 422,0	42 564,6	670 065,9	327 160,4	337 339,7	86,9	5 478,9	995,4
XI	766 822,9	50 264,8	38 947,5	677 610,6	336 466,5	335 125,9	87,4	5 930,8	995,4
XII	769 603,6	42 292,6	32 679,2	694 631,8	354 908,3	334 463,2	91,5	5 168,8	995,4

* Niemonetarne instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.

Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe			Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe**	Pozostałe aktywa	Aktywa ogółem
	monetarne instytucje finansowe	pozostałe sektory krajowe*				
10	11	12	13	14	15	16
8 410,0	3 212,7	5 197,3	47 841,9	39 882,9	37 264,7	1 124 710,0
11 520,3	6 142,5	5 377,8	43 104,0	37 977,4	38 566,9	1 136 629,9
11 193,2	5 819,4	5 373,8	45 758,3	37 957,3	38 718,7	1 140 204,2
11 316,1	6 190,9	5 125,2	49 099,6	38 093,6	37 889,4	1 153 215,6
8 314,1	3 254,9	5 059,2	45 340,7	40 037,3	38 782,4	1 155 575,7
8 416,6	3 288,4	5 128,2	54 750,2	40 085,1	40 381,5	1 180 456,4
8 843,9	3 445,2	5 398,7	51 590,1	40 152,1	39 670,0	1 201 878,1
9 307,1	3 469,6	5 837,5	48 503,0	40 066,7	40 900,6	1 189 193,7
9 448,6	3 825,7	5 622,9	48 426,5	40 119,0	41 314,7	1 211 067,9
9 512,6	4 009,0	5 503,6	43 806,5	40 206,9	39 539,9	1 218 412,3
9 606,5	4 035,7	5 570,8	43 810,3	40 332,7	41 302,2	1 220 116,4
11 406,0	5 675,6	5 730,4	43 385,1	38 491,1	39 681,5	1 242 708,6
11 156,5	5 674,3	5 482,2	49 180,1	39 147,0	37 381,1	1 236 784,0

Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy				Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Pasywa ogółem
		Fundusze podstawowe	Fundusze uzupełniające	Rezerwy			
10	11	12	13	14	15	16	17
23 804,2	149 125,0	94 593,3	1 478,4	53 053,3	191 098,8	44 275,6	1 124 710,0
24 118,2	151 130,8	94 844,5	2 681,9	53 604,4	190 238,6	51 105,3	1 136 629,9
23 978,0	152 927,4	95 876,2	2 444,2	54 607,0	188 156,2	52 280,2	1 140 204,2
23 968,3	154 731,9	96 029,4	3 185,7	55 516,8	187 700,2	53 369,8	1 153 215,6
23 611,7	158 170,3	99 392,0	2 189,7	56 588,6	184 716,6	52 489,1	1 155 575,7
26 587,1	159 822,5	99 448,8	2 551,3	57 822,4	200 227,0	53 544,1	1 180 456,4
29 789,2	161 405,0	100 702,2	2 201,7	58 501,1	209 758,0	57 596,0	1 201 878,1
29 411,2	165 019,5	103 665,8	2 407,1	58 946,6	201 966,8	56 613,3	1 189 193,7
29 731,3	165 945,6	103 565,7	2 563,4	59 816,5	203 360,1	57 880,1	1 211 067,9
29 185,8	166 367,3	103 735,5	2 433,2	60 198,6	203 223,0	55 930,9	1 218 412,3
28 995,2	166 785,5	103 542,3	2 250,6	60 992,6	205 906,3	60 381,5	1 220 116,4
29 277,6	167 417,8	103 615,5	2 171,2	61 631,1	219 180,1	59 014,8	1 242 708,6
29 146,9	166 860,7	103 886,4	2 080,3	60 894,0	214 605,2	55 572,2	1 236 784,0

TABELA VIII

Bilans Narodowego Banku Polskiego – stan w mln zł
AKTYWA

Okres	Kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych	pozostałe monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe *	Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe	pozostałe monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe	pozostałe monetarne instytucje finansowe	pozostałe sektory krajowe*	Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe**	Pozostałe aktywa	Aktywa ogółem
XII 2009	15 655,4	15 630,0	0,0	25,4	0,0	0,0	0,0	53,9	0,0	53,9	232 466,0	2 091,3	382,4	250 649,0
I 2010	14 832,3	14 807,6	0,0	24,7	0,0	0,0	0,0	53,8	0,0	53,8	253 042,5	2 090,5	394,2	270 413,3
II	14 915,1	14 890,7	0,0	24,4	0,0	0,0	0,0	53,8	0,0	53,8	254 622,2	2 090,4	2 118,3	273 799,8
III	11 753,6	11 729,4	0,0	24,2	0,0	0,0	0,0	53,8	0,0	53,8	250 339,5	2 091,9	4 426,4	268 665,2
IV	6 177,9	6 153,6	0,0	24,3	0,0	0,0	0,0	53,8	0,0	53,8	265 107,7	2 092,2	2 740,0	276 171,6
V	6 035,3	6 010,4	0,0	24,9	0,0	0,0	0,0	53,8	0,0	53,8	291 583,4	2 093,9	509,5	300 275,9
XII	4 376,0	4 350,7	0,0	25,3	0,0	0,0	0,0	53,8	0,0	53,8	295 098,4	2 099,9	416,2	302 044,3
VII	1 779,2	1 753,6	0,0	25,6	0,0	0,0	0,0	53,8	0,0	53,8	291 253,1	2 101,4	910,6	296 098,1
VIII	1 538,0	1 512,9	0,0	25,1	0,0	0,0	0,0	53,8	0,0	53,8	298 952,9	2 110,4	784,0	303 439,1
IX	1 023,5	998,2	0,0	25,3	0,0	0,0	0,0	53,8	0,0	53,8	293 506,7	2 113,8	1 022,8	297 720,6
X	984,5	959,2	0,0	25,3	0,0	0,0	0,0	53,8	0,0	53,8	292 912,8	2 112,7	1 041,1	297 104,9
XI	896,7	871,6	0,0	25,1	0,0	0,0	0,0	53,8	0,0	53,8	307 318,8	2 138,6	718,9	311 126,8
XII	754,4	728,9	0,0	25,5	0,0	0,0	0,0	53,8	0,0	53,8	282 191,9	2 151,3	345,9	285 497,3

* Niemonetarne instytucje finansowe oraz sektor niefinansowy.

** Z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych ujętych w kolumnie 8.

TABELA IX

Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych
– stan w mln zł
AKTYWA

Okres	Kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe*	Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe*	Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez pozostałe sektory krajowe*	Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe***	Pozostałe aktywa****	Aktywa ogółem
XII 2009	712 369,5	43 889,9	668 479,6	157 075,3	153 243,9	3 831,4	5 251,2	280 307,9	41 974,2	27 470,7	1 224 448,8
I 2010	710 202,5	42 273,9	667 928,6	161 522,4	157 808,0	3 714,4	5 431,6	296 146,5	40 067,9	30 135,6	1 243 506,5
II	709 587,6	41 613,6	667 974,0	161 297,2	157 445,7	3 851,5	5 427,6	300 380,5	40 047,7	32 377,9	1 249 118,5
III	707 893,2	41 642,1	666 251,1	165 063,3	161 261,1	3 802,2	5 179,0	299 439,1	40 185,5	33 534,3	1 251 294,4
IV	706 196,5	41 460,1	664 736,4	164 042,1	160 434,1	3 608,0	5 113,0	310 448,4	42 129,5	31 623,5	1 259 553,0
V	723 426,3	41 914,9	681 511,4	165 979,1	162 329,6	3 649,5	5 182,0	346 333,6	42 179,0	31 323,4	1 314 423,4
XII	748 063,3	43 930,6	704 132,7	165 789,3	162 003,2	3 786,1	5 452,5	346 688,5	42 252,0	30 855,7	1 339 101,3
VIII	737 996,7	45 909,7	692 087,0	166 347,8	161 687,7	4 660,1	5 891,3	339 756,1	42 168,1	32 647,5	1 324 807,5
VIII	754 493,4	48 842,3	705 651,1	160 910,8	156 162,4	4 748,4	5 676,7	347 379,4	42 229,4	32 906,8	1 343 596,5
IX	757 942,1	50 150,2	707 791,9	167 566,2	162 911,1	4 655,1	5 557,4	337 313,2	42 320,7	31 518,1	1 342 217,7
X	759 894,9	52 391,2	707 503,7	170 716,4	166 365,9	4 350,5	5 624,6	336 723,1	42 445,4	32 943,2	1 348 347,6
XI	781 081,5	55 219,8	725 861,7	165 903,1	161 118,2	4 784,9	5 784,2	350 703,9	40 629,7	31 082,0	1 375 184,4
XII	782 489,5	58 343,1	724 146,4	155 292,0	150 069,4	5 222,6	5 536,0	331 372,0	41 298,3	27 774,9	1 343 762,7

* Niemonetarne instytucje finansowe oraz sektor niefinansowy.

** Łącznie z jednostkami uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych oraz aktywami trwałymi finansowymi.

*** Z wyłączeniem finansowych aktywów trwałych ujętych w kolumnie 7.

**** Łącznie z prawami poboru.

TABELA VIII

Bilans Narodowego Banku Polskiego – stan w mln zł
PASYWA

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty podmiotów krajowych	pozostałe monetarne instytucje finansowe	instytucje rządowe szczebla centralnego	pozostałe sektory krajowe*	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	fundusze podstawowe	rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Pasywa ogółem
XII 2009	99 954,1	61 972,3	37 856,2	22 632,2	1 483,9	40 984,4	2 745,2	1 500,0	1 245,2	20 701,1	24 291,9	250 649,0
I 2010	96 693,8	60 249,1	21 148,1	37 888,7	1 212,3	62 427,8	2 750,6	1 500,0	1 250,6	21 819,9	26 472,1	270 413,3
II	96 483,1	58 713,4	18 361,4	39 177,8	1 174,2	67 292,0	2 757,1	1 500,0	1 257,1	21 703,7	26 850,5	273 799,8
III	97 415,9	43 259,3	17 638,6	24 570,0	1 050,7	76 975,3	2 762,4	1 500,0	1 262,4	23 692,5	24 559,8	268 665,2
IV	99 350,7	41 708,3	20 342,7	20 685,1	680,5	75 000,0	2 767,5	1 500,0	1 267,5	28 998,2	28 346,9	276 171,6
V	101 672,3	43 935,4	20 546,5	22 361,0	1 027,9	76 165,0	2 773,2	1 500,0	1 273,2	29 918,1	45 811,9	300 275,9
VI	102 275,9	42 828,6	22 101,4	20 030,7	696,5	75 551,2	2 778,6	1 500,0	1 278,6	25 264,8	53 345,2	302 044,3
VII	102 349,6	51 534,7	21 861,0	28 815,3	858,4	78 187,6	2 990,1	1 708,3	1 281,8	28 659,0	32 377,1	296 098,1
VIII	101 934,8	47 229,6	20 349,5	26 015,2	864,9	83 770,6	2 996,2	1 708,3	1 287,9	29 592,0	37 915,9	303 439,1
IX	100 714,2	52 268,8	23 108,4	28 426,1	734,3	83 167,1	3 002,3	1 708,3	1 294,0	30 170,1	28 398,1	297 720,6
X	101 425,0	69 026,1	30 323,5	37 734,1	968,5	70 964,7	3 005,8	1 708,3	1 297,5	26 502,4	26 180,9	297 104,9
XI	100 793,9	49 248,7	19 535,9	28 831,5	881,3	87 859,2	3 007,8	1 708,3	1 299,5	30 457,1	39 760,1	311 126,8
XII	102 663,1	51 473,4	37 596,3	12 167,5	1 709,6	74 639,7	3 003,7	1 708,3	1 295,4	25 303,2	28 414,2	285 497,3

* Niemonetarne instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.

TABELA IX

Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych
– stan w mln zł
PASYWA

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty i inne zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	Depozyty i inne zobowiązania wobec pozostałych sektorów krajowych*	bieżące	terminowe	z terminem wypowiedzenia	operacje z przyrzeczeniem odkupu	Jednostki uczestniczące w funduszach rynku pieniężnego	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Saldo operacji wzajemnych monetarnych instytucji finansowych	Pasywa ogółem
XII 2009	89 777,6	48 878,0	636 944,6	298 567,3	335 205,1	78,5	3 093,7	538,0	18 618,3	148 657,5	211 799,9	68 567,6	667,3	1 224 448,8
I 2010	87 868,3	69 606,5	629 394,1	293 400,9	333 155,2	80,2	2 757,8	516,9	19 222,5	147 738,9	212 058,5	77 577,4	-476,6	1 243 506,5
II	88 024,0	67 329,8	634 096,0	295 402,8	336 675,4	82,9	1 934,9	503,5	19 215,9	149 865,1	209 859,9	79 130,7	1 093,6	1 249 118,5
III	88 634,4	62 602,1	639 010,8	300 950,6	331 785,4	83,9	6 190,9	496,0	18 863,4	151 303,4	211 392,7	77 929,6	1 062,0	1 251 294,4
IV	89 451,8	63 363,9	637 714,7	298 863,0	333 583,4	85,7	5 182,6	502,2	19 059,6	157 682,9	213 714,8	80 836,0	-2 772,9	1 259 553,0
V	92 104,7	61 117,2	652 248,0	316 915,4	330 115,4	86,6	5 130,6	491,5	21 468,9	159 307,3	230 145,1	99 356,0	-1 815,3	1 314 423,4
VI	93 045,4	60 712,6	655 911,4	322 193,5	330 155,9	83,8	3 478,2	503,1	24 608,6	160 738,4	235 022,8	110 941,2	-2 382,2	1 339 101,3
VII	93 185,9	68 384,2	656 522,3	321 335,6	328 942,2	86,6	6 157,9	466,5	24 305,9	164 540,0	230 625,8	88 990,4	-2 213,5	1 324 807,5
VIII	92 742,9	69 304,6	663 256,1	328 305,4	327 225,9	86,8	7 638,0	538,6	24 880,5	165 116,1	232 952,1	95 796,0	-990,4	1 343 596,5
IX	91 669,6	76 270,5	667 742,9	327 539,9	334 665,4	87,1	5 450,5	544,8	24 405,8	165 360,6	233 393,1	84 329,0	-1 498,6	1 342 217,7
X	92 024,9	80 298,7	671 034,4	328 128,2	337 340,4	86,9	5 478,9	539,4	24 513,2	165 755,6	232 408,7	86 562,4	-4 789,7	1 348 347,6
XI	91 475,5	67 779,0	678 491,9	337 347,4	335 126,3	87,4	5 930,8	530,6	24 937,4	164 750,0	249 637,2	98 774,9	-1 192,1	1 375 184,4
XII	92 711,0	44 846,7	696 341,4	356 617,9	334 463,2	91,5	5 168,8	502,8	24 662,8	164 190,1	239 908,4	83 986,4	-3 386,9	1 343 762,7

* Niemonetarne instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.

TABELA Xa

Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji – stan w mln zł

Okres	1. Pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami banków)			2. Depozyty i inne zobowiązania bieżące	gospodarstwa domowe	w tym osoby prywatne	niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze ubezpieczeń społecznych	PIENIĄDZ M1
	gotówka w kasach banków	pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami banków)	gotówka w obiegu (poza kasami banków)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
XII 2009	89 777,6	99 954,1	10 176,5	298 567,2	185 076,2	159 389,2	10 369,9	75 991,9	7 252,4	17 535,9	2 340,9	388 344,9
I 2010	87 868,3	96 693,8	8 825,5	293 400,9	187 812,7	164 431,2	11 850,7	70 503,0	6 593,3	13 989,3	2 651,8	381 269,2
II	88 024,0	96 483,1	8 459,1	295 402,8	191 503,5	169 072,5	11 715,1	68 945,6	6 665,8	14 928,3	1 644,4	383 426,8
III	88 634,5	97 415,9	8 781,5	300 950,7	193 342,6	171 675,5	11 615,0	72 809,6	6 787,7	14 820,9	1 574,9	389 585,1
IV	89 451,8	99 350,7	9 898,9	298 863,1	197 412,5	176 755,9	11 826,9	67 619,4	7 028,6	13 727,2	1 248,4	388 314,9
V	92 104,8	101 672,3	9 567,6	316 915,4	202 693,6	181 892,9	13 997,3	75 320,4	7 555,1	15 597,8	1 751,2	409 020,2
VI	93 045,4	102 275,9	9 230,5	322 193,5	207 066,0	185 726,1	10 877,1	80 660,8	7 608,3	14 636,2	1 345,1	415 238,9
VII	93 185,9	102 349,6	9 163,6	321 335,6	207 881,7	186 401,6	12 863,1	76 326,8	8 011,2	14 443,6	1 809,3	414 521,5
VIII	92 742,8	101 934,8	9 191,9	328 305,4	209 334,7	187 181,4	12 472,9	81 881,7	8 143,3	14 889,5	1 583,3	421 048,2
IX	91 669,7	100 714,2	9 044,6	327 539,9	209 878,5	187 947,6	12 375,1	80 133,7	8 227,2	15 149,5	1 775,9	419 209,6
X	92 024,9	101 425,0	9 400,1	328 128,2	210 144,2	187 817,5	13 493,2	78 235,9	8 347,6	15 498,7	2 408,6	420 153,2
XI	91 475,4	100 793,9	9 318,4	337 347,5	212 374,6	189 644,5	14 524,6	84 786,7	8 492,8	15 983,8	1 185,1	428 822,9
XII	92 711,0	102 663,1	9 952,1	356 617,9	226 839,4	199 641,5	13 069,5	88 335,8	8 302,9	17 155,6	2 914,8	449 328,9

TABELA Xb

Czynniki kreacji pieniądza M3 – stan w mln zł

Okres	Aktywa zagraniczne netto			Należności	Kredyty, pożyczki i inne należności	gospodarstwa domowe	w tym osoby prywatne	niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe
	aktywa zagraniczne	pasywa zagraniczne									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
XII 2009	68 507,9	280 307,9	211 800,0	710 348,1	696 723,7	420 974,1	361 572,2	28 223,2	216 564,4	2 718,0	24 484,0
I 2010	84 087,9	296 146,4	212 058,6	707 911,8	694 075,1	422 817,4	363 323,6	25 188,6	217 165,5	2 757,1	24 536,4
II	90 520,6	300 380,4	209 859,9	707 280,3	693 358,8	421 838,2	361 756,2	26 442,9	216 944,8	2 748,0	23 774,8
III	88 046,4	299 439,1	211 392,7	704 948,5	691 308,0	425 341,5	364 470,5	25 280,9	212 889,9	2 738,8	23 446,8
IV	96 733,5	310 448,4	213 714,9	703 251,9	689 824,9	429 539,2	367 875,7	20 400,0	212 056,8	2 740,4	23 478,5
V	116 188,5	346 333,6	230 145,1	720 270,2	706 617,5	441 926,1	379 168,1	20 938,9	215 876,6	2 769,7	23 596,0
VI	111 665,7	346 688,5	235 022,8	743 917,2	729 832,9	459 541,3	395 976,8	24 302,1	217 459,8	2 829,4	24 190,2
VII	109 130,3	339 756,1	230 625,8	734 390,2	718 668,8	454 054,2	390 140,6	20 145,2	214 985,3	2 902,3	25 071,3
VIII	114 427,3	347 379,4	232 952,1	748 831,4	733 104,5	465 422,6	401 048,0	21 364,2	215 865,8	2 998,5	25 943,3
IX	103 920,1	337 313,2	233 393,1	752 296,3	736 238,3	463 505,9	398 825,0	24 844,3	216 354,9	3 086,8	26 936,4
X	104 314,6	336 723,2	232 408,6	753 096,4	737 156,9	463 120,1	398 159,8	23 455,7	217 728,0	3 199,9	28 143,2
XI	101 066,7	350 703,9	249 637,2	774 887,8	758 091,6	477 773,3	412 288,8	26 092,4	218 697,7	3 298,1	29 577,4
XII	91 463,6	331 372,0	239 908,4	775 020,3	757 446,3	479 797,6	415 256,9	26 346,7	214 589,4	3 412,7	33 299,8

3. Depozyty i inne zobowiązania z terminem pierwotnym do 2 lat (włącznie) i zablokowane	Gospodarstwa domowe							Depozyty z terminem wypowiedzenia do 3 miesięcy (włącznie)	PIENIĄDZ M2	Operacje z przyrzeczeniem odkupu	Dłużne papiery wartościowe z terminem pierwotnym do 2 lat (włącznie)	Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	PIENIĄDZ M3
	Gospodarstwa domowe	w tym osoby prywatne	niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze ubezpieczeń społecznych						
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
326 391,1	198 518,3	193 918,0	22 094,7	88 887,4	6 885,1	4 386,7	5 618,9	21,9	714 757,8	3 093,7	1 843,0	538,0	720 232,5
324 057,2	199 418,2	195 368,5	20 640,0	83 379,0	7 544,4	8 125,2	4 950,5	19,6	705 346,0	2 757,8	2 408,4	517,0	711 029,2
327 567,6	200 751,8	196 765,7	19 909,0	84 538,9	7 610,7	9 126,5	5 630,6	19,7	711 014,1	1 934,9	2 138,3	503,5	715 590,9
323 157,2	197 985,4	194 186,8	19 455,1	84 761,5	7 657,3	8 896,5	4 401,3	19,2	712 761,5	6 190,9	2 056,5	496,0	721 504,9
324 731,8	193 008,1	189 281,5	21 442,8	87 835,5	7 728,6	10 317,5	4 399,2	20,3	713 066,9	5 182,6	2 474,1	502,2	721 225,8
321 107,4	191 352,2	187 759,4	21 166,2	86 702,1	7 376,8	9 922,4	4 587,7	20,1	730 147,7	5 130,6	2 082,1	491,5	737 851,9
321 120,2	191 916,4	188 303,1	22 032,2	86 955,3	7 356,2	8 886,6	3 973,3	16,6	736 375,6	3 478,2	2 407,2	503,2	742 764,2
319 836,0	192 786,4	189 158,7	19 790,2	86 216,2	7 265,5	9 393,4	4 384,5	18,5	734 376,0	6 157,9	2 271,5	466,5	743 271,9
317 977,6	193 232,4	189 701,0	21 336,2	82 189,0	7 481,5	8 647,4	5 091,1	17,5	739 043,4	7 638,0	2 343,5	538,7	749 563,6
325 265,4	193 011,9	189 293,7	24 120,4	85 538,9	7 197,0	8 393,3	7 003,9	16,8	744 491,8	5 450,5	2 379,2	544,9	752 866,4
328 019,0	194 173,8	190 345,5	23 604,4	88 673,4	6 933,9	9 144,3	5 489,2	14,9	748 187,1	5 478,9	2 346,3	539,4	756 551,7
325 800,0	196 093,6	192 341,1	24 744,6	86 074,9	6 636,2	8 354,3	3 896,4	14,8	754 637,7	5 930,8	2 251,0	530,7	763 350,1
325 466,2	194 469,7	190 333,6	23 576,7	92 942,7	6 565,4	4 439,6	3 472,2	16,8	774 811,9	5 168,8	2 049,6	502,9	782 533,2

fundusze ubezpieczeń społecznych	Dłużne papiery wartościowe	w tym:			Papiery wartościowe z prawem do kapitału i udziały	w tym:		Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego
		niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa	instytucje samorządowe		niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa	
12	13	14	15	16	17	18	19	20
3 760,1	8 373,2	524,7	3 306,8	4 541,8	5 251,2	3 377,1	1 874,1	115 470,0
1 610,1	8 405,1	403,2	3 311,2	4 690,7	5 431,6	3 492,6	1 939,1	99 638,2
1 610,1	8 493,8	400,9	3 450,6	4 642,3	5 427,6	3 483,3	1 944,3	101 702,3
1 610,1	8 461,5	278,1	3 524,1	4 659,3	5 179,0	3 286,7	1 892,3	110 584,8
1 610,1	8 313,9	212,3	3 395,7	4 706,0	5 113,0	3 276,4	1 836,6	108 735,8
1 510,1	8 470,7	267,7	3 381,8	4 821,2	5 182,0	3 351,3	1 830,7	113 200,0
1 510,1	8 631,8	266,3	3 519,8	4 845,7	5 452,5	3 499,0	1 953,6	114 675,3
1 510,5	9 830,0	268,6	4 391,5	5 169,9	5 891,4	4 006,2	1 885,2	107 461,5
1 510,1	10 050,2	240,9	4 507,5	5 301,8	5 676,7	3 713,5	1 963,2	102 944,9
1 510,1	10 500,6	222,3	4 432,8	5 845,5	5 557,5	3 511,7	2 045,7	102 498,9
1 510,1	10 314,8	302,5	4 048,0	5 964,4	5 624,6	3 601,8	2 022,8	102 840,7
2 652,6	11 012,0	266,1	4 518,9	6 227,0	5 784,3	3 725,3	2 058,9	110 102,0
0,1	12 037,9	324,1	4 898,5	6 815,3	5 536,1	3 474,0	2 062,1	123 450,6

TABELA Xb

Czynniki kreacji pieniądza M3 – stan w mln zł

Okres	Należności od instytucji rządowych szczebla centralnego	w tym:		Zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	Długoterminowe zobowiązania finansowe	Depozyty z terminem pierwotnym powyżej 2 lat oraz z terminem wypowiedzenia powyżej 3 miesięcy	gospodarstwa domowe	w tym osoby prywatne	niemonetarne instytucje finansowe
		kredyty	papiery dłużne						
XII 2009	164 348,0	979,5	148 702,2	48 878,1	174 303,4	8 870,6	4 002,5	3 977,8	3 207,8
I 2010	169 244,7	961,8	153 117,3	69 606,5	173 711,6	9 158,6	4 107,0	4 082,2	3 258,8
II	169 032,1	772,0	152 803,4	67 329,8	176 113,7	9 171,0	4 139,0	4 113,9	3 276,8
III	173 187,0	727,2	156 601,7	62 602,2	176 803,2	8 692,9	4 259,8	4 232,4	2 683,9
IV	172 099,7	718,7	155 728,1	63 363,9	183 185,4	8 917,1	4 391,0	4 363,8	2 747,5
V	174 317,2	742,4	157 508,4	61 117,1	187 768,6	9 074,5	4 510,7	4 475,9	2 701,1
VI	175 387,9	832,4	157 157,6	60 712,6	192 042,8	9 103,0	4 594,7	4 562,9	2 676,2
VII	175 845,7	873,7	156 517,8	68 384,2	195 748,8	9 174,4	4 584,1	4 556,3	2 686,2
VIII	172 249,5	997,0	150 860,6	69 304,6	196 970,5	9 317,5	4 644,1	4 616,9	2 730,6
IX	178 769,4	987,1	157 065,6	76 270,4	196 857,4	9 470,3	4 756,7	4 729,9	2 839,6
X	183 139,4	979,3	160 401,5	80 298,7	197 315,8	9 393,4	4 723,3	4 693,2	2 736,2
XI	177 881,1	961,8	154 891,2	67 779,0	196 835,2	9 398,9	4 721,9	4 685,4	2 702,7
XII	168 297,4	713,2	143 254,1	44 846,8	195 874,8	9 071,7	4 722,8	4 692,0	2 663,8

TABELA XI

Pieniądz rezerwowy i czynniki jego kreacji – stany w mln zł

Okres	Aktywa zagraniczne (netto)	Oficjalne aktywa rezerwowe	Kredyt refinansowy	kredyt redyskontowy	kredyt lombardowy	kredyt na realizację programów postępowania naprawczego	kredyt na inwestycje centralne	kredyt inny	kredyty niespłacone w terminie
XII 2009	211 764,8	226 859,2	1 101,5	0,0	0,0	0,0	1 101,5	0,0	0,0
I 2010	231 222,6	247 458,5	1 101,5	0,0	0,0	0,0	1 101,5	0,0	0,0
II	232 918,5	249 053,9	1 101,5	0,0	0,0	0,0	1 101,5	0,0	0,0
III	226 646,1	244 786,6	1 008,4	0,0	0,0	0,0	1 008,4	0,0	0,0
IV	236 109,4	259 574,2	1 008,4	0,0	0,0	0,0	1 008,4	0,0	0,0
V	261 665,3	286 569,5	1 008,4	0,0	0,0	0,0	1 008,4	0,0	0,0
VI	269 833,5	290 100,0	915,2	0,0	0,0	0,0	915,2	0,0	0,0
VII	262 594,1	286 269,9	915,2	0,0	0,0	0,0	915,2	0,0	0,0
VIII	269 360,9	293 965,0	915,2	0,0	0,0	0,0	915,2	0,0	0,0
IX	263 336,6	288 523,1	822,1	0,0	0,0	0,0	822,1	0,0	0,0
X	266 410,5	287 926,4	822,1	0,0	0,0	0,0	822,1	0,0	0,0
XI	276 861,7	302 321,6	822,1	0,0	0,0	0,0	822,1	0,0	0,0
XII	256 888,6	277 186,1	728,9	0,0	0,0	0,0	728,9	0,0	0,0

przedsiębiorstwa	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze ubezpieczeń społecznych	Dłużne papiery wartościowe z terminem pierwotnym powyżej 2 lat	Kapitał i rezerwy	Aktywa trwałe (bez aktywów finansowych)	Saldo pozostałych pozycji netto
30	31	32	33	34	35	36	37
1 525,2	125,0	8,5	1,6	16 775,3	148 657,4	41 974,2	-41 764,3
1 626,8	155,6	8,2	2,2	16 814,2	147 738,8	40 067,9	-46 965,0
1 591,0	154,4	7,6	2,2	17 077,6	149 865,0	40 047,7	-47 846,3
1 584,9	156,3	6,1	1,8	16 806,9	151 303,4	40 185,4	-45 457,1
1 611,6	159,2	6,2	1,6	16 585,5	157 682,8	42 129,5	-46 439,5
1 698,3	156,6	6,2	1,6	19 386,8	159 307,4	42 179,0	-66 217,2
1 671,8	151,1	7,6	1,7	22 201,4	160 738,3	42 252,0	-77 703,2
1 737,5	157,0	8,1	1,6	22 034,5	164 540,0	42 168,1	-54 129,4
1 772,4	162,3	6,4	1,6	22 536,9	165 116,1	42 229,4	-61 898,9
1 704,4	161,1	6,8	1,7	22 026,5	165 360,6	42 320,7	-51 312,2
1 763,6	161,5	7,1	1,7	22 166,8	165 755,6	42 445,4	-48 829,5
1 801,6	163,9	7,2	1,7	22 686,4	164 749,9	40 629,7	-66 500,8
1 517,3	159,0	7,1	1,7	22 613,1	164 190,0	41 298,2	-52 824,6

Operacje otwartego rynku (netto)	kredyt aukcyjny	lokaty aukcyjne	bony pieniężne NBP	Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	Saldo pozostałych pozycji (netto)	Pieniąż rezerwy banku centralnego	pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami banków)	rachunki bieżące banków	rachunki rezerw obowiązkowych
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
-26 455,9	14 528,5	0,0	-40 984,4	-22 632,2	-26 271,6	137 506,6	99 954,1	37 438,3	114,1
-48 721,7	13 706,1	0,0	-62 427,8	-37 888,7	-28 109,4	117 604,3	96 693,8	20 798,3	112,2
-53 502,8	13 789,2	0,0	-67 292,0	-39 177,8	-26 762,5	114 576,9	96 483,1	17 973,0	120,7
-66 254,2	10 721,1	0,0	-76 975,3	-24 570,0	-22 054,4	114 775,8	97 415,9	17 242,1	117,8
-69 854,8	5 145,2	0,0	-75 000,0	-20 685,1	-27 267,8	119 310,1	99 350,7	19 835,3	124,1
-71 163,0	5 002,0	0,0	-76 165,0	-22 361,0	-47 226,6	121 923,1	101 672,3	20 121,7	129,1
-72 115,8	3 435,5	0,0	-75 551,2	-20 030,7	-54 509,2	124 093,1	102 275,9	21 686,3	131,0
-77 349,2	838,4	0,0	-78 187,6	-28 815,3	-33 411,8	123 933,0	102 349,6	21 453,6	129,9
-83 172,9	597,7	0,0	-83 770,6	-26 015,2	-39 093,9	121 994,0	101 934,8	19 920,6	138,7
-82 990,9	176,1	0,0	-83 167,1	-28 426,1	-29 236,8	123 504,9	100 714,2	22 659,5	131,2
-70 827,6	137,1	0,0	-70 964,7	-37 734,1	-27 405,9	131 265,1	101 425,0	29 707,0	133,0
-87 809,7	49,5	0,0	-87 859,2	-28 831,5	-41 064,5	119 978,1	100 793,9	19 060,1	124,1
-74 639,7	0,0	0,0	-74 639,7	-12 167,5	-31 083,5	139 726,8	102 663,1	36 915,2	148,6

UWAGI METODYCZNE

TABELA I
Podstawowe dane statystyczne

Informacje zawarte w tabeli I podane są za „Biuletynem Statystycznym” Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Definicje odnoszące się do kategorii zamieszczonych w tej tabeli zawarte są w publikacjach GUS.

1. Dane w pkt 1, 2, 6, 7, 10 i 12 obejmują podmioty gospodarki narodowej, bez względu na charakter własności, tj. zaliczane do sektora publicznego (podmioty stanowiące własność państwową, jednostek samorządu terytorialnego oraz własność mieszaną z przewagą kapitału podmiotów sektora publicznego) i prywatnego. Do sektora prywatnego zalicza się podmioty gospodarki stanowiące własność prywatną krajową (m.in. spółki, spółdzielnie, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje), zagraniczną (m.in. oddziały przedsiębiorców zagranicznych, przedstawicielstwa zagraniczne, spółki z wyłącznym udziałem kapitału zagranicznego) oraz „mieszaną” z przewagą kapitału podmiotów sektora prywatnego lub brakiem przewagi sektorowej w kapitale podmiotu.

2. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa, łącznie z działalnością usługową; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, hoteli i restauracji; transportu, gospodarki magazynowej i łączności; obsługi nieruchomości, wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego; informatyki; pozostałej działalności gospodarczej; odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami, pozostałych usług sanitarnych i pokrewnych; rekreacji, kultury i sportu oraz innych usług.

3. Pojęcie „przemysł” dotyczy sekcji według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD): „górnictwo”, „przetwórstwo przemysłowe” oraz „wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę”.

4. Dane o produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1), sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza dziewięć osób.

5. Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1) oraz sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

6. Dane o sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju wykonanych systemem zleceńowym przez podmioty budowlane, tj. zaliczone zgodnie z PKD do sekcji „budownictwo”..

7. Informacje o produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1) i sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) podane są bez wyrównań sezonowych.

8. Dane o pracujących obejmują osoby pełnozatrudnione i niepełnozatrudnione w głównym miejscu pracy. Do pracujących zaliczono osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, właścicieli i współwłaścicieli jednostek prowadzących działalność gospodarczą łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin, osoby wykonujące pracę nakładczą, agentów oraz osoby zatrudnione przez agentów, członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Prezentowane

dane nie obejmują pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

9. Stopa bezrobocia (pkt 9) obliczana jest jako procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tj. sumy pracujących i bezrobotnych w wieku 15 lat i więcej).

10. Dochody z prywatyzacji nie stanowią bieżących dochodów budżetu państwa, a są źródłem finansowania deficytu budżetowego (pkt 11).

11. Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw (pkt 12) są dostosowane do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (tekst jednolity ustawy – Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

TABELA II

Rynek finansowy – podstawowe informacje

Źródłem informacji w tabeli II jest Narodowy Bank Polski (z wyjątkiem danych w pkt 6, udostępnianych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA).

1. Stopy oprocentowania zamieszczone w tabeli II podane są w stosunku rocznym w wysokości, która obowiązywała w ostatnim dniu miesiąca. Jedynie w przypadku średniego ważonego zysku z kupionych bonów skarbowych bądź bonów pieniężnych NBP podane jest średnie oprocentowanie w ciągu miesiąca.

2. Z dniem 1 stycznia 2010 r. NBP wprowadził stopę dyskonta weksli banku centralnego (pkt 1, kol. 5). Stopa dyskonta weksli określa oprocentowanie kredytu wekslowego oferowanego przez NBP.

3. Rezerwa obowiązkowa ogółem (pkt 2, kol. 12) dotyczy wielkości deklarowanych przez banki i obowiązujących w ostatnim dniu miesiąca. Od 28 lutego 2002 r. rezerwa obowiązkowa utrzymywana jest wyłącznie na rachunkach prowadzonych w NBP.

4. Informacje o przetargach na bony skarbowe (pkt 3, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 32) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów. Stan bonów w obiegu na koniec miesiąca został obliczony z uwzględnieniem terminu wykupu, liczonego od następnego dnia po przetargu, w wyniku którego nastąpiła sprzedaż. Powyższy stan nie obejmuje bonów będących w obiegu, nie pochodzących z przetargów.

5. Informacje o przetargach na bony pieniężne NBP (pkt 4, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 58) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów.

6. Zestaw indeksów Głównego Rynku Akcji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA (pkt 6) dostarcza precyzyjnej wiedzy na temat sytuacji wśród największych spółek giełdowych, których reprezentantem jest indeks WIG20, średnich (mWIG40) oraz małych (sWIG80):

- **Indeks WIG20** jest obliczany od 16 kwietnia 1994 r. na podstawie wartości portfela akcji 20 największych i najbardziej płynnych spółek z podstawowego rynku akcji. Pierwsza wartość indeksu wynosiła 1000 pkt. WIG20 jest indeksem typu cenowego, co oznacza, że przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie ceny zawartych w nim transakcji, a nie uwzględnia się dochodów z akcji (dywidend, praw poboru).

W indeksie WIG20 nie mogą uczestniczyć spółki z indeksów mWIG40 i sWIG80 oraz więcej niż pięć spółek z jednego sektora giełdowego.

- **Indeks mWIG40** jest obliczany od 31 grudnia 1997 r. i obejmuje 40 średnich spółek notowanych na Giełdzie. Do 16 marca 2007 r. indeks nosił nazwę MIDWIG. Wartość początkowa indeksu wynosiła 1000 pkt. mWIG40 jest indeksem cenowym i przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie kursy jego uczestników. W indeksie mWIG40 nie uczestniczą spółki z indeksów WIG20 i sWIG80 oraz spółki zagraniczne notowane na giełdzie i innych rynkach o wartości rynkowej w dniu rankingu powyżej 1 mld euro.
- **Indeks sWIG80** jest obliczany od 31 grudnia 1994 r. i obejmuje 80 małych spółek notowanych na giełdzie. Do 16 marca 2007 r. nosił nazwę WIRR i był indeksem dochodowym, obejmującym 1% spółek giełdowych pod względem wartości rynkowej. Wartość początkowa indeksu wynosiła 1000 pkt. sWIG80 jest indeksem cenowym i przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie kursy jego uczestników. W indeksie sWIG80 nie uczestniczą spółki z indeksów WIG20 i mWIG40 oraz spółki zagraniczne notowane na giełdzie i innych rynkach o wartości rynkowej w dniu rankingu powyżej 100 mln euro.

7. Wskaźniki obejmują spółki ze wszystkich rynków notowań.

8. Kapitalizacja dotyczy tylko spółek krajowych.

9. Wskaźnik C/Z oznacza relację ceny rynkowej do zysku netto i jest obliczany jako iloraz łącznej wartości rynkowej spółek na koniec miesiąca do ich łącznych zysków i strat w ciągu ostatnich czterech kwartałów, za które dostępne są dane finansowe.

10. Wskaźnik obrotu oznacza stosunek wartości sprzedanych akcji do średniej wartości notowanych akcji w danym miesiącu.

11. Wartość obrotów w miesiącu oraz wskaźnik obrotu obejmuje notowania ciągłe oraz system jednolitego kursu dnia.

TABELA III Kursy dzienne PLN do USD i EUR

Źródłem informacji są dane Narodowego Banku Polskiego.

1. Kurs średni NBP jest to urzędowy kurs oficjalny, który służy do celów statystycznych i księgowych.

2. Przeciętny kurs średni złotego do dolara amerykańskiego i euro oraz relacji USD/EUR obliczony został jako średnia arytmetyczna z kursów średnich NBP z poszczególnych dni miesiąca.

KLASYFIKACJA SEKTOROWA

- Sektor finansowy zawiera następujące podsektory:
 - monetarne instytucje finansowe¹⁰⁰ (obejmują bank centralny i pozostałe monetarne

¹⁰⁰ Zgodnie z definicją EBC przez pojęcie monetarnych instytucji finansowych rozumie się instytucje finansowe, których działalność polega na przyjmowaniu depozytów i(lub) bliskich substytutów depozytów od podmiotów innych niż monetarne instytucje finansowe oraz udzielaniu kredytów i(lub) inwestowaniu w papiery wartościowe na własny rachunek.

instytucje finansowe); w Polsce pojęcie pozostałych monetarnych instytucji finansowych obejmuje banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych, oddziały banków zagranicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz fundusze rynku pieniężnego;

- instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne;
 - pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego (obejmują m.in. przedsiębiorstwa leasingu finansowego, przedsiębiorstwa faktoringowe, domy maklerskie, fundusze inwestycyjne (bez funduszy rynku pieniężnego) oraz firmy utworzone w celu sekurytyzacji aktywów);
 - pomocnicze instytucje finansowe (obejmują m.in. kantory, giełdy papierów wartościowych, instytucje sprzedaży ratalnej).
- Sektor niefinansowy zawiera następujące podsektory:
 - przedsiębiorstwa i spółki państwowe;
 - przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie;
 - przedsiębiorców indywidualnych¹⁰¹;
 - rolników indywidualnych;
 - osoby prywatne;
 - instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

W publikacjach Narodowego Banku Polskiego należności i zobowiązania banków wobec podmiotów sektora niefinansowego prezentowane są w układzie zgodnym ze standardami Unii Europejskiej, tj. w podziale na trzy sektory:

- gospodarstwa domowe, obejmujące:
 - osoby prywatne,
 - rolników indywidualnych,
 - przedsiębiorców indywidualnych (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, zatrudniające do dziewięciu osób włącznie);
- przedsiębiorstwa, obejmujące:
 - przedsiębiorstwa i spółki państwowe,
 - przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie (w tym przedsiębiorców indywidualnych zatrudniających powyżej dziewięciu osób);
- instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych (instytucje niekomercyjne stanowiące odrębne jednostki prawne działające na rzecz gospodarstw domowych, których podstawowe przychody, pomijając uzyskiwane z okazjonalnej

¹⁰¹ Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, zatrudniające do dziewięciu osób włącznie.

sprzedaży, stanowią dobrowolne wpłaty pieniężne lub wkłady w naturze od gospodarstw domowych, dotacje instytucji rządowych i samorządowych oraz dochody z tytułu własności).

- Sektor instytucji rządowych i samorządowych zawiera następujące podsektory:
 - instytucje rządowe szczebla centralnego (obejmujące m.in. organy władzy publicznej, organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały, państwowe szkoły wyższe, państwowe instytucje kultury, pomocy społecznej);
 - instytucje samorządowe (obejmujące m.in. urzędy powiatowe i gminne, sejmiki samorządowe, publiczne szkoły podstawowe, samorządowe instytucje kultury, instytucje pomocy społecznej);
 - fundusze ubezpieczeń społecznych (obejmujące Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zarządzane przez nie fundusze, kasy chorych).

TABELA IV Średnie oprocentowanie stanów umów złotych

Są to dane o średnim oprocentowaniu wszystkich istniejących umów na koniec okresu sprawozdawczego, zarówno tych zawartych przed miesiącem sprawozdawczym i nadal obowiązujących, jak i umów nowo zawartych. Oprocentowanie to wylicza się jako iloraz naliczonych w miesiącu sprawozdawczym odsetek do średnich stanów wartości umów, dla których odsetki te były naliczane. W statystyce tej nie są więc uwzględniane prowizje ani inne koszty pozaodsetkowe.

Dane te są wyliczane na podstawie danych z 19 banków, tj.:

1. Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA,
2. Bank Polska Kasa Opieki SA,
3. Bank BPH SA,
4. Bank Handlowy w Warszawie SA,
5. ING Bank Śląski SA,
6. Kredyt Bank SA,
7. Bank Zachodni WBK SA,
8. BRE Bank SA,
9. Bank Millennium SA,
10. Bank Gospodarki Żywnościowej SA,
11. Raiffeisen Bank Polska SA,
12. BRE Bank Hipoteczny SA,

13. Krakowski Bank Spółdzielczy,
14. Bank Spółdzielczy w Brodnicy,
15. Bank Gospodarstwa Krajowego,
16. Bank Ochrony Środowiska SA,
17. FORTIS BANK POLSKA SA,
18. LUKAS Bank SA,
19. AIG Bank Polska SA.

Banki te w przypadku klientów rezydentów posiadały na koniec grudnia 2010 r. 74,9% depozytów oraz 70,3% należności gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.

TABELA V **Średnie oprocentowanie nowych umów złotych**

Są to dane o oprocentowaniu umów zawartych w danym miesiącu sprawozdawczym. Przez nowe umowy rozumie się również aneksy do już istniejących umów.

Oprocentowanie zbierane w statystyce nowych umów ma inny charakter od tego z tabeli IV. Jest to oprocentowanie efektywne, zwane wąsko definiowaną efektywną stopą procentową (WDESP), wyliczane dla każdej umowy oddzielnie. Termin ten został stworzony w opozycji do szeroko rozumianej efektywnej stopy procentowej lub rzeczywistej stopy procentowej (RSP). W statystyce nowych umów poza WDESP wykazywana jest również RSP dla dwóch kategorii oprocentowania: nowych kredytów na cele konsumpcyjne i mieszkaniowe. W przeciwieństwie do WDESP, uwzględniającej tylko czysto odsetkowe koszty kapitału, rzeczywista stopa procentowa obejmuje ponadto wszelkie obowiązkowe opłaty, które musi ponieść kredytobiorca. Są to przede wszystkim prowizje (również dla pośredników banku), ale też składki na obowiązkowe ubezpieczenia spłaty kredytu, np. na wypadek śmierci lub bezrobocia klienta.

Dane te są pozyskiwane z tej samej próby banków, co w tabeli IV.

TABELA VI **Średnie oprocentowanie nowych umów denominowanych w euro**

Ogólne zasady wyliczania są takie same, jak w tabeli IV (wiersze z gwiazdkami) oraz V. Dane te są pozyskiwane z tej samej próby banków, co w tabeli IV i V.

UWAGI OGÓLNE DO TABEL VII, VIII, IX

1. Dane dotyczą stanów na koniec poszczególnych miesięcy i pochodzą z informacji bilansowych otrzymywanych z banków w systemie Bankowa Informacja Sprawozdawcza (BIS) z bilansu Narodowego Banku Polskiego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz funduszy rynku pieniężnego.

2. Informacje zostały zaprezentowane w układzie dostosowanym do standardów obowiązujących w Europejskim Banku Centralnym.

3. Aktywa w tabelach VII, VIII, IX prezentowane są w ujęciu brutto, tzn. bez pomniejszenia należności o utworzone rezerwy, umorzenia i odpisy aktualizujące (wyjątek stanowią papiery wartościowe, które wykazano według wyceny rynkowej).

4. Wszystkie kategorie oprócz aktywów/pasywów zagranicznych, emisji dłużnych papierów wartościowych, części kapitałów oraz rezerw są odzwierciedleniem operacji z rezydentami.

TABELA VII

Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – aktywa i pasywa

1. Grupa kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych (aktywa kol. 1) zawiera rachunki bieżące, rezerwy obowiązkowe, operacje otwartego rynku, lokaty, kredyty i pożyczki, skupione wierzytelności, zrealizowane gwarancje i poręczenia, inne należności oraz należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu.

2. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe (aktywa kol. 5) będące w posiadaniu pozostałych monetarnych instytucji finansowych.

3. Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego nabyte przez pozostałe monetarne instytucje finansowe (aktywa kol. 9).

4. Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe (aktywa kol. 10) zawierają akcje, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych i certyfikaty inwestycyjne oraz aktywa trwałe finansowe (akcje i udziały).

5. Aktywa zagraniczne (aktywa kol. 13) obejmują wszystkie aktywa dotyczące nierezydentów, w złotych i w dewizach.

6. Aktywa trwałe (aktywa kol. 14) to całość aktywów trwałych z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych.

7. Pozostałe aktywa (aktywa kol. 15) obejmują kasę, czyli gotówkę i pozostałe środki w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych, a także pozostałe należności i odsetki niezapadłe i zapadłe od wszystkich sektorów, konta rozliczeniowe, należności od dłużników różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, inne aktywa finansowe, prawa poboru, pozostałe aktywa, inne operacje, korekty wartości, odsetki od zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu.

8. Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych (pasywa kol. 1) zawierają depozyty bieżące, depozyty terminowe, zablokowane, z terminem wypowiedzenia, kredyty i pożyczki otrzymane, m.in. refinansowe, aukcyjne (operacje otwartego rynku) oraz zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych (zaliczone do grupy „terminowe”), inne zobowiązania oraz zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, zobowiązania podporządkowane z wyłączeniem wyemitowanych w formie papierów wartościowych.

9. Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego wyemitowane przez FRP (pasywa kol. 9).

10. Emisja dłużnych papierów wartościowych (pasywa kol. 10) to zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych oraz zobowiązania podporządkowane w formie wyemitowanych papierów wartościowych (nabyte przez rezydentów i nierezydentów).

11. Kapitał i rezerwy (pasywa kol. 11) dzielą się na:

- a) fundusz podstawowy, na który składają się: kapitał podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, akcje własne, fundusz zapasowy, fundusz ogólnego ryzyka, fundusz rezerwowy oraz wynik z lat ubiegłych,
- b) fundusze uzupełniające, tj. fundusz z aktualizacji wyceny oraz inne fundusze uzupełniające określone ustawą Prawo bankowe (przypisane zarówno rezydentom, jak i nierezydentom) inne składniki kapitałów własnych,
- c) rezerwy zawierające rezerwy celowe, umorzenia i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, rezerwy na zabezpieczenie listów zastawnych (rezydent, nierezydent), rezerwy celowe na zobowiązania pozabilansowe (rezydent, nierezydent), rezerwę na ryzyko ogólne (rezydent, nierezydent).

12. Pasywa zagraniczne (pasywa kol. 15) obejmują wszystkie pasywa dotyczące nierezydentów, w złotych i w dewizach, z wyjątkiem rezerw wymienionych w pkt 11 oraz emisji własnej dłużnych papierów wartościowych i zobowiązań podporządkowanych w formie wyemitowanych papierów wartościowych nabytych przez nierezydentów.

13. Pozostałe pasywa (pasywa kol. 16) zawierają odsetki od powyższych kategorii pasywów, konta rozliczeniowe, zobowiązania wobec wierzycieli różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, przychody zastrzeżone, inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych, pozostałe pasywa, różnice kursowe z przeliczenia zobowiązań podporządkowanych, rezerwę na ryzyko i wydatki niezwiązane z podstawową działalnością banku składającego sprawozdanie, inne operacje, odsetki od zobowiązań podporządkowanych, korekty wartości, wynik w trakcie zatwierdzania, wynik bieżącego roku.

TABELA VIII

Bilans Narodowego Banku Polskiego – aktywa i pasywa

1. Kategoria kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych (aktywa kol. 1) zawiera należności z tytułu udzielonych kredytów, m.in. redyskontowych, lombardowych, refinansowych na inwestycje centralne, udzielonych z zagranicznych linii kredytowych, aukcyjnych (operacje otwartego rynku), pozostałych kredytów, a także z tytułu zdeponowanych środków pieniężnych na rachunkach bieżących oraz terminowych.

2. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe (aktywa kol. 5) to papiery będące w posiadaniu Narodowego Banku Polskiego.

3. Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe (aktywa kol. 8) to obecnie w przypadku NBP tylko aktywa trwale finansowe (udziały).

4. Aktywa zagraniczne (aktywa kol. 11) obejmują wszystkie aktywa dotyczące nierezydentów, w złotych i w dewizach.

5. Aktywa trwale (aktywa kol. 12) to całość aktywów trwałych z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych.

6. Pozostałe aktywa (aktywa kol. 13) zawierają odsetki niezapadłe i zapadłe od powyższych operacji, koszty przyszłych okresów, rozrachunki międzyoddziałowe, pozostałe aktywa z wyłączeniem aktywów trwałych.

7. Depozyty podmiotów krajowych (pasywa kol. 2) to zobowiązania z tytułu depozytów na rachunkach bieżących i terminowych, rezerwy obowiązkowej, lokat aukcyjnych (operacje otwartego rynku), środków wydzielonych oraz pozostałych depozytów.

8. Emisja dłużnych papierów wartościowych (pasywa kol. 6) to zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych NBP.

9. Kapitał i rezerwy (pasywa kol. 7) w przypadku NBP dzieli się na fundusze własne, tj. fundusz statutowy i fundusz rezerwowy, oraz rezerwy, w których skład wchodzi rezerwy celowe, umorzenia i odpisy aktualizujące.

10. Pasywa zagraniczne (pasywa kol. 10) obejmują wszystkie pasywa dotyczące nierezydentów, w złotych i w dewizach.

11. Pozostałe pasywa (pasywa kol. 11) zawierają odsetki od powyższych kategorii pasywów, przychody przyszłych okresów, rozrachunki międzyoddziałowe i międzybankowe, pozostałe pasywa oraz wynik finansowy.

TABELA IX

Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych – aktywa i pasywa

1. Tabela IX zawiera skonsolidowany bilans monetarnych instytucji finansowych.
2. W aktywach i pasywach ww. bilansu wysaldowane zostały operacje wzajemne pomiędzy krajowymi monetarnymi instytucjami finansowymi.
3. Pozostałe aktywa (aktywa kol. 10) oraz pieniądz gotówkowy w obiegu (pasywa kol. 1) zostały pomniejszone o wartość gotówki znajdującej się w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych.

WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW

BFG	Bankowy Fundusz Gwarancyjny
BIS	Bank for International Settlements (Bank Rozrachunków Międzynarodowych)
EBA	European Banking Authority (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego)
EBC	European Central Bank (Europejski Bank Centralny)
EBOR	European Bank for Reconstruction and Development (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju)
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada ds. Gospodarczych i Finansowych)
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority (Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych)
ERM II	Exchange Rate Mechanism II (Europejski Mechanizm Kursowy)
ESBC	European System of Central Banks (Europejski System Banków Centralnych)
ESFS	European System of Financial Supervisors (Europejski System Nadzoru Finansowego)
ESMA	European Securities and Markets Authority (Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych)
ESRB	European Systemic Risk Board (Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego)
GINB	Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IDA	International Development Association (Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju)
KIR SA	Krajowa Izba Rozliczeniowa
KDPW SA	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
KSF	Komitet Stabilności Finansowej
MF	Ministerstwo Finansów

MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
NBP	Narodowy Bank Polski
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju)
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych
PKB	produkt krajowy brutto
RPP	Rada Polityki Pieniężnej
SDR	Special Drawing Rights (Specjalne Prawa Ciągnięcia)
SEPA	Single Euro Payments Area (Jednolity Obszar Płatności w Euro)
SIS	System Informacji Sprawozdawczej
SORBNET	System Obsługi Rachunków Banków w Centrali NBP
SORBNET-EURO	System Obsługi Rachunków Banków w Euro w Centrali NBP
STEP2 SCT	STEP2 SEPA Credit Transfer (System Transferów Kredytowych STEP2 SEPA)
TARGET, TARGET2	Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System (Transeuropejski Zautomatyzowany Błyskawiczny System Rozrachunku Brutto w Czasie Rzeczywistym)
UE	Unia Europejska
UGW	Unia Gospodarcza i Walutowa
ZBP	Związek Banków Polskich
ZSK	Zintegrowany System Księgowy

Opracowano na podstawie materiałów NBP

Wydał:

Narodowy Bank Polski
Departament Edukacji i Wydawnictw

ul. Świętokrzyska 11/21, 00-919 Warszawa

tel. 22 653 23 35, fax 22 653 13 21

<http://www.nbp.pl>

Projekt graficzny

Oliwka s.c.

Zdjęcie Prezesa NBP

Agnieszka Deluga-Góra

Zdjęcie na okładce

NBP

Skład i druk

Drukarnia NBP

ISSN 1427-0277

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2011

